

bi:renk

ahmet
topkaya

musa, ekmek ve özgürlük

ÇIKTI

BİRENK YAYINLARI

topçular mahallesi, ramî kışla caddesi, tükveği yolu sokak,
nef iki halîç, no:4, b:2, k:13, d:70 eyüp / İstanbul
+90 212 210 39 30 | yayin@birenk.com.tr | www.birenk.com.tr
sertifika no: 34586

Bu eserin tüm telif hakları,
Ahmet Topkaya'ya ait olmakla birlikte eser
“ümmetin malıdır.”

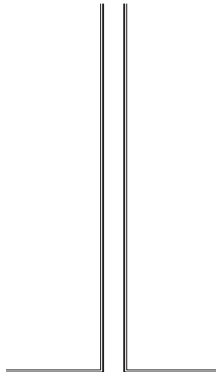
Yazarın izni dahilinde eserin çoğaltılması
ve ücretsiz dağıtılmasında hiçbir sakınca yoktur...

www.ahmettopkaya.com

topkayaailesi@hotmail.com

eser	musa, ekmek ve özgürlük
deneme	001
birinci basım	mayıs 2017
yazar	ahmet topkaya
yayın yönetmeni	ahmet topkaya
grafik tasarım	ahmet topkaya
kapak	ahmet topkaya
sayfa düzeni	ahmet topkaya
basım tarihi	05.05.2017
basım yeri	ihlas gazetecilik a.ş. / istanbul ihlas medya plaza, 29 ekim caddesi, no: 23, 34197 yenibosna / istanbul +90 212 454 30 00
isbn	978-605-67003-1-6

© 2017; bu eserin tüm yayın hakları Ahmet Topkaya'ya aittir.

musa, ekmek
ve
özgürlük

İÇİNDEKİLER

A: kıssaların dün ve bugünü

- 1 Musa, Ekmek ve Özgürlük
- 2 Karıncaca
- 3 Musa, Bilge Kul ve Ünlem İşareti
- 4 Musa, Firavun, Sihirbazlar ve Sosyal Medya.
- 5 Kestiler Deveyi "develer"
- 6 Ayarı bozuk algılarımız
- 7 Yunus, Balık, Zindan ve Otobüs
- 8 Kissa Keselim!
- 9 Kur'an Kıssaları ve Tarih ilişkisi
- 10 Allah'ın ruhundan üflemesi
- 11 Kissa aktarımında "karartma" uygulanması
- 12 Kuşları özgür bırak ! (Bakara 260)
- 13 Ölü Kuşlar ve Kemikler
- 14 Yazıktır Kıymayın Meleklerle! (Bakara 30 meselesi)

B: aldırış edenlere

- 15 Kısa ve net
- 16 Asr Suresi
- 17 "Allahlılar", "Allahlılar"a karşı!
- 18 Kafayı dinlemek için kafa yormak şart
- 19 Acele Et !
- 20 Gör Yusuf'un rüyasını, Hazır ol Kuyulara !
- 21 DikDörtGen bakış açısıyla Vahyin kavgası
- 22 Kurtar Kendini
- 23 İlkel Tanrı!
- 24 Allah ile Sırsırta
- 25 Allah nerede?
- 26 Bilimsel tevil ile yorulmanın alemsizliği!

C: ne dicem bi bak

- 27 Camdan İslam
- 28 Yaralı Serçe
- 29 ÇOK'uz BİZ, Çok çokk
- 30 Dondurulmuş Din
- 31 Aşk mı o da ne ?
- 32 Az öte git de Biz de arınalım
- 33 Andromeda, sorular, sorular
- 34 Bilinç ve Kitap
- 35 Zincirli Salıncak, Sünnet ve hiç değişmeyen Sünnetullah
- 36 Başörtüsü Meselesi
- 37 Realiteler ve İdealler
- 38 İslami Devrim mi? İslami İslah mı!
- 39 Zararı yok, 7 olsun bizden olsun!
- 40 72 parmaklı ümmet!
- 41 Ohh ! İçimin yağları
- 42 Öldür beni ama İnsanlığı Yaşat. (Kısa Meselesi)
- 43 Niçin Namaz?
- 44 Tanrı TEK ancak Dinler neden çok ve çeşitli?
- 45 Alkolle yıkanan uçağa binmek caiz mi hocam?
- 46 En güzel Renk

D: dert ettiğim şeyler

- 47 İlkel Yuva
48 Allah'la dertleşmek
49 Kamyoncu, dertlerimiz ve yüklerimiz.
50 Kazazede Ümmet
51 Gel gel, uzun bir yazı bu. Hem Hermönetik var, kognitif varr...
52 Araf'ta Kalanlar Suresi
53 Boru Kısa
54 Küçük Dünya'nın Büyük Dertleri
55 Mayonezli anlatanlar ve dinleyenler
56 İnsanoğlu Ayağa Kalk !
57 Finduk beyinliler
58 Bilincine yandığının Bilinci
59 Didaktik Didik, Didikli Didaktik
60 Sözlü Kültürden Yazılı Kültüre
61 Anlamsız Bağlam, Bağlamsız Anlam!
62 Büyük Taşlar
63 "Ben" kimim? "Sen" kimsin? "Kim" kim? noluyoruz ya!
64 İçten yanmalı Ümmet!
65 Geçmişe doğru ilerleyelim, gelecekte yer kalmadı!
66 İqra: Oku'madan önce Hatırla/Hatırlat
67 Yok Dini

E: Allah'ın kahramanı kim?

- 68 Tek başına, İbrahim.
69 Arkadaş Peygamber
70 Rüyalar ve Adamlar
71 Allah Seni Arıyor, Ya Sen ?
72 Kahramanlar niçin kostüm giyerler?
73 Kur'anı Oku'ma Sorunu !
74 Dündüklü Tencere ve Ben
75 Papuçlarını çıkar, Ey! Ümmeti Muhammed

*Fakat Biz istiyorduk ki,
yeryüzünde hor ve güçsüz
görülen kimselerden yana
çıkalım, onların dinde öncüler
olmasını sağlayalım, onları
varis kılalım*

kur'an-ı kerim
kasas suresi
5. ayet

ahmet topkaya

1975 yılında Kars/Arpaçay'da dünyaya gelen yazar, ilk, orta ve lise eğitimini İstanbul'da tamamlamıştır. Üniversite tahsili yerine, ilgi duyduğu bilişim alanında kendini geliştirerek, işletmelerin bilişim departmanlarında sırasıyla; sistem destek uzmanı, sistem yöneticisi ve bilgi işlem sorumlusu olarak görev almıştır. 2005'den bugüne kurucusu olduğu şirkette, bilişim alanındaki faaliyetlerine halen devam etmektedir.

Lise bitiminde tanıştığı İslam Düşüncesi ile kendisini geliştirmeye çalışan yazar, araştırmalarını ilk günkü heyecanını kaybetmeden sürdürmeye devam ettirmiştir. *Tefsir, meal, dinler ve uygarlıklar tarihi, peygamberler tarihi* üzerine haftalık çalışmalar yapmış, halen bu çalışmalarını çeşitli sivil toplum kuruluşlarında yakın arkadaşları ile sürdürmektedir.

İki çocuk babası olan yazar halen, Kocaeli'nde ikamet etmektedir.

Yazarın, beş yıllık araştırmanın neticesinde hazırladığı **“Tarihin Sonbaharı Kültür’den dine Meryem ve İsa”** isimli eseri, 2016 yılında yayımlanmıştır. Araştırma türünde yayımlanan eser Meryem ve İsa idrakinin yanı sıra, İslam muhayyilesine yepyeni ufuklar katmaktadır. Yazarın bir diğer eseri deneme türünde **“Allah’ın Kahramanı Sensin”** dir

Eşim **Serap**,
Kızım **Elif**,
Oğlum **Yasin**'e
ve
sorumluluk bilinci taşıyarak
“Allah'ın Kahramanı”
olmak isteyen
tüm dertli yüreklere
adanmıştır.

ahmet topkaya

önsöz

Olay, zaman, yer ve kişi bilgilerinin verilerek daha sonra kayıt altına alınması “geçmişi” tarihin konusu yapar. Ancak Tarih, geçmiş değil sonradan yazılmış ya da kayıt altına alınmış olay ya da olaylar bütünü demektir. İktidarlar en güçlü erk ve kontrol mekanizması olduğundan tarih ve tarihin ürettiği verileri kendi maslahatları açısından istedikleri yönde kullanırlar. Tarih bir bakıma egemenlerin tarihidir de. Bu nedenle tarih bir bilim dalı değil, bir ideolojidir. Somut veriler ile desteklenmesi bile tarihi bir ideolojinin güdümüne girmekten kurtaramaz ve kurtaramamıştır. Bu çalışmanın ana konusu tarih değildir ancak bu kısa girişi yapmak gerekiyordu zira Kur’an aktarım biçimi olan Kıssalar ile Tarih ilişkisi birbirine karıştırıldığında birçok yanlış sonuç, olgu ve algı üretilmiştir.

Kur’anın amacı ne kişileri fenomenleştirmek ne de yerleri kutsallaştırmaktır. Eğer Kur’an bir tarih bilgisi çerçevesinde mesajını iletmek isteseydi mutlak surette o bir ideoloji içine hapsolacağından bağımsızlığını ve hitabet etkisini yitirirdi. Bu nedenledir ki Kıssalar, tarih üstü bir veri taşır ki o da, “bilinç”tir. Taşıdıkları bu bilinç ile bir kimlik inşa etmek, o kimliğe moral motivasyon kazandırmak isterler. Kıssaların bu bağlamda en can alacı özelliği anafikir odaklı moral motivasyon merkezli bir aktarım formu olmasıdır. İşte bu nedenledir ki Kur’an Kıssalar içinde; kişi, olay, zaman ya da yer isimlerini Peygamber isimleri veya diğer bir kaç unsur istisna dışında kullanmaz. Ya kişi, ya yeri ya da zaman unsurunu bilinçli olarak Kıssa içinde karartır. Mesajını tarih olgusu dar kapsamına sıkıştırmaz. Zira Kıssanın geçmişten geleceğe taşımak istediği şey informatif bilgiler değil bilinçtir ve tarihsel verilerinden hiç birini geleceğe taşıma kaygısı taşımazlar. Ancak bu du-

rum Kıssanın tarihsel veri içermediğini elbette göstermez. Kur'an, tarihsel verileri kendi istediği forma ideolojik ve tarihin tartışma unsurlarını devre dışı bırakmış bir biçimde, Kıssalara dönüştürerek aktarır.

Allah, Kıssalar yoluyla Muhammed a.s'a moral motivasyon aşılarken aynı zamanda ona muhteşem bir bilinç de kazandırmıştır. O, elinde iki kapak arasında toplanmış bir kitap olmadan dünyaya meydan okumuştur. Yani o daha kavgaya başlamadan elinde tastamam iki kapak arasında bir Kur'an yoktu. Bu durum aslında bizlere Allah'ın insana nasıl yardım ettiğininde ipuçlarını verir. Adımı atan insan, yardımı gönderen ise Allah'tır. Adım atmadan yardım beklememenin bir ahlakıdır aynı zamanda Kur'an. Ancak Kur'an ezberlenen bir matbuata, üzerinde teolojik kritik yapılması nedeniyle sürekli artan bir tartışma malzemesine dönüştürülmemeliydi. Kur'an sürdürülmüş bir kavganın izdüşümü ve sonuç bildirgesidir. Allah'ın Muhammed a.s'a kazandırdığı ve dahi aynı kavgayı veren diğer elçilere kazandırdığı bilincin bir sonucu. Bu bildirgeye ortak olmak için benzer bir kavgada elçiler ile arkadaş olmak şarttır.

Büyük sorunumuz tam da burada başlıyor. Elimizdeki Mushaf, kavgası sürdürülmeyen bir dava eşliğinde salt kritik aracı olduğundan aramızda kavga etme ve fırkalaşma nedeni olmuştur. Allah'ın Muhammed a.s'a yirmiüç yılda kazandırdığı bilincin bir saatte, bilemedin bir günde tüketilmesi sorunu. Bilinç ve anafikir odaklı olmayan okuma sorunları. Kur'an bu sorunlar çerçevesinde elde edilen sonuçlar ile kardeşlerin, kardeşlerin kafasını yarma aracı bir taşla dönüştürüldü.

Bu çalışma, bir konu bütünlüğünde kimi yaşanması istenen, kimi gerçek yaşanmış, kimi kurgusal bir

hikaye, kimisinde ise doğru bilgilendirme amaçlı kısa yazılardan oluşur. Mümkün olduğunca teknik terimlerden arındırılmış ve ortalama bir dil kullanılmıştır. Kimi hikayeler, Kur'an Kıssalarında anlatılan olaylar güncel ile güncel olaylar ise Kur'an Kıssaları ile kurgulanmıştır. Burada ki maksat; geçmişin bu günden, bugünün ise geçmişten farklı olmadığı gerçeğini hatırlatmaktır. Bu maksat gözden kaçırılmamalıdır ki kişi, yer, olay ya da zaman çerçevesine hapsolmadan verilmek istenen anafikir odaklı bir bilinç egzersizine dahil olunabilsin.

de haydi Bismillah! başlayalım...

Musa, Ekmek ve Özgürlük

kıssaların dünü ve bugünü

A

01

Musa, Ekmek ve Özgürlük

Musa'dan konuşalım mı?

Yaslan arkana ve derin bir nefes al.
Firavunla kavgasından söz edeceğim. Ama ne kavga!

Firavun'un toprakları batıda Libya sömürgelerinden, güneyde altının ve Nil'in kaynağı Nübye'ye kadar, kuzeyde Doğu Akdeniz ticaretini kontrol eden Kıbrıs'a ve Doğuda da Suriye'nin içlerine kadar uzanıyordu. Dedesi I.Sethi Mısır'ın o zamana kadar görülmemiş en kuvvetli ordusunu kurdu ve Ortadoğuda Hitit monarşisine karşı mücadeleye girişti. Mücadele mevzu o zamanın paylaşılma-yan toprakları Suriye'nin, kime ait olacağı mevzuydu ve bu ülkeyi ele geçirmek demek tüm dünyada politik hegemonyayı da ele geçirmiş demektir. Yani Suriye'yi alan Dünyayı alacaktı. Ama dünyanın o zaman ki bu iki süper gücü kendilerini, kararsız ve uzun süren savaşlarla yıpratırlarken Asur rejimi askeri monarşiyi sağlayarak, ezilmiş olan

Mitan devletini kendi topraklarına katmış ve Fırat'a kadar olan sınırlarıyla Mısır ve Hitit'e komşu olmuştu. Babası II. Ramses öldüğünde Menerptah, artık Mısır'ın başına geçerek yeni Firavun olmuştu. Bunca siyasi çalkantılar içinde iki gözüm Musa dünyaya gelmişti. Musa, saraydayken önce kendisini himayesine alan üvey babası II. Ramses'le, ölünce yerine geçen üvey kardeşi Firavun Menerptah ile yaka paça olmuştu.

Musa'nın annesi onu bir sala bırakmış ve O, Fıravunun sarayına güven içinde ulaşmıştı. Büyüdü Musa ve ağır şartlar altında taşeron işçisi olarak çalıştırılan Mısır halkıyla yüzleşti saraydan dışarı çıkınca. Mısır devlet hastanesi kapılarında halk ölüme terk ediliyordu. Kadınların yarınlarına dair umutları tükenmişti. Varoşlarda duvarlara, papirüsler üzerine yazılmış "Kahrolsun Firavun" sloganları asılmıştı. Elden gelense yalnızca buydu. Mısırlı köle ve ikinci sınıf kadınlar yerel kıyafetleri ile Fıravunun devlet okullarında okuyamıyor, Hitit'in, Asur'un kapılarını aşındırıyordu. Halkın tek eğlencesi hafta sonları taştan tetris oynamak, kahvede tavla okey çevirmektir. Haftada bir gün izinleri vardı. Buğday karşılığı Amon Rahiplerinin insafına kalarak az miktarda silolardan aldıkları nohut, mercimek ve baklagillerle yaptıkları çorbaları Nil vadisinde piknik yaparken içebiliyorlardı. Halkın en lüks eğlencesi buydu. Evlerin çoğunda bacalar tütüyor, doğalgaz faturaları ödenmediğinden yemekler taş ocaklarda pişiriliyordu. Biraraya gelenler Mısır kahvehanelerinde "Keşke bizi bu zulümden kurtaracak birisi çıksa" diye hem konuşuyor hem de sürekli Amon'a dua ederek yalvarıyorlardı...

Musa Fıravunun karşısına çıkıp "bu mazlum halkı benimle gönder, yakalarından elini çek!" diye haykırdığında karşısına Mısırlı aristokrat faiz lobisini, sabah akşam tv kanallarında halkın gözünü boyayan sihirbazlar medya-

sını ve kulluk karşılığında kpss sorularının cevapları verilmiş düşünmeyen ve tam itaatkar abilerin paralel ihanet çetesini buldu. Özgürlük, kölelerin hakkı olamazdı zira seçkinlerin köle düzeni “dağdaki çobanların”, “göbeğini kaşıyan, bidon kafalılar”ın üzerinde yükseliyordu. Özgürlük demek düzenin alt üst olması demekti. Bu kabul edilemezdi elbette. Seçkinler çıldırmışçasına Firavunun emir ve talimatlarına uymak için can atıyorlardı. Çünkü Musa kölelere ilk defa “Tanrı size ekmek ve özgürlük vaad ediyor” dedi. Köleler şakınlık içindeydi. “Ne !” diye birbirlerine şaşkın şaşkın, umut dolu gözlerle baktılar ve “biz ekmeğe razıyken özgürlük ha !” dediler. “Demek ki Gök bizi duyuyor ve dualarımıza icabet ediyor” dediler. Gözler yaşıyor, yorgun bedenlere can, bitkin pazulara güç kuvvet geliyordu.

Bu sloganı belleyen kim varsa Nil Vadisine akın etti. Musa’nın propaganda kurbağaları seslerini olanca gücüyle yükseltti ve büyük bir gümbürtü koparttılar. Firavun ise o sıralarda milliyetçilik akını ile kan gölüne dönenen Libya sömürgesiyle uğraşıyor, Yunan adaları ve Ege’den adeta çekirge sürüsü gibi gelen mültecilerle boğuşuyordu. Firavunun kulağına yetişiyordu bu kurbağa sesleri, uyutmuyordu onu bu sesler ve O, sabah akşam bu kötü gidişten çıkış yolları arıyordu. Sihirbazlarını ve diğer önemli adamlarını çağırdı. Kolluk kuvvetlerini, yazı işleri müdürünü, haber koordinatörlerini ve ne kadar toplum mühendisi varsa hepsini bir masa etrafına topladı. Halk o sırada çoğunlukla kerpiç fabrikalarında çalışıyor evde olanlar ise sabahtan akşama kadar tv kanallarında “çok yeteneksizsiniz, yektensizsiniz, evlen benimle, evleneyim mi seninle, nişanı atacaksan gel, yessörvayvır” gibi programlar ile ömürlerini hiç ediyorlardı. Mısır’ın al yanaklı genç kızları, kurtuluşu aristokrat zengin züppeleriyle evlenmekte görüyordu. “Ekmek” çığlıkları ve “Özgürlük” sloganları ise hala

kulakları sağır ediyordu. Sordu Firavun: “Napcaz ulan bu Musa’yla Harun’a? Sabah akşam sizi yedirip içiriyorum ülkemin üstüne çökecek bu baldırı çıplaklar, bi çare düşünün! Atalım mı zindanlara çürüsünler içerde, yoksa hemen oracıkta bir faili meçhul cinayete mi kurban gitsinler?”

“Hayır” dedi sihirbazlar “Onu halkın gözünde sakın ha bir kahraman yapmayalım. Bundan önce de nice faili meçhuller birikti birikti, üstümüze kalacak hepsi. Onu itibarsızlaştıralım. Sende bu ara asillere “Laiklik elden gidiyor”, “Mollalar Hitit’e”, “Rejim tehlikede”, “Amonnnnnnn’u-uuuun, Raaaaaaa’nunnnnnnnn askerrrrrleriyzzzzzz” diye naralar attır diye akıl verdiler.

Musa ise sendikal faaliyetlere hız vermiş, işçileri örgütlemeye başlamıştı. İşçiler örgütlendikçe ve “ekmek”, “özgürlük”, “adalet” sloganları attıkça, Firavun adeta kendini içi kurbağalarla dolu bir göle düşmüş de çıkamıyor gibi hissediyordu. Kurbağaların bu sesleri hiç kesilmiyordu. Bu sestten rahatsız oldukça kendi propagandalarını yapan kurbağalar da varoşlara yöneldi. Kurbağalar ülkenin her yerini işgal etti. Bu durum fakir ve köle halk ile asillerin kavgasının daha geniş kitlelere yayılmasına neden oldu. Firavun bu sesleri bastıramaz olmuştu. Musa günden güne güçleniyor arkasında alın teri ve emeğin gücü adeta bir ejderha gibi büyüyordu. Sihirbazların her yaptığı kara propaganda Musa’nın kaçakçılığa, kepiç hırsızlığına, naylon fatura dolandırıcılığına bulaşmamış eli karşısında kırılıyordu. Yıllardır süren ötekileştirme, asimilasyon ve ağır işkencelerden bunalmış halk kitlesi Musa’nın elindeydi artık. Musa halktan bir asa tutuyordu elinde artık. Elindeki bu gücü nereye vursa ortadaki göz boyayan medya organlarının reytingi düşüyordu. Hak, hakikat ve gerçek

namına ne varsa herşey kabak gibi ortaya çıkıyordu. Halkın gücü Firavunun tanklarını da sihirbazlarını da yerle bir ediyordu.

Bunun yanında Kral tüm ülkedeki medya organlarıyla Musa'ya ve hareketine kara çalmalı, leke atmalıydı. Şahsi itibarı ve onun üzerinden de mesajı gölgelenmeliydi. Musa'nın bir "rejim düşmanı", "dış ülkelerin ajanı", "Mısır tanrılarına inanmayan bir kafır" olduğu ve ya "Mısır'ın inanç sistemiyle alay ettiği" yayılmalı, ona karşı halk arasında kara bir propagandaya başlanmalıydı. Bu arada Musa'nın mücadelesi, iç huzursuzluklar ve peşkeş çekilen büyük imtiyazlarla sallanan Mısır ekonomisini ardı ardına gelen kötü haberlerle vuruyordu. Asur'un yayılmacılığı, Hitit'in güçsüzlüğü ticaret yollarını tehlikeye sokmuş, Doğu Akdeniz ticareti istilacı toplumların kontrolüne doğru yaklaşmış ve her yerden istila haberleri geliyordu. Ülkenin tüm kaynaklarını çeşitli ayak oyunları ve dalaverelerle elde eden Amon Rahipleri de ülkenin artık sahibi gibi davranıyordu. Böyle bir durumda Musa'yı "dış mihrakların kullandığı bir ajan" "Bop'un eş başkanı" propagandası sık sık yapıldı, şahsına şantajlar yapılarak getirdiği mesaj gölgelenmek istendi fakat hiçbir şantaj, yüzlerce yıldır özgürlük ve ekmek isteyen bir halkın kullaklarını tıkayamadı.

Dor istilalarından kaçan yüz binlerce göçmen, büyük devletlerin sosyal ve ekonomik istikrarlarını tehdit ediyordu. Yeni Ari istilalarının karşısında dünyanın iki süper gücü olan ne Hitit ne de Mısır dayanabildi. Hitit çözülüyor batı ve güney sahilleri istilacıların kontrolüne geçiyordu. Ari baskınları mahsulleri mahvediyor ve Hitit halkını açlık tehdidiyle karşı karşıya bırakıyordu. İstilalardan kaçan yüzbinlerce göçmen Suriye ve Lübnan'a sığınyor ve Hitit toprakları yavaş yavaş savunmasız kalıyordu.

Diğer taraftan istilalardan Libya'ya sığınıp koloniler kuran göçmenler Mısır deltasına kadar istila hareketlerine girişiyorlar Firavun güçlkle buna karşı koyabiliyordu. Mısır birdenbire Libya, Suriye ve denizden düşmanlarla çevrili olarak kendini dünyanın diğer kesimlerinden ayrılmış buldu. İçerde Musa'nın başlattığı mücadelenin yanında ciddi bir milliyetçilik krizi de çıktı ve ülke kendi içine kapandı. Uluslararası kargaşadan Mısır'da çıkan ekonomik kriz bu kez çok ağır bir şekilde monarşik hakimiyete darbe indirdi. İmparatorluktan gelen kaynaklarda kesilmişti. Şehirlerde artık vergi toplanamıyordu. Mali ihtiyaçlara cevap veremeyecek hale gelen kral, kendisinden yeni imtiyazlar isteyerek mabetleri Vatikan gibi gerçek bağımsız devletler haline getiren rahipler sınıfının isteklerine boyun eğmek zorunda kalıyordu. Ekonomik krizin yarattığı mali kriz ülkenin feodal bölünüşünü hızlandırıyor. Musa bir denizi yarmaya hazırlanıyordu...

Allah Allahhhhh! Kadınlar, Çocuklar, yarınlardan ümidini kesmiş köleler! Artık hep bir ağızdan: "Allah bizimle" diyor Musa'nın davasını destekliyordu. Artık kölelerinde Nişantaşındaki AVM'lerde dolaşması, kokoş yengelerin ve fropan abilerin canlarını fazlasıyla sıkıyordu. Hele hele, artık Nil'in bir ucundan sala binen köylüler, Tebs kentine iki saatte ulaşmak bizim de hakkımız diyerek isyan bayraklarını açmıştı. Firavun'un demirağları yalnızca kendi çaplarında şehirlere kadar ulaşlıyordu. Köleler, köylüler hak talep ettikçe aristokratlar çıldırıyor, "kölelerle bizim oylarımız bir mi!" şaşkınlığını ağızlarından kaçırıyorlardı. Bunun gibi diğer meseleler Firavunun kulağına kadar gitmiş, onunda iyiden iyiye canı sıkılmaya başlamıştı. Musa'yı çağırdı, azarladı, köpürdü. Asgari ücrete zam sözü verdi, reform sözü verdi ama sözünü hiç tutmadı ve sürekli zaman kazandı. Musa ise bıçak kemiğe dayanınca kardeşi Harun'a, Nil'in tüm vadilerinde avazı çıktığı kadar

“Özgürlük, Ekmek, Hak, Adalet” söylemlerini haykırmasını salık verdi. Köylülerden, kölelerden yarınlardan umudunu yitirmiş kim varsa haykırdıkça sloganları kurbağa sesinden beter bezdiriyordu sarayı. Kulağını sağır eden bu nidalar Firavun için kurbağa sesinden farkı kalmamıştı.

Daha düne kadar üzerlerinde yükseldiği Nil artık varoşların hakimiyetinde bir bataklığı dönüşmüş ve kurbağa sesinden geçilmez olmuştu. Zati bir yandan da mülteciler Atina, Minos, ve Akdeniz kentlerinden Mısır’ın sömürgesi Libya’ya delik deşik botlarla akın akın geliyorlardı. Kimi zaman sahiller iri gözlü, al yanaklı çocuk cesetleriyle doluyor, manzara yürekleri dağlıyordu. Sahiller boyu akın akın Firavun kentlerine geliyorlardı. Nil’in tüm kentleri milliyetçilik krizinden geçilmiyor her gazete artık Nil’den “kan gölü” manşetleriyle söz ediyordu. Açlık ve yoksulluk derdi ile yollara düşen mevsimlik işçiler ise adeta çekirge sürüsü gibi ülkeyi istila ediyor, Firavunun hakimiyeti gün be gün zayıflıyordu. Amon Rahiplerine durumu düzeltmesi için verdiği tavizler kendi gücünü toparlamak için günü kurtarıyor ancak diğer yandan ülke hakimiyetine onları da aslında ortak etmekten başka hiçbir işe yaramıyordu.

Büyük gün geldi çattı ve Musa kavmine döndü dedi ki; “Ya Zillet, Ya İzzet! Benimle sarı bir yokuşa kim tırmanacak?” Mısırlı ve çevre ülkelerin mültecilerinden köylü, esnaf, çoluk çocuk ,kadın kim varsa çıktı Mısır’dan. Zulüm denizini yardı Musa. Zillet kıyısından izzet kıyısına çıkardı ahaliyi. Sabreden halk emeklerinin, direnişlerinin karşılığını almış dört bir yandan kuşatılan Mısır ise kendi içine çökmüştü. Bir zamanların stratejik ortağı Hitit’in ise ne yardıma gelecek takati ne de Mısır’dan çıkan bu izzetli halkın karşısında duracak gücü kalmıştı. Bir baştan bir başa adalet ve merhametin hakimiyetine susamış yeryüzü, hiçbir güç ve kudretin tekelinde değildi artık. Musa kav-

mi ile artık bu topraklara, Allah'ın vaadini gerçekleştirecek nimeti taşıyacaklardı. Zira Allah istiyordu ki “mazlumlara, ezilenler yeryüzünde hakimler olsunlardı”. Deniz yarılmış karşıya geçilmişti. Sinsi bir yılan kıvrıla kıvrıla onların peşinden ilerliyordu. Onlara musallat olacak ve eski ATALAR DİNİ ni hatırlatacak ve onları Zilletle döndürmeye çalışıyordu. Kim di bu Yılan?

Acele etme, dur! anlatıcam ama bi tekrar hatırlayalım Mısır ve Hitit'i. İki süper güç ve kendi dönemlerinin emperyal kaleleriydi. Musa; “Dünya ikiden büyüktür!” dedi ve önce Mısır içten çöktü. Birbirinin denge merkezi olan bu iki süper güçten Hitit'in de yıkılması çok gecikmedi. İzzet ve şeref kazanmış bir halk için artık vatan, ucu bucağı olmayan yeryüzünün tamamıydı. Musa'ya vaad edilen özgürlük ve barış yurdu böylece kendi çabaları karşılığı verilmişti. Ancak bir şart hala devam ediyordu. Allah'ın derdi yalnızca Musa ve onun kavmi değil, mesele de sadece bir ırkın etrafında dönmüyordu. Yeryüzünde kurtarılmayı bekleyen nice mazlumlara, ezilmişler, açlar, çıplaklar vardı. Musa, köle de olsalar yerleşik hayata alışmış bir toplumu, şimdi geçici olarak konaklayacakları göçebeliliğin zor ve çetin şartlarının sürdüğü bir çöle götürüyordu. Musa tez vakitte ayrıldı halkından kardeşini yerine davasına varis bıraktı. Musa halkından ayrılıp çölde baldırı çıplak, sırtında yabası olmayan halkına erdemli ve sorumluluk bilinci yüklenmiş bir anayasa yapmak için Rabbi'nden evrensel ilkeleri almaya gittiğinde olanlar oldu. Geride bıraktığı kavmi Samirilerin elinde çoktan oyuncak olmuşlardı. Hani denizi yarıp karşıya geçtiklerinde arkasından gelen bir yılan vardı ya hah o işte...

Bir grup peydah oldu kendi halkından olan Samirilerin içinde. Yeryüzünde zulüm ile mücadelenin değil eski gelenek ve göreneklerin din olduğunu zanneden, ataların-

dan kalan ne varsa kabul edildiği bir din. Bu dinin Samirileri sabah akşam halka, lavaboda abdest alınıp alınmayacağını, sakızın orucu bozup bozmayacağını anlatıyordu. Mısır'da da Firavun zulmündeyken sanal gündemler neyse burada da aynı sanal gündemlerle halkı afyonlamaya devam ediyordu. Bazıları ise “rüyasında Yakub’u gördüğünü, memleketin meselelerini falanlara filanlara bıraktığını”nı atıp tutuyordu. Hele bazıları evlere şenlik! Kölelikten yeni kurtulmuş bir halka, Mısır keteninden yapılma “yanmaz kefen” satıyor, en dandik mumya malzemelerini pahalıya satarak halkı kendisine kul köle ediyordu. Bazı Samiriler Mehdi bekliyor ancak kendisinin Mehdi olmadığını idda ediyordu. Ortalık samirilikten geçilmiyordu. Bu samirilerin hepsi kalp gözünün açık olduğunu, kendilerinin gördüklerini halkın göremediğini, Yakub’un ve İbrahim’in takipçileri olduklarını halka yuttuyorlardı. Maldivler’de “Ebu Eyüb el-Ensari” adını kullanıp yazlık, devre mülk satan uluslararası tokatçıları bile vardı. Bazı Samiriler uydurduğu dine peygamberden hadis, sağdan soldan mitolojik masallar karıştıran birileriydi. Ortalık Samirilik ve Samiriliğin yaptığı böylesi böğürtülerden, bu böğürtülerin kaynağı çeşitli buzağılardan geçilmiyordu. Ramazanlarda tivi'lere çıkanı, ağaçların nasıl ağladığı masalını anlatanları mevcuttu. Bayramlarda Yakub’u veya önemine binaen İbrahim’i, stadyumlara getirenleri, Tebs’de Gezi Parkında imamlık yapanları bile mevcuttu. Samiri bir grub tüccardı aslında. Samiriler yalanlar, hayaller ve kurtuluş ümidi pazarlanan tezgahların sahibiydiler. Ne yapıp edip halkı Allah ile aldatıp, halkın birikimlerini de Allah adına çalıp duruyorlardı. Şimdi ne böğüren buzağı var ne de o kadar saf bir halk, günümüzde ne arasın Samiri!

Neyse ne diyorduk? hah, Musa döndü Tur dağından. Geri döner dönmez kardeşi ve dava arkadaşı Harun’un yakasına yapıştı. Sakalından tuttuğu gibi hesap

sormaya başladı:

- Ben yokken iki baldırı çıplağa sahip çıkamadın, Rabb'e rezil ettin beni dedi. Harun ise:

- Güzel kardeşim canım ciğerim millet bize bakıyor oramı buramı çekiştirme dedi. Hele bi dinle hele bi dinle... Söz dinletemedi Musa'ya. Musa daha dün kadar Sihirbazların tüm yılanlarını yutan, halkın alınteri ile meydana getirdiği Ejderha'nın nasıl da yerlerde süründüğünü görüyor ve kahroluyordu. Musa öfkesinden deliye dönmüştü. Yıllarca emek verdiği ve Firavun karşısında mücadele ederek güçlendirdiği halk ejderhası yanmaz kefen satan, sümükü şerif, ümmü sübyan duası satarak ümmeti dımdızlak bırakan üç beş Samirilerin elinde oyuncak olmuştu. Sonra döndü ve gözlerinden ateş çıkarcasına Samiriye yüklendi:

- Ulan rüyasında peygamber gördüğünü söyleyip halkı kandıran kepazeeee ! Ulan milletin kanını emen sülökkk ! biz Firavunun elinden bu halkı, siz sırtına binin diye mi kurtardık ha ! diyerek tekme tokat daldı Samiri'ye. Sana bunu yaptıran şey neydi? dedi. Üç çağatçı, dolandırıcı! diye de haykırdı.

Samiri dedi ki;

- Ben senin yokluğunda Yakub'un, Yusuf'un menkıbelerinden, hadislerinden biraz aldım, biraz da senden kattım, Yakub'u, İbrahim'i rüyada gösteren terlik, biraz yanmaz kefen yaptım sattım, biraz ümmü sübyan duası sattım hepsi bu. Ahanda bu halk da "yok biz istemezük" demedi. Ben sattım onlar da aldı. Şimdi bunda benim bir suçum günahım var mı ? dedi. Musa Samiri'yi kovdu, halkı karşısına aldı ve onlara seslendi;

- Ya bi adam olun ya! ya bi adam olun ya! Biz Firavunun

zulmünden yerimizden yurdumuzdan topraklarımızdan bunun için mi çıktık !

Kah zaman gel zaman git zaman ahali de homur homur homurtular başladı.

- Ya Musa ne yaptı ki allaşkına, Hastane. Ee yapacaktı tabi biz oy verdik.

- Başörtüsü, Ee çözecekti tabi biz oy verdik.

- Yollar, e devlet ne işe yarar ki...

- Musa yerinde bir durmuyor ki rahatımıza bakalım, işi gücü dünyayı bir birine katmak, dünya beşten büyüktür demek, sınırlarımızda sürekli kavga çıkarmak. Firavun döneminde köleydik ama hiç olmazsa karnımız doyuyordu. Sürekli bir koşuşturmaca, sürekli bir gündem değişikliği. Artık özgürüz en azından iki karış toprağımız var bi rahat vermiyor ki soğan, sarmusak, biber domates ekip şöyle ağız tadıyla iki kanat cızbız yapıp, çoluk çocuk pikniğe gidip işimize gücümüze, rahatımıza bakalım. Bi gün Filistin diyor, Bi gün Irak diyor, Bi gün Suriye diyor. Kendimiz yetmedi taa bilmem nerde ki mazlumlara diyor, ezilmişler diyor, yolda kalmışlar diyor. Daha kendi karnımızı doyu-ramıyorken Hitit'le Mısır'ın kavgası arasında kalan Suriyeli baldırı çıplakları, hep ülkeye doldurdu.

Musa bunları duyunca hiddetlendi. Ağaya kalktı ve:

- Tüuu sizin sıfatınıza kepaze herifler dedi.

Daha düne kadar esaret içinde birbirinizi yiyordunuz, or-talama on altı ayda bir koalisyon, beş yılda bir ekonomik kriz, on yılda bir Firavunun darbelerine maruz kalıyordunuz. Yok mu bizi kurtacak birisi? diyordunuz. Şimdi ken-

di karnınızı doyurdunuz, sırtınızda pek, mazlumları hiç düşünmez oldunuz. Bu mu sizin Allah’a şükürünüz! Allah sizi Firavunun zulmünden dere kenarlarında piknik yapasınız, ev kredisine girip ikinci üçüncü bir daire alasınız, son model arabalarınızı daha son modeliyle değıştiresiniz diye mi kurtardı! Siz kurtuldunuz da Allah’ın yeryüzünde ki kavgası bitti sandınız öyle mi! dedi.

Homurtular yükseldi, “kredi kartı borçlarımız, ev ve araba taksitlerimiz, çoluk çocuğun okusunlar diye girdiğimiz okul taksidi, bursları, kredileri n’olcak dediler. İyi diyor sun da bunlar kendi ülkelerinde niye savaşmayıp buraya kaçıp geldiler” dediler. Musa iyice sinirlendi,

- Daha düne kadar siz de böyle yalvarmıyormuydunuz işte. Yokmu bizi kurtaracak birisi diye. Şimdi onlar bu duayı edince mi yadırgıyorsunuz ve yardım elinizi kibirle geri çekiyorsunuz! Ekmek bulunca kavga da bitti öyle değil mi! Karnınız doysunda, nasıl doyarsa doysun. Özgürlük ve özgür bir gökyüzünün altında yaşamak kimin umrunda.

Ve Musa bir kez daha dönüp seslendi;

- Ey Halkım ! Ben ve benimle beraberimde olanlar Firavun zulmünden iki karış toprak kazanalım da ekip biçelim, avmlerde çocukları oyun parklarında hafta sonu mutlu edip, bir iki sinema tiyatro yapalım, çarşı pazar dolaşalım diye kaçmadık. Biz yeryüzünde tüm ezilmiş halkların umudu olalım, ya zillet ya tam bağımsızlık tercihinde, karnımızın son damlasına kadar özgür olmak için mücadele etmek için Mısır’dan çıktık. Şimdi önümüzde şehirler var. Sizi bilmem ama biz kim yardım isterse oraya koşacağız, dedi. İçlerinden kölelikten kurtulmanın verdiği dünyevi sarhoşluk ile rahata alışmış büyük bir çoğunluk

- Ey Musa biz sana engel olmuyoruz, paralel ihanet çetesiyle kavganı yap bitir ahanda şehirler orada duruyor. Ne yani ! İnşaat yapmak, ev almak, fabrika açmak suç mu? işi gücü bırakıp seninle nasıl gelelim, gelemeyiz. Siz savaşın, biz size mani olmayız dediler...

Ahh ahh! Musa'nın hikayesi de kavminin hikayesi de ne çok tanıdık öyle değil mi!

Bitmedi bu hikaye, biter mi hiç! Dün Musa, bugün Biz. Yarın kim bilir hangi Özgürlük mücadelesinin kahramanlarının yeniden yazılacak olan hikayesi...

02

Karıncaca

Hey gidi günler hey.

İki gözüm Muhammedim henüz yoktu. Şimdi size karıncaca bilmeden karıncalarla konuşan Süleyman'ı anlatacağım. Tanır mısınız?

Babası Davud, keferenin tepesine binmiş İsrailoğullarını Babil zulmünden kurtarmıştı. Kral olan Davut ile annesi Batşeba doğduğunda ona Şlomo adını koydular. Kelime anlamıyla “barış yapan” demekti. Aynı zamanda Arapça “selim”, “selamet” ve “İslam” sözcükleriyle de kökdeşdir. Genç Süleyman kapısında mersedesler, audiler ve grand çerokilerle denendi. Allah ona “dört lastik mi, yoksa ebedi Cennet mi?” diye sorunca, Süleyman tereddütsüz lastiklerin hepsini patlattı ve “Ben sana yürüyerek de koşarak da gelirim Ey Rabbim” dedi. Süleyman imtihanı geçmiş ve böylece Allah'ın elçisi olmaya hak kazanmıştı. Artık O, babasının malları üstüne değil davası üzerine mi

rasçı olmuştu. İki gözüm benim ne güzel adammış değil mi Süleyman!

Süleyman, kendisine ve kendisinin temsil ettiği tüm evrensel değerlere boyun eğen Asurlu karıncalardan, denizaşırı en uzun mesafeye gidebilmek için yelken ve zift ile modernize ettikleri rüzgarları arkasına alan Fenikeliler'den, Babil'den gelen cin gibi mevsimlik işçilerden, kuşlar kadar hızlı Hititliler'den bir ordu kurmuş ve Hitit'li bir cevvali de Dışişleri Müsteşarı yapmıştı. Kudüs Ortadoğu'nun barış ve esenlik yurdu oldu, İslam ile Kudüs eşleşti. Süleyman bir keresinde sefere giderken Sebeliler'in hakimiyetinde ki karınca şehrinden geçmiş, halkın; "kaçın Süleyman'ın gücü önünde durulmaz" korkusuna rağmen kendilerine hiç bir zarar verilmemişti.

Bir gün Süleyman, Hitit öncü birliklerini teftiş ederken Dışişleri Müsteşarını göremedi hemen yanına çağırttı. O sırada Yemende Sebe ülkesinde konsolosluk açılışında olan Hüdhüd, haberi alır almaz Kral Süleyman'ın yanına geldi, yokluğunda öfkelenen Süleymanı yatıştırdı ve ona;

- Ben, dedi. Senin görmediğin bir şey gördüm ve Sebe'den sana gerçek bir haber getirdim. Ben, onlara hükümdarlık eden bir kadın buldum, kendisine (kralların muhtaç olduğu) her şey verilmiş ve onun büyük bir tahtı var. Onun ve kavminin, Allah'ı bırakıp güneşe secde ettiklerini gördüm. Şeytan, onlara işlerini süslemiş de onları doğru yoldan çevirmiş, bu yüzden yola gelemiyorlar.

"Göklerde ve yerde gizleneni açığa çıkaran, gizlediklerini ve açığa vurduklarını bilen Allah'a secde etmeleri gerekmez miydi? Allah ki O'ndan başka Tanrı yoktur, büyük Arş'ın sahibidir." (Neml 22 - 26)

Süleyman etrafında yalaka ve koltuk sevdalısı olma

ithimali olanları test etmek için:

- Bakalım göreceğiz, deyip Mit Müsteşarını ve beraberinde bir ajan şebekesini Sebe Melikesi'nin ülkesine gönderdi. Doğruydı, Hüdhüd doğruyu söylemişti. Diplomatlarına bir mektup verdi, içinde evrensel ilkelerin olduğu. “ İnsan hak ve hürriyetlerinin temellerini alın ve bunu hemen oraya götürün. Önce bi halkı zarflayın bakalım halk ne düşünüyor” dedi.

Sebe Melikesi ülkesine gelen bu özgürlük ve adalet özelindeki muvahhid dini danışmanlarına sordu.

“Bizim uzun menzilli balistik füzelerimiz, tankımız tüfeğimiz var ancak Süleyman adeta yürekleri fethediyor ne yapalım?” dedi.

Danışmanları da ona dedi ki: “Gerçekten hükümdarlar, bir ülkeye girdikleri zaman, orasını bozguna uğrattılar ve halkından onur sahibi olanları hor ve aşağılık kırdılar, sulh ile halledelim, ona hediyeler gönderip gönlünü edelim. Süleyman'ı Süleyman yapan dinidir. Seni de bu dinde görmekten memnunnîyet duyarız. İstersen bi çay iç, konuş bakalım” dediler.

Süleyman'a bir kaç Hereke Halısı, Diyarbakır İbriği ve Kütahya Çinisi'nin de içinde olduğu son model Mercedesler gönderiler. Süleyman gelen hediyelere baktı ve ne demek istediklerini anladı. Beni dünya malına mal katma sevdalısı mı sandınız diyerek tersledi. Elçileri gönderdi ve danışmanlarını çağırttı.

- Halkı kendisine kul köle etmiş bu kadını tahtından nasıl indiririz, dedi. Bana onun tahtını kim getirebilir? Dedi.

Sırtını yalnızca Allah'a dayamış güzel bir insan dedi ki; “Kadının tahtını ancak halkın gönlünü kazanırsak ala-

şığı edebiliriz” ve Süleyman o toprakları da böylece kendi topraklarına kattı. O dönemlerdeydi işte Melike’yi Saraya davet etti. Süleyman zorla değil Melike ve tebasının gönlünü kazanmayı bildi.

Melike Süleyman’ın Beştepe de ki Sarayına geldi. Ooo! Muhteşem olmuş dedi. Halk için ve halkın seçtiği iktidarın gücüne hayran kaldı. Hele hele Selçuklu Mimarisin’den çok etkilendi. Çiniler, Muhtarların ağırlandığı konferans salonu, kütüphaneler. Kendi sarayında gereksiz ne kadar put varsa bu sarayda yoktu ve halk için gerekli şeyler ön plandaydı. Saray baştan aşağıya kendisini Tanrı yerine koyan değil, Halka hizmet eden bir hizmetkarın sarayıydı. Her yerde koşuşturan hizmetçiler, bakanlar, müsteşarlar. İçlerinde dandik olanları gözüne çarptı ama bu Süleyman’ın suçu değildi. Zaten kendi sarayında da üç kuruş maaş, çil çil altın, sikke alıp yan gelip yatan danışmanları vardı. Süleyman ne yapıyor ediyor nereye gidip geliyorsa her yerde “Dünya beşten büyüktür” diyordu. Bunca malı mülkü rahatı durduk yere riske atıyor, Suriye’den kaçıp gelen herkese kucak açıyordu. Hem kendi rahat uyumuyor hemde artizlik yapıp aristokrat mazlum edebiyatı yapanlarında geceleri rahatını kaçıırıyordu. Etkilendi Belkıs. Süleyman açlar, çıplaklar ve mazlumlara kol kanat geriüyordu.

Süleyman Fenikeli gemicilerin neft yağıyla yağladıkları gemilerle Akdeniz de gidilmedik koloni bırakmamış, Babil’li cin gibi inşaat işçileri ile ülkeyi baştan başa imar ediyordu. Her yerde köprüler, yollar, denizaltından tüneller. Süleyman biliyordu ki Akdeniz’i alan dünyayı alırdı.

Süleyman ne zaman ki bir Mısır prensesi ile siyasi evlilik yaptı işte o zaman düne kadar canım cicim diyen teba ayaklandı. İşine gelmeyenler, Süleymanın politik tarafına muhalif olanlar “ Süleyman karı kıza sardı, Daeş’e

yardım ediyor, Ayakkabı kutularıyla çil çil altınları çalıyor,
Bop'un eş başkanı" filan demeye başladılar.

Ah Süleyman Ahh !

Senin derdin nee!, dolar, yüro yükselince homur
homur homurdananların derdi ne! Daha düne kadar köle
gibi hayat sürenler bu gün de köle kalmaları karşılığında
özgür iradelerinden vazgeçiyorlar. Dünyanın her yanı kral-
lıkla yönetilirken ülkenin mandacıları, krallık yasasını geri
çek öro düşsün, dolar düşsün diye halkı tehdit ediyorlardı.

Ey Süleyman!

Sen nasıl ki boyun eğmedinse biz de asla boyun
eğmeyeceğiz. Özgürlüğün bedeli ne kadar olursa olsun,
ne kadar pahalı olursa ödeyip satın alacağız. Özgür bir
gökyüzünün altında soğan ekmeğe razı olacağız. Bizi asla
sana iftira atanların oyunları ile zorlamaları yıldırılamaya-
cak. Mazluma arka çıktıkça ve zalime ayak diredikçe aç da
kalsak çıplak da kalsak kendi vatanımızda özgürce ölece-
ğiz...

03

Musa, Bilge Kul ve Ünlem İşareti

Sözlü kültürün ürünü bir metni yazılı kültüre aktardığımızda mimik, jest, kinaye, tonlama gibi unsurlar kaybolur, metnin canlılığı ile birlikte hatta aktarmak istediği düşünce ve fikir de uçup gidebilir. Kur'an ayetleri okumalarında bu detay gözden kaçırıldığında bu durum çok önemli sorunlar doğurabilir.

Bir arkadaşınız var adı ne olsun ? Imm, Mehmet olsun.

Mehmet'le başınızdan bir olay geçsin. Biz bu olayı bilmeyelim ve siz olayı bize yazılı olarak olay esnasında seslenmiş olduğu biçimiyle ve bize aktarın;

Mehmet.

Ne ifade etti size şu anda bu? ne anladınız ? Hiçbir şey. Mehmet ne yapmış olabilir ? Bu olayı sözlü kültürden yazıya geçirdiğimizde noktalama işaretleri kullanırız.

işte şimdi ihtiyacımız olan noktalama işaretini kullanalım. “Mehmet ?” Bu yazıda soru işareti Mehmet’in ne yaptığı, ne düşündüğü, gibi soruları barındıran bir seslenme biçimidir. Sadece bu soru işareti bile aslında yetmemekte. Çünkü Mehmet’e seslenirken ki yüz ifadeniz, el kol hareketleriniz ve ses tonlamanız yok yazının içinde sadece dilden çıkan bir kuru telaffuz bu. Pekii ya bu ?

Mehmet!

“Mehmet !” Bu yazıda ünlem işareti Mehmet’in ne yaptığı, ne düşündüğü, nereye gittiği ya da istemediğiniz bir şeyi yapmasını ya da yapmamasını kaş, göz, el ve yüz ifadesi ile yansıttığınız bir seslenme biçimidir. Yazıya aktarıldığında ilave cümleler kurmazsanız meselenin arka planı havada kalır. Sadece bu ünlem işareti bile aslında yetmemekte. Tekrarlayalım, Mehmet’e seslenirken ki yüz ifadeniz, el kol hareketleriniz ve ses tonlamanız yoksa yazının içinde, sadece dilden çıkan bir kuru telaffuz olarak kalır kelime ve kelimeler. Şimdi konuya girelim;

Malumunuz, Musa’nın bir bilge kişi ile yaptığı yolculuk bizim ümmet tarafından çokca sağı solu çekiştirilip durulan bir konudur. Bu kıssada geçen meseleden kendisine pay çıkarmak isteyen herkes bu meselenin içine bir girip çıkar. Hikmetinden sual edilmeyen kişilerin evliyalığına kadar götürürler işi. Kıssa içinde ki “bilge kul” un yaptığı işlerin bir anlamı olmadığından o işleri mutlak bir anlamlandırma gayreti beraberinde tuhaf, anlaşılmayan bir sorun olarak karşımıza çıkar. Şimdi gelin bu konunun yanlış anlaşılmasında ki en can alıcı bölüme değinelim ve ihtiyacımız olan noktalama işaretini yerli yerine koyarak meseleyi kapatalım;

Kehf Suresi 60. Ayetten başlamak üzere Musa önce

bir yol arkadaşı ile “arayışa” çıkar. Bu arayışın bir yürek yangını olduğu çok açıktır. Daha önce de zaten bir arayış içindeydi Musa. Henüz peygamber değildir, dertli bir adamdır ve Mısır’da milliyetçilik krizi çıktığında bir adamı öldürmüştü. Kur’an’ı Kerim’in Firavunu “Kan, kurbağa, çekirge ile imtihan ettik” dediği şeylerden biriydi bu, kan. Bu gün de Yeryüzü Firavunları tam da bu çekirgeler ile bölgemizde kan ile imtihan ediliyor, neyse meseleyi dağıtmayalım. İki denizin birleştiği yere giderler. Arapça da el-bahr “deniz” anlamına geldiği gibi şehir, kent anlamına da gelir ki buradan hareketle Musa ve arkadaşının iki denizin birleştiği Kızıldeniz civarında bir yere ya da iki büyük şehrin, kasabanın veya yerleşim yerinin kesişme noktasına, bir şehrin bitiş ya da başlangıç yerine kapısına kadar gelmiştir. İki denizin birleştiği yer o dönem de çok uç bir sınır da olabilir ki “kararlılık” göstergesi olsun diye “Oraya varıncaya kadar durmayacağım” ifadesi de başka bir yorumdur. Bizim de kullandığımız gibi “fızana kadar giderim”, “Cehennemin dibine kadar yolun var” bu tarzda yer işareti değil bir “eylem” veya “kızgınlık ifadesi” olarak kullanılabilir. Burada mesele fızan da cehennem de değildir aslında. Meseleyi burada sağa sola çekiştirecek bir şey de yok aslında, devam edelim. İster şehir olsun ister deniz, ister davasında yürüyüş ister hakikat arayışı olsun geldiler ya bir noktaya mesele bu. Eee sonra ?

Sonrası işte Kur’anın bahsettiği ve bizim genelde meal çevirilerde “bilge bir kul”, “salih bir kul”, “evliya bir kul” gibi nitelemelerde bulunduğumuz birisiyle karşılaşır. Sorun tam da burada başlıyor. Kur’an’ı Kerim bu kişiden; “Derken kullarımızdan bir kul buldular ki, biz ona katımızdan bir rahmet vermiş, kendisine tarafımızdan bir ilim öğretmiştik.” diye bahseder ancak burada cümlelerin bir yerine ümlem işareti koymamız gerekiyor. Niçin mi ?

Kıssanın devamında bu kişi öyle garip garip işler yapıyor ki Musayı çileden çıkarıyor. Zaten o kişide Musa'ya posta koyuyor ve yolları ayrılıyor. Yani bu kişi eğer gerçekten Allah'ın kendisini bir bilgi, hikmet ve ya özel bir görev ile donatmış birisi olsa Musa onunda yanında kalmaya devam ederdi. Musa ile bu kişinin yollarını ayırmaya sebep olan şey "MUSA'NIN SORU SORMASIDIR." Çaktın mı abi köfteyi!!!!. Adam soru sorma ne dersem onu al, yap diyor, "Bize kaynak maynak sormayın" diyor. İşte 65. Ayette Kur'an'ın: "Derken kullarımızdan bir kul buldular ki, biz ona katımızdan bir rahmet vermiş, kendisine tarafımızdan bir ilim öğretmiştik." ayetinde ünlem işaretini o kişinin kendisini böyle lanse ettiğini, böyle anlaşılın isteğini aktarmak için ünlem işaretini şuraya oyacağız; "Derken kullarımızdan bir kul buldular ki, biz ona katımızdan bir rahmet vermiş, kendisine tarafımızdan bir ilim öğretmiştik!"

Allah katından rahmeti herkese verilir. Burada bir sorun yok ancak ikinci cümlede sonda bir ünlem işareti koymak farz oldu. Çünkü kendisine ilim verildiği iddiası kendisinin bir iddiası. Zaten kıssa sonunda o kişinin yaptığı işlerin ne ilimle, ne dinle imanla bir ilgisi olmadığını da anlıyoruz. O yüzden bu kıssa da "Bilge bir Kul!" diye lanse edilen kişinin yaptığı işleri anlamlandırmanın, olayları sağa sola çekiştirip bir açıklama bulmanın bir anlamı da yok! Sözlü kültürde biz bu kıssayı aktarıyor olsa idik emin olun "kendisine tarafımızdan bir ilim öğretmiştik!" bölümüne geldiğimizde ses tonumuz değişecek, yüzümüz buruşacak ve ilave tonlamalar ve mimiklerle aslında o kişinin bir ilim sahibi olmadığını kendisini öyle lanse ettiğini aktarmaya çalışacaktık. Belki de en büyük sorunlarımızdan biridir bu, Kur'an metinlerini noktalama işaretlerini dikkate almadan okumak.

Bu ayetten evliyalık kurumu icat edenler ya da hikmetinden sual edilmesin derdinde olanları biz bir kenara bırakalım kıssanın hissesini alalım. Eğer Musa gibi bir derdin ve bir arayışın varsa hikmetinden sual kabul etmeyen, kaynak maynak sordurmeyen hiç bir adamın ardına düşme kardeşim. Hikmetinden sual olunmayan yalnızca Allah'dır. O da her işinde bir teklif sunarak "ölçün, biçin, tartın, akledin" diyor ve "İşte Cennet, İşte Cehennem seç birini" diyorsa mesele kapanmıştır.

04

Musa, Firavun, Sihirbazlar ve Sosyal Medya.

- Sana dedim dimi, bu karda bu araba bu yokuşu çıkmaz diye, sırtıma, sırtıma öyle.
- Abi napım ya otobüs geç geldi, arkadaşlardan da parayı anca toparlayabildim.
- Tamam, tamam ağaç ettin zaten Bim'in içinde, üç tane arabayı tek başıma doldurdum. Zaten millet tek tek bir şey alırken beni böyle savaşa hazırlanır gibi görünce ters ters baktı.
- Abi valla kusura bakma yaa çok afedersin.
- Tamam, abicim ya oldu bi kere, neyse. Zaten hava kararmadı tam, bu araba yukarı çıkmaz paşam. İtmeyle de çıkmaz, tekerler kabak.
- Ee n'apcaz abi
- Napcazı var mı tabanlara kuvvet, bekle az hava kararsın poşetleri kapıya bırakırsın.
- Ben!
- Yook Ben! Ee tabi Seenn, cezalısn olm
- Alacağın olsun abi

- Olsun valla, hem geç kal hem nazlan, atarlan, sus, suss. Ha bu arada sen ablayı aradın mı? ya evde kimse yoksa, sen poşeti bırakınca kapıya, ya geçen biri alırsa!
- Abi almazlar herhalde
- Ya olm harbi safsın ya, almazlar haa, almazlar!
- Ya ne bilim abi bak şimdi işkillendim.
- Yaa ara şu ablayı evde mi aile, ona göre bırakalım.
- Açmıyo abi telefon çalıyo ama
- Rabbim ! niye beni şu şapşalla imtihan ediyorsun “yaa-ayeappiimmmmm” Töbe töbe, seninle bu gün ben valla imtihan ediliyorum ha.
- Abi alınıyorum valla haa ne şapşalı.
- Şapşal değilsin tamam, tembel, sorumsuz, patavatsız dicem ammma
- Abi ne kıızıyosun ya, ben mi şimdi telefonu meşgul çaldırıyorum?
- Tamam tamam ya, kızmaya da gelmiyo paşam, neyse beklicez. Şakaydı hepsi, Seviyom olm seni takılıyom, insan sevdiği kardeşine takılırmış. Bak aklıma ne geldi hazır bekliyo Musa’dan konuşalım
- He abi konuşalım ya, Musa konuşulması gereken en önemli kişilerden biridir demi abi. Ben de bayılırım Musa’dan konuşmaya.
- Doğru. Biliyorsun, Kur’an’ın neredeyse yarısı Kısсалardan, Kısсалarında neredeyse yarıdan fazlası O’ndan söz eder.
- Bilmem mi abi, Musa bir başkadır. Musa’nın annesi onu bir sala bırakmış ve bu firavunun sarayına güven içinde ulaşmıştı. Büyüyünce Musa, ağır şartlar altında taşeron işçisi olarak çalıştırılan Mısır halkıyla yüzleşti saraydan dışarı çıkınca.
- Hah işte büyüyünce Firavun ile yaka paça oluşunu konuşalım, açlar, açıktakiler, ezilenler, yolda kalanlar, hakları gaspedilen kadınlar, yarınılardan umudunu kesmiş çocuklarla tanıştı ya Musa bak şimdi;

- Firavun'u güçlü yapan şey neydi biliyor musun?
- Ne abi ?
- Sihirbazları tabi ki
- Sihirbazlar iman etmişti ya abi!
- O Musa'nın kararlı ve davasından taviz vermeyen tutumu karşısında bir pes etmişlik itirafı olm ne iman etmesi !!!
- Abi ayette "Musa'nın Rabbine İman ettik" diyor, Hatta Firavun bundan dolayı" Bana sormadan ha, şimdi ellerinizi ayaklarınızı çaprazlama keseyim de görün" diyor ya
- Tamam diyor da Sihirbazları öyle konuşturan Rabbim. Mücadelede ön plana çıkarttığı bir şey var. Sihirbazlar ne yapıyordu Gezi meselesinde? "ölmeyeni ölmüş", "vurulmayı vurulmuş", "akı kara", "karayı ak" göstermiyor muydu? "Benim çocuklarım da aralarında, bende gidip tomaların önüne dikilicem" diyenlerin çocukları orada değildi öyle değil mi? Kendisinde de o yürek yoktu ya zaten neyse. Sahte resimleri fotoşoplayıp fotoşoplayıp servis ediyorlardı sosyal medyanın önüne. Ne zorlanmıştık değil mi yaa! "Her habere atlamayın!", "Her duyduğunuz haberi, aslını astarını incelemeden paylaşmayın sosyal medyada" diye. Bizim camianın meseleyi çakmaması daha da bir yürek burkuyordu o günler.
- Evet abi aynen öyle, O güne kadar İslam'ın Kapitalizmle mücadele ettiğini söyleyen Anti Kapitalist Müslümanlar da bir elinde bira diğer elinde Kemalist bayraklar taşıyanlarla ulu orta Cuma Namazı kılmışlardı. Başlarında da Allahsız bir Müslüman! vardı. Din anca bu kadar iki paralık edilebilirdi. Kapitalistlerin otelinde kalan ve onların suyunu içerek bu ülkenin Milli ve Yerli kalmasını isteyen bir iktidara" Beceremediniz gidin" demeye getiriyordu.
- Bak asıl mesele ne biliyor musun? Bu sihirbazlar hem medya gücünü elinde bulunduruyor hem de halkı reel politik bir yönlendirmeye tabi tutuyorlardı. Mısır halkına sabah akşam, "Kobane'de Kürtler ölüyor" diye bahane edip Yasin Börü'yü katlediyor ama aynı Sihirbazlar "Bizim

Suriye’de ne işimiz var” diyorlardı! “Türkiye, Daeş’e yardım ediyor” deyip “El-Bab’dan derhal çekilin bizim ne işimiz olur Daeş’le, Işid’le” diyorlar. Kilis bombalanınca “Devlet nerede !” diye bağırانlar, terörün peşine düşünce “Devletin Suriye’de ne işi var!” diye bağrıyordular. Bir gün önce dediklerini bir gün sonra yutuyorlardı. Mısır halkına ne diller döküyordu Musa kimbilir! “Ya aslı astarı olmayan her habere balıklama atlamayın, bu gibi şeylerle tufaya gelmeyin” diyordu ama dinleyen kim. Ahh canım kardeşim, ahh.

- Abi sence sihirbazlar niye diz çöktü Musa karşısında?
- Bak tam da ben oraya gelecektim. Musa’yı Firavun karşısında zafere götüren şey; Adalet ve Hukuk’dan ayrılmamasıydı. Açı doyuruyor, çıplağı giydiriyordu. Mazluma arka çıkmasından dolayı da arkasında ejderha gibi büyük bir halk kitlesi vardı. Halkın gözünü boyamak için o asla sihirbazlar gibi manipüle etmedi, yalan söylemedi, akı kara, karayı ak göstermedi. Ne ise oydu. Musa demek, Adalet demek, Hukuk demek, Hak demek, Özgürlük ve Bağımsızlık demekti. Musa demek Ekmek demek, Özgürlük demekti. Ekmeksiz Özgürlük, Aç acına özgürlük demek değildir. O güne kadar onları doyuran “Firavun Rabbleri” onlara yalnızca ekmek veriyordu. Oysa Musa’nın Rabbi hem ekmek veriyor başa kakmıyor hemde onlar özgür olsunlar istiyordu. Musa hiç kimseyi zorla imana getirmede. İşte bu değerler üzerinde yol alan Musa’nın tavizsiz duruşu karşısında çaresizlik onları imana zorladı. Onlar iman etmediler abicim Pes ettiler, pes. Zira doğruluk karşısında hile ve yalan asla başarılı olamazdı. Olamadı da. Olamayacak da.
- Aynen abi doğru söylüyorsun. Öyleyse bu gün biz de Hakk dava yolunda asla yalan söylemeyecek, halka akı kara karayı ak göstermeyecek, sabır ve direnerek yolumuzda yürüyeceğiz. Yani abi özetle diyorsun ki “Sen adaletten ayrılmazsan zalim’in diz çökmesi yakındır”
- Hah şöyleee sevdim ya seni birden valla, kanım kaynadı.

Geç kalmıştın ya hani bak unuttum hemencecik

- Abii yaaa.

- Şitt telefon çalıyo, aç aç donduk burda yürü verelim şu emanetleri, daha arkadaşlarla buluşcaz, derse geç kalıcaz.

- Doğru abi valla, haa bu hafta ki ders neydi abi

- Gel burya gelll unuttun demi, hakettin sen bunuuuu, al sana, all, bunu daaaa, bunu daaaa...

05

Kestiler Deveyi “develer”

Semud Kavmi Kur'an da birçok zirve uygarlıklardan biri olarak tanıtılır. Taştan evler oyup hayatı zor şartlardan kurtarıp kolaylaştırabilmiş bir uygarlık. Bu uygarlığın ortaya çıkardığı tüm toplumsal zenginlik ve kamusal alana ait ne varsa hepsi işte bu taştan çıkan uygarlığın bir ürünüdür ve herkese aittir. Kur'anın bir dişi deveye benzettiği bu DEĞERLER, günümüzde Salih peygamberin uyarmak, korkutmak ve inananları müjdelemek istediği toplumun ta kendisidir. Allah tüm insanlığın yeryüzünde hayatını idame ettirecek zenginlikte nimetler ve imkanlar sunmuştur. İnsan bu yeterli nimetleri biriktirmek, stoklamak, yığmak, kıskançlık yüzünden bir diğerinden çalarak yeryüzündeki bu bolluk ve bereketi adeta baltalar. İnsanın yeryüzünde kendisini idame ettirmeye yetecek ne varsa işte o “Allah'ın Devesi” sembolünde sunulmuştur. Zira Kur'an da söz edilen bu uygarlığın ve diğerlerinin de çöküşü, kamusal alana ait olan değerlerin ortak kullanımından emperyal amaçlarla gasp edilmesi ile başlamaktadır.

Arab'ın gündelik dünyasında en faydalı ve yararlı şey devedir. Zira deve demek ticaret, ticaret demek Arap için hayat demektir. Bu nedenle Arab'ın algı dünyasındaki en değerli şeydir deve. Arabın en korktuğu şey ise deve-sinin katlölması olsa gerek. “Allah'ın devesi” (nagatallah) tabiri başlı başına ele alındığında birçok farklı yoruma yol açacak joker bir kelime. Bu kelime üzerinde yoğunlaşmak bakış açımızı daraltmamıza neden olabilir. Deve'nin Salih Peygamber zamanındaki karşılığını bulmak yerine Arabın algısındaki formunu anlamak bize bu konuda yeterince fikir verecektir. Zira hitap Mekke diktatörlerinin kurduğu oligarşiyedir.

Bu kelimenin gündelik ve güncel tam karşılığı bir kelime bulmak zor. Joker bir sembol kullanıldığından bu kelimenin anlam dünyamızda çağrıştırdığı ne kadar kamu yararına şey varsa hepsini içine doldurmak mümkün. Yer-yüzü zenginlikleri, yer altı kaynakları gibi. Kısacası ekolojik denge de denilebilir. Herkesin faydalanması gereken bu kaynakların bireysel zorbalıklarla çalınması, zimmete geçirilmesi bir süre sonra yozlaşmaya ve toplumsal çöküşe sebep olan sürecin de başlangıcıdır. Deveyi kesmek demek; hava, su, petrol, doğalgaz, ağaçlar, bitkiler, ormanlar ve kısacası çevreyi tekeline alarak bir süre sonra kimsesiz çocuklar, garipler, yoksullar ve düşkünler sınıfı meydana getirmek demek. Yozlaşma çalmanın, yağmanın, paylaşmamanın bir sonucudur. Bir toplum durduk yere çamura batmaz. Böylesi bir toplumun nihai sonucu ezilenler sınıfı ve kölelerin sırtında yükselip sonra yerin dibine batmak, unutulup giden ve arkeolojik ibretlik kalıntılar bırakmaktır.

Ben bu “Allah'ın devesi” (nagatallah) tabirini çok düşündüm ve uzun uzun yazılar yazdım ancak hepsinin yetersiz kaldığını düşünüp çok güncel bir kelime ile bunu

anlatabileceğimi düşündüm. Kur’an da eğer edebi bir derinlik var ise işte bu ayette geçen “Allah’ın devesi” (nagatallah) tabiri tam bir mucizedir. Bu joker kelimenin içine bu gün ne doldurursanız doldurun yine de eksik kalır. Naçizane bu joker kelimeyi en fazla bu kadar özetleyebildim. Çünkü tüm sure genelinde ve tüm

Kur’an genelinde İnsanın en çok yaptığı şeylerin zirvesidir Ekolojik Dengeyi Bozmak, Yeryüzü kaynaklarını tek elde toplamak ve mutlak surette Sosyal Adaleti balta-lamak...

11/HUD.64 - Ve “Ey kavmim!” diye, devam etti, “Bu, Allah’a ait olan dişi deve sizin için bir işaret olacaktır; bunun için, onu bırakın Allah’ın arzında otlasın; ona bir kötülük yapmayın, yoksa beklenmedik bir azaba duçar olursunuz!”

11/HUD.65 - Bu (uyarıya) rağmen, hunharca boğazladılar onu. Bunun üzerine (Salih): “Artık (sadece) üç gün(ünüz) kaldı, barınaklarınızda eyleşecek” dedi, “bu (söylediğim) yalanlanamayacak bir yargıdır!”

“Semûd halkına da kardeşleri Salih demişti ki: “Ey halkım! Allah için çalışın, O’na ibadet edin. Sizin O’ndan başka tanrınız yoktur. Rabbinizden size apaçık sözlü uyarı geldi: Bir gösterge olarak Allah’ın şu dişi devesi... Bırakın Allah’ın arzında otlansın. Ona dokunmayın; can yakıcı bir afete maruz kalabilirsiniz. Hiç değilse Âd kavminin ardından nasıl hızla geliştiğinizi, yeryüzüne nasıl kök saldığınızı düşünün. Yazları sayfiyelerde kışları köşklere yaşıyorsunuz. Artık Allah’ın nimetlerini düşünün de yeryüzünü talan etmeyin. Halkının büyüklük taslayan ileri gelenleri, ezilen mü’minlere dediler ki: “Siz Salih’in Allah’ın peygamberi olduğunu kabul ediyor musunuz? Onlar da “Elbette,

getirdiği şeylere inananlardanız.” dediler. Büyüklük taslayanlar dediler ki: “Biz de siz neye inanıyorsanız onları red ediyoruz.” Derken Rablerinin emrini hiçe sayarak o dişi deveyi alçakça öldürdüler. Dahası “Ey Salih! Eğer gerçekten peygambersen şu diline doladığın afet gelsin bakalım” dediler. Çok geçmeden ansızın gelen şiddetli bir deprem ile sarsıldılar; kendi kâşanelerinde yüzükoyun serildiler. Salih o vakit onlardan yüz çevirmiş ve şöyle demişti:

“Ey halkım! Gerçek şu ki ben size Rabbimin mesajlarını ilettim ve size nasihat ettim; fakat siz nasihat edenleri sevmiyorsunuz.” (A’raf; 5/73-79)

Siz şimdi ayette geçen “deve” yerine, petrol, doğal-gaz, buğday, sebze meyve, işçilerin alın teri ya da yeryüzünde herkesin eşit ve hakça bölüşmesi gereken ne varsa onu koyun. İşte ayetin güncel yorumu bu olur. Salih’in devesi meselesi Kur’an da bizim yer altı ve yer üstü kaynaklarımız olarak ve Arab’ın en gözde varlığı olarak “deve” ile sembolleştirilir. Dün Salih’in devesini boğazlayanlar bu gün de Amerikası, BM si AB si, İngilteresi bir olup kısacası yeryüzünün sahte tanrıları olan küresel efendiler YPG, PYD, PKK, DAESH taşeron örgütleri arkasına saklanarak Ortadoğu’da dişi develerimizi katlediyorlar. Dün’ün Ye’cüc ve Me’cüc leri bu günün bilimimum üç dört harflileri. Değişen hiç bir şey yok.

06

Ayarı bozuk algılarımız

Kıssalar, Kur'anın deyim yerindeyse; bilim kurgu ve fantastik anlatım tarzıdır. Kimilerinde olayın kahramanları gerçek ancak olay gerçek ötesidir; İbrahim'in ateşe atılması, Nuh tufanı gibi. Kimilerinde yer gerçek ancak kahramanları sanaldır; İki denizin birleştiği yerde Musa'nın yolculuk ettiği kişi gibi. Kimilerinde hem olay, hem kahramanlar hem de yer sanaldır. Bahçe sahipleri gibi.

Bu gibi kıssalarda kurgulanan sahnede herkes kendisine bir yer bulabilir. Bahçe sizin evin arka bahçesi, kardeşler kardeşleriniz, ahali köylüler, mesele de hasadın kaldırılması gibi. Daha da güncelleyelim; Abi kardeş fabrikanız var, işçileriniz var ve gözünüz doymak bilmiyor gibi

Kıssaların aktarım amacı olayı, kişileri, yerleri fenomenleştirmek olmadığından bu detaylar değil "kıssadan hissenin" alınması istenir. Hiç bir şey verilmek istenen mesajın önüne geçilsin istenmez. Kıssalar adeta üç boyutlu

bir tiyatro sahnesi gibidir. Anlam dünyamızda çok kısa bir süreliğine kurulan böylesi bir sahnede her şey artık mümkün hale getirilir. Nesnel hayatta mümkün olmayan yani Allah'ın Sünnetullahında askıya alınamayan her şey bu anlatım sunumlarında mümkündür. Ateşin mutlak surette yaktığı ten artık bu algı dünyasında yakmaz olur. Amaç kurgulanmış sahnede kahramanların ve muhataplarının nihai mesajı algılayacak zihin dünyasının inşaasıdır. Bu anlatım tarzının kullanılıyor olmasının bir diğer nedeni de sözlü kültüre hitab ediliyor olmasıdır. Çünkü sözlü kültürde toplumlara aktarılan tüm mesajlar mitler ve efsaneler üzerinden yürütülür. Bir toplumun tüm geçmiş bilinçaltı bir kaç dakikada anlatılabilecek kahramanlık öykülerine sıkıştırılmıştır. Böylece toplumlar tüm bilinçaltılarını geleceğe kolayca taşırlar. Mitler, efsaneler, masallar heyecan verici, duyguları harekete geçirici ve dinleyicilere üç boyutlu sahneler sunarlar. Bu sahnede tüm karakterler artık sembolleştirilmiş kostümler giyerler ve vermek istedikleri mesajı hiç konuşamayacak bir ağaca, bir buluta ya da bir yağmura artık söyletebilirler. Kur'an işte bu bakımdan anafikirlerini kıssa formatında benzer bir yöntemle verir.

Sözlü Kültür nesnel gerçekliğe uygun olmayan tüm olay ve durumları mümkün kılar. Sözlü kültürün vakti azdır ve son derece ekonomik kullanılmalıdır. Bu nedenle Musa'nın on ila onbeş yıl süren Firavun ile mücadelesini özetlemek için fantastik bir sahne kurar; Bir tarafta Musa bir tarafta Firavun ve adamları gözümüzün önünde hemen canlandırılır. Sahnenin diğer bir tarafına da o günün izleyicileri oturtulur ancak o günkü izleyiciler Musa Kıssasını tüm zamanlarda dinleyenler yani şimdi de bizler oluruz. Yani Kıssa bizi geçmişe gerçek bir sahnenin tam ortasına taşır, bize de bir rol verir. Tüm siyasi, reel politik ve sosyal mücadele, sembollere yüklenerek bu sahnenin dekorları da hazır edilir ve gardını almış oyuncular için sahne bir

taraf her türlü hile, yalan ve manipölasyon ile yılanlarını atar. Musa ise kire pislige bulaşmamış ıslıl ıslıl bembeyaz eli ile ezilmiş kölelerden ejderhası ile yılanları yutar. Musa mesajını verir, sahne toparlanır, seyirciler dağılır. Kısacası söz uçar yazı kalır yazı uçar mesaj kalır. Sahneye, deko-ra, aktarılan olayın gerçekliği ya da gerçekdışılığının hiçbir önemi yoktur. Bu kurulan sahnede hedeflenen bir mesaj vardı ve o verildi. Perde indi sahne kapandı. Kıssadan hisseyi aldın aldın almadın takılırsın detaylara.

Tüm anlatılanlar, kurulan sahne, oyuncular ya da dekorun detayları üzerinde biz kafa patlatalım diye yer verilmez kıssalarda. Tüm sahne bir amaç için kurulur, mesaj verilir daha sonra sahne toplanır. Bu nedenle söz konusu olan asla sahne ve sahne içeriği değildir. Kur'an algı dünyamıza indirgemek istediği tüm soyut kavramları da böylesi üç boyutlu sahneler ile bize aktarır. Kur'an bize yardım etmek, algı dünyamızı inşa ederek üzerine vermek istediği mesajı yüklemek derdindedir. Bizler ise bu amacın tüm unsurlarını toplumların kullandığı kültürel bir dil olan mitolojilere, masallara veya efsaneler çevirdik. Kur'anın aktarım dilini ve din dilini, nesnel bir gerçeklikmiş gibi algılayıp güncel hayatta hiç bir zaman şahit olunamayacak durumları geçmişte yaşanmış varsaydık. Peygamberlerimiz uçuyor, yanmıyor, denizi yarabiliyordu. Biz ise onların nasıl uçtuğunu, nasıl yanmadığını ya da denizi yardığını tartışa durarak vermek istedikleri mesajı daima gölgeledik.

Bu durum ümmetin “her şeyi gökten beklemenin” ya da “bir kahramandan gelip bizi kurtarmasını beklemenin” sebebini açıklıyor niteliktedir aslında. Ümmetin tembelliğini besleyen en önemli bir diğer etken de bu işin böyle sürgitinden ekmek yiyen masalcıların olmasıdır.

İşimiz zor...

Hem algıyı düzelt, hem ümmeti uyutan sahtekar masalcılarla kapış.

Dedim ya işimiz zor ve yolumuz çetin.

07

Yunus, Balık, Zindan ve Otobüs

- Yolculuk nereye delikanlı?
- Ninova'ya abi
- ne ova ne ova?
- Niinoova abi
- ora da nere ya?
- Abi senin canın muhabbbbet istiyor belli, sen yolculuk nereye deyince bari konuya gireyim istedim.
- gir bakalım delikanlı
- Peki Abi. Şimdi abi İsrailoğulları...
- ya bırak, bippp, bipppppp, bipppppppppp oğullarını moğullarını bippppp bipppp
- Abi sakın ol onlardan değil Yunus Peygamberden bahsedicem
- Ha bakk o olur, severim Yunus'u anlat bakalım, balığın karnından nasıl kurtulmuş?
- Abi başlamadan rica etsem ayakkabılarını giysen, herkes bu tarafa sanki ayakkabılarını çıkaran benmişim gibi bakıyor zan altında kalıyorum hemde kokudan bildiklerimi

unuttum. Zaten muavin abinin gelmesi an meselesi

- Tamam tamam sen anlat, Muavin kardeşim bi soğuk sıcak ikramı yok mu yahu?

- Abi şimdi bu İsrailoğulları Davud ve Süleyman'dan sonra fena dağıldılar. Yusuf ve Musa'dan sonra Mısır'dan çıktıklarında Filistin'de kurdukları krallık kendi küçük dünyasında bir barış ve esenlik yurduydı. Kudüs başkentli Jerusalem adı oradan gelir. "Selam Yurdu", "Barış Kenti"

- Ya bırak ne barışı bu bipppp bippp bipppp her gün filistinli kardeşlerimizi katlediyor.

- Haklısın abi bugünkü siyonistlerden söz etmiyorum abi. Peygamber Süleyman zamanında adı öyleydi.

- Ee

- Ee si abi bu adamlar kendi siyasi iç çekişmelerine yenik düştüler. Bu siyasi çekişmeler sonucu meclis dağılmış, darbe olmuş sağcılar solcular hapse tıkmış, herkes umudunu Asur yayılcılığı ile Babil emperyalizminden gelecek nimetlere bağlamıştı. Büyük emekler verilerek "Selam Yurdu" yapılan "Kudüs" darmadağın olmuş, mabed yıkılmıştı. Siyasi çekişmeler aynı zamanda dini çekişmeleri de hızlandırdı ve İsrailoğulları siyasi ve dini olarak iki parçaya ayrıldı. Birbirlerine yakın olan on kabile kuzeyde Asur hegemonyasında tarih sahnesinde silinip gitti. İşte Yunus Peygamber bu dönemin adamıdır ve dertli bir adamdır. Onun derdi darmadağın olan birlik ve beraberliklerini tekrar sağlamak, dağılan ümmeti tek bir çatı altında toplamaktı. Bu mücadelesine Asur'un izin vermeyeceği aşıkardı ve Yunus da varacağı nihai durağa vardı. Asur'un o dönem başkenti olan Ninova'ya bir hapis haneye yolu düştü. Daha çok Babil sürgünü olarak bilinir İsrailoğullarının tarihi bu yönü pek bilinmez. Zira Kuzey de Asur asimilasyonuna uğrayan bir milletin geçmişini geleceğe aktarması elbette zor olacaktı.

-İyi de kitaplarda böyle anlatılmıyor bu Yunus. Allah'a

karşı çıktığı için balığın karnına hapsedildi diye biliyorum ben.

- Genel olarak böyle bilinir ancak bu genel bilgi bizim rivayet kültürümüzün birikimi. Zira Yunus'u anlatan Kitab-ı Mukaddes'teki Yunus kitabının, Yunus'un yaşadığına inanılan dönemden sonraki dönemlerde kaleme alınan ve Midraş türü eğitim amaçlı bir kitap olduğu kabul edilmektedir. Bundan dolayı Tevrat'a ait olan kıssanın tarihi bir gerçekliği olmadığı, eğitim veya nasihat amaçlı olduğu ifade edilir. Ben bu Tevrat'ın tahrif edilmiş içeriğinden Müslümanların da tefsir ve rivayet kültürü nedeniyle etkilendiklerini düşünüyorum

- Ne dediğinin farkındamısın nasıl yani Yunus'u balık yutmadı mı? Bunca alim yuttu diyo, Kur'an yuttu diyo sen yutmadı diyorsun.

- Abi biraz sessiz konuşsak bütün otobüs bizi dinliyor.

- Dinlesin ya doğruya doğruları konuşalım,

- Evladım, Kur'an yuttu diyorsa yutmuştur, niye yok yutmadı demeye çalışıyosun bozmaya çalışıyorsun. Onca alim yanlış biliyor da bi sen mi doğruyu biliyorsun

- Teyzeciğim ben bozmaya çalışmıyorum bir olguyu düzeltmeye çalışıyorum.

- Biz olgu molgu anlamayız kardeşim, Kur'an dedi mi iş biter bize göre. Yuttu diyor, hocalarda yuttu diyor.

- Madem öyle Ey otobüs yolcuları! dinleyin beni baştan anlatıyorum; Tevrat da aynen bizim şu an anlatıldığı gibi anlatılır konu. RAB bir gün Amittay oğlu Yunus'a, "Kalk, Nînova'ya, o büyük kente git ve halkı uyar" diye seslendi. Ne var ki, Yunus Rabbin huzurundan Tarşış (Tarsus)'e kaçmaya kalkıştı. Yafa'ya inip Tarşış'e giden bir gemi buldu. Ücretini ödeyip gemiye bindi. Yolda Rab şiddetli bir rüzgar gönderdi denize. Öyle bir fırtına koptu ki, gemi neredeyse parçalanacaktı. Gemiciler korkuya kapıldı, her biri kendi ilahına yalvarmaya başladı. Gemiye hafifletmek için yükle-

ri denize attılar. Yunus ise teknenin ambarına inmiş, yatıp derin bir uykuya dalmıştı. Gemi kaptanı Yunus'un yanına gidip, "Hey! Nasıl uyursun sen?" dedi, "Kalk, tanrına yalvar, belki halimizi görür de yok olmayız." Birbirlerine, "Gelin, kura çekelim" dediler, "Bakalım, bu bela kimin yüzünden başımıza geldi." Kura çektiler, kura Yunus'a düştü. Bunun üzerine Yunus'a, "Söyle bize!" dediler, "Bu bela kimin yüzünden başımıza geldi? Ne iş yapıyorsun sen, nereden geliyorsun, nerelisin, hangi halka mensupsun?" Yunus, "İbrani'yim" diye karşılık verdi, "Denizi ve karayı yaratan Göklerin Tanrısı Rab'be taparım." Denizciler bu yanıt karşısında dehşete düştüler. "Neden yaptın bunu?" diye sordular. Yunus'un Rab'den uzaklaşmak için kaçtığını biliyorlardı. Daha önce onlara anlatmıştı. Deniz gittikçe kuduruyordu. Yunus'a; "Denizin dinmesi için sana ne yapalım?" diye sordular. Yunus, "Beni kaldırıp denize atın" diye yanıtladı, "O zaman sular durulur. Çünkü biliyorum, bu şiddetli fırtınaya benim yüzümden yakalandınız." Denizciler karaya dönmek için küreklere asıldılar, ama başaramadılar. Çünkü deniz gittikçe kuduruyordu. Rab'be seslenerek, "Ya Rab, yalvarıyoruz" dediler, "Bu adamın canı yüzünden yok olmayalım. Suçsuz bir adamın ölümünden bizi sorumlu tutma. Çünkü sen kendi istediğini yaptın, ya Rab.". Sonra Yunus'u kaldırıp denize attılar, kuduran deniz sakinleşti. Bu olaydan ötürü denizciler Rab'den öyle korktular ki, O'na kurbanlar sundular, adaklar adadılar. Bu arada Rab Yunus'u yutacak büyük bir balık sağladı. Yunus üç gün üç gece bu balığın karnında kaldı. Yunus balığın karnından Tanrısı Rab'be dua etti: RAB balığa buyruk verdi ve balık Yunus'u karaya kustu. Yunus kente girip dolaşmaya başladı. Bir gün geçince, **"Kırk gün sonra Ninova yıkılacak!"** diye ilan etti.

(Tevrat/Yunus 1/1-17)

Yunus'un hikayesi böyle ancak gerçek olanlar hikaye değil, masal da değildir. Yunus Peygamber, tıpkı Musa peygamber gibi vahiy almadan önce kendi imkanları ile halkını doğruluğa adalete ve barışa çağırdı. O da Musa gibi Yusuf gibi Yakup gibi dağılan ümmeti bir arada tutmaya ve onları hakikat yolunda tutmaya gayret etti. Musa gibi varoşların adamıydı o. Yoksa üç beş kitap yazıp İsrailoğullarının cukkalarını cebe indirebilirdi. Ya da Yakub'dan Musa'dan Yusuf'dan tv lerde menkıbeler anlatıp, açlığa sabrın deminden girip Ramazandan Ramazana köşeyi dönebilirdi. Kur'an Yunus ile ilgili detayları sembolleştirip onu fırtınalı bir denizde beraberinde sürekli kavga ettiği diğer yolcular özelinde bize sunar. Kendi arayışı neticesinde başarısız olunca tıpkı Musa'nın Mısır'da milliyetçilik krizi ensnasında kurtuluşu milliyetçilikte arayışı esnasında adam öldürdüğü zaman ki durum başına geldi. O da Yusuf gibi zindanlara düştü. Yusuf'un zinadana atılma sebebi ile Yunus'un ki farklı ancak dertli yüreklerin düşüp kalması ve böylece pişmesi gerekir. Asur Hapishanesinde (Balık Karnı) Rabbine sığındı ve Rabbi'nin yardımıyla (Yusuf Peygamberin zindandan çıkışı) kurtuldu. Asurluların Ninovada tanrılarının sembollerinden biriside "balık"tı. "Balık karnı" enfes benzetmesi Kur'anın üstün hitabı için yeterli bir örnektir.

Yunus'un bir balina karnına düşüp daha sonra kurtulması hikayeleri Kahraman fenomenine yüklenen bir özelliktir. Kahraman doğa güçlerine teslim edilir, eğer galip gelir ise Doğa (Tüm kültürel geçmişlerde toprak ana fenomeni doğa, doğa ana ile sembolize edilir) ve ona gücünü devreder ve artık O da toplumuna, kutsanmış biri olarak döner. İsrailoğulları bu kültürel geçmişten etkilenmiş ve muhtemeldir ki Tevrat'da tıpkı Kur'an da anlatıldığı gibi "din dilini", "mit"e dönüştürmüşlerdir. Kur'an, toplumların bu kültürel geçmişini dikkate alır ve öyle hitap eder. Sizin uyduruk

kahramanlarınız varsa bizim de Yunus'umuz var der gibi. Yunus, zindan öncesi bir aktivist, zindan sonrasında ise Peygamberdi. Kur'an onun hayatından kesitleri İsrailoğulları'nın kültürel geçmişini dikkate alarak aktarıyor. Ancak biz kullandığı tüm mecazları nesnel bir gerçeklik olarak anlayarak din dilini masala çeviriyoruz.

- Evladım bu anlattıkların çok ütopik şeyler
- Ütopik ne teyze
- bilmiyorum oğlum televizyonda duymuştum.
- Kaptan sağda müsait bir yerde indir beni.
- İyi de daha gideceğin yere varmadın ki delikanlı
- geldik abi geldik, burası Ninova ben ineyim.

Hava sıcak, inmesemiydim acaba, şimdi burdan araba da geçmez ya, hah bi araba geliyo durur inşallah.

- Selamun Aleyküm abi, beni de alır mısın ?
- Ne tarafa?
- Ur,a abi ordan Uruk'a

08

Kıssa Keselim!

Son yüz yılı özetleyecek tek bir cümle yazmak oldukça zordur. İki yüz, üç yüzyıl ise daha da zordur. Geçmişe doğru gidildikçe cümle sayısı artacak ve olaylar netliğini kaybetmeye başlayacaktır. İnsan aklı geçmişi geriye doğru gittikçe kültürel dilde ve sözlü aktarmaya daha çok ihtiyaç duyar. Metin ile uzun uzadıya aktarılmış bilgiler ancak özel araştırmalar yapan kişilerin ilgisini çeker. Bu nedenle geneli ilgilendiren yani ortalamaya hitap eden kısa ve öz cümleler toplumların kültürlerini aktarmada en önemli araç olmuştur. Bin yıl süren bir toplumsal varoluş mücadelesi birçok toplumda kısa öz ve destansı bir hava verilerek sözlü olarak nesilden nesile aktarılabilmektedir. Toplumlar bu nedenle yüz, iki yüz belki bin yıllık geçmişlerini bir kaç cümle ya da bir destan veya efsane ile özetleyerek anlatırlar ki gelecek kuşaklara aktarımı kolay olsun.

Kur'an bir kültüre hitap etmiştir tıpkı Tevrat'ın hitap ettiği gibi. Kültürler derinlemesine incelendiğinde karşımıza çıkan hakikat izlerine bakılırsa Allah, tüm top-

lumlara bu kültürel geçmişi dikkate alarak seslenmiştir. Kültürel dilin karşılığı Kur'an da Kıssa olarak karşımıza çıkar. Kıssa uzun süren bir tarihsel sürecin kısa, basit ve öz anlatımıdır. Kıssaların amacı hitap ettiği toplumun kültürel geçmişinde yer etmiş bir olayı tekrar anımsatmak ancak o kültürel derinlik üzerinden kendi mesajını ver-mektir. Kur'an'ın amacı tarihsel bilgi vermek ya da kah-ramanlık destanları anlatmak değildir. Kur'anda geçen kıssalar Mekke'de ve Medine'de mücadele eden Muham-med a.s'ın mücadele durumuna göre şekillenmiştir. Ona sabretmesi, dayanması ya da stratejik hamleleri önermesi kıssalar yoluyla yapılmıştır. Kıssanın ilk öncelikli amacı budur.

Kıssaların sosyolojik ve tarihsel süreçlerin birer özeti olduğu gerçeği gözden kaçırılınca ortaya kıssaları kullanarak halkı uyutup masalları ile halkın varını yoğunu çalan Samiriler, din tüccarları ortaya çıkar. Onlar bu özetlerin kullanıldığı derin anlam ve kültürel geçmiş özetini, ken-di mistik masallarına alet ederek araya kendi istedikleri amaçları sıkıştırarak toplumlara anlatırlar ve ortaya çıkan bu malzemeyi satarak geçinirler. Kıssalar “masal” değildir. Ancak genel anlayış kıssaları “masal” dinleyenlerin ma-sallarını dinler biçimde dinlediğinden kıssalar, günümüze hitap etmez hale gelmiştir. Kimileri bu kıssaları ilgili ol-duğu dönemin içine hapseder, kimileri de geleceğe şifreli mesajlar sıkıştırıldığı iddiası ile kendi ürettiği malzemeye alıcı ararlar. Oysa kıssa aktarım amacı yerel bir sorunun evrensel çözümünü sunmaktır. Kıssadaki genel sorunu tespit edip evrensel bir çözüm bulmak bize ve bizden son-raki tüm ümmetlere düşmektedir. Kıssada aktarılan ye-rel görünen sorunun evrensel çözümünü arama şekli bir perspektif sunmalı ve kıssalar bu gözle yeniden okunma-lıdır. Aksi durumda Kur'an metinleri, donuklaşarak gün-cel hayata hitap etmeyen ve metinleri üzerinden fırkalara ayrılmış ve paramparça bölünmüş birçok düşünce ve fikir dünyasında hapsolür.

09

Kur'an Kıssaları ve Tarih ilişkisi

Kıssaların bir bakıma teşvik ettiği şekliyle tarihi okumak Kur'anın bir önerisidir. Tarihi okumak, onu günümüze getirmek, onu hatırlamak ve hatırlatmak yine Kur'anın bizzat kullandığı bir alandır. Kur'an kıssaları tarihi şunun için hatırlatır; “Aynısı seninde başına gelebilir!”

Bizim başımıza da bir benzeri gelebilecek olan ve sürekli tekrar eden şeyler nelerdir ? Bu soru ve bu sorunun anlam dünyası ile ilgilenen bir toplum geçmişten ders çıkarır. Bu sorunun cevabı ile ilgilenmeyen toplumlar ise Kur'an'ın söz ettiği toplumlar olurlar;

ONLAR hiç yeryüzünde dolaşıp kendilerinden önce yaşamış olan [hakikat inkarcı]larının sonunun ne olduğuna bakmazlar mı? Onlar kendilerinden daha kalabalık ve daha güçlüydüler ve yeryüzünde daha derin izler bırakmışlardı: fakat başarılarının kendilerine hiçbir faydası olmamıştı. Mu'min - 82

Ve Biz senden önce de (elçilerimiz olarak) her topluma (kendi içlerinden, onlara mesajlarımızı ulaştırmak üzere) kendilerine vahyettiğimiz (ölümlü) adamlardan başkasını göndermedik. Yeryüzünde dolaşıp da kendilerinden önce gelip geçen (inkarcı)ların sonlarının nasıl olduğunu görmüyorlar mı? Ve (bilmiyorlar mı ki,) Allah'a karşı sorumluluk bilinci taşıyan kimseler için ahiret yurdu (bu dünyadan) daha tercihe şayandır? Öyleyse artık akıllarını kullanmayacaklar mı? Yusuf - 109

Peki, yeryüzünde gezip dolaşmıyorlar mı ki, orada olup biteni kalpleri kavrasın ve kulakları işitsin? Ne var ki, onlarda kör olan gözler değil; kör olan, göğüslerindeki kalpler! Hacc - 46

Onlar hiç yeryüzünde dolaşıp kendilerinden daha güçlü önceki (hakikat inkarcı)larının uğradıkları akibeti görmezler mi? Ve (görmezler mi) göklerde ve yerdeki hiçbir şey Allah'ın (iradesine) karşı gelemez, çünkü O, her şeyi bilendir ve gücünde sınırsızdır.

Fatır - 44

ve daha nicesi...

Bizim tarihe ve kıssaya bakış açımız ise maalesef, “O yaptı, Ona oldu, Onlara oldu, Onlar” şeklinde üçüncü şahıs veya şahıslardır. Oysa Kur'an, Sen/Ben merkezli bir kitaptır. Benden/Senden bir beklentisi olmasa “O”ndan niye bahsetsin ki! Allah tarihi bilgi vermiyor, Seni harekete geçirmeye çalışıyor ve Beni.

Daha nasıl anlatsın, daha nasıl!

10

Allah'ın ruhundan üflemesi

Allah İnsanı,

biyolojik,

anatomik,

psikolojik tüm donanımlarla yaratmış, ona tüm kainatın değişmez işleyiş yasası olan Sünnetullah'a uymasını ve bu kozmik uyuma dahil olmasını Vahiy göndererek bir teklif olarak sunmuştur...

Vahyi aldığı anda insan canlanır, canlandıktan sonra vahyi terkettiğinde ise kendine yazık eder ve ölür. Vahyin rehberliğine uymayıp kendisini “tanrı” yerine koyduğunda ise o hep ölüdür. Allah insanın aklını Sünnetullah'a uygun kullanmayı da böyle örnekendirir. Yaşasa bile artık o bir ölüdür. Bu nedenle Allah Kur'an'da biyolojik olarak ya da anatomik olarak bir cerrah, psikolog, ruh bilimci, falcı, cinci hocalar gibi cevaplamıyor sorularımızı. “Ona Ruhundan üflediği zaman...” ayetindeki Ruh= Vahiy'dir. Bizim

ontolojik olarak varlık donanımlarımızın Kur'an çok az bir kısmına buna benzer yöntemler kullanarak değinir ancak bu bizim anlama kapasitemiz dahilinde olmadığından sürekli geçiştirilir. "Sana Ruhtan soruyorlar" sorusunu "Deki O rabbimin katındadır" şeklinde geçiştirir. "İşinize bakın sanki anlatsak anlayacakmışsınız" der gibi

disinden bir parça verdi" şeklinde anlamak ya da insanlara böyle yutturmaya çalışmak büyük bir hatadır zira bu Tasavvuf kafasının bize attığı bir kazıktır!

İnsanı yeryüzünde diğer canlılardan ayıran tek şey kabul ettiği ya da reddettiği bu Ruh= Vahiy'dir. O bu ruha uygun bir hayat sürer ise yaşayan bir canlı, aksine bir tavır gösterip bir hayat sürer ise yaşayan bir ölüdür. İsa'nın çamurdan nasıl bir kuş yaptığını ve onu canlandırdığını şimdi daha iyi anladık değil mi ? O, çamura batmış bir toplumdan, köleleşmiş ölü bir toplumdan özgür bireylerin simgelendiği bir kuş yapar, Allah o topluma İsa ile vahyettiğinde eğer o toplum vahyi tercih ederse canlanır. İsa işte çamurdan kuşlar yapıp içine vahiy üflüyor, bu gerçekleri göremeyen alacaların gözlerini açıyordu...

"Ve o'nu İsrailoğulları'na elçi (yapacak)". "Ben, size Rabbinizden bir mesaj getirdim. Sizin için çamurdan, adeta kaderinizin suretini yapacağım ve sonra ona üfleyeceğim ki Allah'ın izniyle (sizin) kaderiniz olsun; körleri ve cüzzamlıları iyileştireceğim ve Allah'ın izniyle ölüleri yeniden hayata döndüreceğim: neleri yiyebileceğinizi ve evlerinizde neleri saklayabileceğinizi size bildireceğim. Şüphesiz, eğer (gerçekten) inanıyorsanız, bütün bunlarda sizin için bir mesaj vardır.

" 3/Al'i İmran - 49

11

Kıssa aktarımında “karartma” uygulanması

Kur’an’da Kıssalar yoluyla anlatılan olay ya da durumlar-
da şunlar çok dikkat çekici detaylardır;

- Belirli bir yer verilse bile
ilgili kişinin adı ya da toplumun adı verilmez.
- Belirli bir kişi adı verilse bile
ilgili yerin adı ve ya toplumun adı verilmez.
- Belirli bir zamanda geçen olayın faillerinin kimlik bilgileri
verilmez.
- Bazı anlatılan olayların
gerçekten vuku bulmuş olma ihtimalleri yoktur, kişi, yer,
zaman verilmez.

Konuya girecek olursak Kıssalarda; bir olayın tarihsel veri
olarak değerlendirilebilmesi için “yer”, “zaman”, “kişi” ve

“meydana gelen olay” detaylarından sürekli biri ya da bir kaç eksik bırakılır. Batılı müsteşrikler için bu bir kusurmuş görülür ya da Kur’an ın mesajını almak istemeyenler için malzeme. Oysa işin rengi hiç de öyle değil!

Kur’an mesajın önüne geçebilecek tüm unsurları ya bir kaçını ya da tamamını karartarak “mesaj”ın yani anafikirin ön plana çıkmasını istiyor ki muhatabına şunu demek istiyor;

Sana bir şey anlatacağım bak iyi dinle, fakattt;

Kişileri Kahraman,
Yerleri Kutsal,
zamanı ve olayları sakın Fenomenleştirme. Anafikirde kal,
detaylarda boğulma, Allah’ın gündeminden de asla dışarı
çıkma!

12

Kuşları özgür bırak ! (Bakara 260)

Kur'an ı Kerim'in kendine has bir dili vardır, buna "Din dili" denir. Kullanılan bu dil özeldir ama anlaşılmaz değildir. Kullanılan dil yani "Din dili" o günkü halk dilidir. Bu dilde anlatım estetiği gereği olağanüstü şeyler olur. Çünkü dil buna yatkındır. Kur'an bu dili kullanır ancak kendi mesajını yani anafikrini anlatacağı olağanüstü olayların içine yedirir. Musa'ya denizi yarıdır, İbrahim'i ateşten geçirir gibi. Olağanüstü şeyler.

Benzer bir duruma yakından bakalım;

Bakara suresi 260. ayette geçen; **"..Öyleyse, dört kuş tut. Onları kendine alıştır, sonra onları (parçalayıp) her bir parçasını bir dağın üzerine bırak, sonra da onları çağır. Sana koşarak gelirler..."** mealinde anlatılan olayın nesnel gerçekliği ya da mucize olup olmayışını değerlendirelim.

Peygamber şahsiliğinde bize anlatılmak istenen **anafikir insanın öldükten sonra kolayca Rabb'ine döneceğidir**. Yani bu işin doğallığıdır. Ayette kuşları öldürerek her bir dağa bırak anlamına gelebilecek bir kelime yok. Biz kafamızda daha önce yerleşik bir yanlış mucize algısı nedeniyle olayı böyle yorumluyor ayette bize göre eksik! parçaları; “öldür ve parçalara ayır her birini bir dağa bırak” kısmını kendimiz sonradan yerleştiriyoruz.

Ayette kuşları ölü ve parçalı olarak bırakma anlamına geldiği düşünülen “cüz'en” kelmesi her birisini bir “bütün” olarak “ayrı ayrı” bırakmaktır. Kuşları parçalamaya ve her bir parçayı cüzleştiren bizim kafamızdaki yanlış mucize algısıdır. Çünkü “cüz” bir bütünün parçasıdır. Burada ki bütün de dört adet kuştur. Birçok meal bu ayeti çevirirken “parçala” şerhini ıslarla ayetin içine yedirmeye çalışır ancak bu durum olayın da, anlatılmak istenen **anafikrin de uçup gitmesine neden olur**.

Anafikir şu; “Su akar yatağını bulur”, “İsteseniz de istemeseniz de Bana döneceksiniz” Kuş, dağ, bırakmak, cüzlü cüzsüz ayrı bir arada hiç bir detaya takılmayın. Allah İbrahim a.s'a merak ettiği İnsanlar ölünce nasıl tekrar dirilecek? Sorusunun insanca bir karşılığını vermiştir sadece.

13

Ölü Kuşlar ve Kemikler

Kur'an kıssaları, milletlerin var ve yok oluşlarıyla alakalı bazı yasaları içermekte, yer vermektedir. Bu evrensel yasaların öğrenilmesi, adeta doğadaki değişik bilimleri ve maddenin birbirleriyle olan ilişkisini sağlayan kuralları bilmek gibidir. Kur'an kıssalarına bu gözle bakar isek toplumların çöküş nedenlerini ve süreçlerini de anlamış oluruz.

Örneğin Bakara Suresi 259. Ayette bir tasvir verilmektedir ve salt bu tasvirden yola çıkarak Ayet'in değindiği konu ya da mesele tam olarak anlaşılamamaktadır. Meselenin ne olduğu İsrailoğulları'nın genel olarak işlendiği Bakara Suresinin tamamı ve İsrailoğullarının kendi tarihi ya da külliyatı içinde değerlendirilmesi sonucu bir karşılık bulacağı çok açıktır. Ayet şöyle;

Yoksa (ey insanoğlu, sen,) halkının terk ettiği, çatıları yıkılıp harap olmuş (virane) bir kasabadan geçen (ve):

“Allah bütün bunları öldükten sonra nasıl diriltebilirmiş?” diyen o kişi (ile aynı fikirde) misin? Bunun üzerine Allah, onu yüzyıl süre ile ölü bırakmış ve sonra tekrar hayata döndürerek sormuştu: “Bu halde ne kadar kaldın?” O da: “Bu halde bir gün veya bir günden biraz daha az bir süre kaldım” diye cevap vermişti. (Allah): “Hayır” dedi, “bu halde bir yüzyıl kaldın! Yiyeceğine ve içeceğine bak -geçen yıllar onları bozmamış- ve eşeğine bak! (Biz bütün bunları insanlara bir ibret olman için yaptık). Birde şu (insanların ve hayvanların) kemiklerine bak -onları nasıl birleştirip et ile örttüğümüzü düşün!” (Bütün bunlar) ona açıklanınca, “(Şimdi) öğrendim ki” dedi, “Allah her şeye kadirdir!”

Ayet’de bir şehir “ölü bir şehir” olarak tasvir edilmektedir.

Tevratta bu durum, Babil Sürgünü dönüşü yerle bir olmuş Kudüs’ün sosyolojik durumu Hezekiel (Zülkifl) Peygamber gözünden Kuru Kemikler Bölümü olarak şöyle anlatılır;

Kuru Kemikler BÖLÜM 37

Hez.37: 1 RAB’bin eli üzerimdeydi, Ruhu’yla beni dışarı çıkardı, kemiklerle dolu bir ovanın ortasına koydu.

Hez.37: 2 Beni onların arasında her yöne dolaştırdı. Ovada her yere yayılmış, tamamen kurumuş pek çok kemik vardı.

Hez.37: 3 RAB, “İnsanoğlu, bu kemikler canlanabilir mi?” diye sordu. Ben, “Sen bilirsin, ey Egemen RAB” diye yanıtladım.

Hez.37: 4 Bunun üzerine, “Bu kemikler üzerine peygamberlik et” dedi,”Onlara de ki, ‘Kuru kemikler, RAB’bin sözünü dinleyin!’

Hez.37: 5 Egemen RAB bu kemiklere şöyle diyor: İçinize ruh koyacağım, canlanacaksınız.

Hez.37: 6 Size kaslar verecek, üzerinizde et oluşturacağım, sizideriyle kaplayacağım. İçinize ruh koyacağım, canlana-

caksınız. Ozaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.”
Hez.37: 7 Böylece bana verilen buyruk uyarınca peygamberlik ettim. Benpeygamberlik ederken bir gürültü oldu, bir takırtı duyuldu. Kemikler birbirleriyle birleşiyordu.

Hez.37: 8 Baktım, işte üzerlerinde kaslar, etler oluşuyor, üstlerini deri kaplıyordu. Ama onlarda ruh yoktu.

Hez.37: 9 Sonra bana şöyle dedi: “Rüzgara peygamberlik et, insanoğlu, peygamberlik et ve de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Ey rüzgar, gel dört yandan es. Bu öldürülmüşlerin üzerine üfle ki canlansınlar!’”

Hez.37: 10 Böylece bana verilen buyruk uyarınca peygamberlik ettim. Onların içine soluk girince canlanıp ayağa kalktılar. Çok, çok büyük bir kalabalık oluşturuyorlardı.

Hez.37: 11 Sonra bana, “İnsanoğlu, bu kemikler bütün İsrail halkını simgeliyor” dedi, “Onlar, ‘Kemiklerimiz kuru-du, umudumuz yok oldu, bittik diyorlar.

Hez.37: 12 Bu yüzden peygamberlik et ve onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Ey halkım, mezarlarınızı açıp sizi oradan çıkaracak, İsrail ülkesine geri getireceğim.

Hez.37: 13 Mezarlarınızı açıp sizi çıkardığım zaman benim RAB olduğumuanlayacaksınız, ey halkım.

Hez.37: 14 Ruhumu içinize koyacağım, canlanacaksınız. Sizi kendiülkenize yerleştireceğim. O zaman, bunu söyleyenin ve yapanın benRAB olduğumu anlayacaksınız.” Böyle diyor RAB.

Görüldüğü gibi Bakara Suresideki ayet ile anlatılan durum Tevrat da anlatılan durum ile aynı şeydir. Yahudilerin toplumsal çözülmüşlüğü bundan daha güzel nasıl anlatılabilir di ki! Kısaca Kur’an kıssaları, dini hayatın, yaratılışın başlangıcından itibaren nasıl cereyan ettiğinin, bu hayatın önündeki engellerin neler olduğunun, peygamberlerin buna karşı nasıl bir tavır takındıklarının, ilahi davete muhatap olan milletlerin onu nasıl kabul veya red ettiklerinin, hak ve batıl arasındaki mücadelenin nasıl

sona erdiğinin tarihidir. Şehirlerin vahyi dışladığında “ölü şehirler” insanların vahyi görmezden geldiğinde ise “kuru kemikler”e dönüştüğünün muhteşem bir tasviri Bakara 259.

Bu bağlamda;

Kur'an'ı Kerim'den yukarıdaki ayet ve buna benzer sembol, mecaz v.b aktarım tekniklerinden sırlar, şifreler, gizemler ve sayısal kombinasyonlar çıkarmak ve benzeri her türlü tevil Kur'an ruhuna aykırıdır. Bu aykırılık zamanla kemikleşerek masallara, masallar da kültürel bir zenginlik olarak Rivayet kültürüne dönüşür ve artık yine bir Kur'an kavramı olarak “Atalar Dini” olur. Atalar dinine kesin bağlılık felaketin başlangıcından başka bir şey değildir.

“Onlara; “Allah’ın indirdiklerine uyun” denildiğinde, derler ki; “Hayır, biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye uyarız.” Şayet şeytan, onları çılgınca yanan ateşin azabına çağırmışsa da mı (buna uyacaklar)?” 31/Lokman - 21

14

Yazıktır Kıymayın Meleklerle! (Bakara 30 meselesi)

Yanılmıyorsam Diyanetin rakamıydı iki yüzün üzerinde resmi onaylı Kur'an'ı Kerim mealı var. Ben neredeyse yüz, yüz elli tanesine göz gezdirebildim. Daha henüz hiç birisinde Bakara Suresi 30. ayetdeki "halife" kelimesi yerine "Muhalif bir varlık yaratacağım" yazanını göremedim. Buna cesaret edip de yazabilecek olanın da çıkacağını pek sanmıyorum. Çünkü bizim Meal ve Tefsir geleneğimiz Geçmişin yalnızca etüdü ve aslında sadece birbirlerinin birer kopyası üzerine kurulmuştur.

Yazıktır, şu Meleklerle; "Yeryüzünde kan döken ve bozgunculuk çıkaran bir insana mı halifelik vereceksin?" gaybını bildirmeye zorlayan ve bizi gereksiz tartışmalara sokan çeviriyi düzelttin artık. "inni cailun fil ardı halifeh" olarak geçen kelimedeki "halifeh"ın;

- 1- Half: ardından gelmek, yerine geçmek
- 2- Hulf: Muhalif, muhalefet eden, edebilen iki kök anlamı var.

Bu Ayette 2. anlamı yerine koyarsanız, anlaşılma - yacak hiçbir şey kalmıyor ve yeryüzünde Tanrı adına bir “Yönetici/İktidar” da seçmek zorunda kalmıyorsunuz. Ayrıca İslam tarihindeki “Melekler yeryüzünde kan dökecek birini nereden biliyorlar?” tartışma konusu da otomatik olarak devre dışı kalıyor. Ayetteki “inni cailun fil ardı halife” Allah’ın yeryüzünde kanunlarına muhalefet edebilme potansiyeli olan bir varlık yaratmasıdır. Allah’ın yeryüzüne bir Halife atama düşüncesi eski İran Zillullah inancının İslam algısına sızmış halidir. Zillullah; “Tanrının yeryüzündeki gölgesi.” Sadece İran mı! İnsanoğlu otoritesini sağlama almak için kendisini Tanrıya yaslamadı mı ki Tanrı’nın Oğlu yapmadı mı ki tarihsel süreçlerde. Kaz nereyi kazarsan kaz göreceksin; Tanrılar, Tanrıçalar ve Tanrıoğulları...

Bakara 30 a tekrar bu haliyle bakalım; Hani Rabbin meleklerle “ Ben yeryüzünde -MUHALİF- bir varlık varedeceğim” demişti. Onlar ise “ Yeryüzünde -MUHALİF- bir varlık bozgunculuk çıkararak kan dökmez mi? Oysa biz seni tüm eksik ve noksan sıfatlardan tenzih ederek sana muhalif değiliz.” demişlerdi. Allah” ben sizin bilemeyeceğiniz her gerçeği bilirim” demişti.

aldırış edenlere

B

Musa, Ekmek ve Özgürlük

15

Kısa ve net

Kadınlara göre Erkekler; “boş” konuşuyor,
Erkeklere göre ise Kadınlar; “çok” konuşuyor.

Demek ki İnsanoğlu “çok boş” konuşuyor.

16

Asr Suresi

Haydi! Geçip giden zamanı boşa geçirme.

Tefsir dersi yapanlar bilirler, tefsir dersleri genellikle Asr Suresi ile bitirilir. Son söz Allah’a ait olsun ya da “Sahabeler de derslerini böyle sonlandırırdı” diyerek. Bizde tefsir derslerinin sonunda Asr Suresini ezbere okur sonra türkçe mealini yapardık ama genelde söz söz bi türlü gelmezdi. Vahiyle yeni tanışmışlık mı yoksa mevcut düzende bir başkaldırının ancak konuşarak ve birbirine sığınarak telafisi miydi? bilinmez. Çok heyecanlıydık çokkk. Güzel günlerdi. Dost belli düşman belliydi.

Asr Suresi denince ya da birisinden duyunca aklıma, hep o güzel günler gelir. O güzel günlerde genelde İnsanlığın büyük bir hüsranda oluşunu ve ancak bir sonraki ayette ki gibi davrananların kurtuluşa ereceği üzerine

konuşurduk hep. Şimdi aklıma geldi yine bu minvalde yazayım ama biraz farkla, şöyle ki;

Kur'an'ın ilk muhatab çevresi bize kavganın kimlerle geçtiği konusunda fikir verir. Pekii bu önemli mi bu kadar? Kavganın tarafları hiç bitmeyen bir kavga zaten o günkü kara tarafta olanlar bu gün de kara tarafta, ak tarafta olan ak tarafta, değişen ne ki?

Değişen bir şey yok da derdimiz bu kavgayı ,bir ge-yik muhabetine dönüştürüp Kur'anda edebi derinlik yaratarak onu bir edebiyat malzemesine dönüştüren, sırlar gizemler var iddiasıyla onu bulmaca kitabına dönüştürenlerle. İlk muhataplar ile günümüz muhatapları ancak çerçeve dışında bırakılınca kavga tekrar edebilir. Aksi durumda Büyük Kavga ıskalanır. Kavga ıskalandıkça dünyanın yuvarlak oluşundan, denizlerin birbirine karışmamasından, demirin atom numarasından dedemin yaşını hesaplamaya kadar giden gereksiz, amaçsız ve Kur'an muradı dışında Allah'ı konuşturmaya varır iş. Böylece tüm zamanlarda Allah'ın gündemi olan açlar, açtıktakiler, mazlumlar, ezilmişler, hak, adalet kavgası gider yerini Olimpos Dağı üzerinde oturup sözünü çocuklarına geçiremeyen Tanrı Zeus algısı kalır geriye. Tanrı bize bir şey anlatmak istiyor ama ne ?

Bir detay ile konuya devam edecek olursak; Kur'an'ın “Ey İnsanlar !” dediği kişiler, iki gözüm Muhammed'imın kavga ettiği Mekke'nin ileri gelenleri ile onların yoluna uyan, aklını kullanmayarak atalarının biriktirip getirdiği her şeyi Din sananlardır. Abdül Uzza (Ebu Leheb), Amr b. Hişam el- Muğira (Ebu Cehil), Ukbe b. Ebî Muayt, Ümeyye b. Halef, Velid b. Muğire,As b. Vail, Ebu Süfyan, Nadr b. Haris:, Haris b. Kays,Huyey b. Ahtab gibi önde ve azılı, Müşrikler, Kafirler... Hele ki “Muhammed'e karşı bana za-

fer nasib et Allah'ım" diye dua eden Ebu Cehil iman edenler sınıfına dahildi ama birinci hitabın muhatabıydı. Kur'an'ın bu hitabı yalnızca Mekki'dir. Bu detayı bilmemiz zorunlu. Zira bu günde Kur'an'ın her hitabını, önümüze gelen her muhatabın suratına çarpamayız. Hitab mutlaka muhatab ile örtüşmelidir. Kur'an'ın amacı da zaten bu değil mi! Hak edene hak ettiğini vermek. Bu bağlamda "Ey İnsanlar!" hitabının muhatabı bellidir yani Mekke'de inen ayetlerde yalnızca Muhammed a.s, kavga ettiği kişiler. Tüm insanlık değil!

İki gözüm Muhammed'im neler çekti ah neler! On-
dan önce de İbrahim, Musa, İsa, Hud, Salih ve Nuh. Hep
aynı kavganın adamlarıydı. Allah onları Muhammed'e
hatırlattıkça kimbilir yüreği nasıl da heyecanla çarpmış-
tı. Kimbilir pazularına nasıl da kan ve can gelmişti. "Aynı
kavganın adamlarıyız" diyerek kim bilir nasıl da gururla-
nıp, umutlanıp motive olmuştu.

İşte Kur'an'ın "Ey İnsanlar!" dediği kişiler bir sonra-
ki ayette İman ettiğini söyleyen ancak Salih Amel işleme-
yen kişiler. İyi de nasıl olur? Bir insan hem iman ettiğini
söyleyip nasıl olur da "Salih Amel" işlemez?

"Muhammed'e karşı bana zafer nasib et Allah'ım"
diye dua eden adam, Muhammed a.s'ın ıslah hareketine
karşı çıkanların en başındaydı. Demek ki yalnızca Allah'a
dua etmek ya da inandığını, güvendiğini söylemek de yet-
miyordu. Islah hareketine katılmak, parçası olmak ya da
en azından yeryüzünde bozgunculuk çıkarmamak ve bu
işe önyak olanların önünde engel olmamak da gereki -
yordu.

Nedense "salih amel" geçmiş tefsir derslerinden hep
aklımda kaldığı şekliyle "salt iyilik" bağlamında dar bir

şekilde hapsolarak kalmıştı. Yol yapmak, çeşme yapmak, hayır hasenat yapmak gibi gibi. Ne bileyim o zamanlar beni kesmişti bu kapsam ama şimdi kesmiyor. Oysa “Salih Amel” demek Muhammed a.s.’ın Mekke de yürüttüğü kavganın tamamının adıydı. Bir toplumun dibe vurmuşlarını ayağa kaldırmak, açığı doyurmak, çıplağı giydirmek. Kısacası mazluma arka çıkmak ve zalime haddini bildirmektir. “Ey insanlar!” hitabı bu bağlamda Mekke’nin yer altı ve yerüstü tüm kaynaklarını hiç ölmeyecekmiş gibi yığan, azıcık ucundan Kabe ve Kabe’ nin işleri için harcayınca “Biz de yediyor, içirmiyormuyuz! Kabe’ye gelen hacılara su veriyor, kurbanlar kesmiyor muyuz!” diyenler. Açığı aç, çıplağı hep çıplak bırakanlar. Kız çocuklarını alacaklarına karşılık umumhanelere satanlar. Yetim kızların mallarını cebe indirmek için onları önce nikahlayıp sonra ömür boyu köle edinenler, kadınları adam yerine koymak bir yana anasının babasının helal mirasının da yarısını cebine indirenler, hukuki sanık, tanık durumlarında şahitliğini de savunmasını da tiye almayanlar, say say bitmez.

İşte bizim kavgamız bu ve bu adamlarla güzel abim. Yüzyılların kavgası, Bin yılların kavgası. Büyük Kavga. “Allahlılar” ile “Allahlılar”ın kavgası. Yani bir tarafta gerçekten Allah’a güvenen ama diğer tarafta Allah’ın yanındaymış gibi görünüp, bizden “miş” gibi görünüp yeryüzünü fesada boğanlar. Hani Bakara Suresinde “Onlara yeryüzünde bozgunculuk, karışıklık, fesat çıkarmayın” dendiğinde “Ne münasebet, Biz ISLAH ediciyiz” diyenler. Tam da bunlar işte. O gün Mekke ve Mekke ahalisini ihya eden, ıslah etme görünümünde olanların tamamı Muhammed a.s.’a karşı tek vücut olmuşlardı. Bu büyük kavgayı kaçırmanın nedeni biraz insanın cennetten kovulma mitosu, biraz da asli günah bilinçaltı var. Her İnsan ya da İnsanoğlunun tamamı hüsranda değildir bu bağlamda. Elbette bir edebi anlatım üslubu ile önce herkesi hüsranda sonra şerh ko-

şarak istenenler kurtuluşa ermiştir şeklinde bir yorum yapılabilir, “icaz var burda kardeşim” de denilebilir, eyvallah ancak şimdi Asr Suresini gelin yeniden bu bağlamda şöyle tefsir edelim;

“Geçip giden zamana yemin olsun!
Muhammed’e savaş açıp, onun karşısında birleşenler bil-
sinler ki
Ancak ve Ancak Allah’a güvenenler, Bozgunculuk çıkar-
mayarak ıslah etmede yarışanlar, birbirlerini bu uğurda
yoldaş edinenler gerçek kurtuluşa erecektir.”
SadakAllahülaziym.

17

“Allahlılar”, “Allahlılar”a karşı!

İnsan teki göğe baktı, yere baktı, kendine baktı. “Beni bir var eden olmalı” yargısına ulaştı.

Anamlı bir arayış, olan biteni anlamlandırma çabası masumca ve güzel, pekii olur.

Bir diğeri de bu yargıyı alıp “evet seni bir var eden var” deyip kendisi gibi bir sürü Tanrılar üretti ve önlerine sundu. “İşte senin tanrıların bunlar” dedi. “Üstelik acıkınca da yiyebiliyorsun.”

Kötü bir düşünce, çirkin bir uğraş ve çok kötü bir geçim kapısı. Karnına ateş dolasıca!

Kur’an’ın kıssalar yoluyla ele aldığı büyük kavga, işte bu durumun bir özetidir aslında. Bu hikaye aslında “İyi İnsan” ın aradığı mutlak aşkın ve kainatın yegane yaratıcısı olan Allah ile “Kötü İnsan”ın ürettiği çok sayıdaki sahte tanrıların arasında sıkışıp kalmış bizlerin hikayesi-

dir. İyilik ve kötülük mücadelesi. Birbirimize yapıp ettiklerimiz, kendi ellerimizle birbirimize ettiklerimizin faturasını Allah’a kestiğimizin yanılması.

Allah bizleri, kendi elimizle ürettiğimiz, yeryüzüne indirip çoğalttığımız ve sonra beğenmediğimiz Tanrılara kulluktan kurtarmak, Onları yapıp önümüze koyan tezgahtarlara müşteri olmaktan kurtarmak için vahyeder.

Yoksa;

“Hey ben buradayım”, diye el sallamak için değil. Vahyin birinci ve öncelikli amacı budur. Vahyin ana gündemi de budur. Bu ilk amacın ya da gündemin ıskalanması yeni ve sahte tanrılarında üretilmesine, bu kısır döngünün de sürüp gitmesine neden olur. Bizlerin sürüp giden bu kısır döngüden kurtulmasının tek yolu ise Vahyin döne döne anlattığı işte bu Büyük Kavga’ya odaklanmaktır. Sanıldığı gibi bu kavga “Allahsızlar” ve “Allahlılar” kavgası değil tam tamına “Allahlılar ve Allahlılar kavgası.”

Zor ve büyük kavga! Bizden görünen, bizim gibi konuşan, bizimle aynı kitaba bakıp bizim argümanlarımızı kullanan ama bambaşka sonuçlar üreten, detaylarda, şifrelerde, gizemlerde, sayısal kombinasyonlarda, edebi derinlikte boğulmamıza neden olan “Allahlı”lar !

Şimdi ayet bizi nasıl uyarıyor, ayete kulak verelim estai-zubilllah;

“Aldatanlar sizi Allah ile aldatmasınlar !”

Vay canına...

Allah ile bile Allah’ın dışında kalınca güme gitti bütün mesele. Vay canına...

Açlar, açıktakiler, çöp karıştıran çocuklar, genç kızlar. Vatanlarında sürölüp vatansız evsiz yurtsuz kalanlar, ikişer üçer dörder şeri usullere göre! evlenen genç Suriyeli kızlar, yaşlıları dururken üstelik. Bakıma, desteğe, ihtiyaçları varken üstelik. Yarınlardan umudunu kesen varoşlar ve varoşlarda yarınsızlar. Çorapsız, ayakkabısız yalın ayaklılar sırtı çıplaklar. Bütün ayıbı ile insanlığımızı çırılçıplak bırakan ayıplarımız. Ah bizim giyinik çıplaklığımız, çırılçıplaklığımız ahh...

Ah büyük kavgamız ahh!

Musa'nın, İsa'nın ve iki gözüm Muhammed'in öksüz, garip ve unutulmuş kavgası, ahh...

18

Kafayı dinlemek için kafa yormak şart

Adamın birinin emekli olunca hayali şöyle sessiz sakin bir kasabaya yerleşmekmiş, olmuştaki. İlk zamanlar miss. Çardak altında semaver çay, kahve ohh, yan gel yat. Yerleştiğı kasabaya gelen giden komşuların hoş geldin ziyaretleri, üç beş tavuk, folluktan taze yumarta, arka bahçeden bir kaç domates biberle taze köy kahvaltısı. Gel zaman git zaman kasabanın okulu açılmış...

Kasabanın okul yolu bu abimizin evinin önünden geçiyormuş. Ne kadar haşarı yaramaz çocuk varsa kapı önünden geçerken çöp tenekesini deviriyor, gürültü patırtı, fideleri kırıyor, hayvanları ürkütüyor falan filan. Adam bir gün iki gün sabır, dur hele bi derken, bezmiş hayatından. Kafa dinlice kafa bırakmamışlar. Bağırmiş olmamış, çığırmiş olmamış, ailelerine şikayete gitmiş üç gün sorun yok ama dördüncü gün kaldığı yerden herşey yine aynen devam... Neyse adam düşünmüş taşınmış bir şey yapmayalım ama ne ? demiş kendi kendine. Öyle bir yol bulmalı-

yım ki hayalimdeki sakinliğime kavuşmalıyım. Seslenmiş bir gün çocuklara geçerken tamda okula giderlerken. Elebaşları görünömlü olanına şöyle demiş;

- Çocuklar, demiş. Ben sizi her sabah okula giderken böyle çöpleri devirmeniz, meyve ağaçlarına dalmanız, hayvanları korkutmanızı önceleri çok yadırgadım, kızdım ama sonra hoşuma gitti bu yaptığınız. Bana çocukluğumu hatırlatıyorsunuz. Gelin sizinle bir anlaşma yapalım. Hergün bu yaptığınız şeyleri okul tatil oluncaya kadar yapmaya devam edin bende her birinize haftalık on'ar lira vericem, demiş.

Çocuklar havaya zıplamış, "oleyy! harika bir iş" demişler kendi aralarında. O zıpır elebaşı var ya hemen önce çıkmış;

-Kabul ediyoruz.

İşte böyle, başlamışlar çocuklar çalışmaya. Bir gün iki gün hafta sonu gelmiş, çocuklar tam maaşı da alınca daha bi iştahlı çalışmaya başlamışlar, çöpleri deviriyor, ağaçlara çıkıyor, hayvanları kovalıyor hatta çatıya ve oraya buraya taş neyin de atıyorlarmış. Çocuklar deyim yerindeyse harika bir iş çıkartıyorlarmış. Aradan iki hafta geçmiş bizim abimiz çocuklara haftalık dağıtmak için bahçe çitinde oturuyor vaziyette bekliyormuş. Çocuklar heyecanla yaklaşmaya başlamışlar ki elebaşları artık şef edasıyla öne atılıp,

- Nasıl amca memnun musunuz bizden? deyivermiş.
- Memnun olmazmıyım, çok memnunum ama çocuklar çok kötü bir şey oldu demiş, bizim kafa dinlemek isteyen abimiz.
- Hayırdır amca ne oldu seni çok üzgün görüyoruz demişler.

- Bizim çocuk üniversitede okuyor, evden çıkarmak istemiş abileri. Herkesi gazeteye abone yapmazsan ahanda kapı orada diye tehdit edince bizim çocuk dellennmiş posta koymuş. Onlar da kapı önüne. Onun için emekli maaşımdan bir kısmını bizim çocuğua göndermem lazım, bir kaç arkadaş başka bir eve çıkacaklar, demiş. Sonra da;

- Kısmet işte, size vereceğim maaşta bu yüzden ufak bir kesinti yapmam gerekcek, demiş.

- Sorun yok amca olur böyle şeyler demişler, demişler demesine de maaşlar kesilince çikilota, piskevit, gazozdan olma korkusu sarmış bir kere yüreciklerini. Bizim abimiz sonraki hafta aynı yerde yine beklemiş çeteyi. Haylazlar görününce yine üzgün bir edayla,

- Çocuklar demiş, geçen hafta bizim çocuğun yanına git-tim. Onlarda bir ihtiyaç sahibi aile varmış onun yanına gitmişler beni de çağardılar. Evde soba yoktu, kömür yoktu, çocukların ayağında da doğru dürüst terlik yoktu. Üst baş neyin, bir soba, birkaç torba kömür alınca benim sizin maaş aklımdan uçtu gitti. Size biraz daha kesinti yapsam kusura bakmazsınız değil mi ? deyince homurtular başlamış.

- Amca Suriye'ye girerken bize mi sordular! Biz kendi kar-nımızı zor doyuruyoruz bir de onlara mı bakacağız, demiş-ler. Üstelik kendi memleketlerini bırakıp kaçmasalardı, demişler.

- Şıştt, avladım, iki gözüm çiçeğim o nasıl söz öyle. Onların kaçması kendi imtihanları, bizim onlara kucak açmamız kendi imtihanımız, bak ağzına biber sürerim. Hiç annen baban sana iki gözüm Muhammed'in o büyük davasından, derdinden söz etmedi mi?

- Öff amca sen bizim şu üç kuruş maaşımızı ver de işimize

bakalım, demişler çocuklar. Aradan bir hafta daha geçmiş ve tekrar aynı mevzular ve abimiz;

- Artık size anca haftada birer lira verebilirim, bir arkadaşım ev satın aldı, bildiğin zengin fakir oldu. Üç beş aile için ayda bir Bim'e gidip erzak alıyor kapılarına bırakıyorduk. Artık ayda yüz lira veremicekmiş! Evin taksitleri zorluyor-muş. Böyle deyince bizim çocuklar;

- Abi biz işi bırakıyoruz demişler.

Kıssadan hisse bununla ilgili değil aslında, Kıssalardan konuşalım az. Kıssalar da Allah'ın elçileri bir toplumun nelerden vazgeçmesi gerektiğini önce kendi hayatları ile daha sonra Allah'ın yol göstericiliği ile örnekleniyor. Elçi'ler toplumun gelenekleri ile çatışmıyor onları Hakk'a çağırmak için zeki ve ikna edici yöntemler buluyorlardı. İbrahim putları deviriyor, baltayı en büyüğünün boynuna asıp, "Kim yaptı bunu ?" diye soranlara da en büyüğünü işaret edip "O yaptı" diyordu. Ve kendileri kendi çaresizlikleri içinde şu itirafı yapmak zorunda kaldılar halkın gözü önünde "İyi de O bunu yapamaz ki !". Musa Firavun ile tartışmaya başladığında "Benim Rabbim yedirir ve içir" dedi. O da " Ben de sizi Nil ve Mısır'ın nimetleri ile nimetlendiriyorum" demişti. Bunu üzerine Musa "Benim Rabbim güneşi doğudan doğuran batıdan batırandır, haydi sende batıdan doğurda görelim" dedi. Teolojik tartışmalara, matematiksel ispatlara, sırlara gizemlere daldırıp çıkarmadı Firavun'u. "Gerizekalı mısın sen, olur mu öyle şey! Yanmaz kefen, Peygamberi rüyada gösteren terlik, sümükü şerif diye milleti kandırdığın uyduruk şeylerle halkı sömürüyorsun dangalak" demedi.

Geçti bir yıl daha. Yok İsa'nın doğum günüydü, yok Noel di, yok Hicri Yılbaşı on gün erkenden kutlanırmıymış,

kutlanmazmıy mış? Bitmez abi bitmez bunlar. Ne her sene noel kavgamız ne de Ramazan da geyik sorularımız bitmez bizim. Ümmet adeta kapımızın önünden geçerken belasını arayan yaramaz çocuklar gibi. Onlara yaptıkları işlerin ne fana olduğunu anlatmanın bir yolu olmalı, ikna edici bir yolu. Öyle bir yol ki kendileri vazgeçmeliler, zorla, kınayarak, kavga ederek ve ağız dalaşıyla değil. İkna edemediysek kendi işimize bakalım. Açlar, açtıakiler ve mazlumlardır. Hele ki zalimin burnunu yere sürtmek... İşte Allah'ın gündemi hep bu. İşimize bakalım kardeşim işimize...

19

Acele Et !

- Ne yapıyorsun Aba?
- Oo kardeşim Uba, gel otur şöyle mızrak yapıyorum.
- İyi de kardeşim Aba, av bu kadar bolken, neden mızrakların bu kadar çeşit çeşit? ve neden bu kadar çok mızrak biriktiriyorsun?

Hikayemi beğendiniz mi? Az önce yazdım. Kısa mı! Hadi canım, bi daha oku. Her okuduğunda başa döndüğünde bi on yıl ekle. Sonra da yüzyıl. Tekrar tekrar bir daha oku. Binlerce yıllık hikayemiz be bu bizim, Sen ne diyosun!

İnsanoğlu birçok bilimsel araç gereç, alet edavat geliştirebilen bir varlık. Bu gelişimde en önemli unsur sanırım tecrübenin geleceğe aktarımı olsa gerek. Yavaş ilerlemesine rağmen bir insan ömrünün yetmediği birçok teknolojik gelişmeyi insanlık olarak, günden güne taşıyarak bu güne getirmeyi başardık. Gündelik hayatımıza

girisip işlerimizi kolaylaştıran, dünyamızı hatta uzayı daha iyi tanımamıza yarayan araçlarımız bile mevcut artık. Teknolojik gelişme yanında psikolojik ve sosyolojik gelişmeler de katettik. Daha kompleks düşünüyor daha büyük şehirlerde yaşayabiliyoruz. Her birimizin av peşinde koştuğu günlerden avcılar, toplayıcılar, tarımcılar, şifacılar, askerler sınıfına evirdik kendimizi. Uzmanlaştık. Profesyonelleştik. Şimdi her biri kendi içlerinde bile dallara ayrıldı ve biz çok kompleks bir yeryüzü imar ettik. Araçlarımız artık uzmanlık gerektiren branşlar tarafından daha çok ve daha hızlı olmak için geliştiriliyor. Her şey daha çok ve daha hızlı olmak için. Ortalama elli atmış yıl ömür süren ve hiç ölmek istemeyen insanlık için elinde tutamayacağı kadar bu “çok” ve “hız” merakı ne kadar da ironik görünüyor öyle değil mi!

Sahi neydi ya bizim geleceğe aktarmamız gereken basit ilkeler ve en ilkel olduğumuz zamanlarda bile üzerimize yazılan bu gün de geçerli olan gerçek öğütler?

Bir tek Rabb'e iman edecektik ki birden fazla tanrılar yeryüzünde kargaşa yaratıyordu. Haksız yere cana kıymayacak, çalmayacak, kafayı çekip toplumsal düzeni bozmayacak, başkasının karısına kızına sarkmayacaktık. Hiç bir topluluğu dışlamayacak onları yerlerinden ve yurtlarından sürmeyecektik. Yer Allah'ın, Gök Allah'ın iken, hiç bir şeye sınıksız tutunup, hiç ölmeyecek gibi sıkı sıkı avuçlamaya kalkmayacaktık. Her şeyden bol bol varken biriktirmeyecek, kardeşimizle bölüşecektik. Öyle mi yaptık peki!

Bu gün bir anda insanların üzerine bombalar ve nükleer silahlar atarak onlarca, yüzlercesini katlederek yaptığımız vahşetin, mızrakla insan öldüren atalarımızdan çok daha ilkel olduğunu söyleyebilirim. İlkellik ne kadar

da çok ve hızla yayılıyor. Allah'ın bizi kardeş kıldığı ve her türlü nimeti aramızda adil biçimde paylaştığı bir dünyada yetemedik birbirimize, katlettik birbirimizi.

Sahi, geleceğe her türlü teknolojik gelişmeyi aktarabilen insan tecrübesi, iyiliği, adaleti, kalıcı barışı, hakça bir yaşamı niçin aktaramıyor? Niçin her insan doğduğu anda en ilkel haliyle doğuyor?

Sanırım imtihanımız çok büyük ve çok bireysel. Kaybedecek tek bir saniyen bile yok. Hep aynı şeyleri söyledi Allah,

Açı doyur, çıplağı giydir.

Mazluma direnerek yardım et.

Yolda kalmışa yurt ol.

Düşenin elinden tut.

Hakkına razı ol.

Hiç kimseye haksızlık yapma, yalan söyleme,

Toplumun bir ferdi olduğunu unutma ve kafayı çekip dağıtma.

İyiden yana ol ve Sorumluluk al.

Harekete Geç!

Son Saat'in yaklaşıyor,

Acele et...

20

Gör Yusuf'un rüyasını, Hazır ol Kuyulara !

Kenan.

Yıllaaaar yıllar önce...

İsrailoğulları içinde kendisine vahiy verilmiş bir Peygamber, adı Yakub. İbraniler içinde bir kabile, Yaku-boğulları. Dedeleri kahraman İbrahim'in soyundan onun yolundan gidenler ama bir süre sonra dağılan İbraniler. Kalabalık olmalarına rağmen siyasi birlik sağlayamamış belki de bu yüzden her gün bir avm de bomba patlıyor, her gün bir polisi şehid ediliyor, Kenan Gar'ı önünde, henüz tamamlanmamış Kenan Havaalanı'nda canlı bombalar insanlığı katlediyordu. Zor günlerdi. İbraniler bir türlü siyasi birlik olamıyor on iki kabile her biri kendi kafasına göre takılıyor bu nedenle Mısır ve Hitit güdümünde kıt kanat köle gibi yaşayıp geçiniyorlardı. Yakub, dedesi İbrahim gibi o diyar senin bu diyar benim dolaşmış olacak ki ve hakikati haykırdığı için olsa gerek ki o da dedesi gibi hiç

bir yerde tutunamamış önüne gelenle papaz olmuştu. O dönemde papazlık kurumu olmadığını bende biliyorum elbet. Lafın gelişi söyledim işte neyse. Ama dur bak bir şey sıkıştırayım araya; Papaz dediğin adamın adı değişir ama tarihsel misyonda görevi değişmez. Yani aklına papaz deyince Hristiyan gelmesin, devam...

Yakuboğulları kendi aralarında “bir olmak” “iri olmak” ve “diri olmak” ilkesiyle her ne kadar birarada durmaya ve böylece hayata tutunmaya çalışsalar da diğer on bir kabile ve kendini İbrahimi nisbet eden tüm dağılmış yapılar, bir bütün olmadıkça, bölgenin siyasi otoriteleri tarafından sömürülüyordu. Yakub Peygamberin hayalini kurduğu bu siyasi birlik o hayatta iken hiçbir zaman sağlanamadı. Ölüm döşeginde bile tek derdi Allah'ın birliği etrafında ümmetin tek ve bütün olmasıydı ki çocuklarına: “Ben gittikten sonra siz kime kulluk edeceksiniz?” diye seslenmişti. Onlar: “Senin tanrına, ataların İbrahim, İsmail ve İshak'ın tanrısına, O tek Tanrıya kulluk edecek ve O'na teslim olacağız!” demişlerdi demesine de onlara bu birlik duygusunu Yakub'ın ufacık tefecik oğlu Yusuf kazandırmıştı.

Yakub'un hayalini kuruyordu Yusuf'da. Kim bilir ya bir gün koyun suvarmaktan dönmüş, ya da kabilelerinin boş boş dini kavgalarından bıkmış olacak ki “Babacığım! Ben (rüyamda) Çözüm sürecini başlatarak, mazlum ve öksüz Kürt halkını ve hatta mazlum Ortadoğu halklarını zalim kavimlerin elinden kurtardığımı, Dünya'nın Beş'ten büyük olduğunu, Avrupa Birliğini, İsrail ve Amerika'yı gördüm: benim önümde saygıyla yere kapanmışlardı!” demişti.

Babası da ona: “Ey oğulcuğum!” dedi, (bu) rüyayı kardeşlerine anlatayım deme, Çözüm sürecini başlatırsan,

paramparça olmuş ümmeti tekrar bir araya getirmeye çalışırsan (hasetlerinden) sana karşı bir tuzak hazırlarlar; doğrusu Şeytan insan için apaçık bir düşmandır! “ demişti.

Yusuf'un gördüğü rüya bir yıldızname falı değildi. O kurduğu düşleri babasıyla paylaşıyordu. Çünkü babası da düş kurardı. Belli ki ömrünü, darmadağın olmuş İbranileri Allah'ın ipini sımsıkı tutacak çareler için ve çözüm arayışlarında harcamıştı. Dertliydi ki oğlunun hayallerinde ki umudu, aynı zamanda ümmetin içine düştüğü dipsiz kuyuları da görüyordu. Her gün bir teolojik kepezelik, her yeni bir gün birlikte iş yapamamazlık, kişisel hırslar, mazeretler, mazeretler, mazeretler... Elbette Yakub da İbrahim'den sonra mezhepleşerek fırkalaşmış ve siyasal parçalanmışlıkla yarınlardan umudunu kesmiş İbranilerin vahdetini düşlüyordu. Düş görmek için daima bu bataklıklara saplanmamış bir yürekle uyanık kalmak gerekirdi ve düşler ancak uyanırken görülen şeylerdi. Uyuyan bir ümmetten düş görmesi, beklenemezdi. Gözlerine acı acı bakmıştı demek ki Yakub ki : “Rüyanı paylaşma!” diyebilirdi dertli oğluna. Biliyordu rüyalar paylaşılınca başa gelecekler var.

Güngörmüş babası Peygamber Yakub ona; “vahdeti düşlemenin mutlaka bir bedeli olduğu” gerçeğini böylece hatırlattı. Yusuf'un rüyasının bedeli de kuyuya atılmaktı. Tıpkı ondan önce düş kuranlar ve ondan sonra da düş kuracakların içine atıldığı bir kuyu. Dedesinin babası, atası İbrahim de ateşlere atılmamış mıydı! Ne zaman milli birlik ve beraberlik, kardeşlik, adalet ve barış mutabakatı yapmanın hayali kurulsa, kardeş görünümlü Kabiller elini uzatıp bizi kuyudan kurtarmak yerine umudumuz olan Allah'ın sımsıkı sarılmanızı istediği “vahdet ipini” kökünden kesiyordu. O'nun da akıbeti bir kuyuya atılmaktı, atıldı da...

Yusuf hayallerindeki milli birlik ve kardeşlik projesini başlatmış, atılmadık kuyu, edilmedik küfür kalmamıştı. Zindanlara atılmış, neredeyse unutulmaya yüz tutmuştu. Ta ki benzer hayalleri kuran bir yiğit çıkana kadar. Ne duruyorsunuz, Mısır'ın Azizi olmak masal dinlemekten iyidir. Kürt kardeşlerimizin dünden daha çok bize ihtiyacı var. Yetim ve öksüz bir halkın zalimlerin elinde nasıl kirli bir tezgaha alet olduğunu ve etkili bir silaha dönüştüğünü görün. Bu gün onlarsa, yarın Biz. Yarın Biz isek, yardıma gelecek Onlar, kendin için ve insanlık için ayağa kalk!

Çözüm Süreci Kürt halkının var olma savaşıdır.

Çözüm Süreci Türk'lerin de var olma savaşıdır.

Yıllarca özgürlük ve insan onuruna yakışır bir hayat vaadi ile hayalleri oyuncak edilmiş bir halktır Kürt kardeşlerimiz. Kaldır onu ayağa ki Sende kalkasın. Biz kalkarsak Ümmet ayağa kalkacak.

Haydi ayağa kalk !

Mazlumlar bizi bekliyor...

21

DikDörtGen bakış açısıyla Vahyin kavgası

Gramtik, tematik, index ya da kavramsal okumalar Kur'an metinlerinin maksadı dışında yorumlanmasına yol açar. Dikdörtgenin nasıl ki yan yana gelmiş ve dik duran "gen"ler den oluşmadığı gibi İslam Ümmeti tarihsel süreçte Kur'an'da ki herhangi bir kavramı, ayeti bir şekil olan dikdörtgen örneğindeki gibi maalesef böylesi bağlamından ve anlamından kopararak okumuştur, okumaya da devam etmektedir. Hatta dikdörtgenin bin dört yüz yıl önce bir şekil, bu gün ise genetik bilimiyle hiç ilgisi olmadığı halde ona yorulması çabası da cabası. Tarihsel sürecimizde her bir ekol kendi paradigmasını kendi kurduğu şekilde oluşturmuş, ortaya çıkan paradigma zorunluluğu da kitabı kurumsallaştırmış sonuçta metoda dayanmayan ya da metotla doğrulanmayan her bakış açısı dışlanmışıştır. Üzerinde ısrarla durmamız gereken şey şudur;

İslam Ümmetinin üzerinde ittifakla kabul gördüğü bir paradigması var mı ki mezhepler, meşhepler, tarikat-

ler böylesi çoğalarak coşmuştur! Böyle olmadığına göre şu sonucu rahatlıkla çıkarabiliriz; böylesi bir paradigma olsa bu kadar fırkalaşma da olmayacaktı. Bu nedenle Kur'an, kendi içinde hiç bir metot, tematik anlatım, konu indexi barındırmaz. Çünkü durumlara, olaylara ve zamana göre bölgesel, yerel, kültürel kalıplar kullanmıştır. Bazen Nuh'un gemisinden bahsetmiş "bavulunu hazırla" demiştir, bazen Yunus'un zindanını hatırlatıp "yerinden kımıldarsan canını yakarız" demiştir. Bir paradigma oluşturma çabası bu farklı tutumları tezat gibi görececek, birbiriyle çatışacak ve her bir tez diğerini tekfir edecektir ki böyle de olmadı mı zaten!

Şimdi gelelim bizim sormamız gereken şeye;

Kur'an ayetleri herkesin bakış açısına göre derin anlamlara sahip bilgiler, sırlar ya da anlamlar içeren bir kitap mıdır ?

Allah, Muhammed a.s'a başka şeylerden, bize ise bu anlamların derin anlamlarını bu gün anlayalım diye farklı bir boyutta mı bildirmiştir? Peki ama buna gerek var mıdır ? Allah lafız, vahiy tasarrufu olsun diye mi her birimize değil de bir döneme kitap indirmiştir ? Sonrakilere de "alın bunu didik didik edin anladığınız anlayın, anlamadıklarınız yüzünden birbirinizin boğazına sarılın" mı demiştir !

Muhtemeldir ki çoğu zaman Kur'an'ın basitliği Allah'ın muhteşemliğini gölgelememek için dokunulmaz kılınmış ve kutsanmıştır. Çünkü Kur'an'ın insan ve insanın anlam dünyasına hitabını aradan zaman geçtikçe ümmet, basit ve herkesin anlayabileceğini (ilk dönem sahabeler değil !) kabul edememiştir. Allah'ın kelamı oluşunu bitip tükenmek bilmeyen bir derya olarak nitelemiş geçmiş ve

bu gün hatta geleceğe dair her şeyi içinde paketlenmiş, zarflanmış, pullanmış olarak geçmişten günümüze postalanmış bir mektup gibi okumaktadır. Bu gün bize kitap, geçmişî daha iyi anlamayı değil, “geleceğe ait sırlar içeren bir vizyon” sunuyor yanılığısı kimi kesimlerce çok sıkı sıkıya sarılınan bir paradigmadır. Kitabın matematiksel tutarlılığı için yapılan zorlama sayısal kombinasyonlar ise göğsünde taşla ezilen köle Bilal’in güneşin kavurucu sıcağında gözlerini daha da yaşartmaktadır; “Allah’ım ben nasıl bilemedim senin bu üstün matematik yeteneğini !” dediğini duyar gibiyim Bilal’in. İki gözüm köle Bilal. Uzat-tım farkındayım, tamam, tamammmmmm, özetle;

Kur’anı Kerim ayetleri herkesin bakış açısına göre değer ve anlam kazanan bir metin değildir. Ahlak kitabı oluşu ve onun Muhammed a.s ile dava arkadaşlarına rehber oluşu asla gözden kaçırılmamalıdır. Kur’an ayetlerinin insanda harekete geçirmek istediğı şey ahlaki ve vicdani değerlerdir. Ahlakın tanımı, Ahlakın ezoterik şifreli anlamı, gramatik ve etimolojik derinliğı, Kur’anın umrunda değildir. Toplasanız çıkarsanız ne kadar zorlarsanız zorlarsanız da Kur’anın en temel mücadelesi bu bağlamdadır. Allah’ın insanlığa kendisini tanııtma, kainatın genişliğinin haritasını çıkarma, “Bakın ne muhteşem şeyler yaratmışım öyle değil mi!” tarzında bir vizyonu yoktur. Kur’an kendisini yeryüzünde Tanrı sananların, Tanrılarla insanların arasını bulduğunu iddia edenlerin tepesine çökmek için gelmiştir. Açların ve çıplakların umudu olmak için gelmiştir. Mazluma umut, zalime korku salmak, yerlerinden yurtlarından sürülen mültecilerin yarınları dair tutunacakları bir dal olmak için gelmiştir. Boşanma hakkı elinden alınmış kadınlarımıza haklarını teslim etmek, babalarından kalan öz haklarından hiç olmazsa yarısı kadar nasiplenebilmeleri için gelmiştir. Zalime karşı yumruğunu sıkanların sırtını Allah’a dayadıklarında asla hüsrana uğramayacaklarını

hatırlatmak için gelmiştir. Bu mücadelede Musa ile İsa ile Yakub, İbrahim, Nuh ile kardeş olduğunu önce Muhammed'e sonra da bize hatırlatmak için gelmiştir. Bu kitabın derdini elinde kahve fincanı, andıroit telefon, tv karşısında Kur'an ışığında kaportacılık programları izleyerek anlayamazsın. Başında "Kur'an ışığında" yazan her kitabın bizi hidayete götüreceği yanılgısı ile sürekli kitap okuyarak da anlayamazsın. Camiye kapanıp çok iyi hatim indirince hele hiç anlayamazsın zira kapıya çıkınca dilenciye çemkire çemkire kovalıyorsun.

Tamam tamammmm ne var uzattımmmm evet ne varrr uzattım napacan,

napacan dövecen mi bak okudun işte, fena mı oldu, iyi oldu, çok da iyi oldu. Hadi sokağa hadi, bak köşeyi dön mutlaka bir Kur'an ayeti ile karşılaşacaksın.

Okumasını bilene Vahiy, kesintisiz inmeye devam eder...

22

Kurtar Kendini

Ben Firavun olsam ve biri gelip benim karşıma ipi yılanmış gibi hareket ettirse ve; “Yaptığın Zulüm Yeter Artık, Sana Köle olmayacağız” dese ona tekme tokat dalarım.

İpi yılan gibi oynattığı için değil ya da elini koynuna sokup çıkardığında eli bembeyaz parladı diye değil. Elimdeki işçi kölelerden sermayemi çalmaya çalıştığı için, tezgahımı dağıttığı için !

“Musa’nın yılan oynatması” karşı düşüncenin bir ürünüdür. Sihirbazlarda yılan oynatmış ancak Musa’nın yılanı daha sonra bir ejderhaya dönüşüp onların yılanlarını yutmuştur. Fitne sokmak deyiminde olduğu gibi. Her toplumda yılan, “sinsiliğin”, “gizli iş çevirme”nin “hainliğin” bir sembolüdür. Edebi dilde “yılan oynatmak” da bu anlama gelirken gerçek hayatta onun nesnel bir karşılığını “Hint fakirinin yılan oynatması” gibi aramamak gere-

kir. Kısacası Kur'an, bir durum ve olayı anlatırken mevcut toplumun kendi kültürel dinamiklerini kullanır. Çarpıcı, olağanüstü, hayret uyandırıcı, cezbedici ve üst perdeden konuşarak. Sözlü kültürde karşı tarafı ikna etmenin bir yolu da budur.

Peki ama niye Allah kendi istediği gibi retorik bir dil kullanmıyor da toplumun kültürel dil kümesine kendi mesajını indiriyor ya da hapsediyor ? denirse cevap şudur; O zaman toplum "Biz bu dediklerinden hiç bir şey anlamıyoruz, Arapça konuş kardeşim !" diyecekti. Bu yüzdendir ki Allah "Anlayasınız diye size kitabı Arapça indirdik !" der Kur'anda. "Türkçe konuşuyorum anlamıyor musun!" der gibi. Bu bakımdan bağlayıcılık, muhataplık yönündedir hitaplık yönünde değil. Zira ihtiyaç sahibi muhtabın kendisidir. Hidayet bulması istenen muhtaptır. Muhatap İnsan hitap sahibi ise Allah'tır. Eğer bir toplum şifa dağıtımı yapan üçkağıtçı üfürükçülere, sakat ve hasta numarası yapan Şaman görünümlü sürekli ot çekip sağrı ve sanrılar gören bir sahtekara kulak kabartmış ve onun tezgahında işleniyorsa Allah onun karşısına Eyyub'u çıkarır. Durduk yere Eyyub Peygamberden söz etmek için değil. Dikkat edilmesi gereken şey argümanların aynı, mesajın ise farklı olmasıdır. Allah bir toplumla olan ilişkisini anlatırken bir tasvir yapar ve tasvirde tek maksadı mesajını ulaştırmaktır. **Dün Musa denizi fiili olarak yarmamış ancak Firavunla** çetin bir mücadele vermiştir. Bize ulaşan ise olağanüstü bir anlatım ile "tasvir"dir. Mesaj ise Firavunla mücadeledir. Kadim olan da bu mücadeledir. Daha önce kulak kesildiğiniz tüm kahramanlar sepetle bırakılmışda mı size gelmiş,

Pekii, alın size sepetle gelen Musa.

Kuyuya bırakılma, mağaraya bırakılma fenomenle-

rine mi değer veriyorsunuz, kurtların emzirdiği, gorillerin baktığı çocuklar geri dönüp size kahraman mı oluyor !

Pekii, Alın size kuyulara atılan Yusuf.

Ayartıcı kadın fenomenleri sizin daha çok dikkatinizi mi çekiyor.

Pekii, alın size Yusuf'u ayartan kadın.

Uzatmayalım,

Mesaja gel babaaaa mesajaaaaa;

Allah her toplumun kendi dinamiklerini kullanarak onlara seslenir ve kendi MESAJ'ını iletir. İnsanlığın uydu-rup çıkarına kullandığı ve Allah'ı da buna alet ettiği ne kadar boş şey varsa ıslah eder, güzelleştirir ve anlamlı hale getirir.

Bir tür arınma ritüeli olan suyun arındırıcılığı fenomenini, salt ruh temizliğinden “beden temizliği” argümanına dönüştürür ve bize abdest aldırır. Tüm sahtekarlar ruhu da bedeni de kirletir. Alla ise bizi temizler ve temiz tutar. Ruhun temiz bedenin leş neye yarar. Bedenin temiz ruhun leş neye yarar. Allah ruhları da bedenleride temizler. Arındırır. Halkı aldatmak için aç kalıp sanrılar, düşler görerek, odalara hücrelere kapanarak halüsünasyonlar görerek “Tanrı ile konuşuyorum, Allah ile konuşuyorum” yalanını Savm’a(Oruç) dönüştürür. Perhizler, sakınmalar yoluyla Allah adına dindarlık taslamaya son verir. “Tanrılar kurban istiyor” tezgahını, Allah’a yakınlaşma aracı olarak kesilen kurbanda dönüştür ve etini ihtiyaç sahibine ulaştırır.

“Tanrı buraya tecelli ediyor”, “Tanrının ruhu burada” tezgahları ile kutsanan kutsal mekanlara “Kabe ile Hac” panzehiri üretir. Tanrıyı sunaklarda sunulan adaklar yoluyla memnun edilmesi gereken mitolojik tanrı safsatasını def eder. Kendini mabet den çıkarır, hayatın ortasına getirir. Açlar, açıktakiler ve mazlumların umudu olur. Onu “etle, sütle memnun edin” yalanlarına karşın infak etmeyi, paylaşmayı bir ahlak ilkesi edindirir. Bir beşer önünde diz çökmeyi, secde etmeyi, ruku etmeyi, İnsana verdiği değer için kabullenmez Allah ki kendisine yöneltir ve hepimizi böylece statü olarak eşitler.

Uyanamadın mı hala !

Allah bizi, uyanık tezgahhtarların elinden kurtarmak istiyor.

Uyanamadın mı hala !

Bizi seviyor, kolluyor, gözetiyor ve Bize çok değer veriyor. tKahraman, anlatılan değil dinleyici olan Sensin. Vurgu ona değil Sana.

Kuyudan çıkacak olan, denizleri yaracak olan, zulme rıza göstermeyip “Asla Köle Olmayacağız” diyen, ateşlere atılıp Vahyin rehberliğinde çıkacak olan Sensin. Ayartıcıdan kaçacak olan, zindanlara sabreden, belde belde şehir şehir dolaşıp tek başına da kalsan Sırat-ı Müstakim de kalacak olan da Sensin. İpler, üfürükler, cinler, periler, şifreler peşinde koşmayacak, yanmaz kefen satmayacak, yok: “Peygamberi rüyada gördüm” yok: “Allah’la konuştum” yok: “Allah bana da yazdırıyor” sahtekarlıkları peşinde koşmayacak, fakir edebiyatı yapıp işkembeyi tıka basa cehennem ateşiyle doldurmayacak olan da SENSİN.

Uyanamadın mı hala !

Kurtar Kendini...

23

İlkel Tanrı!

İlkel insandan günümüze kadar hiç değişmeyen bir süreci yaşıyoruz. Küresel güçler önce kaos oluşturtuyor ve tüm dünyada ekonomik darboğazlar yaratarak toplumların fay hatlarını geriyorlar. Daha sonra tetikçileri devreye giriyor ve silahlı eylemlerle gerilen fay hatlarında depremler meydana getiriyorlar. Ortaya çıkan bu durum bir ülkeden diğerine sıçratıldığında ise artık büyük bir savaşın eşine gelinmiş olunuyordu. Pazar hazır artık ürünlerini piyasaya sürebilirler. Her türlü öldürme üzerine modernize edilmiş silahlar !

Yeryüzü kaynakları tüm dünya insanlarına yetecekken bu anlamsızca kavgayı ve insan onurunu, haysiyetini iki paralık eden bunca şeyi niye yapıyorlar? Daha fazla kazanmak, daha fazla yığmak, hiç ölmeyecekmiş gibi ömürlerinin sonuna kadar yeryüzünde cenneti yaşamak için.

Kibir gözlerini körleştiriyor. İnsancıklar kendilerine hizmet eden varlıklara hizmetkarlara dönüşüyor bu asillerin gözünde. Bir bakıma kendilerini “yeryüzü tanrısı” sıfatında görüyorlar. Bu sistemi ayakta tutmanın ve sürdürmenin tek yolu ise SAVAŞ. Şimdi anladınız mı yeryüzünde sürgit mücadelenin adı neden İSLAM ! Yani: Barış ve Esenlik”. Bu kavga Allah’ın tarafını tuttuğu bir kavga. İyinin kötü ile kavgasında iyiden yana bir rehberlik. Allah bizimle beraberdir dediğimizde tüm yeryüzündeki iyinin yanında olduğunu asla aklından çıkarmamalı İyiler.

Daima oldu bu kavga. Yeryüzü tanrılarına! Allah daima; “yeryüzünde büyüklenmeyin, kazandıklarınızı ihtiyaç sahipleri ile paylaşın” ve “yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayın” dedikçe onlar lafı eğip büküyor, eveleyip geveleyiyor ve Allah’la adeta dalga geçiyorlardı;

“Ne münasebet Biz sadece ISLAH ediyoruz!” diyorlardı, diyorlar ve diyecekler.

Yaşadığımız sürecin başına dönersek “Arap Baharı” ile başlatılan etki sürdürülmek istenen kaosun başlangıcıydı. İş eninde sonunda gelip bizim sınırimıza dayanacak ve üzerimizden geçerek Balkanlara sıçratılacaktı. Savaş için kaotik bir zemin böylece sağlanmış olacak ve 3. Dünya savaşı başlatılacaktı. Suriye’ye kadar geldiler ve tıkanıldılar. Bizi bu savaşın içine çekmek için neler neler denediler olmadı. Darbe girişimi aslında mini bir işgal hareketi olarak onların öfkelerini yansıtıyor.

3. Dünya savaşını başlatamamanın hüsrânını yaşıyor ve çıldırıyorlar. Buna engel olan önce Allah sonra da hiç hesaba katmadıkları Halk. Onların kibirlerini, müstekbirliklerini yüzlerine vura vura kapkaranlık bir sonun başlangıcını hazırlıyor. Tüm dünya el birliği etmişcesine üzerimize gelecekler.

Ne mi olacak?

3. Dünya Savaşını önleyen bu halk kendi savaşını başlattı. Mazlumlar ayaklandı ve artık bizi hiç kimse durduramaz. Allah'ın vaadi gerçek olacak ve zalime dur denilmesi gereken tüm topraklar Selam ve Barış Yurdu oluncaya kadar onlarla savaşacağız. Allah Firavun zulmünden kurtulan İsrailoğullarına da vermişti bu fırsatı. Vaad edilmiş toprakların sınırları mazlumun olduğu yerde başlar bittiği yerde biterdi. Bilemediler. Ahh bilemediler kavgayı. Onlar sandı ki Tanrı onlara arazi dağıyor !

24

Allah ile Sırsırta

Abi yaa! bi düşün,
öyle bir mücadele veriyorsun ki gemileri yakmışsın.
Bedir. Hisset abi, çöl, kavurucu sıcak, geride kaybedecek
hiç bir şeyin kalmamış, yerinden yurdundan olmuşsun.
Onurun zedelenmiş, kafan gözün defalarca yarılmış, alaya
alınmış, aşağılanmış ve hor görülmüşsün. Üç beş adam,
üç beş kadın ve yaşlıdan ibaretsin. Elinde avucunda ne
varsa işte bu kadar. Varlık ya da yokluk savaşı. Düşmana
dalacak, ya çıkacak ya batacaksın.

Sayı az, düşman sa çok.

Ama sahada ki adamlar, nitelikli üniversite mezunu, kitap
külliyyat yazan, konferans konferans gezen, tvler de it dala-
şsı sosyal medyada sanal kör döğüşü yapan adamlar değil.
Düşünsene abi, Allah ile sırt sırta mücadele...

“Sen atmadın” diyor “Biz attık”. “Kavgada bende varım” di-
yor Allah. Muhammed a.s’ı düşünüyorum da heytt be hey-
yyt bee.

Başı nasıl da dik, omuzları nasıl da gergin ve bakışları kim

bilir nasıl da bir kartal bakışı gibi keskindi. Geriye dönüp bakmadan varını yoğunu İslam’a verince demek ki Allah da sırtını kolluyor ve “yürü” diyordu yürü, “Arkanda ben varım”.

Şimdiyse;

sırtımız pek, başımız serin, ayağımız da yalın değil tam takırız. Donanımlı ve son modeliz ama İslam garip ve mahsun.

Bu aymazlık, bu tembellik, bu vurdumduymazlık ve İslam’ı ilkokul müsameresine çeviren kavgalarımız bizi hep-ten bitirecek.

Yılmak yok kardeşim !

Ya sırt sırta vereceğiz ki Allah da bizimle atacak, ya sırtımız boş kalacak gelen hançerleyip giden hançerleyecek. Sırtımızı boş ve açıkta bırakan şey “mezhep” hastalığıdır. Mezhep hastalığının müzminleşmesini de “detaylar” sürdürür. İslam’ı detay dininden çıkarıp “öz” bir anlayışa tekrar döndürmemiz gerekiyor. Üzerinde tartıştığımız ne kadar detay tırt, kofti mesele varsa çöpe atmalıyız. Böylece bütün prangalarından kurtulmalı, bütün ağırlıklarını atmalı ve çırılçıplak sahaya inmeliyiz. Kaybedecek hiçbir şeyimiz olmamalı. Açların, açtıakilerin ve mazlumların arasına karışmalı. “Konuşulan Din”den “Yaşanılan Din”e terfi etmeliyiz. Ancak böyle olursa Allah seni beni giydirecek, sırtımızı sıvazlayacak ve “yürü” diyecek. Biz yürüyünce de O atacak ve Biz daima hedefi on ikiden vurarak kazanacağız.

Unutma !

Bu hayatın tek bir gerçeği var o da geçiciliği...

25

Allah nerede?

Hepimiz küçük bir çocukken anne babalarımıza şu soruyu sormuşuzdur öyle değil mi; “Allah nerede?”

Bu soru, insanın belkide en doğru sorduğu sorulardan birisidir. İçseldir ve engellenemez bir sorudur. İster ailenin İslami oluşu ile olsun, ister kişinin kendi gözlemleri sonucu olsun “tüm bu olup bitenin bir var edeni olmalı” doğru yargısı sonucu mutlaka insan, Allah ile ontolojik olmasa da teolojik olarak karşılaşır. Bu içsel davet, Allah’ın “kendisini buldurma arzusu” değil, “Kainatın yegane güç ve kudretinin kendisi oluşunu hatırlatmak” içindir. İnsan Allah’ın teolojik anlamı ile karşılaşır ancak onu tanımlayamaz. İnsanlığın bu benim “tanıyamaz” şeklindeki yargımı tüm insanlık da böyle mi anladı acaba? tabi kii de hayır. İnsanlık hiç bir zaman “Allahsız” olmadı. Sorun, O’nu tanıtmaya ya da onu tanıdıktan sonra işine geldiği gibi kullanarak hayatın dışına itmede. Gökten yere indir, insani özellikleri üzerine giydir, kendine benzet, insanlığı dolandır,

sonra senle işimiz bitti deyip tekrar gökteki yerine... Ah insan ah! Öyle bir şamar yiyeceksin ki zamanı geldiğinde...

Gelelim bu şamarı yiyecek olan iki yaramaz çocuğa. Felsefe, Allah nerede sorusunu “Evrensel Akıl” olarak Kosmos’un dışında “her şey”, Tasavvuf ise onu kendi içinde “Ben” olarak “her şey” diye aradı. Elde var “her şey”, sonuç sa kocaman bir “hiçbir şey”. Bunca yıldır insanlığı oyala oyala dur. Ne yani, “Allah ne?” ya da “nerede?” sorularının cevabını arayanlara şimdi; “Allah, hiçbir şey” mi diyeceğiz. Telaş yapmayın, size bir sır vereyim mi ben onun nerede olduğunu biliyorum, zamanı geldi artık size de söyleyeyim mi?

Derin nefes al, bu soluduğunun hava olduğunumu sanıyorsun, aslında hepimiz bir hayali yaşıyoruz, içimizde saklı duran şey hepimizi aslında ehömmm öhömmm şaka şaka ya bir an kendini matrix filminde filan sandın dimi. Şaka yapıyordum, konumuza dönelim. Allah nerede! ne haddime O’nu tanımlamak, mekan atfetmek, zamana hapsetmek. O’nu bütün noksan sıfatlardan tenzih ederim;

O; ne Felsefenin aradığı ya da attığı amaçsız taşlaların ulaşmadığı dipsiz kuyularda, ne de kendisini tanrı ilan eden insanın içindeki tinsel derinliktedir. Allah kendisinin ontolojik varlığının mutlak surette kavranamayacağını bildiği için bu konuyu insanın imtihan konusuna dahil etmez. Kur’an da tüm Allah’ın niceliği ya da niteliği konuları geçiştirilir. Bu nedenle insanın yeryüzündeki varlık sebebi Allah’ı aramak, onu bulmak ve kavuşup onda yok olmak değildir. Yahut Kosmos’un dışında ki varlığı anlamaya çalışmaya zorlamak hiç değildir. Allah, idrak ve tasavvurlarımızın ötesindedir ancak o kendisini duygularımıza, çabalarımıza sevincimize ve gözyaşımıza yerleştirmiştir

kendisini.

O; doyurulmamış açın, giydirilmemiş çıplağın, yersiz yurtsuz bırakılmış mültecilerin yanındadır. Mazlumların yarınları için dualarıdır O. Hakları gasp edilmiş ne kadar mağdur varsa son sığınağıdır

O. Güçsüzün öne eğilmiş başını kaldıran, güçlünün burununu ise yere sürter O. Etrafınızda “Allah nerede ?” diye soran birisini görürseniz ya da Allah’ın “ne” olduğunu tartışan, konuşan ve bu konuda gevezelik eden kim varsa, onu hemen yoksulun, ihtiyaç sahibinin itilip kakıldığı, yerinden yurdundan edilenlerin yanına götürün ve “işte Allah burada!” diyerek haykırın. Çünkü Kur’anın da gündemi budur.

Muhammed’in kavgası da budur. Allah’ın gündemi de budur.

Kimlerin yanında olmak istediklerine bakınca insanın göz-yaşı ile buruk sevinç arasındaki duygudur, Allah. Mazlumun sevincinde gizlidir. Yeni doğanın ilk ağlayışında, ölünün sessizliğinde gizlidir O. Zamanın akıp gidişinde ve zamanın geride bıraktıklarındadır. Bunun için O’nu sınırsız, hesapsız ve karşılıksız seversiniz. O kelimeleri nefessiz bırakarak tüketir, En dar ve zor zamanda yutkunduğunda hissettiğidir İnsanın. Çaresizliğin sessiz çılgılığı, yarınlarınsa tek umududur O. Gökdür, Güneştir, Yıldızlardır gecenin sonsuz karanlığıdır, şimşektir, yıldırımdır. Gökten yağan yağmurdur, rahmettir. Kısacası güçlüdür O, çok güçlü...

Allah, gereksiz bilgilendirmeler yaparak, zannedildiği gibi kendisini tanıtmaya derdinde sırlar ve şifrelerle kendisi buldurtmaya çalışarak bizi yeryüzü imtihanımızdan uzaklaştırmak istemez. Kendisi ile verilen tüm bilgiler, Kur’anı Kerim de insana ait ve insana benzetilen sıfatlardır. Boş yere Allah’ın ne olduğunu anlatmayın, yormayın

kendinizi kardeşim. Zira,
ne sen anlatabilirsin
ne de karşındaki anlayabilir O’nu.

Kur’anı Kerimin gündemi bu yüzden “Allah’ın ne yapmak istediği”nden başka bir şey değildir. O’nun derdi “Kendisi” değil, “Biziz, Bizz”. Sensin, Benim, Biziz işte. Bizim kavgalarımız. Felsefe ve Tasavvufun aradığı gibi durduk yere “haydi beni bulun” diyen çocukça bir saklambaç oyuncusu değildir O. Ve yaşadığımız bu imtihan “bir oyun ve eğlence” hiç değildir. Bizi öyle seviyor ki O, içine düştüğümüz ve düşürüldüğümüz dipsiz kuyulardan ve birbirimize ettiğimiz zulümlerden kurtarmak istiyor bizi. Öyleyse Haydi Bismillah! Kaldır yetimi, doyur aç, giydir çıplağı, evsiz barksıza yer ol, yurt ol ki Allah da seninle olsun, Senin yanında olsun!

26

Bilimsel tevil ile yorulmanın alemsizliğı!

Kur'anı Kerim'de Allah kendisini, kozmik uyumun tek kurucu/koruyucu/sürdürücüsü olarak tanıtır. Bu uyumun içinde hiçbir şey O'nun izni dışında ve kozmik programın dışında bir davranış biçimi sergileyemez. Kozmolojik bu uyuma Sünnetullah denir. Aynı kavram yeryüzü sosyolojisi içinde geçerli bir kuraldır. Bir uygarlığın doğuşu ve yıkılışına kadar ki tüm süreç bu kurallar bütününe uygun gelişir. Bu uyumun yeryüzündeki tek istisnası insandır. İnsan bu uyuma "ister uy, ister uyma" bir tercihiyle bir imtihan unsuru olarak var edilmiştir. İnsanın uyumsuz davranma özgürlüğü, Allah'ın yarattığı tüm uyumun içindedir ve bu kurgu mükemmeldir. Çünkü bir kusursuz uyum, ancak içinde tüm olasılıkları barındırdığında kusursuzdur.

Allah tüm insanlığı bu uyuma dahil olmaya davet etmek için iradesine hitab eden Vahiy göndermiş, onları elçiler yoluyla gerek korkutmuş gerekse müjdelemiştir.

Kozmik uyuma aykırı davrananlar bundan korkmalı aksi durumdakiler nihai sonun getirdiklerine razı olduklarından kendilerini güvende ve umutlu hissetmişlerdir. Ahiret bu beklentinin ve mutluluğun adıdır.

Allah Kur'an'ı Kerim'de onca ayette Güneş, Ay, yıldızlar, gece- gündüz, yağmurun yağması, bitkilerin yeşermesi, denizlerin ve hayvanların var edilmesi ile insan istifadesine sunulması gibi olağanüstü uyum örneklerine dikkat çeker. Öylesine nokta atışı örneklerdir ki üzerinde saatlerce günlerce yıllarca konuşmak insanı yormaz. Ancak bu uyumdaki kusursuz sistematiğe, bunlar arasında ki mükemmel kusursuzluğa bakarak Allah'ın

“Hadi bakalım beni takdir edin”,
“bakın ben ne muhteşemim”,
“alkış yok mu alkış”,

“Bakın ben neler başarabiliyorum!” demek için söz konusu ettiğini düşünmemek gerekir. Allah güç ve kudretini isbat etmek için değil, bizim aklımızı başımıza almamız için söz konusu eder. Allah kendisini tüm bu kozmik uyumun tek sahibi olarak deklare etmekle zaten sistemin kusursuzluğunu ve insanın acizliğini de vurgulamış olmaktadır. Allah kainatın her zerresine şunu deklare eder: “her yerde patron benim, ayağınızı denk alın!”

Bu nedenle Kur'an ayetlerinin ve Kur'anın mucize oluşuna delil getirmek için tevil yapmanın hiç bir gereği yoktur. İçerdiği tüm ayetler İnsanın bu uyuma davetini içeren bir niteliktedir. Kitabı davet niteliğinden uzaklaştırıp onu Allah'ın varlık kanıtına ispat aracına dönüştürdüğümüzde İnsanın acizliğinden kaynaklanan birçok kusur, kitaba ve dolayısı ile Allah'a nisbet edilir. Ateizmin palazlanması tam da böylesi bir zorlamanın ürünüdür.

Bu mücadelenin Allah'ın tarafından olanların yapması gereken şey; İnsanın yeryüzünde ki sorumluluk alanlarını canlı tutmaktır ve hiç kimseye Allah'ın nesnel kanıtlarını ispatlamak olmamalıdır. Kitab kendi içinde insanın dikkatini çekecek yeterince örnek vermiştir. Zira Allah'ın nesnel kanıtları insanı soyut düşünmeye zorlar ve soyut düşünce insanın yeryüzündeki ontolojisinde bir anlam kazanmaz. İnsan sınıranan bir varlıktır ki onun sınav soruları içinde "Allah'ın nesnel gerçekliği" yoktur. Bu çap bu gerçekliği çünkü kaldırmaz. Haddimizi bilip işimize bakalım.

Haydi ! Açları doyurmaya, çıplakları giydirmeye mazluma arka çıkmaya.

Haydi Adaleti, Barışı, Özgürlüğü, Merhameti kısacası Salat'ı yeryüzünde kaim kılmaya.

Haydi ! Bismilllah...

C

Musa, Ekmek ve Özgürlük

27

Camdan İslam

Askerlik yapanlar bilirler, bilmeyenler ve görmeyenler için söylemek gerekirse askeri binalarda kapı, pence-re, elektrik düğmesi ya da musluk üzerlerinde “gereksizse söndür”, “açıksa kapat” gibi kısa keskin ve emir kipinde yazılmış talimatlar vardır. Lafı uzatmadan ve söz tasarrufu ile hedeflenen amaç gerçekleştirilir. Emir kipinin gerekçe-si, mazereti, muradı ya da sonuç bildirgesi bu talimatlarda yer almaz. Mümkün olan en az kelime ile oluşturulmuş cümledir bu. Maksat fayda esaslı, tasarruf esaslı tavır ve davranışları emretmek, yaptırmak ve yaptıırma zorlamak. Kim bilir bunun askeri başkaca alt anlamları da vardır ancak şimdi amacımız bunun altını kazıp anlamaya çalışmak ya da bu konuyu oraya buraya çekıştirmek değil başka bişı dicem bak.

Elimizde iki kapak arasında tuttuğumuz mushaf halinde ki Kitap, bir bakıma bu talimatlara çok benzer. Kimi yerde emir kipi, kimi yerde naif bir tavsiye, kimi yerde

insanın canını boğazına getirecek tasvirler yoluyla korkutarak, kimi yerde ise sorgulamaya tabi tutulan bir soru sorarak. Pekii Amaç ne ? Kitap içerik olarak özetlenecek olursa bizden ne istiyor?

İnsanın kendisine ya da diğer kardeşine zarar vermesinden korumak ve kurtarmak, rehberlik etmek, yol gösterip kainatta canlı ve cansız tüm varlıkların tabi olduğu kozmik uyum ile kardeş yapmak. İnsanın başıboş bir varlık olmadığını, sorumluluk bilinci ile hareket etmesi gerektiğini öğütlemek. İnsan için en iyi sonuç olan; Sır'at'ı Mustakimi yani mutlak kurtuluş yolunu göstermek. Bu-
raya kadar sanırım herkes kitabın bu fonksiyonu üzerinde mutabıktır. Ancak sorunumuz biraz da buradan sonra başlıyor. Sadece bu kadarının yeterli görülmeyip kitabın derin ve alt anlamları olduğu konusunda ki yanılgı ve ısrar bu ortak mutabakatı bir süre sonra katlediyor. Bu ısrar bizi sürekli başka gündem ve konularda konuşmaya ve bu işi konuşan kişi, kurum, dernek, vakıf, tarikat, hizip, mezhep, ekol, abi, üstad etrafında toplanmaya zorluyor.

Sonuçta; ne kadar çok kişi,
o kadar çok alt anlam,
ne kadar çok kişi o kadar çok geyik muhabbeti demek aslında.

Oysa;

Kitabın genel konusu; Muhammed a.s ve dava arkadaşlarının, ondan önce de gelmiş geçmiş tüm elçilerin kıssalar yoluyla özetlerinde mesele “ahlaki ve vicdani sorumluluk bilinci” özelinde tutulmuştur. Bu hassasiyeti arttırmak, motive etmek, moral kazandırmak için gerekli tüm ilave açıklamalar, diğer dinlerin mensuplarına hitaplar aslında bu hak ve hakikatın üzerine basa basa hatırlatılması içindir. Açların doyurulması, çıplakların giydirilmesi, maz-

lumlara arka çıkılıp zalimlere günlerinin gösterilmesi için tekrar tekrar hatırlatılan tekrar. Hep tekrar, hep tekrar. Hem üzerine basarak hatırlatmak, hem talim yaptırmak, hemde geçmişin “bir ahmalık davranış biçimi” ni yermek için. İster insana kazandırmak istediği bilinç olsun ister bireylerin oluşturduğu topluma vermek istediği düzen bakımında Kur’an, özün özü niteliğinde tabirimi mazur görün ama basit bir emir kipi kullanır; “Adam olun!” Mesele bu kadar basittir.

İşte bizim yüzyıllardır yaptığımız ve ondan önce de atalarımızın yaptığı şey “bu özle yetinmeme hastalığı”dır. “Allah bu kadar basit konuşmuş olamaz” hastalığı. Yok abicim yok, bu hastalığın bir antibiyotiği yok, lanet olsun!..

Pekii ama n’pacaz?

Tabi ki ha babam ha kazacağız. Kazdıkça kazacak, çıkardıkça çıkaracağız, çıkardığımız öze su katacak, sonra yine çıkaracağız. Süte su katar gibi katacak ve ziyadeleştirdikçe yetinmeyeceğiz. Kur’an ayetlerinin altını üstüne getirip, meseleyi rayından çıkararak sanal gündemlerde “gündem” olacağız. Tıpkı askeri binalarda “ışığı söndür” talimatının her bir asker için başka bir anlamı, başka bir faydası ya da sonucu olduğu yanılgısı gibi bir durum bu. Tek bir amaca matuf bir emrin bir bölük asker tarafından bambaşka şekilde yanlış anlaşılması gibi. Kur’an ayetlerinin ana gündemden uzak anlaşılma istenmesi her bir askerin “ışığı söndür” talimatını “acaba üstlerimiz bizim psikolojik, biyolojik, anatomik, astronomik, astral, matematiksel bir takım duyularımızı da harekete geçirmek mi istiyorlar?” düşüncesi gibi saçmadır, gereksiz ve faydasızdır. Ümmetin yüzyıllardır kavga etmesinin nedeni “ışığı söndür” emrinin basit, yalın ve gereği için anlaşılma istenmemesi üzerine çıkmıştır. Bu nedenle ümmet su içme-

ye yarayan bardağın yere düşüp kırıldığı gibi paramparça olmuş ve her bir parça kendisini bardağın sadece kendisi sanıp diğer kardeşini kesmiştir. Cam kırığı çok kötü keser öyle değil mi! Bak şimdi için de cız etti öyle değil mi! Yüzyıllardır böyleyiz biz, Binyıllardır böyleyiz biz. Yahudisi, Hıristiyanı, Mecusi ya da Hindusu ve dahil bizde.

Ne fark etmiş ki!

Evet, dedik ya İslam cam gibidir, işte doğaldır ki İslam Ümmeti de cam gibidir. Cam iyidir, şeffaftır, sağlıklıdır amma cam kırıldığındaysa çok kötü keser. Ümmet, adeta yüzyıllardır paramparça olmuş cam kırıkları gibidir, oraya buraya dağılmış. Bu nedenledir ki paramparça olmuş bu cam kırıklarının her bir parçası, kendisini İslam'ın bütünü zannettiği için de yüzyıllardır birbirimizi kesip duruyoruz. Hem de basiti anlamayıp karmaşık olanı anlamak istediğimiz, sevdiğimiz, karmaşadan geçindiğimiz için.

28

Yaralı Serçe

Yıllarca dikkatli bakma sanatıyla ilgili eğitim alsak da ne-reye bakacağımızı bilmiyorsak eğer görülmesi gerekeni asla göremeyiz, göremeyeceğiz.

Harıl harıl dersler,
harıl harıl konferanslar,
kitaplar ve külliyatlar bir koşturmaca içinde amacımız;
“Kur’an’ı anlamak”,
Kur’an ışığında aydınlanmak,
Kur’an ışığında dirilmek,
Kur’anla yürümek,
Kur’anla koşmak,
Kur’anla zıplamak,
Kur’anla
Kur’anla
Kur’anla...
özelinde gidiyor ama
bir türlü bu kitabı anlayamıyoruz.

Kavga, kavga, kavga.
Pekii ama neden ?
Cevabı çok “basit”
Basit düşünmüyoruz ki anlayalım.
Basiti aramıyoruz ki bulalım,
Basit bakmıyoruz ki görelim,
Basit düşünmemizi ve kolay olanı aramamızı istemiyorlar
ki DETAY DİNİ’nde boğulalım can simitleri para etsin.

Bu dine bir isim verme hakkı bana verilse yeminlen
adını BASİT DİNİ koyardım. Basit Dinine gir ve kurtul diye
bağıra bağıra sokaklarda koşardım. Bu kadar basit. Bu
kadar...

Haydi Barış ve Esenlik dini olan Basit Dinine gir ve
kurtul.Böyle din mi olur yahu? Allaşkına böyle basit olur
mu yahu! bak bak;

Haksız yere adam öldürme,
başkasının hakkını çalma,
mazluma arka çık, zalime karşı diren,
kafayı çekip mahalleyi dağıtma, karı kıza sarkma, gözünü
toprak doyursun azıcık kardeşine de ver...
kesmedi dimi! yetmedi dimi! az geldi, yavan kaldı dimi!
Allah bu kadar basit konuşmuş olamaz dimi!

Kur’an da Kıssalar öğüt ve hatırlatma örnekleridir.
Yalın, basit ve bir kez okunduğunda anlaşılabilir. Oku-
dun, hisseyi kaptın, çıkar onları. Sana şundan bundan
soruyorlar dediği Yahudilerin sorularını, Hıristiyanların
herzelerini, Peygamberi köşeye sıkıştırmak için kendi ta-
rihleri ile ilgili doğruları da öğrendik, çıkar onları. tekrar-
lar, üzerine basa basa tekrarlar, çıkar onları da.
ne kaldı ki elimizde ?
Kuş kadar şey ya !

Kardeşinin hakkına da kanına da girme, yalan söyleme, zina etme, içki içme gibi dünyanın neresine gidilirse gidilsin tüm kültürlerde genel kabul görmüş evrensel hakikatler. Bizim için, bizim ayağımız taş a değmesin, burunumuz kanamasın diye Rabbimizin buyurduğu şeyler. Ah Rabbim bu insanlar çok şey, şey işte. Senden daha çok şeyler...

tartışmalar...

kavgalar...

derin kuyulardan anlamlar...

matematiksel şifreler...

geçmişten söz ettiği gibi geleceğe dair de konuşturulan ayetler...

doluya konup boş, boşa konup dolu çekilen edebi, felsefi, mistik, ezoterik hikayeler, masallar, masallar, masallar...

Din bu mu ya !

Allah bize böyle saçma sapan yöntemlerle yardım etmekten münezzehdir, haşa...

Elimizde kalan minicik serçenin yere yatırıp üstünde tepiniyoruz,

ha gayret yiğitler! ha gayret bacılar! Ha çıktı çıkacak canı haa!

Kolunu kanadını kırdık, tüyünü yolduk, gagasını da taş a sürttük mü tamamdır.

Bilir misin kaç serçe paraladı, kaç serçe vurdu sapanla, taşla bu insanlık? bilir misin !

Yalnızca serçe mi, uçan kuş bırakmadı uçan kuş bilir misin !

Sen sonuncu bir yaralı kuş musun ki!

29

ÇOK'uz BİZ, Çok çokk

Hiç bir şeyimiz olmadığında biz öylesine Çok'uz ki şimdi Dünya'nın Efendileri Dinleyin Beni !

Atanız Firavun Bizi, bir zulüm denizde boğdu ha boğacaktı ki bir Musa çıkageldi, şehrinizi başınıza yıktı, burnunuzu yere sürttü, zulüm denizini yardı geçti. Çöküşünüz ne de şiddetli olmuştu öyle değil mi! Musa ve Harun, Bizi özgür yarınlarla tanıştırmıştı.

Ve.

Ekmeğin, suyun, özgürlüğün dışında kaybedecek hiç bir şeyimizin olmadığını, özgürken gökyüzünün uçsuz bucaksız daha güzel olduğunu, bunlarında ne kıymetli şeyler olduğunu öğretti bize. Ondan önce de gelen elçiler, sonra da gelen elçiler başkaca bir şey getirmedi bize. Özgür bir ülkede yaşamının adil bir ekmeği bölüşmenin lezzetini. Açları giydirmenin, çıplakları doyurmanın, yolda

kalmışa yaren olmanın dayanılmaz hazzını tattırdı. Düşeni kaldırmanın aslında kendimizi de kaldırmak olduğunu. Bu gün sen düşeni, yarın düşen seni kaldırıyordu.

Sadece o mu?
Elbette Hayır

Atası Yusuf, Yakub, İsmail, İshak, İbrahim'di özgürlük için ateşlere atılanlar. Bize dayanmayı, direnmeyi ve sabretmeyi de öğretiler.

Ya sonra?

Hani Salih'dik ya, Hud, Nuh duk ya.
Zekeriya'dık, Zülkifl'dik, Yahya'dık, İsa'dık. Ah iki Gözüm Muhammed değil miydik biz zalime kafa tutan!

Hani bir seferde gücü tükenmiş Kabe'nin dibine çökmüş çaresizce göğe dikmişti gözlerini de, göklerden bir nida yükselmişti ya; "Ey Muhammed ! Biz senin çaresiz gözlerle bize yöneldiğini görüyoruz. Sabret ve Dayan" diyordu ya Rabbimiz. O bizi yalnız bırakır mı hiç! Hiç bırakmadı ki

Pekii ya Siz!
Siz de hiç değişmediniz he mi ?
Siz yine az, Biz yine çok. Çok çok...

Şimdi binlerce Musa'yız Biz ki denizleri ha yarıdık ha yaracağız. Bir değil bin değil, tüm kurduğunuz zulüm denizlerinde boğulup gitmeniz an meselesi. Siz en zirvedeyken, kalın duvarlarınız ardında kendinizi en güvende hissettiğinizde yıkılacaksınız. Düzenlerinizin başınıza yıkılmasının vakti yaklaştı. Unuttüğünüz Allah ile tanışmaya hazır olun! Nasıl unutululardan olacaksınız ah bir

bilseniz! Allah Sizi zenginlik, bolluk, bereket ve mallar ile imtihan etti. Yığdınız, yığdınız, yığdınız.

Kursağınız yetmedi torunlarınız için de yığdınız. Siz bizden çaldıkça biz çoğaldık. Siz bizden öldürdükçe biz çoğaldık. Öldürdükçe üst üste gömüldük çoğaldık. Mısır'da, Irak'da Suriye'de ve Türkiye'de. Bak bitmiyoruz öyle değil mi! Mahsun, yoksun, yoksulluk kol geziyor yeryüzünde ve dalga dalga kıyılarınıza vuruyoruz.

Biz geliyoruz, Bekleyin. Mazlumlar geliyor az kaldı. Kıyılarınıza dayandık yakında kapınıza da dayanacağız. Mazlumun hakkını alıp kursağınıza da dizeceğiz her şeyi merak etmeyin.

Bekleyin. Geliyoruz...

30

Dondurulmuş Din

Eğer Din'den söz edeceksek pergelimizin bir ayağını bu güne, diğer ayağını sadece bin dört yüz yıl öncesi-ne değil, insanlık tarihinin başlangıcına koymak gerekir. İhtiyacımız olan perspektif budur. Zira insanlık Allah'ın kendisine yol göstericiliğini kendi dönemi ile sınırlandırıp kültürel bir forma dönüştürünce o din artık “dondurulmuş din” olur. Dondurulmuş gıdanın bünyeye zararı ne ise dondurulmuş dinin zararı da imana, inanca, topluma odur. Peki ama bu dondurulmuş din nedir? Peki gelin, konuşalım bu konuyu;

Dondurulmuş Din, evrensel kurtuluş reçetesini tarihsel bir kalıba hapsetmek, tarihsel bir kalıbı ise evrensel bir genişlikte yok etmektir. Örneklerine bizim bin dört yüz yıllık geleneğimizde sıkça rastlanan ve kavgası sürekli verilen mezhep çatışmalarının doğum sebebi de işte bu çarpıklıktır. Şii kardeşlerimiz için Din, Kerbela da dondu ve bundan sonra aradan binlerce yıl da geçse ve insanoğlu

olarak bu gezegende hayat sürmeye devam etsek bu din, çözünüp hayata yön veremeyecektir. Sünni kardeşlerimiz için de bu geçerli zira onlarda bu dinin bir karşıtı olarak kendilerini konumlandığından, Muhammed a.s'ı kut-sallaştırdığından, Muhammed a.s'ın döneminde kalan ya da kalması gereken tarihsel çözümleri evrenselles-tirdiler. Ağız temizliğine verdiği önemi hala misvakla sürdürme ve bu işin tıbbi faydalarını günden güne üretme çabaları gibi. Yahut giyimi, kuşamı ve ya sakalının kavgasının önüne geçtiği gibi. Bu gün hala üzerinde tartışmaları yapılan ka-dınların kaç tane alınabileceği, mirastan iki de bir pay, cariyelik, kölelik, el kesme, recm gibi gibi, say sayabilir-sen. İşte bu karışık ve dondurulmuş ürün olan Din artık Ümmet için bir kurtuluş reçetesi değil sadece bir ihtilaf, ayrışma meseledir. Büyük yanılgı ise her bir mezhebin, tarikatın, cemaatin kendisini bu bindörtüzyıllık süreçte “Müslümanlık” donmuş dinine mutlak kurtuluş gözüyle bakıyor olmasıdır. İslam, tarihsel süreçlerde milli, coğrafi ya da kültürel kalıplara hapsolunca o cenderede barına-maz. Artık o başka bir şeye dönüşür. Yahudilik, Hıristiyanlık, Mecusilik, Sabiilik. İşte bizim tarihsel sürecimizde yaşadığımız benzer nihai sonuç da “Müslümanlık” dır. Zira aynı hatalar tekrar ede duruyor ve bu tekrarlar asla son bulmuyor.

İslam, tarihsel süreçlerde kültürel form ve biçimle-rin cenderesine her ne kadar hapsedilmek istense de içi-ne sığmayacak kadar büyük bir değerdir. Adalet, Barış, Kardeşlik, Hak ve Hukuk gibi. Bu değerlerin çok şükür ki insanlar tarafından kültürel bir cenderesi henüz bulu-namadı. Dinden anladığımız genelde bu ağır ve taşınması büyük bir yük olan değerler değil kültürel kalıplara hapse-dilen ilmihal, kelim, fıkıh kalıpları ile anlaşılacak istenen ve genelde, ritüellerdir. İbadetlerin belli bir formda tazimi, icrası.

Bu dinde ömrümüzün büyük bir çoğunluğu ya kلامي tartışmalarla ya da ilmihal bilgileri ezberlemekle geçer. Oysa İslam bir ezber ve teoloji dini değil bir yaşam biçimidir. Bu yaşam biçiminde ezberlenmiş hiç bir pratik ya da teori nesnel hayatta başarı sağlamaz. Kadim sorunların tekrarı bellidir. Yeryüzü Adalet ve Merhamete daima muhtaçtır. Bu sorunlar hiç bir zaman kökten çözülmezdir. Ancak hayatın değişken sorunları da vardır ve işte bunlar ezberlenmiş kalıplar yoluyla çözülemez. Zaten bizler de programlanmış robotlar değiliz.

Bu nedenle Allah bizden hiç bir zaman balık istemez, balık tutmamızı ve karnımızı doyurmamızı ister. Bizim hayattan anladığımız ise çoğunlukla O'nun için sürekli avlanmak, avladıklarımızı ona sunmak ve onu böylece memnun etmektir. İşte bu yanılgı bizi İslam'ın "Allah ile İnsan arasındaki bağ" olduğu yanılgısına götürür. İslam, "İnsan ile İnsan arasındaki bağdır" ve dolaylı olarak Allah'ı memnun etme aracıdır. Dondurulmuş Din de bağ kurma istediği adaklar, sunular, sayısal tekrarlar, tılsımlı araçlar yoluyla, İnsanı değil Tanrıyı memnun etme biçimi olarak hala antik ve ilkel düzeydedir. İnsanlık teknolojik anlamda ne kadar ilerlese de bu bakımdan hiç bir mesafe katedememiştir. Yerinde saymaya devam. Sonra da diyor ki "Allah niye yeni bir peygamber göndermiyor?" tey, tey tey.

31

Aşk mı o da ne ?

Mecusilik kökenli inanışlarda ateşin Ahura Mazda'nın oğlu ya da kendisini temsil ettiğini bilmeyenler, Pervanenin niçin onda yok olduğunu anlayamazlar. Allah'ın kainat için işlettiği değişmez kanunlarına uygun olan bir doğa olayının, çarpık bir inanç biçimine temel yapılp sembolleştirilmesi her zaman yapılan kurnazca bir yöntemdir.

“Aşk” ve “Ateş”, her zaman bu inanış biçiminde Tanrı'dır. Bu konuda yazılmış tüm söylence, destan, öykü, masal, edebi eser ve şiirlerin kökeninde bu tema vardır. Tasavvuf, bu konuda alabildiğine sınırsız ve özgür teoriler üretir ki bu kadar zengin görünmesinin nedeni de budur. Aşk ya da ateş Tanrı ile bütünleşme aracıdır ve Tanrının sembolüdür. Tanrı ile bütünleşmeye kimi zaman Aşk-Meşk kimi zaman Ateş-Pervane motifi olarak rastlanır. Genelde efsanevi ve dilden dile dolaşan aşk hikayeleri motifi olarak karşımıza çıkarlar ancak hiç biri gerçek değildir ve yaşanmamıştır.

Leyla ile Mecnun,
Kerem ile Aslı,
Asuman ile Zeycan,
Ferhat ile Şirin,
Tahir ile Zühre,
Kamber ile Arzu,
Emrah ile Selvihan,
Hurşid ü Ferahşad,
Hurşid ile Mahmihri,
Mahmut ile Elif,

Vamık u Azra, Yusuf ile Züleyha, gibi daha pek çok eski fars kökenli halk söylenceleri ve destansı aşk hikayelerinde dişil sembol, Tanrı'dır ve asla ulaşılmazdır. Bu inanışın insanlaştırılmış örneklerinin kullanılması, inancın daha kolay anlaşılabilir olması için yaygınlaştırılmıştır.

Aşk, tüm toplumların sanatlarında işlenen ve onların tekrar şekillenmesinde rol oynayan önemli unsurlardan biridir. Anadolu'da hakim olan söylence, hikaye ve efsanelerin büyük çoğunluğunda bu unsur çokça yer alır ve Anadolu kültürünü derinden etkilemiştir. İster Enkarnasyon (Allah'ın insan bedeni ile bedenlenmesi) ister Reenkarnasyon (İnsanın Allah'ın varlığıyla bütünleşmesi) olsun, nihayetinde kendilerinin 'Allah' oldukları iddiası bazı tarikat ve tasavvuf ekolünün önde gelenlerinin ortak fakat çok dillendirilmeyen iddiasıdır. Dolaylı yollardan birçok kelime oyunu ile içine biraz da İslam katılarak halka anlatılmaya çalışılır.

Oysa Aşk; duyguların öne geçtiği bir akıl tutulmasıdır. Sevgideki gibi karşılıklı erdeme ve karşılıklı sorumluluğa dayalı bir yöneliş yoktur. Maşuk da yok olmak, ateşe pervane olmak vardır ve pervanenin kendisini ateşte bulması, kaçınılmaz bir sonudur. Kur'an-ı Kerim'in hiçbir ye-

rinde Allah, dünya imtihanını unutturacak böylesi meftun bir yöneliş ile insanın kendisine kavuşmasını dilememiştir. Kur'an-ı Kerim de insan ile insanın ve Allah ile insanın ilişkisi koşullu bir erdeme dayandırılmıştır ki onun adı, "Sevgi'dir." Eğer insan sorumluluklarını yerine getirir ise Allah sorumluluk bilinci ile hareket edenleri sever, aksi durumda kendisine düşman olanları asla sevmez. Ne Allah bize aşıktır ne de biz Allah'a aşık olmalıyız.

32

Az öte git de Biz de arınalım

Toplumlarda kültürel geçmişten taşınan bir arınma ritüeli var, su ile arınma ya da suyun arındırma gücüne olan inanç. Bu konuya geçmeden önce deredeysek dışarı çıkalım üşütmeyelim ya da ibrikle abdest alacaksak suyu önce bir kenara bırakalım da “İnsan niçin arınma ihtiyacı hisseder?” bu sorunun cevabını bulalım.

Her toplum kendisini Tanrıya yakın hissetmek ve onunla sıkı bağlar kurmak için kendi kültürel dinamikleri çerçevesinde bir arınma ritüeli kurgulamış ve geliştirmiştir. Her toplumda farklılık gösteren bu çeşitlilik, insanın arınma duygusunu tatmin etmek için kullanılır. Psikolojik rahatlama da bu işin diğer fayda esası güdülen bir amacı olabilir. Enerji dengelemesi, pozitif enerji, negatif enerjinin atılması gibi tumturaklı kavramlarla da olaya bakabilenler mevcut. Taoizm de ve Budizm de bu enerji lafı çok geçer.

Neyse,

İnsanoğlu yaratıcının kendisine emrettiği şeyleri harfiyyen yerine getirmediğinde ya da “Tanrılar size çok kızdı!” diyen bir sahtekar ruhbanın uyarısı karşısında, mutlaka arınma ihtiyacı hisseder ve bir arınma yoluna gider. Çoğu zamanda bu geleneklerle devredilen bir ritüelin sorgusuz sualsiz sürdürülmesi şeklinde olur. Günah kavramı bu duygu ve psikolojinin ürünü olan kurumsallaşmış bir kavramdır. Her toplumda “günah/sevap” düalizmine rastlanır. İnsanın tanrıyı memnun etmesi demek, eski antik çağlarda ona sunaklarda adaklar ve çeşitli sunularda bulunmaktan geçmekteydi. Bu sunular, canlı insan kurbanından hayvan kurbanına, bitkilerden çeşitli araç gereçlere, ergenlik çağına yeni girmiş genç delilanlılarda bakire kızlara kadar çeşitlilik gösterebilmiştir. Bir inanç haline dönüştürülen bu yöntemde aslında mabede gelen et, süt ve yumurta arka tarafta ellerini ovuşturan ruhbanlar tarafından cukkaya indiriliyordu. Kutsal kabul edilen bir objenin etrafında dönmek, içinden geçmek ya da Tanrı’nın tezahürü kabul edilen bir canlıdan el almak da bu çeşitliliğin farklı versiyonlarıydı. Günümüzde böyle şeylere rastlanmıyor tabi ki. Biz o kadar ilkel miyiz ki!

Biz gelelim “Allah niçin bizden namaz öncesi ve gece eşler arası cinsel aktivitenin sonrasında yahut bekar sendromluğu sonrasında yıkanmamızı istiyor? sorusunun cevabına.

Baştan başlayalım, Tanrı (Yaratıcı) Gökte ve ulaşıl-mazdır. Bu nedenle birçok toplumda Yaratıcı “GÖK” ile özdeşleşmiş adı da genelde gök ve gök cisimleri ile anılmıştır. Allah’ın her toplumda farklı farklı adları oluşunun nedeni budur. Ancak onun bir isme ihtiyacı olmadığından Kur’an bu insan mecburiyetini hoş görerek “En güzel isimler O’nundur” diyerek bu mazareti hoş görür. Yaratıcı gökte ise onun çıkarlar için alet edilmesi gerekiyor ise ne yapıl-

madır ? Tabi ki de yere indirilmesi gerekir. Onun adı önce tezahür ettiği görünür cisimlere daha sonra yer objelerine ve yer objelerinden de yine tezahür ettiği her türlü düşünce ve ideolojiye hasredilir. Çünkü “Gök kutsaldır”, ve bu “reddilemezdir.” Göğün sundukları da kutsaldır. Yağmur kutsaldır zira yaratıcının bir armağanıdır. Denizler kutsaldır zira hayatın kaynağıdır. Antik dünya da su az çok bu anlamlara gelir. Suyun arındırıcı oluşu, kirlerin su ile akıp gidişi gibi beden ve ruh temizliği içinde bu böyledir. Antik dünya insanı suyla yıkandığında, suya dalıp çıktığında; “Yaratıcının bir tezahürü olan su ile kirlerinden arınmış olur.” Su bu nedenle birçok toplumda eskatolojik bir sonudur aynı zamanda. Kire ve toplumsal çürümüşlüğe batmış şehirler daima bir tufan ile helak edilir. Birçok mistik şehir öyküsünde olduğu gibi Atlantis, Mu gibi kıtalar suya bu nedenle daldırılmışlardır. Suyu daldırılan şehirler kirenin akıp gittiği gibi toplumun da temizlenmesini sembolize eder.

Suyun arındırıcılığına olan bu inanç beraberinde istismarını da getirmiştir. Zaten istismarlar dogmaların inanç halinde yaygınlaştırılması sonucunda ortaya çıkarlar. Sorgulanamazlar. İşte bu nedenle ruhsal ya da bedensel temizlik vaadi de diğer birçok dinin alet edildiği konularda olduğu gibi insanların ceplerinin boşaltılması için kullanılmıştır. Bu ve benzeri amaçlar için geliştirilen ritüelleri icra etmek için nehirler, göller kutsanmış, aynı zamanda bu yerler turistik gelir getiren ticarethanelere dönüştürülmüştür.

Panik yapma hemen, Allah imdadımıza yetişti!

İster namaz (Tüm toplumlarda bedensel hareketler içeren ve bir otoriteye bağlılık sembolleri olan KIYAM, RUKU, SECDE ve SUCUD vardır. Allah bu sembollerin de

yalnızca hepsini kendisine yaptırarak, otorite olarak yalnızca kendisini TEKBİR eder ve statü olarak da hepimizi eşitler) öncesi Ruh temizliğine hazırlık olsun, ister temizlik aracı olarak kullanılsın başka kurnazların eline bizi düşürmemek için Allah bu ritüel ve uygulamaları ISLAH eder. Fayda ve yararımıza uygun hale dönüştürür. Ticarethane bağımlılığından bizi kurtarır. Arındırıcı iddiasındaki şarlatanların maskesini düşürür. Namazı da Abdesti de Guslü de insan beden temizliğine uygun hale dönüştürür. Suyun bulunmadığı zamanlarda ise işi yokuşa sürmez. Amacı bizi zorlamak, otoritesine zorla boyun eğdirmek değildir ve bunun gibi bir derdi de yoktur. O'nun ne kıldığımız Namaz'a ne de aldığımız abdeste ihtiyacı vardır. Bunları yapıyor olmamak da yapıyor olmak da onun otoritesini, muhteşemliğini, biricik oluşunu zedelemes de tasdik etmez de. Allah bizi birbirimizin zulmüne uğramayalım diye "bizi bizden kurtarır." Islah ettiği bu uygulamaları yapmak ise bizim faydamıza ve yararımızadır. Bu ritüellerin kökeni ilkel insanın düşünce ürünü olsa da ancak Allah'ın ıslah ettiği biçim ve form bizler için adeta bir sığınaktır. Bu nedenle ritüeller (Allah'ın Şiarları) önemlidir. Bunları yapmaz isek bir ruhbanın elinde adeta oyuncak olacağımız ve soyulup soğana çevrileceğimiz kesindir. Tarihsel izlekte bunun karşılıkları fazlasıyla mevcuttur. Tarih bir bakıma "İnsanın İnsanı sömürmesi" nden başka nedir ki!

Rabbimiz !

Sensin bizi yalnızca arındıran, yediren ve içiren.
Sahibimiz de Sensin, Bizi zalimlerin elinden kurtaracak
olanda yalnızca Sensin.

Elimi, yüzümü, ayaklarımı temizlediğim gibi gözümü, kulağımı da temizle, arındır. Bizi sahtekarların elinde oyunca etme. Tüm bedenimi senin yoluna adadım, benden kabul buyur...

33

Andromeda, sorular, sorular

Yunan mitolojisinde Kral Cepheus ve Kraliçe Casiopea'nın kızları, Perseus'un eşi, Adromeda. Bizim konumuz mitoloji değil bu kez kozmoloji. Kozmogoni toplumların yaradılış efsaneleri. Aradaki j den kaynaklanmıyor fark. "J" gördüğün şey kıyısından köşesinden bilimseldir. Eee, ne dicektik? ha, Andromeda.

Galaksimiz Samanyolu ile Andromeda arasındaki uzaklık yaklaşık olarak 2,2 milyon ışık yılıdır. Yani şu anda biz o galakside ki herhangi bir yıldızın etrafındaki herhangi bir gezegende her hangi bir ülkenin her hangi bir şehrindeki bakkal Yahya abiyi dürbünle görsek aslında o çoktan hakkın rahmetine kavuşmuş oluyor. Hatta öleli on bin binlerce bilmem kaç binlerce yıl geçmiş oluyor. Bu kafa karıştıran duruma neden olan uzayın uçsuz bucaksızlığı. Aradaki mesafe uzayınca zaman kavramı allak bullak oluyor. Ne kadar uzağa bakıyorsak o kadar geçmiş görmüş oluyoruz. Gördüğümüzü sandığımız Yahya abiye:

“Yahya Abiiiiiii !” diye selam göndersek, bizim mesajımız gidene kadar biz yeryüzünde yaşamıyor olacağız. Böylesi tuhaf bişey. Demek istediğimiz ufacıklığımız aslında mininnacıklığın da ötesinde. Ama genelde bütün kainat aslında bizim etrafımızda dönüyor sanıyoruz. İnsan kainatın merkezine kendini koyar, herşeyi de böyle anlamlandırır ve anlamaya çalışır.

Bunca ufacıklığın içinde ve bunca miniminnacıkken, hatta “yüzüne tükürsen yarabbi şükür” diyecek bir varlıkken, hem de bir damla sudan yaratılmışken, kendini de bu kadar beğenmiş, kibirli İnsana, koskoca kainatın sahibi Allah, niye adam yerine koyup da vahiy gönderiyor? Kendini önemli biri gibi hissetmiyor musun ?

“beni seviyor”,
“bana değer veriyor”,
“beni adam yerine koyuyor”
ve “bana yol yordam gösteriyor”

duygularına kapılmıyor musun? Müthiş bir şey bu değil mi! Bu uyarı, büyük bir fırsat değil de nedir!

Bu uçsuz bucaksızlıkta Allah bize güven duygusu veriyor, yalnız olmadığımız duygusu veriyor. Ayrıca bunca uzun ve büyük ölçülerde hayatın ne kadar kısa olduğunu hatırlatmıyor mu ?

Öyleyse İnsan, yeryüzünde varlık sürecini anlamlı hale getirmeli ve bu anlam doğrultusunda bir an bile boşa harcamadan zamanını sürdürmeli öyle değil mi!

Yoksa Andromeda’nın ne kadar uzakta olduğunun bizim için hiç bir anlamı kalmıyor, Kainatın bu kadar uçsuz bucaksızlığını bilsek ne bilmesek ne !

34

Bilinç ve Kitap

Tarihsel süreçlerde her topluma kendi iç dinamikleri doğrultusunda rehberlik etmek için Allah, vahiy göndermiştir. Bir süre sonra kültürel dokuya dönüşen ve gelenekler ile harmanlanan bu rehberlik, Allah'ın “ed-Din” i olmaktan çıkarak, farklı farklı dinlere dönüşmüştür. Kur'an bu sürecin kemikleşmiş haline “Atalar Dini” der. Yeryüzünde dinler cenneti yaşanmasının nedeni de budur. Bu durum sonucunda Allah'ın rehberliği her bir toplumun kendi içlerinde bölünmeleri de beraberinde getirerek mezhep, fırka, yol, tarikat gibi dallara ayrılarak amacından sapar. Bu kaçınılmaz sonuç tüm dinlerde izine rastlanan bir izlettir. Hiç bir din, mezhepleşmekten fırkalaşmaktan kurtulamaz. Çünkü insan her yerde aynı insandır.

İslam'ın Mekke ve Medine döneminde Muhammed a.s. örnekliğinde yaşandığı Vahyin, iki kapak arasındaki toplanmış halidir Kur'an. Ancak Vahiy kitap demek değildir! Kur'an da “kitap” ile kastedilen şey “Vahiy”dir, iki ka-

pak arasındaki cem edilmiş ayet ve sureler topluluğu değildir. Eğer Allah tüm insanlığın kalıcı ihtiyacını gidermek için ebedi kalıcı ve derlenmiş, iki kapak arasına alınmış kurtuluş rehberi gönderecek olsa teknik imkanları son derece kısıtlı Mekke yi niye seçsin ? Biliyoruz ki o dönemlerde Mekke ve Medine'ye yakın coğrafyalar da kitap haline getirilebilecek çok fazla imkana sahip uygarlıklar mevcuttu. Örneğin İran'ın o dönemde bin yıldan fazla bir yazılı kültürü vardı. Kur'an henüz yeryüzüne inmeden Kelile ve Dimme İran edebiyatının en göz dolduran bir şaheseriydi.

Buradan hareketle Allah'ın insanlığa ulaştırmak istediği, kapaklanmış bir metin değil, Vahyin insana kazandıracağı "bilinç" dir. Bilinç; sözlü kültüre ait canlı anlatım ve aktarım biçimine dayanır. Bilinç ezberlenmez, sınıflarda, okullarda, ekollerde bir tedrisattan geçirilemez. Çok uzun emek ve sabır gerektirir, bir mücadele esnasında kazanılır. Salt bir eğitim ve öğretim metodolojisi değildir. Birinci sınıftan, mezun oluncaya kadar indekslenmiş bir eğitim değildir. Zira Muhammed a.s.'ı Allah sıfır bir hareket noktasından alıp bir sürece dahil etmemiştir. O zaten bir kavganın içindeydi ve Allah onun eksiklerini tamamlıyor, destekliyor, moral ve motivasyonunu sürekli yüksek tutuyordu. Onun ya da arkadaşlarının hatalarını, hata ortaya çıkmadan değil çıktıktan sonra düzeltiyordu. Muhammed a.s. ve sahabeler birer robot değildiler, bunu unutmamak gerekir. Allah, son derece estetik bir şekilde iradelerini yok saymadan hayatlarına giriyor ve çıkıyordu. Kopya vermiyor deneyimlenmiş bir durumun sonuç bildirgesini olayın bizzat kahramanlarına imzaltıyordu.

Sözlü kültürün ürünü olan vahiy, kitap haline geldiğinde canlılığını yitirmiştir. Olaylara, durumlara ve şartlara göre inmiş ayetler daha sonra bir sıralama içine alındığından metni okumada mecburi bir sıralama orta-

ya çıkmıştır. Bu da bize mesajın anlaşılmasında ciddi sorunlar olarak gelmiştir. İki olay arasında zaman, mekan ve durum farkı olmasına rağmen çoğu zaman kitap halini alınca, peş peşe gelen ayetler şeklinde anlaşılmıştır. Kur'an'ın tekrar gibi gözüken ayetleri olmasının nedeni onun bir sözlü kültür ortamında iniyor olmasından kaynaklanmaktadır. Bu bir zorunluluktur. Ancak unutulmamalıdır ki sözlü kültürde tekrar yoktur. Zira her aynı gibi görünen sözün mutlaka bir durum, zaman ve şart deseni mevcuttur. Bu da o sözü tekrar olmaktan çıkarır. Ancak iki kapak arasına alınıncaya bu sözler tekrarmış gibi durur.

İyi de, Muhammed a.s. zamanında derilere, papirüslere, hayvan kemiklerine yazılarak koruma altına alınan vahyin, hafızlar aracılığı ile ezberlenmesi, Ebubekir zamanında toplanması ve Ömer zamanında harekelendirilmesi, Osman zamanında çoğaltılması fena mı olmuştur ? İşte işte, İnsanlığın kurtuluşu, bu soruyu doğru cevaplamakla mümkündür. Tüm kutsal kabul edilen kitapların başına gelen, Kur'anın da başına gelmiştir. Biz insanoğlu bu süreçte diğer metinlere ne yaptıysak Kur'an'a da aynı-sını yaptık.

Şöyle bir kültürel geziye çıktığımızda her toplumun kutsal kabul edilen metinleri kitaplaştırdığı ve onları bir geçim kapısına çevirdiği rahatlıklar görülebilir. Anlaşılan o ki Allah toplumlara vahyetmekle, kutsal bir obje ve metin mirası bırakma muradında değildir. Zira insan “kutsal” ı tezahür ettirdiği her şeyi “ucuz bi paha” ya dönüştürmektedir. Bu bir mekan, bu bir kitap, bu bir sakal kılı dahi olabilir. Vahyettiği tüm toplumların sosyal sorunları ve ahlaki değerlerini yükseltmeyi murad eden Allah eğer dilesseydi, çelik levhalar üzerinde ayetleri yeryüzünde dağlara kazır, bulutların üzerine yazdırır, hepimizi sabah akşam karşısına da dikerdi, okutur ve ezberletirdi. Ezbere bilme-

yenin de tepesine şimşekleri çakardı. Oysa mesele bu değil kardeşim!

Günümüze gelinceye kadar Kur'anı Kerim'e yaptığımız muamele bizim de bu süreçte kitabı kutsallaştırdığımız ve hayatımızın merkezine "bilinci" değil, harfi, kağıdı, rahleyi öncellediğimizi göstermektedir. Kitaba kıyısından köşesinden iliştiğimiz her şey de para eder olmuştur. Kitab öyle bereketlidir ki üzerinde yapılan kazılardan hala emtia fişkırmaktadır. Hem de mübarek bir hammadde !

35

Zincirli Salıncak, Sünnet ve hiç değişmeyen Sünnetullah

Lunaparkta gece bekçisi iki kafadar zincirlerin ucuna bağlanmış salıncaklardan oluşan uçan sandalyelere biner ve mekanizmayı çalıştırır. Ancak sandalyelerin merkezkaç kuvveti ile dönerek açılmasından dolayı durdurmak için tekrar şaltire ulaşamazlar ve sabaha kadar kimseye seslerini duyuramazlar. Akıbetlerini sormayın zaten gülmeniz geçtiyse konuya giricem.

Ne alaka demeyin konumuz merkez ve merkezden kaçma eylemi üzerine. İnsanlık tarihinde Din hayatın daima merkezindedir. Bunu şehirlerin mabedler etrafında genişlemesinden anlayabilirsiniz. Lakin Din hayatın bu kadar merkezindeyken ortaya ilginç bir sorun çıkar. İnsan Dini hayatın merkezine oturtur ama Din'in asli kaynağını dönme dolabın zincirleri gibi ucuna ağırlıklar bağlayarak evirir çevir. Dinin nihai hedefi bu merkezkaç kuvvetinden dolayı dağılır ve bir süre sonra bu hareketlilik merkeze artık ulaşamamasına yol açar.

Kur'anın asli kaynağı Vahiy'dir. Asli kaynak zamanla merkezin kontrollünden koparılıp yardımcı kaynaklar ile çoğaltılıp amacı dışına çıkarılınca Din hayata artık yön veremez. Hayat Dine yön verir. Kur'an bu durumu "bir nehrin üzerinde akıp giden köpükler"e benzettir. İslam tarihi diğer inançlarında başına gelen bu "asli metin" yani vahyin ikinci ve yardımcı kaynaklar tarafından gölgelenmesi akametine uğramıştır. İnsan yeryüzünü kendi çıkarları için kullanmaya başladığında aslında Allah'ın sünnetullahı devreye girer. Kısa süreliğine fayda, uzun süreç sonunda ise hüsrandır insanın elde ettiği sonuç. Belki de Asr Suresi bundan dolayı Kur'anın bir bakıma kısa özeti gibidir.

"Geçip giden zamana yemin olsun ki

İnsanlar hüsranda ve ziyandadır. Yalnızca Allah'a güvenen bu uğurda yararlı işler yapanlar ve bunu sürdürerek birbirlerine de örnek olanlar müstesna."

Asli kaynak tıpkı Davud'un, Musa'nın, İsa'nın başına geldiği gibi Muhammed a.s'ın da başına gelen bir süreci izleyip nihayi karar yerinde durdu. Yahudiler de Musa'ya bir yazılı Torah bir de sözlü bir Tora verildiği şeklinde merkezlerini dağıttılar. Bu durum tarihsel süreçler de bizde de Hadis/Sünnet kavgası olarak tıpkılandı.

Sünnet; Vahiy ile desteklenen Peygamberin hal ve davranışlarıdır. Kur'anı Kerimin nüzul tertibi dediğimiz diziliş, vahyin yirmiüç yıllık iniş sürecinde aslında Peygamber ve arkadaşlarının mücadelesine desteğini gözler önüne serer. Nüzul sırasına göre okuma; Muhammed a.s ve arkadaşlarının davalarının seyrini okumaktır. Dikkatlice bakıldığında görülecektir ki Allah, Muhammed a.s ve arkadaşlarının davaları için yirmiüç yıl süren bir emek harcamıştır. Yürütülen bu mücadele işte sünnetin de ta

kendisidir. Başka bir şey değil!

Peygamberin vefatından sonra yaklaşık iki ya da üç yüz yıl sonrası bir zaman diliminde kendisinden rivayet edildiği söylenen sözlerin toplanması ve vahiy merkezine dahil edilmesi, İslam'ın bin yıllık serüvenini de diğer tahrif edilmiş dinlerin sonundan farklı kılmamıştır. Bu durumun en ilginç örneği, İsa'dan sonra İncil'in ortadan kaybolması, Pavlus'un ve öğrencilerinin İsa hakkında yazdıkları mektupların İncil zannedilmesidir. Hadislerin Rivayetleştirilmesi, Rivayetlerinde Dinleşmesi kaçınılmazdır. Bu süreç tüm diğer dinlerde de böyle olmuştur. Bizde de böyle oldu. Akıbetimiz mi ? Salıncakta sallanakalan adamlara ne olduysa bize de o oldu...

36

Başörtüsü Meselesi

Allah'ın kadınların saçlarıyla ne gibi bir sorunu olabilir?

Kur'an'ı Kerim kadınların bir korunma amacı taşıması ve erkek fitri yönelişini kontrol altına alma amacıyla kadınlara “örtünün” der. Bu örtünün doğrudan muhatapı kadın değil “erkek”tir. Ayetler ortada dururken hemen “hoppalaaaa” demeyin, çaylar soğumadan anlaticam, sahura daha var...

Kadınların güç ve kuvvetle kendilerine yönelecek kendi dışındaki ve rızasız eylemlerin karşısına doğrudan örtü ile Allah çıkarılmış olmaktadır. Bu nedenle bir kadının örtünmesi öncelikle olayın içine Allah'ın müdahil edilmesidir. Bu kadınlar için Allah'ın bir lütfudur. Başörtüsü, erkek ve kadınların yeryüzü imtihanına Allah'ın müdahalesinin en estetik biçimlerinden birisidir. Kısacası erkek, kadın karşısındaki gücünü orantısız ve daima kadının rızası dışında kullanmaya meyilli olduğundan aradaki güç

eşitsizliği başörtüsü ile dengelenmiş olmaktadır. Kadın ile Erkek arasında Allah kendisini daima hatırdan tutacak bir objeyi böylece görünür kılmakta kendisini de hatırlatmaktadır. Ancak buradan şu sonuç elbette çıkmaz;

“Erkekler, Allah’ın bu uyarı ve hatırlatmasına rağmen fitrat olarak uslanacak.”

“Kadınlar da daima başörtüsü taktı diye sütten çıkma ak kaşık olacak.”

Peki ama bir kadın sosyal statüsü güçlü olan toplumlarda başı açık da kendi konumunu koruyamaz mı ?

Bu bir “zırh”dır, giymen gerektiğinde kullan kardeşim derim. Eğer bu zırhlı taşımadan da ben erkeğin hakkından gelebilirim diyorsan akıbetin sana kalmış. Başına bir şey geldiğinde faturayı Allah’a kesme. O, senin tüm meşru müdafaa haklarının önüne kendi duvarını örüyor. Bu duvarı aşmak isteyen her iradeye, bu duvarın ardındaki her gönülsüz ve rızasız işin sonucunun cezasız kalmayacağı, Allah’ın da rızasının dışında kalmakla tehdit ediliyor. Başörtüsü erkeğe bir tehdit ve aynı zamanda namahreme karşı Allah’ı ve haddi aşmamayı bir hatırlatma sembolüdür.

Bu konu yanlış anlaşıldığında genelde “Protestan Müslümanlar”ın düşündüğü gibi Allah’ın tüm kadınları rahibelere çevirmek istediği ya da erkeklerinde bu konuda tatminkar bir duruş ile bu süreci hızlandırdığı yanlışlığına düşmüştür. Tüm tarihsel süreçlerde ve toplumlarda kadınlar örtünmüştür. Yani bir “dış elbise” ile bedenlerini ve başörtüsü ile saçlarını örterler. Amaçlanan şey cazibenin minimuma indirilmesi ve yukarıdaki bahiste geçtiği gibi güç eşitsizliğinin dengelenmesidir. Ruhbanlar bu işin bir dinsel form içinde anlaşılmasını ısrarla isteyerek Allah’ın

kadınlara olan bu yardımını, keyfilendirirler ve aşırıya giderler. Mabel'e hapsedilen her kurumsal dindarlık mutlak sonuçları itibari ile formları, evrensel ve Allah'ın mutlak emri şekline dönüştürürler. Allah'ın ne yapmak istediği unutulur gider. Başörtüsünün erkeklerin iffetlerinin test edilmesi ve ıslah edilmesinde çok önemli rolü kaybolur gider. Başörtüsü öncelikle erkekleri de ıslah etmeli kadınları da. Kadınların başlarını örtüp erkelerin nefislerini öldürmeleri beklenemez. Dolayısı ile bir kadın başını açtığı anda dinden çıkmadığı gibi örtünerek de dine girmez. Allah güçlük istemez, kolaylık ister. Erkeğin kadına rızası dışında yönelişini bu konuda kaba kuvvete başvurmasını ve bu konuda olabildiğince uç noktalara varmalarını kadınların tek başına durduramayacağı bir şeydir ve Allah imdadınıza "bir bez parçası"yla yetiştirdi.

"Hey yaklaşma, Allah bizi görüyor!"
Muhteşemsin Rabbim, Muhteşem!

37

Realiteler ve İdealler

Kur'an-ı Kerim de ayetlerin bir sunum formatı var. Ben genelde bir metod ile ayetleri incelemesem de dikkatimi çeken önemli bir husus şudur;

Ayetlerin sonu bilindiği gibi genelde Allah ile yani onun sıfatları ile biter. Burada iki önemli amacın olduğunu düşünüyorum zira örnek olarak vereceğim sadece bir kaç ayet bu düşüncemi/tezimi destekler mahiyettedir. Allah sözün sonunu daima kendisi ile bağlamaktadır.

Birinci amaç; hiçbir şekilde tanımlanamayacak olmasına rağmen İnsan özelliklerine en yakın sıfatlar ile Allah'ın kendisini tanıtması. Aksi durumda insan üstüne vazife olmamasına rağmen tüm tarihsel süreçlerde onu tanımlamaya çalışmış ve insanların önlerine acıkdıklarında yiyebileceği diğer zamanlarda ise tapınabileceği "helva"dan putlar koymuşlardır.

Bir diğeri de Ayetin ya da ayetin bağlamında söz konusu edilen mesele; realite/sosyal sorun/geleneksel tabular bağlamında ise ayet şunu yapmaktadır. Realiteleriniz şunlar şunlar şunlar ancak Allah'ın ideal/arzu ettiği/sizi ulaştırmak istediği yer/ şudur. Örneğin;

Kısas ayetinde, makdulün yakınına katıl'ın kanını bir hak olarak tanınması “acını anlıyorum ama” ve ayetin sonunun Allah'ın affına “Allah'ın sevdiği ise” vurgu yapılarak bitirilmesi gibi. Yani “affedebilecek misin ?”

Nisa Suresinde; “çok eşliliğin bir realite olarak verilmesi” ancak Allah'ın; “Adaleti sağlayamayacağınızdan tek eşle yetinin” tavsiyesinde dediği gibi.

Yenilmesi yasak olan şeyleri saydığı Bakara Suresinde; “O, size yalnız leşi, kanı, domuz etini ve üzerinde Allah'ın adından başka bir adın anıldığı şeyi yasakladı.” demesine rağmen “Ama kim onlara mecbur kalırsa...” şerhi düşerek yine ayeti Allah'ın affedici sıfatıyla bitirmesi gibi gibi...

Bu bağlamda Kur'an, realitelerin içinde boğulup gitmiş bir toplumu ideal bir toplum haline dönüştürürken ne realiteleri ideallere, ne de idealleri realitelere kurban etmez. Siyasi, hukuki ve içtimai alanda bu metodun mutlak surette uygulanması şarttır. Toplumsal olarak çürümüş, çamura batmışlığın medeniyete yolculuğu daima zahmetli, meşakkatli ve zordur. Bizim ıskaladığımız en önemli konu budur. Realiteleri gayri İslami olan bir toplumu, ideal bir İslam toplumuna tedricen dönüştürürken, su testisini su yolunda kırıp dökmek. Biz uygar olmak, Allah ise bizi medeni yapmak istemekte.

38

İslami Devrim mi? İslami İslah mı!

Haydi Barışa! Haydi Esenliğe! Yavaş yavaş, ağır ağır ama kararlı adımlarla.

Yeryüzü toplumsal ya da siyasi olarak iki durum ile sürekli değişen bir yerdir. Uygarlıkların kuruluş temeli ni ya da yıkılışlarını bu iki durumdan birisi oluşturur. Ya Devrim, Ya İslah. Her iki durumda bireysel ya da toplumsal düzlemde geleceğin nasıl inşaa edildiği ya da geçmişte bir toplumun nasıl tarih sahnesinden yıkılıp gittiği bu iki temelde değerlendirilmelidir. Dünya tarihi bu bağlamda bakıldığında devrimsel süreçlerin sonucunda kurulan uygarlıkların ani, keskin oluşu nedeniyle kalıcı olmadığını göstermektedir. Peki ya İslam ne vaadediyor? İslah. Yani tedricen ve ikna edilmiş bireylerin oluşturduğu güçlü bir toplum. Güzel...

Şimdi bu İslah hareketinin vaadettiği ideal toplum modelini oluşturacak Dinin özüne bakalım; “İslam, Barış

ve Esenlik dinidir.” Bu içi boşaltılmış söz, isteyeninin istediği yana çektiği bir klişe gibi görünmesine rağmen, İslam, Barışın ve Esenliğin kaim kılınmasını esas alan bir dindir. Yoksa her önüne gelen bir tokat atsın biz de diğer yanağımızı göstereyim dini değildir. Sevgi ve hoşgörü dinleri kapsamında değerlendirilmez İslam. Her durum ve şart mutlak sürette bir koşula göre değişir. Kısacası İslam yeryüzünde ani ve hızlı değişimlerin Barış ve Esenlik getirmeyeceğinin bilincinde bir dünya tasarlar. Çünkü kainatta her hızlı değişim yıkıcıdır. Kainatın uzun süreçler içinde bir döngü ve gereklilik olmasına rağmen bu yıkıcılık, insan söz konusu olduğunda toplumsal değişim ve dönüşümlerde uygulanamaz bir yasadır. Depremlerin yeryüzünün nefes alışması olmasına rağmen insan için yıkıcı olması gibidir Devrimler. Kısacası İslam bir Devrim Dini değildir. Bu bir idealdir ancak İslam idealleri realiterlere kurban eden de bir din değildir. Beklentilerimizi bu minvalde tekrar gözden geçirmeliyiz...

Şimdi derleyip toparlayalım konuyu. İslam, toplumsal değişimi İslah esasına göre başlatıp yürüttüğü için ilk başlarda mükemmel bir din hayali kuranlar yahut tamamlanmış bir toplum düzeninde hayat düşleyenler ilk karşı çıkarlar bu yavaş değişime. Çünkü onlar İslam'ın olmadığı günlerin devrim marşları ile geçirmişlerdir boş zamanlarını. İslam arzusu öylesine güçlü ve kör edici bir etki bırakmıştır ki devrim düşleyenlerin nazarında İslam için atılan her iyi adım mükemmelliğin gerisinde kaldığı için tepkiyle karşılanacaktır. İslam basamakları yavaş çıkılan bir merdivendir ve ucu bucağı yoktur. Çünkü İslam bir nihai din değildir. Merdivenin ilk basamağına atılan adım basamağın çok ilerisini düşleyenler tarafından daima hor ve yetersiz görülür. Durmak yok yola devam. Başka yolumuz ve çaremiz yok, İslam istiyorsak basamakları birer ikişer çıkacağız zıplamadan hoplamadan ağır ağır ve sin-

dire sindire. Aksi durumda devrim yapalım, bir süre sonra da devrimle yıkılıp gidelim, istenen aslında bu minvalde kahramanlık telakkileri.
Gaza gelmeyelim...
Koşmasak da yürüyelim...

39

Zararı yok, 7 olsun
bizden olsun!

İnsanoğlu fenomenler üreten bir varlık. Göğün Yedi kat oluşu Eski Sümerden itibaren toplumlar aracılığı ile sürekli aktarılan bir fenomen. Bu fenomen ayrıca;

Göktürklerde kozmolojik bir anlam kazanmış; 7 ilim, 7 yıl, 7 gün, 7 gök kırsrağı (gökkuşağı) gibi. Sümer’de: 7 dağ aşmak, 7 kapı geçmek, 7 kat gök, 7 tanrısal ışıık, 7 ağaç.

Mısırdada; 7 ilim, 7 kapı, 7 basamak, baştaki 7 delik, 7 göksel ırmak. Ural-Altay kavimlerinde gök katları 7 dir.

İnsanlık göğün 7 katlı oluşu ile ilgili bir fenomen üretmişse de Allah insanlığa “gelin size kozmolojik olarak işin doğrusu şöyle şöyledir anlatayım” demez. Ya ne der ?

de ki: **“Hem yedi göğün, hem de mutlak hükümrancılık tahtının yegane Rabbi kimdir?”** 23/Muminun - 86

Sizin o kendi uydurduğunuz en yüksek, en büyük en, en, en var ya !

“İşte onun Rabbi benim.” der. “Siz madem öyle biliyorsunuz zararı yok, ama gelin şimdi benim sözüme kulak verin” der gibidir.

Yoksa Allah bu günlere dair kozmolojik sırlar, bilimsel gerçeklere ışık tutacak ipuçları, şifreler ya da gizemler içeren bilgi göndermiyor Kur'an'la. Arabın algı dünyası da böyleydi, onların algı dünyasına hitab etti.

Muhteşemsin Rabbim. Sen tam benim aradığım gibi bir sığınaksın. Sen münezzehsin ve sen tüm noksanlardan uzaksın. Sen en en en en ne varsa ondan da yücesin. Şimdi üretsek de sonra üretilecek olan ne kadar fenomen varsa hepsinden büyüksün. Muhteşemsin !!!

Not: 23/Muminun - 86 ve benzeri ayetler Atmosferin 7 kat oluşuna delalet etmez çünkü;

- Atmosferden bilgi vermenin ne yeri ne zamanı zira Mekke de o sırada kan gövdeyi götürüyor.
- Atmosfer 7 kat değil 5 ana katmandan oluşurur.
- Allah dün Mekke ve Medine toplumuna ve aynı zamanda bu güne mesaj vermek için sırlar gizemler şifreler içeren bir kitap gönderdiyse bu durum kitabın adı ile çelişir; Mübin, Beyan, Şifa, Nur, Beyyine.

40

72 parmaklı ümmet!

Vahyin doğruluğu mucize gerektirmez. “Merhamet ve Adaletli” olun diyen bir peygamberin denizi yarmasına gerek yoktur. Öyleyse bize;
denizleri yarıran,
tufanlardan, ateşlerden sağ kurtulan,
ölüleri diriltten,
balığın karnına giren ama ölmeyen peygamber motifleri
neden Kur’an da anlatılıyor?
ya da soruyu başka bir açıdan şöyle soralım;
Bir peygamber ölüleri diriltebiliyor da kafirleri niçin iman ettiremiyor?

Bu ve benzeri açık uçlu sorunların tek bir cevabı vardır. Kur’an bizim anladığımız dilden yani halk dilinden mesajını anlatır. Tüm insanlık Adaletli ve Merhametli olun diyen bir peygamberin gösterdiği yere değil sadece işaret ettiği parmağına baktı. Bizim Din sandığımız şeyde işte bu “parmak dini”. Sürekli parmak sallayıp bir birimizin gözünü-

ne parmak sokup duruyoruz. Bu böyle sürdükçe de mezhebi meşrebi, tarikatı fırkası bitmez oluyor.

Allah'ın ayetler içinde ne demek istediği her ayetin sonunda; “şöyle şöyle ama Allah şöyle şöyle yapmanızı istiyor” ya da “Allah şunu diliyor” şeklinde bitişinden anlamalıyız. Birçok ayet de zaten konuyu götürüp Allah'ın sıfatlarına bağlar. Zaten Kur'anın amacı da sırf işte budur. ALLAH'ın istediği şekilde İnsanın hareket etmesi. Çünkü İnsanlık kendi haline bırakıldımı ya birbirini dolandırıyor, ya birbirini öldürüyor. Bu nedenle;

Parmak Dininden “ed-Dini el-İslam”a geçmek için mutlak surette bu mantıkla okunmalıdır Kur'an. Yoksa on parmağında on marifet Kur'an haşır neşirliği, ama faydasız!

41

Ohh ! İçimin yağları

Yahudilerin “günah keçisi” tezgahına karşılık Allah’ın muhteşem intikamını dinle bak; iç yağları meselesi.

Yahudiler mabet de besledikleri keçilerine avamdan günahı olanların günahlarını kulaklarına fısıldar kızılarına bir tokat patlatır ve keçiyi mabetten kovalarlardı. Böylece günahkara günahlarının, keçinin uzaklaştığı gibi günahlarının da kendisinden uzaklaştığı yalanı inandırılırdı. Ve bir günahkar ancak Mabet’in ona yardım eli uzatması neticesinde bu dertlerinden kurtarılırdı. Bu uygulama dışarıdaki bir keçiye ödenen paranın da kat be kat fazlasına yapılırdı. Yani bu pahalı keçi ancak Mabet’in keçisi olmalıydı ki istenen verim elde edilebilsin!. Günah Keçisi deyimi oradan gelir. Diğer bir kurnazlıkları ise mabede gelen on binlerce adanmış adakların yağlarını biriktirip mabet adına satarak onlardan geçimlik elde etmeleridir. Geçmişte yağ demek; petrol demek, enerji demek, ilaç demek, temizlik malzemesi demek, aydınlatma demek.

Allah'ın İsrailoğullarına neden yalnızca hayvanın belirli yerleri hariç diğer yerlerini haram kıldığı merak konusudur. Bu konuda Kur'an'ı Kerim'de bir gerekçe bulunmaz. Bu meselenin gerekçesi aslında İsrailoğullarının kendi tarihlerinde ve külliyatlarında gizli. "Oluk oluk akan yağlar Rabbi hoşnut etmez" diye Tevrat'ın Mika bölümünde geçen pasaj bu durumu tasvir eder.

Rab'bin Yargısı Bölüm 6

Mika.6: 6 RAB'bin önüne ne ile çıkayım, Yüce Tanrı'ya nasıl tapınayım? O'nun önüne yakmalık sunuyla mı, Bir yasında danayla mı çıkayım?

Mika.6: 7 Binlerce koç sunsam, Zeytinyağından on binlerce dere akıtsam, RAB hoşnut kalır mı? Suçuma karşılık ilk oğlumu, İşlediğim günah için bedenimin ürününü versem olur mu?

Mika.6: 8 Ey insanlar, RAB iyi olanı size bildirdi; Adil davranmanızdan, sadakati sevmenizden Ve alçakgönüllülükle yolunda yürümenizden başka Tanrınız RAB sizden ne istedi?

Şimdi, 6/Enam -146. Ayeti bu bağlamda tekrar okuyalım ve Allah Yahudilerin bu tezgahlarını niye ve nasıl bozuyor görelim. Aksi halde Allah'ın bir kozmik Dini var da hayvanların iç yağına gıcık olmuyor! Allah'ın İsrailoğullarının dini iki paralık etmeleri karşılığında intikamı çok aşağılayıcı...

“Yahudilere bütün tırnaklı hayvanları haram kıldık. Sırtlarında, yahut bağırsaklarında bulunan, ya da kemiğe karışan yağlar dışında, sığır ve koyunun da, yağlarını onlara haram ettik. Saldırganlıkları yüzünden onları böyle cezalandırdık. Biz elbette doğru söyleyenleriz.”

Muhteşem bir önlem ve muhteşem bir intikam! Adeta “vahşi hayvanlar gibi uğraşın durun bakalım, ayıklayın yağları da görelim” der gibi.

42

Öldür beni ama
İnsanlığı Yaşat.
(Kısa Meselesi)

Yıl 2017

Ben bir adamı öldürüyorum. Zenginim, param bol, arkam kuvvetli. Öldürdüğüm ise senin amcağın. Sen de bütün dayıoğullarını, amcaoğullarını, teyzeçocuklarını, aklını kullanmayan ne kadar milliyetçi kafalı akraban varsa doluşup bir as400 kamyonu gelip bizim köyü basıyorsun. Kadın, çoluk çocuk ne varsa hepsini katlediyorsun. Bizim köyde taş üstünde taş, baş üstünde baş bırakmıyorsun. Aferin, iyi yaptın he mi !

Yıl 600 ler...

Ben bir adamı öldürüyorum. Zenginim, param bol, arkam kuvvetli. Öldürdüğüm senin amcaoğlu. Hopp bi dakika, bi dakkaa. Öyle bütün dayıoğullarını, amcaoğullarını, teyzeçocuklarını, aklını kullanmayan ne kadar milliyetçi kafalı akraban varsa doluşup develerin sırtına gelip

bizim köyü basamazsın !

Çok mu canın kan çekti. Sadece beni öldürme hakkın var. Ben de kendi yerime asla bizim evin fakir bahçıvan çocuğunu, karı kızını ya da bir kölemi kendi yerime senin kan kokunu dindirmek için diyet olarak veremiyorum. Hoppp bitmedi, bitmediiii. Kan kokusundan başka bir durum daha var. Medeniyet, veee Allah diyor ki; “Affetsen olmaz mı?”

Suçlunun, yalnızca eşdeğeri ile cezalandırılması adil bir karşılıktır. Bunun dışında suçsuz insanları da beraberinde katletmek ve misli ile cezalandırmak, zulümdür. Gerçeğin ortaya çıkması için sağlam duruş sergileyen ve daima meselelerin özü ile ilgilenenler, bundan sakınarak Allah’a daha da yakınlaşırlar;

“Çünkü, ey derin kavrayış sahipleri, adil karşılık (kısas yasası)nda sizin için hayat vardır, böylece belki Allah’a karşı sorumluluğunuzun bilincinde olursunuz.”

2/Bakara -179

işte Kısas !

İşte “Kısas da hayat var !”

Yüzyıllar öncesinde konulmuş bir kaide.

Ah insanlık ahh! gram mesafe katedemiyorsun ve hala çok ilkelsin!

43

Niçin Namaz?

Kur'an bildiğimiz formel namazı şu üç biçimde özetler;

Kıyam: Ayakta durmak ve ellerini önde bağlamak, Ruku: Belini öne doğru bükmek,
Sücut: Yere kapaklanmak ve secde etmek.

Bu üç eylem mutlak surette insanoğlunun tüm tarihsel süreçlerde bir otoriteye karşı bağıllığını simgeleyen sembollerdir. İnsanoğlu bu eylemden bir ya da bir kaçını veya birarada hepsini bir iktidar/otorite önünde mutlaka yapmıştır. Bu nedenledir ki Kur'an bu üç eylemin esası ile ilgilenmiş detaylarına değinmemiştir Kur'an da.

Allah'ın bu semboller özelinde mutlak surette insanın insana olan bağıllığını koparıp kendi mutlak otoritesine yöneltmesini Namaz ile sağlaması muhteşem bir özgürlük eylemidir. Çünkü hiçbir insana yapılmayan böyle bir eylem hepimizi birbirimize karşı eşitler. Meselenin

bu yönünü bilmeyen ya da çarpıtmak isteyenler bu eylemi Allah'ın salt bir isteği, zorla insanları kendisine boyun eğdirme emri zannederler. O'nu egoist ve bencil bir tanrı vasfına sokmak ve bu eylemlerin bir ya da birkaçını birarada beşer bir otoriteye yaptırmak için yönelterek aslında kendileri tanrıdan rol çalarlar. Antik dünyada otoriteye bağlılık aynı zamanda Tanrı'ya da bağlılık demektir. Allah egolarını tatmin etmek için seni diz çöktürmüyor ey beşer! Sen başka bir kıllı varlığın önünde iki büklüm olma diye bunu istiyor. Paşa gönlün bilir...

İnsana köle olmak istemeyenler, özgürleşmek isteyenler,
Haydi Salaha! Haydi Kurtuluşa!

Namaz, Allah'ın insana armağanı bir özgürlük sembolü...

Rabbim sen ne yücesin, Seni tüm noksanlardan tenzih ederim, kabul buyur. Yalnızca Sen buna layıksın. Muhteşemsin, Muhteşem.

44

Tanrı TEK ancak Dinler neden çok ve çeşitli?

Tüm kadim medeniyetlerin ve toplulukların dini öğretilerinde ilahi bir öz vardır. Toplulukların geleneklerinin içinde vicdan ve genel ahlak kurallarına uygun kaideler uzun yıllar boyunca korunmuştur. Allah'ın biricik (genelde “tek” olmak olarak anlamlandırılır ancak “tek” olmak durumu bir eksiklik doğuracağından Allah için kullanılması pek uygun değildir. Biriciklik daha doğru bir tanımlamadır) olmasına rağmen Dinlerin çok ve çeşitli oluşunun nedeni nedir?

İlahi mesaj farklı zamanlarda farklı topluluklara farklı formlarla indirilmiş olabilir. Bu duruma bir örnek verecek olur isek “Bir Hindunun dini ritueli, bir Brahmanın ahlaki yaklaşımı” şeklinde bu mesajın o toplum için sembolize edilmiş bir tezahürü olabilir. Zira Yahudiler için de bu örnek geçerlidir. Hristiyanlık, Yahudiliğin en büyük mezhebidir.

Geleneksel İslam’i algımızın da bu durumdan pek bir farkı yoktur. İlahi Mesaj; “İslam /Ed-Din-i el- İslam” gönderilmiş olduğu Arabistan Yarımadasında diğer dinlerin benzeri bir süreçten geçtikten sonra donuklaştı, coğrafi ve yerel formları farklı bir din haline dönüştü. Bunu isimlendirmek gerekir ise “Müslümanlık” bu durumu özetlemek için uygun bir tanımlama olacaktır. Müslümanlığında Ehli- Sünnet ve Ehli Beyt olarak iki ana kola ayrılması, ilahi mesajın tek kaynak olan Allah dan gelmiş olmasına rağmen yaşanması neredeyse imkansız hale dönüşmüştür. Bu durumun sebebi “Mutlak olan Allah”ın kendisi değil İnsanlığın ahmaklığından başka bir şey değildir.

İnsanoğlu Din’i fırkalara, mezheplere ayırdıkta Din’in hayata yön veren fonksiyonu kaybolup herkesin kendi mezhep ve meşrebine göre yeni bir din ortaya çıkar. Her bir dinin tanrısıda diğer bir dine düşmandır. İşte bizim yarattığımız Din ve Tanrı. Dinler ve Tanrılar. Dinler Dinlere Tanrılar Tanrılara karşı, hücum...

45

Alkolle yıkanan uçağa binmek caiz mi hocam?

Bir haber bandında görmüştüm mealen şöyle yazıyordu: “Olumsuz hava şartları nedeniyle soğuktan etkilenmemesi için uçağı alkolle yıkıyorlar. Binmek caiz mi ?” Ya bu haberi yapanlar ya da hedef kitlesinin bir zeka sorunu var. Ya da kasıtlı olarak Kur’an ayetlerini bağlamından koparıp işlerine geldikleri gibi bir Din üretmişler ve bu Din’in Tanrısı da alkolden, domuzdan nefret ediyor.

Pekii ama bir ayetin içinde niçin hem “fayda” hem de “zarar” vurgusu vardır? Örneğin Alkol Haramdır denilip geçilemez miydi ? Her iki değişkenin veriliyor olması böyle bir soruyu daha doğrusu algıyı önleme çabası mıydı ?

Bu ve buna benzer sorulara doğru bir cevap verebilmek için Bakara Suresinde İçkinin ve kumarın haram olduğu ayetlere kısaca bakıp, zararı olduğu kadar faydası da olduğu geçen ayetin bir çelişki içerip içermediğine bakmak gerekir

Sana içkiyi ve kumarı sorarlar. De ki: “Onlarda hem büyük günah, hem insanlar için (bazı) yararlar vardır. Ama günahları yararlarından daha büyüktür.” Ve sana neyi infak edeceklerini sorarlar. De ki: “İhtiyaçtan artakalanı.” Böylece Allah, size ayetlerini açıklar; umulur ki düşünürsünüz; 2/*Bakara Suresi* – 219

Alkolü içersen Haram, Uçağı yıkarsan Helaldir. Kummarda kazandığın sana “kar”mış gibi kazançmış gibi görünür ancak aslında kazandığın başkasının bir kaybıydı. Bunun en güzel örneğı şans çekilişleri, piyangolar lototolar, altılı ganyanlardır. İhtiyaç sahiplerinden her birisinden topladığının yarısından fazlasını kendine alıp daha sonra ihtiyacının da ötesinde olanı tek elde toplatıyorsun ve geriye kalan yarıdan bir tanesine veriyorsun! Her açıdan toplumsal sorunlara neden olan şeyler. Zararları say say bitmez..

Anlaşılan o ki ayetin indiğı zaman, şartlar ve bağlamdan uzaklaştıkça gerizekalılık katsayısı da o derece artıyor. Allah öylesine ortalama bir zekaya sesleniyor ki onu sadece kasıtlı gündem dışı saçma sapan sorular saptırabilir. Zaten yapılan da bunlar. Alim üstadalarımız, akdemisyenlerimiz, moderniteyi eliştirip geçinen hocalarımız, filozoflarımız bu ve benzeri soruları TV programlarında cevaplamaktan, açların ve açıkların sorunlarını tartışan ve çözüm üreten bir gündem oluşturmıyorlar. “Sakızın orucu bozup bozmadığı”nı tartışmayı bıraktığımız gün asıl oruç tutmaya başlayacak, açın halinden anlayıp, çıplağın sırtını giydirme derdinde olacağız.

46

En güzel Renk

Bireyin ve toplumun hayatına şekil veren en önemli değerlerden biri olan mensubiyet duygusu, zaman zaman ve toplumun en azından bazı kesimlerinde, mezhebin imamı ve ya önde gelen isimleri tarafından ortaya konan görüşlerin “mutlak doğrular” şeklinde algılanmasına neden olan aşırı bir bağlılığa dönüşebilmektedir. Bu dönüşüm ise İslam’ın temel kaynakları kabul edilen ayet ve hadislerin anlaşılıp yorumlanmasında önemli bir etken halini almaktadır.

Sorun şu ki ayet ve hadislerin farklı yorumlanmasında ortaya çıkan en önemli sorun şu dur; sanal gündem. Allah’ın gündemi ile sanal gündemler örtüşmediği zaman Allah’ın Sünnetullahı gerçekleşir. Nedir o ? Bir toplum kendi özünde olanı değiştirmedikçe Allah onların durumunu değiştirecek değildir. Kendi aralarındaki firkalaşma, mezhepleşme ve paramparça oluşu, iyiliği ikame edemedikleri için, kötülük tarafından kuşatılır.

İşte Ortadoğu işte Ümmetin çocuklarının hali!
Pekii Çözüm ?

Ümmetin firkalaşmasına, ayrışmasına sosyal hayatın dinamiklerine seslenmeyen tüm sanal gündemler, ayet hadis tartışmaları bir kenara bırakılmalıdır ki Allah'ın eli müminlerin elinin üzerinde olsun. Sanal gündemlerden, Felsefeden, Tasavvuftan uzak durun. Yok eğer hala işlerin yolunda gitmeyişi Felsefe ve Tasavvufla açıklayacaksan aşağıdaki ayeti bir türlü anlayamamışsın demektir.

Deyin ki: **"Gerçeğe erişmek için farklı yollar, çeşit çeşit renkler mi arıyorsunuz? İşte Allah'ın bizim için beğendiği renk! O, bizi bir tek renge boyadıysa bizde farklı renklerin peşinde koşarak paramparça bölünmeyiz"** 2/Bakara - 138

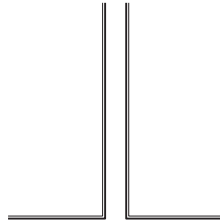
Onlara Deki: **"Bizimle sizin aranızdaki mücadelenin sebebi Allah mı ? Hayır! O'nu siz de mutlak sahibiniz, biz de mutlak sahibimiz görüyorsak bu renk farkı niye ?" Haydi! Biz işimize, siz de işinize bakın. Gerçek kurtuluşun hangi samimi ve içten yapılan işlerin sonucunda elde edileceğini hep beraber göreceğiz."** 2/Bakara - 139

Şimdi Siz, gerçekten bunca hakikat ortaya çıkmış iken," İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve Yakuboğulları da Yahudiydi, yada Hıristiyandı " demeye mi çalışıyorsunuz! De ki onlara "Siz, bizi de kendiniz gibi aklını kullanmayanlardan mı zannediyorsunuz yoksa Allah size mühlet verdiği için mi hala nefes alıyorsunuz azıcık aklınız varsa düşünün. Allah bu gizlediğiniz hakikatleri şimdi ortaya çıkarmadı mı! Ne kadar da zalimsiniz" 2/Bakara 140

D

Musa, Ekmek ve Özgürlük

47

İlkel Yuva

Son dönem kurulan evlilik çatıları ya çatırıyor ya da çöküyor. Aile kurumu çekirdek yapıya git gide bölün-dükçe toplumsal marazlar da giderek artıyor. Bu duru-mun en büyük nedeni Modernizm...

Anne ve babalarımızın eski hikayeleridir bilirsiniz. “Biz ananla evlendiğimizde bi yatak bi yorgan...” hikayesi. Size bişi diim mi bak bu hikaye aslında evlilik kurumunun temelidir ve sapasağlam ayakta tutan orta direğidir. Neden mi?

Modern hayat bize konfor ve rahatlık adına aslında kusursuz bir yaşam modeli sunuyor. Her şeyin son model olma zarureti beraberinde tüm emek değer ilişkimizi de bu bu minvalde harcamamıza yol açıyor. Tüm emek ve çaba-larımız herşeyin “en son modelini edinmek” için öyle değil mi!

Evlilik kurumu da bu modernizmden nasibini aldı, alıyor. Tüm ihtiyaçları karşılanmış şekilde kurulan bir yuvada eskilerin masallarında anlatıldığı gibi “bir buzdolabı almak için” gereken sabır, fedakarlık ve meşakkat karşısındaki vakur duruş yerini keyifçilik, hazcılık ve vurdum-duymazlığa bırakıyor. Tam takır kurulan evliliklerde eşler hayatı tanımak, hayatı tartmak yerine birbirilerini tüketiyorlar. Hiçbir ihtiyaçları kalmamış şekilde eve tıkılan eşler altı ayın sonunda her şeyin “bal ayından” “cicim ayından” ibaret olmadığını görüyorlar. Hem de bir rüyadan uyanmışcasına.

Yok yok akıllandılar anlamında demiyorum bak

Rüya hep sürsün istiyorlar. Oysa insan, bir diğer tekinin yalnızca keyif, haz ve boş vaktini değerlendirme aracına dönüştüğünde çekilmez bir varlık olur. Maalesef son dönem evliliklerin uğradığı hastalık tam da bu. Eşler birbirlerinin boş vaktini değerlendirme aracı, gezintiye çıkaran özel şoförü yahut eve geldiğinde önüne yemek koyacak özel aşçısı hep gözünde. Tüm emeklerle alınan son model eşyalar bir süre sonra ya borçla alındığından daralma sebebi, ya da gezmenin ve eğlenmenin de bir doyum noktası olduğundan; bıkkınlık duygusuyla birbirine sarma dönemi başlıyor. Belli ki “çocuk yapın” telkini biraz da eşlerin bu birbirlerine olan hedonik ilgisini azaltmak için söylenmiş bir öneridir, kim bilir.

Neyse sadede gelelim;

Mutlu ve huzurlu bir evliliğin sırrı eskilerde ve aynı zamanda “eksikler” de. Yani eskilerin deneyim ve tecrübeleri ile sabit; “bi yatak bi yorgan bi yastık, dımdızlak ev” de. İhtiyaçları eksiksiz ve kusursuz dizilmiş ev, tamamı için söylenmeyebilir ama büyük bir çoğunluk için söylüyorum

büyük sorun nedenidir. İhtiyaçları en asgari şekilde karşılanmış bir yuva ise eşlerin hayatı tanımları, birbirlerine güven ve sabır telkin ettikleri bir deneyim aracına dönüşür. Bu bağlamda kurulacak yuvaların ihtiyaçları kusur kalacak şekilde yeniden re-modernize edilmelidir. Yani ilkel yuvalar kurmak gerekir. Modern hayatın daima insanı sömürdüğü bu hayattan bizi ancak “yuvayı kuran dişi kuş” lar kurtarabilir. Modernizm, dişi kuşların daima “kusursuz bir yuva kurmalarını ister” Onlar da sunulan bu teklife balıklama atladıklarında kusursuz bir yuva yerine ancak kusurlu bir koca edinmiş olurlar. Böylece modernizm sosyal dokuyu, aile kurumunu ve tüm emekleri sömürür, sömürür ve yine sömürür. Hep söylerim: “uygarlıklar ihtiyaçları çoğaltılmış, medeniyet ise ihtiyaçları en ilkel araçlarla giderilmiş toplumlardır” diye. Belki de bu yüzden Afrika kabilelerinden boşanma haberleri izlemiyordur.

Hay gözünü sevdiğim ilkel! Afrika Kabileleri.

48

Allah'la dertleşmek

Gözünü şöyle uzat uzatabildiğin kadar uzaklara, yükselt yükseltebildiğin kadar enginlere. Bak derinlere, bak kendine, bak her yere, bak bak! Etrafında olup biten ve yer alan her şey, bir harf ve bir kelime olup gerçeği ve hakikati bas bas haykırıyor mu!

Öyleyse;

yaratılan alem ve alemdeki fiil işaretlerle, indirilen Vahyin sözlü işaretleri arasında, ilahi içerikli olma bakımından bir fark bulunmamaktadır. Yazılı olmasına ya da olmamasına gerek yok. Bunların her ikisi de Allah'ın Zat ve Sıfatlarına, O'nun iradesinden gelen hükümlere delalet ettiklerinden dolayı delil (ayet) olarak adlandırılmışlardır. Hayatın biza-tihi kendisi olağanüstü olarak kurgulanmıştır. Mucize işte burada. Bu muhteşem uyum ve ahenkte.

Eee ?

Ee si kardeşim,

Hakikatin bizzat mutlaklığı üzerinde hiçbir tartışma yokken, Allah tek “bir” iken, yeryüzünde her toplumda sadece adı değişiyor iken bu içler acısı halimiz de ne ? Vahye kulak verelim ki bizim gökten üzerimize pislik yağmasına neden olan süreci anlayalım;

Allah'ın “Adam olun” diye indirdiği vahyi “Sen anlamazsın” diyerek tekeline almak

Tekele alınan Din algısı yoluyla vahyin elçilerini kutsamak ve onların da “ölmüş olmasına rağmen sözlerinin henüz bitmediğine halkı inandırmak, sürekli söz uydurmak, elçiye vahye rağmen sürekli konuşturmak”

Vahiy ile Elçi'nin arasını açarak Vahyin detaylarını süte su katar gibi ziyadeleştirmek, dini anlayışı farklılaştırmak, detaylandırmak. Gelenek, örf ve diğer kültürel dinamikler ile yeni ibadet ya da itikat biçim ve formları üretir hale getirip çoğaltmak. Ürettikleri Dini özel giyim, kuşam yoluyla maskeli baloya sakal, bıyık ve kültürel zenginlikler yoluyla taklit edilemez biçime dönüştürmek.

Vahyin farklı anlaşılması için sinekten yağ çıkarır gibi Vahiyden anlam çıkarmak, “en güzel ben tefsir ettim” “Allah'ın muradını en iyi ben anlarım” diyerek vahyin imbiğinden sürekli anlam süzdürmek. Bu yolla kavga etmek, herkesin bir abisi, bir hocası, bir allamesi, bir şeyhi, bir üstadı, bir bediüzzamanı, hocaefendisi, cartu curtunu üretmek.

Alimlerin uzlaşmaz tutumları nedeniyle fırkalaşmaya, ekolleşmeye, mezhepleşmeye, tarikatlaşmaya başlamak, hiç bir konuda biraraya gelememek, birbirini tekfir etmek, birbirinin camisini, mescidini bombalamak, tv'sini,

gazetesini, radyosunu, adı “sosyal yardım ve dayanışma derneği” olup hiç bir yaralı parmağa üflemeyen birbirlerinin derneklerini ötekileştirmek ya da amaçsızca çoğaltmak.

Bu süreç tamamlandığında adeta bir cennet olan yeryüzünde güçten düşüp barbarlara “Bizde ıslah etmek için geldik, Size demokrasi ve barış getirdik” diyen şeytanların tuzağına düşmek. Vahdeti, Birliği, Kardeşliği paramparça edip çırılçıplak yerinden yurdundan olmak, kıcını başını örtecek yaprak bulamamak, tepesine bebelerin parçalanmış cesetleri düşünce de yalnızca ağıdını yakmak.

Değişmiyor, değişmemiş, değişmeyecek... Öğrendim ben bunu.

Coğrafyalar gezdim, tarihler kazıdım. Nuh senin, Hud onun, İbrahim benim dinledim.

Musa oldum denizleri yardım çölde yaya bıraktılar. İsa oldum “beklemiştiniz işte Mesih benim, haydi sözüme kulak verin demiştin” öldürdünüz.

Bitmedi, öğrenemediniz. yok yok “adam olamadınız” Bölündükçe bölünün, cehennem dibini haketmek için fırkalaşın, fakir peygamberi anlatıp karnınıza ateşler doldurun. Hakedin, hakedin. Hani diyor ya ayette “O gün Cehenne-me deriz ki: Doldun mu? O da: Daha yok mu !” dediği güne koşarak, uçarak gidin.

Rabbim !

Beni böylesi bir tuzağa, böylesi bir çukura, böylesi bir bataklığa terketmediğin için, nefsimi ve benliğimi yalnızca kendine kulluk yolunda ra'm ettiğin için sana nasıl şükredeyim, seni nasıl anayım, yoluna nasıl kurban olayım!

şükürler olsun Sana.

49

Kamyoncu, dertlerimiz ve yüklerimiz.

Bir arkadaşın evde oturduyduk eski zaman, sohbet bitti. Tefsir, Kelam, Fıkıh, Akaid döktürdük. O zamanlar ilk defa “Biraz peygamberler tarihi çalışalım, dinler tarihi çalışalım, bu elçileri Allah boşuna anlatıyor olamaz” diye tutturduğum zamanlar. Hiç de tınlanmadığım zamanlar. İlla kitap neyin yazacan ki konferans neyin verecen ki adam yerine konulasın. Puff. Sakal bırakmak da yetmiyordu o zamanlar. Neyse, çaylar, kekler, pastalar. Kendi aramızda muhabbet başladı. Beş on dakika sürmedi ev sahibi arkadaş dedi ki;

- Durun, dedi size, kamyoncu abimin bir anısını anlatayım ve başladı anlatmaya. Abim, dedi. İzmir’den bu tarafa gelirken yolda beyaz bir murat yüz yirmi dört görmüş sağda duruyor. Durdum önünde, indim aşağı, cama tıkladım. Orta yaşlı bi abi, arkada yengeler, çoluk çocuk. Bildiğin aile.
- Hayırdır hemşerim? dedim. O’da;

- Kardeş benzin bitti yolda kaldık, dağ taş bilmeyiz buraları, n'apacağımıza da karar veremedik gece vakti dedi.
- Dedim ki; kardeş bak benzinci taa ilerde yirmi kilometre, istersen gel ben seni oraya bırakayım sen bidonla benzin al geri dönen biriyle de dön bu tarafa tekrar. Endişeli endişeli yengeye baktı sonra dönüp bana;
- Abi yok çoluk çocuk korkar gece vakti, dedi ama n'apacağını da bilmiyor bakışı gözlerinde çaresizceydi.
- İyi de kardeş, bu soğukta burda n'apacaksınız ki böyle !
- Valla bilmim abi napsam bilemedim, bekliyoruz böyle, demiş abime. Abim bunun üzerine demiş ki yolda kalan şoföre;
- Kardeş bak gel ben senin arabayı, benim kamyonu bağlayayım benzinciye kadar arkamda çekeyim, orada benzini alırsınız.
- Hay Allah razı olsun demiş şoför, inmiş aşağı ip neyin bağlamışlar, çıkmışlar yola.

Neyse uzatmayım, abimin kamyon önde, bunlar arkada, başlamışlar yol almaya. Yanlız söylemeyi unuttum benim abim, bildiğin yolda uyur. Çoğu zaman inkar eder ama bildiğin uyur, gözleri açık! Bazen birçok şehri geçtiğini ama çoğunu hatırlamadığını söyler. Artık uyuyor mu? bunadı mı? bilmem ama iyi şofördür haa! deyince, biz yıkıldık. Hem yerip yerip hem koruması, gülüncümüzze gitmişti. Birkaç gülmesini bilmeyip abartarak kahkaha naraları atanlar, yerlerde yatmalar, tepinmeler filan, sonra birbirimizi dürttük: “azıcık insan olun la, adam bişi anlatıyo, şşşş”

- Eee, sonra ? dedik merakla hep bir ağızdan, sonra sonra?
- Yaa, dedi. İşte abim, ya uyudu ya unuttu arkadaki içinde aile olan murat yüzüymüydü. Benzinciye geçmişler !
- N'ası yaaaa ? dedik hep bir ağızdan.
- Bildiğin işte geçmişler. İp bağlı kamyon önde çekiyo ara-

ba arkada zoraki gidiyomuş işte. Abim anlatırken olayı dedi ki;

- Ya arkama bi araba takıldı sürekli sellektör yapıyo, sürekli ama. Camdan elimi çıkarıp “geç” yapıyorumm geçmiyo, “geç” yapıyorumm geçmiyo sonra hemen arkaya saklanıyo. Tırstım önce ama bir iki, baktım olmadı, canım boğazıma geldi sağa çektim, levyeyi kaptım, indim bir hışım aşağı. Koştum arkaya hava soğuk ama ağzımdan burnumdan soluyom, duman tütüyo kafada üstelik. Cama tam bi tane indircektim ki baktım, yaa bu bizim benzini biten araba! Benim arkaya bağlayıp çektiğim araba! Allah canımı almaya dedim içimden, jeton düştü ama geç, neyse. Adam camı indirdi, dedim ki:

- Hemşerim kusura bakma ya benzinciye geçtik ben de daldım, gel geri gidelim hemen dediysem de adam indi ipi çözdü bir hışımla;

- Yok kardeşim, yok bırak, çoluk çocuğun aklını aldın ya! dedi söylene söylene. İp kesti ben yoluma vurdum emektarı. Yüzü de aynı arabası gibi bembeyaz olmuştu. Belli ki korkmuştu garibim. Ama suç benim mi ya demez mi ! Biz yine koptuk. Kahkahalar, debelenmeler ama beni bir aldı düşünme...

- Ya, dedim sesli düşünerek. Güldük güldük ama bu olay, ne kadar da bizim Ümmetin durumuna benziyor, dedim. Sonra ekledim: Kamyon bizim iki gözümüz İslam’ı, çektiğimiz araba da Allah’ın Dini’ne yardım edelim de “daha iyi anlaşılсын” diye sürekli çoğalttığımız külliyatımıza benziyor. Taktık peşimize, ne biz onu bırakabiliyoruz, ne de o bizi. Biz çekitikçe o da peşimizden geliyor. Sustuk. Sonra bir arkadaş dedi ki:

- İki dakika keyfimiz vardı hemen şey, hemen şey.

- Neyy ya neyyy, yalan mı!. Biz niçin bu Din’in, Allah’ın bizler için kolaylaştırılmış haliyle yetinemiyoruz? Geçmi-

şi sürekli kritik, etüd ve analiz edelim derken birbirimizle kavga ediyor ve mezhep, fırka, hiziplere ayrılıyoruz ? Üzerinde bu kadar çok düşünce, fikir, edebiyat, sanat, bilimsel tevil, aşırıYorum yaptığımız kitap niçin Muhammed a.s ve arkadaşlarına yetti de bize yetmiyor ? Acaba biz onun kavgasını değil de masa başı işi isteyen tembeller gibi mi davranıyoruz?

sustuk yine, sonra dağıldık işte evlere, ne bakıyon bitti.

50

Kazazede Ümmet

Bizim ümmetin durumu aslında tam da masum bir kaza yapan duvarcı ustasının durumuna benziyor. Ortada bir sorun var ama sorunun kaynağı hiç kendi değilmiş gibi davranmak tam da şöyle bir şey Bak anlatayım da dinle. Olay şu, bir kaza oluyor ve kazaya sebep olan duvarcı ustasının savunması evlere şenlik, işte o duvarcı ustasının yazdığı tutanak;

İş kazası tutanağına planlama hatası diye yazmıştım. Bunu yeterli görmiyerek, ayrıntılı anlatmamı istemişsiniz. Şu anda hastanede yatmama neden olaylar aynen aşağıda anlattığım gibi olmuştur.

Bildiğiniz gibi ben bir duvarcı ustasıyım. İnşaatin altıncı katındaki işimi bitirdiğim zaman biraz tuğla artmıştı, yaklaşık ikiyüzelli kilo kadar olduğunu tahmin ettiğim bu tuğlaları aşağıya indirmek gerekiyordu. Aşağıya indim bir varil buldum, ona sağlam bir ip bağladım, Altıncı kata

çıkıttım ipi bir çıkırıktan geçirip ucunu aşağıya salladım. Tekrar aşağıya çekerek varili altıncı kata çıkardım. İpin ucunu sağlam bir yere bağlayıp tekrar yukarı çıkıttım. Bütün tuğlaları varile doldurdum. Aşağı indim, bağladığım ipin ucunu çözdüm. İpi çözmemle birlikte birden kendimi havada buldum. Nasıl bulmuyayım ben yaklaşık yetmiş kiloyum. İki yüz elli kiloluk varil süratle aşağıya düşerken beni yukarı çekti. Heyecan ve şaşkınlıktan ipi bırakmayı akıl edemedim. Yolun yarısında dolu varille çarpıştık. Sağ iki kaburgamın burada kırıldığını sanıyorum. Tam yukarı çıkınca iki parmağım iple beraber kırığa sıkıştı. Parmaklarımda bu sırada kırıldı. Bu esnada yere çarpan varilin dibi çıktı ve tuğlalar etrafa saçıldı. Varil hafifleyince bu sefer ben aşağıya inmeye varil yukarı çıkmaya başladı ve yolun yarısında yine varille çarpıştık. Sol bacağımın kaval kemiği de bu sırada kırıldı. Can havli ile ipi bırakmayı akıl ettim. Başımı yukarı kaldırdığımda boş varilin süratle üzerime geldiğini gördüm. Kafatasımın da böyle çatladığını sanıyorum. Bayılmışım, gözümü hastanede açtım. Cenab-ı Hak'tan tüm kullarını böyle görünmez kazalardan korumasını diler, hürmetle ellerinizden öperim. Duvarcı Ustanız...

İnsanın kızası gelmiyor öyle değil mi !

Tıpkı bizim yaklaşık bin dört yüz yıllık İslami serüvenimize benziyor bu kaza. Tefsir, Kelam, Hadis, Fıkıf, Akaid, Tasavvuf, İslam Felsefesi, say say bitmez. Bin dört yüz yıl oldu hala didikleme didikleme “daha iyi bir Müslüman nasıl olunur?” u bir türlü bulamadık. Savaşları sonlandırmak, barış için çaba harcamak, adaleti tesis etmek, mülteciler sorunlarını kökten çözmek, miras hukuku, evlenme- boşanma hukukuna daha sıra bile gelmedi. Dün Kur'an nerede bıraktıysa bizi orada kaldık. Allah'ın “ilk sözü”nü “son söz”ü anladık. İki dedi, kadına

yarısını verdik, dört dedi, nasıl olsa dört dedi aldık genç genç hatunları. Tıkırında gibi değil mi nasıl olsa herşey !

Yok kardeşim yok, yolunda giden hiç bir şey yok. Bizler, İslam Dinin son müntesipleri olarak KÜLTÜREL BİR ÇIĞIN ALTINDA KALMIŞ EHLİ KİTABIN SON VERSİYONUYUZ o kadar.

Ne yani, gelmiş geçmiş tüm ümmetler Allah'a yamuk yaptı da biz yapmadık öyle mi!

51

Gel gel, uzun bir yazı bu.
Hem Hermönetik var,
kognitif varr...

Bir dilci ile sohbet edin ve ona şu soruyu sorun;

“Hocam bir dil başka bir dile birebir motamot çevrilebilir mi?”

Alacağınız cevap kesinlikle “Hayır” olacaktır. Çünkü diye ekleyebilir teknik anlamda “Bir dilin bir başka dile kognitif çevirisi imkansızdır” Bak bu dilci kimse çok sevdim bu abiyi, Eyvallah, Allah razı olsun. Zaten öyle bir dilci de tanımıyorum, şimdi uydurdum. Soru sizin gidin cevabını bulun gelin. Salladım, ister yiyin ister yemeyin ama aşağıdaki satırlar bu soru üzerine çok ciddi durmak için yazıldı.

Şimdi bir dilin bir başka dile motamot yani kognitif daha da yanicesi birebir çevirisi imkansızdır. İyide günümüzde bir dil, bir başka dile çeviriliyor insanlar birbiriyle konuşuyor, ticaret yapıyor, ülkeler arası ilişkileri düzenli-

yor, edebiyat, sanat ve şiirler başka bir dile çevriliyorken bu sorun niye ortaya çıkmıyor da Kur'an mealleri üzerinde kavga çıkıyor?

Sorunumuz şu; Din Dili'nin yani kutsal kabul edilen metinlerin başına gelenlerin pişmiş tavuğun başına gelmemesi sorunu. Nasıl mı? Şöyle izah edeyim;

Günlük hayata dair yazılan her türlü yazı hayatın nesnel gerçeklikleri ile doğrudan ilişkili olduğundan bu dilde sağa sola çekme, üzerinde edebi hermönetik çıkarımsamalar ya da anakronizm yapma yani “yor yorabildiğin kadar, çek çekebildiğin yere” daniskalığı olmaz. Adam bir dilde “nose” yani burun yazmışsa bizim dilimize herkes hemen parmağını burnuna götürür “ahaa burası” der hemen. Tutup da milleti Ümit Burnu”ana götürüp “işte aslında kastedilen yer bu burun” demez. Çünkü ortada sağa sola çekilecek bir mesele de yoktur, söz konusu olan anlatım edebi bir anlatım değildir. Yorumsama bolluğu yaşanan metinler, edebi metinlerdir. İçinde her dilin kendine özgü mecaz, özdeyiş, benzetme, alegori, tasviri yapılan metinler. Bu metinlerin dilbilimsel çevirisi anlambilimsel yapılmaz ise o metin canlılığını ve anlatmak istediği duyguyu kaybeder. Metnin gramatik, harfî harfine çevirisi böylesi metinlerde bir faciaya dönüşebilir. Hele hele içinde hayvanlar, canlı cansız varlıklar konuşturuluyorsa, devler, inler, cinler, periler varsa yani fabl söz konusu ise sorun büyümeye başlayacaktır. Bu tür metinlerin başka bir dile çevirisini yapmamak bir insanlık suçunu önlemek kadar önemlidir.

Gelelim Kur'ana. Kur'anı Kerim zuhur ettiği Hicaz Yarımadasında o gün Nebatça dili kullanan Araplara anlatmak ve aktarmak istediklerini aktardı. İslam bu toplum eliyle yayılmaya başladı ve karşısında ciddi bir direnç

bularak farklı kültür ve güçlerle çarpıştı. Bunlardan en önemlisi ve İslam Tarihi açısından en büyük yekününü tutan İranlılardır. İslam zuhur ettiğinde Arapların sözlü kültüre ait bir geçmişi onların ise bin beş yüz yıllık bir yazılı gelenekleri vardı. Arapların henüz grameri yazılmamış onlarınsa grameri yazılmış, sanat ve edebiyat tavan yapmıştı. Öyleki inanç biçimleri edebi eserlerin içine sinsice ve ustalıkla yedirilmişti. Leyla ile Mecnun hikayesi İran inancında ki Hulul inancının, yani insan ile tanrının aynı öze ulaşma, orada birleşme arka planının edebi aktarım biçimiydi. Sadece bu mu! yüzlerce eser. Günümüzde bile İran filimlerinin tüm arka planında “körlük”, “umutsuz aşk vakası” gibi temalar bu arka plan çerçevesinde işlenir. İranlılar, Arapçanın gramerini yazmakla kalmadılar Tefsir, Hadis külliyatını ve Kur’an çevirilerini, metinlerinin anlambilimsel çevirisi yerine kognitif çevirisini yaptılar. Bunu yaparken kendi inanç arka planları da bu metinlerin çevirileri yoluyla bize kadar ulaştı. Türkçe birçok meal çalışması “Ooo adamın mealı var abi” cahil saygısını kazanmak için yazıldığı göze çarpacak kadar kötüdür. Çoğu kopyadır, çoğu indiği coğrafyanın sosyolojisi dikkate alınmadan ve Allah’ın muradı ıskalanarak yapılmıştır. Daha farklı, daha edebi, daha keşiflere açık, daha, daha, daha diyerek katlettiler Kur’an ayetlerini. Soğuk, donuk ve cansız. Kur’an masabaşında okunan, ya da akşam yatmadan okunan bir romandan farksız hale geldi. Bu süreç diğer dinler incelediğinde tıpa tıp aynıdır. Bu işin İnsan tarafından izlenen kaderi bu olsa gerek...

Toparlamak gerekirse daha evvel tüm kutsal kabul edilen metinlerin başına gelen Kur’an’ın da başına gelmiştir. İçinde edebi aktarım formları ve kültürel temalar barındırması nedeniyle bu metnin başka bir dile çevirisi Allah adına konuşmak isteyenlerin işine yarayan bir araç olarak kullanılmıştır. Çünkü edebi metinler hermönetiğe

çok müsaittir. Yorumsama özgürlüğünün sonu öylesine açıktır ki bir kişi “ip” yazan yerdeki anlamın, “ayakkabı bağı” olduğu sonucu çıkardığı gibi diğeri “idam sehпасındaki yağlı urgan” sonucunu çıkarabilmektedir. Oysa metinde kastedilen ise çamaşır ipi olabilmektedir. Çamaşır-ları asıp kurutma işine yarayan ip. Bu örneğin benzerleri Kur’an da çokça vardır. Bak burdan hareketle hiç dillendirilmeyen bir konuya dalayım örnek olsun diye;

Bakara Suresi 30. ayette ki “Halifeh” tamda bu örnek için biçilmiş kaftandır. İranlılar Zillullah inancını “Halifelik” kurumuna çevirmek için bu kelimenin birinci kök anlamı olan İktidar anlamında alıp Allah’ın yeryüzünde bir halife yaratacağına yordular bu ayeti. Zaten zihinsel arka planlarında Zillullah inancı mevcuttu. Neydi Zillullah inancı; Tanrının yeryüzünde bir gölgesi vardı ve o daima en güçlü olan iktidarın kendisiydi. Kral, Kraliçe, İmparator, Şah, Padişah. “Eğer Allah bir halife yaratmışsa o da bizim Zillullah inancımızdaki kişidir” deyip Halifelik kurumunu başlattılar. Oysa kelimenin kök anlamında “Muhaliif” olmak da var. Yani Allah yeryüzünde iradesini Allah’ın kanun ve kurallarına uymayan yönde de kullanabilme potansiyeli olan bir varlık yaratacaktı. Adına da Adem diyecekti.

Bir başka örnek ise Bakara 189 da Arap kültüründe bir deyim olarak geçen; “Evlere arkadan girmeyin” meselesidir. Bu ayetin gramatik olarak ev ve eve arkadan girmekle ilişkisi vardır ama anlam bilimsel çevirisi evle, evin arkasından, damından, bacasından, bahçesinden atlamakla bir ilgisi yoktur. Hatta bire bire asla çevrilmemelidir. Bire bir çevirilerin hermönetik facialara yol açtığı unutulmamalıdır. Yani Bakara Suresi 189’un Arapça metninde her şey kalmalı ancak Türkçe mealin bu deyim anlam bilimsel olarak şöyle çevrilmeli, üzerinde yapılan hermönetik geyi-

ğine de bir son verilmelidir. “Allah’ın dinine hile karıştırıp Allah’ın diniyle dalga geçmeyin!” Ya da en basit ve yalın anlamda “Allah’la dalga geçmeyin!” şeklinde çevrilmelidir. Kur’an metinleri daha çok edebi malzeme ile zenginleştirilmek yerine mümkün olduğunca basit ve yalın haline getirilmelidir. Bu Kur’anın saygınlığına bir halel getirme-yeceği gibi onun “Anlaşılsın diye basitleştirilmiş” gibi bir derdine daha yakın tutumdur.

Çünkü Kur’an, batini yorumlansın diye değil yerleşik toplum onunla sorunlarını çözsün diye zahiri çözümler içeren bir kitaptır. Kitab, bir amaca matuf inmiş ise amaç aracın gölgesinde kalmamalıdır. Bu tür bir çeviri biçimi, bizim mutlak surette araçsal argümanların hantallığından, geçmişin etüd edilmesinden, Kur’an’dan zoraki bir hareket metodu, paradigma çıkarma mecburiyetinden de kurtaracaktır. Arapların kendi dilinde inmiş olması, kendi dil çerçevesini kullanması amacının anlaşılması içindir. Daha zengin ve edebi bir metin ortaya koyup “en şahaser eseri ortaya Allah koyar yarışı değildi” Kur’an’ın amacı. Kavgı vardı, kan akıyordu, zulüm vardı. Kur’an akan kanı durdurmak, haksızlığa son vermek, zalime de haddini bildirmek için gelmişti. Saha ortasında ter dökerek, kan dökerek yazılan bir metin şimdi masa başında hermönetizme, anakronizme kurban ediliyor. Yani yorumla yorumlayabildiğin kadar her şeyi her şeye. Nasıl olsa “Biz bu kitapta hiç bir şeyi eksik bırakmadık” demiyor mu Allah. İşte işte, o “her şey”in içinde bizim dinden geçimimizi sağlayacak her şey var işte.

52

Araf'ta Kalanlar Suresi

Tarihine baktığımızda İnsanoğlu, yeryüzüne geleli yaklaşık son yüz bin yıldır birbiriyle konuşmaya çalışarak sözlü iletişim kurmayı başarmıştır. Yaklaşık olarak sözlü iletişimin son beş bin yılında da konuşmaya, yazının eşlik ettiği söylenebilir. Avcı toplayıcılıktan yerleşik hayata geçişin beraberinde İnsanoğlu, mabetler etrafında genişleyen bir şehirleşme modeli benimsemiş, Din ve Dini Söylemi hayatın merkezine oturmıştır. Dinin “İYİ” den yana oluşu tartışılmaz iken, yeryüzü daha çok, “Kötü”nün egemenliğinin hüküm sürdüğü adeta bir cehennemi yaşamıştır ve yaşamaya devam da etmektedir.

Hikayemizin bilindik büyük bir bölümü bu çerçevenin içindeki “İyi” ve “Kötü” davranış biçimlerimize göre kategorize edilebilir. Ya da ben, böylesi kategorizasyonu form olarak benimsemeyi sorunların teşhisi için anahtar bir araç olarak kullanırım. Kanımca İnsanoğlunu, böyle iki büyük eksenle kategorize ederken de öne çıkan en önemli

özelliği; Katil, Barbar, Bozguncu, Zorba oluşudur. Bu bakımdan kötülük, yeryüzünün daimi ve egemen gücüdür. Bu bakımdan yeryüzü bir bozgun ve savaş meydanıdır. İyilik ise bu güce karşı çıkış oranında dengeyi değiştirebilen tek karşı güçtür. Allah bu yüzden iyiden yana taraf tutar. Mazlumu, yani yalana, hileye, hiç bir aldatmaya başvurmeyen İyi'nin tarafını tutar. Çünkü Allah, Adildir ve Adaletli davrananları sever. Kötünün elde ettiği haksız üstünlüğün denge unsuru Allah'tır. Allah İyileri dengelemek ve Kötünün dengesini bozmak için vahyeder.

Hep söylerim, baldırı çıplak atalarımızdan beri çok şey değişmedi diye. Farklı düşünen antropologlar insanın; “az gelişmişlikten daha çok gelişmeye doğru bir seyir izlediği” tezini savuna dursunlar, en iyi yapabildiğimiz şeyler “daha fazla ve profesyonelce teknolojik ölüm saçmak”tan öteye geçmiyor. Bilimsel her türlü ilerlemeyi savaşların dengesini herkesin kendi lehinde değiştirmek için kullanıldığı aşık. Değiştiremedik yeryüzünün akıbetini ki zaten baki bir değişiklik yeryüzünün ve insanın ontolojik olarak varlık nedenine de ters.

Öyleyse imtihan bunun neresinde ?

Mutlak kötülüğü yok etmek mi?

Kötülük mutlak ise İyinin güç ve lojistik desteğe ihtiyacı niçin yalnızca Vahiy ile gideriliyor? Doğrudan bir destek niçin yapılmıyor ve Vahiy ile sınırlı tutuluyor?

Bu soruların Vahye denk gelen karşılığı ise naçizene kanaatime göre şu; İnsanoğluna düşen ilk davranış biçimi İyi ile Kötülük arasında mücadelede öncelikle “safını belli etmek”. Safını belli ettikten sonra “gücsüz ise pasif direniş göstermek”. Güçlü ise “sorumluluk bilinciyle hareket edip aktif direniş göstermek”. Bu seçimlerin birini ya da hepsini yapabilenler için müjdelere var. Seçimini yapamayanlar için ise Arafta Kalanlar Suresi.

53

Boru Kısa

Abi bak sen “Kur’an da bilimsel gelişmeler önceden haber verilmiş” deyince aklıma bir fıkra geldi. Bilimsel tevil yapılıncı hep aklıma bu fıkra gelir, anlata-yım.

Arazi çalışması için saha da bulunan bir fizikçi, bir matematikçi, bir kimyacı, bir jeolog ve bir antropologdan oluşan heyet yağmur bastırınca bir köy evine sığınırılar. Ev sahibi bunlara bir şeyler ikram etmek için yanlarından biraz ayrılır. Hepsinin dikkati soba üzerinde toplanır. Soba yerden bir metre kadar yukarıda, altındaki dizili taşların üzerindedir. Sobanın niçin böyle kurulmuş olabileceğine dair bir tartışma başlar.

Fizikçi: “adam sobayı yükselterek konveksiyon yoluyla odanın daha kısa sürede ısınmasını sağlamak istemiş” der.

Matematikçi: “sobayı odanın geometrik merkezine kur-

muş, böylece de odanın düzgün bir şekilde ısınmasını sağlamış” der.

Kimyacı: “adam sobayı yükselterek aktivasyon enerjisini düşürmüştü, böylece daha kolay yakmayı amaçlamış” der.

Antropolog: “adam ilkel topluluklarda görülen ateşe tapmanın daha hafif biçimi olan ateşe saygı nedeniyle sobayı yukarıya kurmuş” der.

Jeolog: “burası tektonik hareketlilik bölgesi olduğundan herhangi bir deprem anında sobanın taşların üzerine yıkılmasını sağlayarak yangın olasılığını azaltmayı amaçlamış” der. Bu sırada ev sahibi içeri girer ve ona sobanın yukarıda olmasının nedenini sorarlar. Adam cevap verir:

- Boru yetmedi!

Şimdi diyeceğim o ki İslam on bin nüfuslu Mekke sokaklarının sosyolojik sorunlarını çözmek için inmiş iken, içinde “ her konuya alın her ayeti kullanın ve çözümlere yorun” diye bir anahtar ilke konmamış iken, bizlerin bilimsel tevil yapma ve zorlama tutumu, yorumları biraz bu fıkra çerçevesinde “komik” kaçıyor. Bir bakıma şöyle denilebilir ki Kur’an’ın ana gündemini ve konusunu Mekke’nin sosyolojik sorunları ve dönemin ahlak ve vicdan dünyası şekillendirmiştir. Bu gündemin dışında Vahyi anlamaya çalışmak fıkarda olduğu gibi anlamsız kalacaktır.

Kur’an’ı Kerim’i ilk ve doğrudan muhatapları gibi ele almak, yukarıdaki ev sahibi örneğinde olduğu gibi “ih-tiyaçlar doğrultusunda ortaya çıkmış bir sonuç” olarak anlamamızı sağlar. Bu bakış açısı ortaya sonradan çıkan sorunların çözümlerinde de doğru ve faydalı sonuca ulaşılması için imkan sunan bir yöntemdir. Kur’an’ı Kerim’in

anafikrine odaklanmak ve detaylarda boğulmamak aynı zamanda Ümmeti fırkalaşma hastalığından da kurtaracaktır. Detay demek, İslam Ümmeti için yüzyıllardır mezhap demek, fırkalaşma demek, kavga demek, kan ve gözyaşı demek.

Son söz o ki;

Her bir ayet Kur'an'ın indiriliş amacının zaruretlerine olan bağlılığına göre irdelenmelidir. Yorum ve Tefsir bu bağlamın dışını çıkarılmamalıdır. Bu odaklanma sonucunda elbette evrensel bir ilke üretmek hedeflenebilir ancak bağlama sadık kalmak “Tarihselci”, “Evrenselci” fırkalaşmasında sonunu getirecektir. Çünkü Kur'an ayetleri indiği dönem şartları itibari ile tarihsel, sunduğu çözümler itibariyle evrenseldir.

54

Küçük Dünya'nın
Büyük Dertleri

İnsanın dünyası bana kalırsa, kaybettikleri şey kadar büyüktür. Çocuktum, nereden bulmuştum hatırlamıyorum ama ilk kaybettiğim şey küçücük bir misketti. Hani şu camdan olan içi rengarenk. Günlerce aramış bulamamıştım. Benim küçük dünyamın en büyük kaybıydı o. Hafızamda geçmişe dair en eski acı anı bu. Elbette her insanın hafızası benzer bir küçük kaybın büyük dünyasıyla doludur. Hepimiz aynı malzemeden yapılmadık mı! Sizin de küçük ama büyük bir şeyiniz mutlaka kaybolmuştur.

Mahallemiz fakir ama gururlu evlerden oluşurdu. Hatırladığım kadarıyla hiç kimsenin gündüzleri kapıları kapalı olmazdı. Kadınlar kapı önlerinde gündelik işlerini yapar, çoğu öbek öbek zararsız dedikodulara daldardı. Elimize biraz ekmek, birer de domates verdiler mi onların küçük dünyaları da gündelik küçük şeylerle dolardı. Mahallenin bir ucundan diğer ucuna her ne kadar büyük olsa da herkes birbirini tanır, hiç kimse, çocuklarının nerede ne

yaptığını merak etmezdi. Deli işi yav, şimdi öyle mi! Bizim küçük dünyamızda sabah gün aydınlanır aydınlanmaz başlayan ve akşam ezanında son bulan maçlar, gazoz kapağı, çivi saplamaca, ebecilik, saklambaç büyük yer tutardı. Dizimizde yara, kolumuzda kırık eksik olmazdı. Kafası yarılmayanı hele, hiç adamdan saymazdık. Akşam ezanı genelde kulak çekilmesine neden olurdu zira babalarımız bize, eve giriş son saatini böyle belletmişti. Baba demek tanrı! demekti. Tek bir bakışı ile bir sandalyeden bizi havaya kaldırır diğerine oturtabilirdi. Üstün güçleri vardı ama bu hurafe biz genç olduğumuzda uçup gitti. Bir de baktık ki o da bir insanmış, puff.

Eve sokak oyunlarından kelli çoğu zaman geç kalır, hesabını uzayan kulaklarla öderdik. Babalar cefakardı, çok çalışırlardı. Yaz sonları herkesin kapı önlerinde kapkara bir kaç ton kömür olur konu komşu el birliği onlar kırılır, kömürlüğe taşınır kışa hazırlık yapılırdı. Kış demek zor şeyler demekti. Bizim mahallemizde çamur ve çamurun dünyası büyük bir yer tutardı. Kış olsa da, kısa don gömlek sokakta oradan oraya karda kaymaca, ordan burdan zıplamaca derken eve gelir üstü başı ıslatmanın bir de anne dersini alırdık. Kulaklar çok işe yarardı. Terlik annelerin silahıydı. İlk o zaman tanıştık silaha karşı savunmasızlığı. Canı sağolsun. Canları sağolsunlardı. Emekleri büyüktü anne babaların. Hakları ödenmez. Donmuş ellerle sobaya yaklaşılmazdı, acırdı. Bizim küçük dünyamızın en büyük organizasyonu pazar kahvaltılarıydı. Soba üzerinde kızartılan ekmek, arasına sürülen sanayağı üzerine biraz peynir. Tereyağını kim kaybetmiş ki biz bulalım. Bir kaç tadımlık zeytin. Kardeşler arasında o tabak senin bu çatal benim kavgası. Yine kulakla ödenen bedeller. Evin büyüğü iseniz kabak da kulak da hep siz de patlar. Olsun, kahvaltı büyük bir şeydi bizim için. Güzeldi. Mahalle bakkalından sürekli alınan şeyler dışında pahalı şeyler ancak tadım-

lık pazar kahvaltılarında olurdu, o da her zaman değil. O günler büyük dünyanın git gide küçüldüğü, küçük şeylerin git gide büyüdüğü günlerdi. Dedim ya insan kaybettikleri kadar büyük bir dünyaya sahipti.

Bunca şeyi niye anlattım ?

Kendimden bahsetmek için değil elbet. Bu aslında hepimizin hikayesi. Bunun mağaralardaki atalarımızdan süregelen farklı anlatımları tüm tarih boyunca edebiyatın konusu mutlaka olmuştur. Geçmiş, daima özlenir. Geçmiş daima gelecekte güzel kalmıştır. Aslında bu kısa anılar hepimizin ortak hafızasında mutlaka farklı da olsa yer eden anılardır. Geçmiş mutlak surette büyük dünyanın git gide küçüldüğü bir yerdir. İnsan büyür, gelişir ve artık kaybettikleri büyüdükçe dünyası da küçülür. Küçük dünyaların birbirine dar edildiği yerdir burası. İşte bizim dünyamız. Koskoca zannedilen dünyanın hiç değişmeyen gündemidir savaş, yıkım, kan ve gözyaşı...

Modern hayat bize dünyanın minicik bir şey olduğunu hissettiriyor. Daraltıyor, küçültüyor ve hiç birimize yeltirmiyor. Her şeyi biliyoruz, her köşe bucağına artık ulaşabiliyoruz. Modern insanın algı dünyasında neyin gerçek neyin hayal olduğu artık ayırt edilemiyor. Doğal olmayan bir algı dünyasının ve nesnel hayatın içinde yaşıyıp gidiyoruz. Beton bir evden sabah ayrılıyor yine beton bir yapının içine giriyor akşama kadar çalışıyor akşam eve azıcık dinlenmeye geliyoruz. Aylık kazançlarımızı bir kaç yıl biriktirip ancak üzerinde oturmaya değer bir koltuk için harcıyoruz, ya da o elinde tuttuğun ayfon mu andorit mi ne işte ondan almaya. Hele ki zoruma giden şey üzerinde oturduğumuz şey bu kadar emek harcamaya değer mi! Ah bu koltuk takımlarına ödenen paralar...

Başımızı candan bir çıkarıp şu gerçeği bir görebilsek. Her yer beton. Beton tanrısına tapmak için yaşıyoruz. Her birimiz bir beton tanrısını kutsamak için yaşıyor. Bir ev alabilmek için ne kadar da fakirleşiyoruz. Dostumuza verecek üç kuruş borç paramız yok. Çünkü hepimizin kocaman büyük ev taksiti var. Küçükçük betonların içinde yaşayabilmek için hemde. Ödenmeyi bekleyen aylıklara bölünmedik neyimiz kaldı ki !

Onu bunu ben bilmem kardeşim! bu böyle gitmez diyorsan ayağa kalk ve özgürleş. Modern hayatın bizi köleleştirdiği şeylerin hiç birisi ama hiç birisi bir savaş yurdundaki önemli şeyler kadar değerli değildir. Bir insanın ne kadar az şeye ihtiyacı olduğunu anlamak için neye ihtiyaçları olduğuna bakmak gerek. Ekmek, su ve Özgürlük! İşte bu kadar! Hayat bu kadar sade, bu kadar basit ve bir o kadar güzel olmalıydı. İşte bunları kaybettiğimizde büyük dünyamız dar, kazandığımız da ise kocaman olmalıydı. Dedim ya; “insanın dünyası bana kalırsa kaybettikleri şey kadar büyüktür”. Tezek koklamadan, bir kuzuyu sarıp sarmalamadan, bir teke peşinde koşmadan ölüp gideceğiz. Gömdükleri yer de yer olsa, ikimetrekare bir çukur, üzerini örtüyorlar, biraz su döküp ağlıyorlar, sonra seni oracıkta tek başına bırakıp küçük dünyalarının büyük dertleriyle boğuşmaya tekrar dönüyorlar...

55

Mayonezli anlatanlar ve dinleyenler

Bir ara aramızda, bir hurafe yayılmış hepimiz sürekli mayonez tüketmeye başlamıştık. Çünkü mayonez “beyin hücrelerini çok çabuk yeniliyormuş ve çok kitap okutuyormuş”,muş. Sabah akşam her şeyi mayonezli yemeğe, çarşı pazarda birbirimizle rastlaştığımızda mayonezli sohbetler etmeye, koltuk altında kitapla görünce de bir mayonez espirisinden girip diğerinden çıkıyorduk. Anamız babamız mayonez olmuş artık kendi mayonezimizi kendimiz de yapmaya başlamıştık. Makarnayı mayonezli yiyor, patates püresini mayonezli yiyor, mutlaka ekmek üzerine mayonez sürüyüp yiyorduk. Tostlar mayonezsiz olunca çayın da tadına varamıyorduk.

Mayonez,
mayonez,
mayonez

derken artık birbirimizden kaçmaya başladık. Gerçekten

faydalı mıdır değildir bilmem ama ben bir faydasını gördüm, bunun bahanesine çok kitap okudum. Ne dediktim bak unuttum konuya girmedim.

Kur'an dediktim ha evet Kur'an. Efendim şimdi bizim Kur'an'la ilişkimiz biraz mayonezle bizim bir dönemki "muşş" lu ilişkimize benziyor. Zoraki bir ilişki diyorum nedenini anlaticam. Kitabın muhatapları olarak artık bizler keskin hatlarla birbirinden ayrılmış durumdayız. Kur'an'ı Kerim'i bir "anlatan kitle" var bir de artık "dinleyen kitle". Dinleyen kitle işi artık Anlatıcılara bırakmış durumda. Eline günler, aylar hatta yıllarca Kur'an almadan sadece dinleyenler var. Ben biliyorum, tanıyorum, sende tanırsın vardır etrafında. Bir de anlatıcılar var gündemden uzak, sokatan uzak, açtan, açıktakinden habersiz sadece anlatır. Kur'an deniz, biz dalgıç dal dalabildiğin kadar. Tut nefesini çıkar çıkarabildiğin kadar. Ne sakıncası var şimdi bunun demeyin bence var. Şöyle ki;

İlk dönem muhtaplarımız yani Muhammed a.s. ve dava arkadaşlarının mücadelesine baktığımızda onun bir "Anlatıcı" olmadığını görüyoruz, arkadaşlarının da "salt dinleyici". Muhammed a.s. gelen ayetleri elbette bir muhatap kitlesine okuyordu ancak aralarındaki ilişki günümüze varıncaya kadar süren salt anlatıcı ve salt dinleyici ilişkisi gibi değildi. Bir örnek vererek konuyu uzatmayalım zira modern insanın en büyük hastalığı uzun yazıları okumamak. Bakın;

Kur'an'ı Kerim Kıssa adı verilen "örnek", "model" sunumlardan oluşur. Yaklaşık olarak neredeyse Kur'an'ı Kerim'in yarısını teşkil ederler. Bu kıssaları ister mayonez yiyerek okuyun, ister dönüp dönüp bir daha okuyun basit ve yalın anlamı gözden kaçırdığınızda Kıssa artık "masal" üreten bir fabrika olur. Kıssalar detaylar içerme bakımın-

dan oldukça cimridir çünkü bunun çok önemli bir nedeni vardır. Sözlü kültürde az söz çok fayda esası geçerlidir. Kıssalar bize, “Vicdanlı ve Ahlaklı olmayı”, “Allah’a razı olacağı bir menzile yol almayı” öğretirler. Bunun dışında alt anlamlar, derin anlamlar, felsefi, teolojik derin bakış açıları, gizem ya da sırlar ile şifreler barındırmazlar. Bu konuda yazılmış tüm kitapların içeriği bu konular hakkında yazarların “fantazilerini” oluşturur ve asla gerçek Kur’an amacına hizmet etmezler. Evet Muhammed a.s. di-yorduk sözü tamamlayalım;

O bir Ayet, bir ayet pasajı ya da Sure okuduğu zaman sahabeler bu konunun bizim anlatıcıların sabahtan akşama kadar anlattıklarını anlamıyorlardı. Vicdanları harekete geçiriyor, “ahlaklı ve erdemli bir işin ucundan nasıl tutarım” bunun derdine düşüyorlardı. Ortada bir tedrisat durumu yoktu. Öğretenler ve Öğrenenler ilişkisi Muhammed a.s ve arkadaşları arasındaki ilişki değildi. Ortada öğrenilecek hiç bir şey yoktur. Zira herkes doğuştan ahlak, vicdan, sorumluluk duyguları ile doğarlar. Ya kullanırlar ya kullanmazlar. Ne olduklarını bilmek yada bilmemek doğrultusunda kullanılan, artırılan ya da azaltılan bir şey değildirler. Bunlar yalnızca harekete geçirilebilirler. İşte Kur’an bu noktada devreye girer ve yalnızca bu donanımların sinir uçlarına dokunur o kadar. Kalpleri cilalayıp parlatmak için derin anlamlar, deruni keşifler, sinkaflı cümleler peşine dalmıyorlardı ne Nebi ne de Sahabeler. İş basitti; sokağa çık. Deyim yerindeyse salat-ı ikame edecek ne kadar bonus varsa topla ve eve dön. Sahada vakit geçir, sahada ol ve sahanın havasını ciğerlerine çek. Acı çekiyorsa hafiflet. Koltuk altında ayetlerle akşam sohbetlerine katılıp dinleyici olup gündüz yatmıyorlardı. Hayatın içinde ve anında yaşıyorlardı sorumluluk bilincini.

Sözün kısası demem o ki artık bizler,

Anlatanların ve dinleyenlerin oluşturduğu iki gruba ayrılmış, hatları keskin bir kitleyiz. Anlatanlar anlattıkları şeyin derdini gütmez, dinleyenler anlatılanların ne işe yaradığını bilmez halde. Gün tüketiyoruz işte anlatarak ve dinleyerek. Şimdi mayonez dicem ama neyse tamam tamam başa dönmiyim.

56

İnsanoğlu Ayağa Kalk !

Toplumların halk dili, efsaneler yani mitoslardır. Bir toplum geçmişini sözlü kültür yoluyla ancak böyle aktarabilmiştir. Bir toplumun nesnel ve reel geçmişi ancak bir kuşak sonra erozyona uğrar ve değişim gösterir. Süreçler abartılır, sayılar çoğaltılır, olaylar yerden göğe taşınır. İnsan ister kendi kişisel başarılarını bir kahramanlık öyküsü, ister bir halkın “varlık” ya da “yokoluş” sürecini böyle ölümsüzleştirmeye çalışır. İnsanlığın ya da halkların yaradılış hikayelerine Kozmogoni denir. Bu konuya niye girdik, şundan;

Kur'an toplumların bu hafızalarını birer mesaj katmanı olarak kullanır. Amacı toplumların anladığı dilden konuşmaktır. Kur'an'da kıssaların aktarım biçimleri bu formları taşır. Kur'an, çok sorulan bir soruyu aynen böyle bir format ile yanıtlar. Kozmogonik sorular tüm toplumların kabul gördüğü anlama kapasiteleri çerçevesinde laf ve izan ziyanına uğratılmadan insanlığa aktarılır. Bu yapı-

lır iken maalesef algı dünyamızın dar oluşu bazen basit bir anlatımı basit olarak anlamak istemez. İlkel sorulardan ve cevabı asla bulunamayan sorulardan biridir “ilk insan nasıl yaratıldı?” sorusu. Bu sorunun soruluş amacını kastetmiyorum “ilkel” derken. İnsan belki de var oldu olalı beri aynı soruyu sorduğu için “ilkel” diyorum. Peki Kur’an bu soruyu nasıl yanıtlıyor ?

Kur’an insanın “tek”i olarak yanlış anlaşılan “adem”, “cennet”, “kovuluş”, prologunun bulunduğu Bakara suresinde meseleyi önce tek bir adam olarak değil İNSANLIK olarak ele alır. İlk prototip’in kadın ve erkek özünü. Yani der ki; “sizi çamurdan, bir damla sudan, bir çiğnemetten, kan pıhtısından” v.s. yarattık. Burada verilen bilgiler biyolojik ve informatif bilgilendirmeler değil tüm kainatın var oluş sürecinde insanında diğer canlı ve cansızlar gibi var edilmesinin ne kadar doğal, ne kadar kurallara bağlı ve Allah için sıradan olduğudur. Bu süreç anlatıldıktan hemen sonra Adem konusuna girilir. Sorun da işte tam burada başlar.

Kur’an ayetleri arasındaki boşluklar çoğu zaman bir sürecin ardı ardınlığı gibi yanlış algılanır. Yani iki ayet arasındaki bağ aslında tarihsel değil iken, sanki arka arkaya ve olaylar saati saatine, günü gününe peş peşe geliyor gibi zannedilir. Bu durumun sebebi sözlü kültüre ait olan Vahyin, daha sonra iki kapak arasında toplanmış olmasıdır. İki ayet arasında bazen hem bağlam hem anlam hem de tarihsel süreç açısından hiç bir ilişki olmayabilir. Kur’an ile sürekli haşır neşir olununca bu detay hemen göze batar. Bu detayı pas geçmek, meseleleri anlamakta ölümcül hatalara yol açabilir. Bakara Suresi’nde “İnsanoğlu yaratılmıştır” bu konu kapatılır ve aslında yeni bir bahis açılır, “Ademlik”. Bu bağlamda Kur’an’ı Kerim ilk orjin olarak tek bir kişiden söz edilmez. “Adem”i de bunun için

kullanmaz. Adem'in tam türkçe karşılığı anlamsal olarak "İnsanlık/İnsanoğlu"dur, "The İnsan" teki değil!

İnsanoğlu tarihsel süreçlerde bir yerde iskan eder yani geçici olarak konaklar, ama kalıcı olmak için yerleşir. Tüm uygarlıklar böyledir. Ve tüm uygarlıklar güç ve kibirden doğan bir öz güven ile bir süre sonra kendilerinin "asla yıkılmaz" oldukları yanılgısına kapılırlar. İddia ettiler ama yıkılıp gittiler.

Bir süre sonra İnsan yeryüzünde imtihan sorularını çarpıtıp kopya cevaplar olan Vahyi de hayatın dışına itin-ce Şeytan aradığı mükemmel fırsatı bulur. Şeytan İnsanın Ademlik vasfının tüm zıddı olarak yine bir İnsan'dır. Allah insanın algı dünyasına, insanın psikolojik varyantlarını böyle KİŞİLEŞTİRELEREK aktarır Kur'anda. Yeryüzüne bir insan teki erkek, Bir kadın teki kadın ve bir de şeytancı-ğımızla inmedik. Bizler yeryüzünde birçok kadın ve erkek "İnsanoğlu" olarak olarak var olduk ve içimizdeki potansiyel şeytanlıklarımızla da hala birlikteyiz. Bizi yeryüzünde kaim/ebedi olmak ve yaşamak için savaştırarak kandıran Şeytan içimiz; çoğu zaman bizi yeryüzünün daimi onto-lojik varlığı olmakla da aldatır. Böylece İnsan; hesap ver-meyen, kan döken ve bozgunculuk çıkaran, çalan, kendi türünü yerinden yurdundan zorla süren, güç ve hakimiyeti daima kendinde toplamak için zorbalasır. Bu durumda Allah'ın Sünnetullahı devreye girer ve bir başka zorba gelir bu kaim zannedilen devranı tersine çevirip yerle bir eder. İşte tüm tarihsel süreçlerde insanın başından geçen kos-koca insanlık tarihinin bir kaç kelime ile özetidir Bakara Suresinde söz edilen "Adem Kıssası"... Tarihin her dönemi tekrarlanıyor bu sahne. Bir devlet gidiyor bir başkası geliyor. Ama yıkılışı da yerine yeni gelenin geliş/gidiş biçimi de hiç değişmiyor. Hep aynı hastalığın sonucu. Yeryüzünde daimi olmak, yıkılmamak. Hep benim olsun derdinde

olmak.

Yığmak, Yığmak, Yığmak.

Adem olmak bu davranış biçimine teslim olmamak, bu davranış biçimlerinden birine hata ile düşünce bile Allah'a sığınıp **AYAĞA KALKMAKTIR**. Öyleyse;

Haydi İnsanoğlu artık Ayağa Kalk !

57

Fınduk beyinliler

“Fındık kabuğunu doldurmayan meseleler” cümlesindeki anlamın “fındığın” ve “kabuğun” kendisi ile ilgisi ne ise güncel İslam algımızda üzerinde tartıştığımız bir çok soru ve sorun da o. Sorunumuz sanal gündemler sorunudur. Fındık sanal, kabuk sanal, içini doldurmaya çalıştıgımızsa sanal oğlu sanal. Kur’an’ı Kerim’in bir tartışma mekanizmasına çevrilmesindeki önemli unsur; fındık kabuğunu doldurmayan meselelerin anlam dünyasında bir karşılığının aranmasıdır. Buna en iyi örnek; sabah akşam öteye beriye çektiştirdiğimiz, eğip büküp içinden hazineler çıkardığımız, “Kıssalar”dır.

Kur’an, kıssaları Mü’minlere rehberlik etmek, gerçeği aydınlatan hakikatleri anlatmak için, hele ki altını kalın harflerle çizmek gerekirse Muhammed a.s ve arkadaşlarına moral motivasyon olsun diye aktarır. Kıssaların anafikirleri bir kenara bırakılıp içinde geçen argümanları “fındık kabuğunu doldurmayacak meseleler”e indirgenip

dönüştürülünce Kur'an bir bacağı topallayan adama dönüşür. Diğer yarısını da dönemin sorunları için "Allah'ın ilk sözünün, Allah'ın nihai son sözü zannedilmesi" topallaştırır. İslam ümmeti, her iki bacağı da topallayan insanların sabahtan akşama kadar avazı çıktığı kadar "findık kabuğunu doldurmayan meseleler" hakkında tartıştığı Teolojik bir topluluğa dönüştü. Bu süreç bir ilk değil elbet.

Coğrafyalara bir göz atmak ve tarihin derinliklerine azıcık dalıp çıkmak İnsan denilen türümüzün ne kadar canavarlaşabildiğinin limitlerini görmemize yeter de artar bile. İnsan kendi türünü katleden tek varlık. Ve bunu yaparken kendi heva heveslerini tanrı yerine koyan, Mutlak Tanrı ile kendi tanrısını çarpıştıran ve bu uğurda her türlü madrabazlık, sihirbazlık, hilekarlıktan kaçınmayan bir varlık. Hemde karşısına "Aman yapma!", "Aman etme eyleme!" diyen ne kadar elçi ve cesur yürekli adam varsa ezip geçerek. İnsan findık kabuğuna sığmayacak kadar küçük beyni ile kısa vadede kar eden ancak uzun vadede MUTLAK ZARAR eden ve hüsrana uğrayan bir varlık.

Kardeşim !

Vaktimiz az, yolumuz çetin. Findık kabuğunu doldurmayan meseleleri bir kenara bırakıp Allah'ın gerçek gündemini kendimize rehber edinmez isek, Kur'an'ı findık kabuğunu doldurmayan meselelere delil ve kanıt sunan bir kaynağa dönüştürmekten kaçınmaz isek bizim de başımıza gelen geçmiş toplumlardan daha kötü olacak bilesiniz. Çünkü geçmişinden ders almayanın dersi bir öncekinden daha ağır olur, bilesin...

58

Bilincine yandığının
Bilinci

Kur'anı anlamada basit ancak çok can alıcı bir yöntem sorunu yaşıyoruz. Bu sorunun oluşmasında Vahye karşı bir insanın kendisini nasıl konumlandığı çok önemlidir. Kişinin aldığı pozisyon doğal olarak vahyin pratik hayata aktarımları noktasında da farklı pratikler ortaya koyar. İnsanlık tarihi Allah'ın mesajlarına karşı bireyin şu üç duruşu sergilediğini gözler önüne serer.

Mesajın ilk muhataplarını aslı unsur alma yönüyle: “ilk muhataplarını ilgilendirdiği biçimiyle” anlamak. Bu büyük bir hatadır. Bu bireyin dünya algısı “dün”de kalmış ve “bugün”e güncellenmemiş bir melankoli olarak kalmıştır. Ayet de “At” diyorsa düşmana karşı bu gün de “yağız atlar” beslenecektir. Bu algının peygamberi, üstün güçleri olan bir kahramandır ve din onun etrafında döner.

Mesajın ilk muhataplarının bir prototip olduğunu, onların örnek olduğunu kabullenen ve asıl meselenin yalnızca “bugün”den ibaret olduğu algısı bir diğer duruşu beraberinde

getirir. Bu algının tüm anlayış ve kavrayış doneleri güncel ancak saçmadır. Bu bireyin algı dünyasında ise geçmiş daima “ilkel”dir. Her şey güncellenmeli, yenilenmeli ve her şeyin en modern ve en ileri boyutu dine aktarılmalıdır. En büyük camii, “Kur’an okuyan kalem”, “Kabe gösteren secade”, “zikirmatik”, “yanmaz kefen”, “Bismillah diyen bardak”. Kafa ilkel ama ürünler modern!

Kur’an muhataplarından bir diğer grup var ki onların da ne “dün” ne de “bugün” ile geçerli ve sağlam bir bağları vardır. Kur’an daima gelecekte söz eder. Karadelikler, galaksiler, yıldızlararası seyahatler, kainatın, kozmosun bilinmeyen gerçekleri, paralel evrenler, zaman makineleri... Bu algının muhataplarını kan tutar ve onlar gözyaşını ilkel insanın bir atığı gibi görürler. Uzaylılar, kozmik mesajlar ve şifreler ile uğraşmaktan dünyadaki açlığın, bitikliğinin ve dibe vurmuşluğun, sosyal adaletsizliğin, zalime karşı dikilmişliğin kıyısından köşesinden geçmezler. Varsa yoksa şifre, cifir, bilimsel zırvalar ve matematiksel ütopyalar.

Allah ne yapmak istiyor be kardeşim?

Geçme hemen! N’olur bak bi daha soruyorum;
Allah ne yapmak istiyor?

İyice bir düşün, insanlık tarihini gözünün önünden bir geçir. Başını bi kaldır ve şu beton evlere, muhteşem arabalara, elinde akıllı telefonda başka konuşacak şeyi olmayan ve telefonlarla ömür tüketen insanlarımıza bir bak!

Hayat niye var? Bu kavgalar niçin? Niçin yeryüzünde kan ve gözyaşı hiç eksik olmuyor ve Allah ne yapmak istiyor?

Bu soruları soran ve bu sorulara anlamlı cevaplar arayan bir akıl için Kur'an; "Geçmiş", "Bugün" ve "Gelecek" arasında sapasağlam bir köprüdür. Vahiy dünü bu güne, bu günü ise geleceğe bağlar. Dünün öz, aydınlık, doğruyu yanlıştan ayıran mesajını bu güne taşır ki yarını da kurgular. Bu her dönemin insanından beklenen arzu edilen bir davranış biçimidir ve insan bu konuda biraz gayret, biraz çaba göstermelidir. Vahyin donuk, tekdüze, kusursuz tüm tarihlerde ve coğrafyalarda geçerli olan örnek bir tek prototipi yoktur. O dinamik ve sürekli değişen şartların pratik çözümlerini insan fitratına, sosyal yapı ve dokuya en uygun şekilde uygulanmasını ister. Bu yapılırken de ne idealler realiteye kurban edilir ne de bütün bir ümmetin yapacağı işler tek bir kişinin sırtına yüklenir. Zamana yayarak ve sorumluluklar paylaşarak ancak İslam daim ve kaim olur. Başka çıkar yolumuz görünmüyor. Bu nedenle her bireyin az da olsa "dün"ü araştırması ibret ve öğüt alması, anlaması, "bugün" ü irdeleyebilmesi için şarttır. Aksi halde bizim geleceğimiz daima aydınlık yerine koyu bir karanlık olacaktır. Bu gün şikayet ettiğimiz her şey torunlarımız ve gelecek nesillerimizin de sürgit sorunları olarak kemikleşecektir, vesselam...

59

Didaktik Didik, Didikli Didaktik

- Ne tuttu Caner abi?
- bu seferlik benden olsun
- Vay abim benim ya! ordan bi kaç salatalık, iki domates daha koy abi, malum maaş yetmiyor.
- batıracakmısın oğlum beni, her seferinde her seferinde.
- Abi biliyorsun durumları, biz yardım etmezsek aile perişan
- tamam tamam, Haa sen geçen bi didik midik bişi diyodun.
- Kur'an didikçiliği mi abi
- hı o işte neydi o geçen birine dedim sonunu getiremedim.
- Abi Kur'an didikçiliği şu; Kur'an'ın indiği ilk muhataplara Muhammed a.s'ın mücadelesi esnasında eğer bir ültümatom vermişse Allah, örneğin; "Allah hepinizin belasını verecek" o ayeti nükleer enerjiye bağlama manyaklığı. Mesela Mekke de kan gövdeyi götürüyor, Muhammed a.s Mekke Müşriklerine Rad Suresi kırkbirinci ayeti okuya bak şimdi; "Onlar görümüyorlar mı gerçekten yeryüzüne

yönelip onu uçlarından eksiltiyoruz” Mekke Müşriklere aslında diyo ki “Yavaş yavaş sonunuz geliyor hala aklınızı başınıza almayın siz!” Ama biz naptık “Allah dünyanın yuvarlak değil kutuplardan basık, ekvatorndan şişkin olduğunu işaret ediyor” a yorduk. Köle Bilal ne anladı acaba bu ayetten çok merak ediyorum. Allah “sonunuz geliyor” deyip Muhammed a.s’a müşriklere parmağını sallatarak göz dağı vermesi yerine astronomik bilginin dibini kazımak.

- Heaöö, ee, nası ya anlamadım.
- Dur abi dur bi dakika, Hakkı abi değil mi o? Hakkı abiiiiii!
- Hooop
- Abi ne tarafa
- Hayırdır yine mi? olum işim var acele
- abi senin acele işini yirim, bu iş daha acele dön çabuk dön
- Aynı yere mi?
- Yok abi bu sefer diğer aileye
- tamam gelll atla
- Caner abiiiiii sonra görüşürüz! bu sefer iki domatesle kurtuldun bi dahakine bilgilerimi daha pahalıya satarım karışmam.
- Tamam tamammmm canın sağolsun.
- Abi bas gaza gözünü seveyim daha bir kaç yere uğrayıp işe yetişecem
- Oğlum sen bu telaş koşturmaca arasında mı işe gidiyon yoksa iş arasında mı bu işlere koşturuyon.
- Abi bonusları toplamak lazım, hayat geçici biliyosun, sen şimdi biraz kendi işine geç kal sorun olmaz önce şu poşetleri ihtiyaç sahiplerine bırakalım.
- Tamam tamam, Yaa sen, geçen bişi diyodun neydi o ?
- hermeneutik mi anakronik mi hatırlamıyom, bas abi bas sonra anlatırım...

60

Sözlü Kültürden Yazılı Kültüre

Mehmet Abi Nasılsın?
Mehmet Abi Nasılsın?
Mehmet Abi Nasılsın?
Mehmet Abi Nasılsın?

Sıkıcı geldi değil mi?

Her bir “Nasılsın?” cümlesi arasında on yıl olduğunu varsay. Mehmet abiyi on yılda bir gören birisinin bu soru cümlesindeki mimik, tonlama, sesleniş biçimi, cümlelerin geçtiği ortam ve yakın zamandaki ortak gündem ve durum belirtilmemiştir. Her bir nasılsın cümlesi yazıya dö-küldüğünde sıkıcı ve bazen anlamsız hale gelebilir. Kur’an sözlü kültüre hitab ettiğinden dolayı birçok ayet aynı olmasına rağmen farklı zaman ve durumlara hitab eder. Tekrarlarmış gibi görünen ayetler yukarıdaki örnekleme ile izah edilebilir. Ayrıca her bir ayet yazı olarak peş peşe geliyor olmasına rağmen bazı ayetler arasında günler haf-

talar hatta aylar olabilir. Ayetleri peşe peşe okuyor olmak bizi olaylarında hemen peş peşe geldiği yanlışına düşürmesin. Kıssaların özellikle durumu bu çerçevede değerlendirmelidir. Zira Kıssalar çok uzun süren süreçleri çok kısa ve özet şekilde verirler. Aralarda boşlukların mantıklı doldurulması ise insana bırakılmıştır.

Örneğin;

İsa'nın Meryem kucığında konuştu yanlışsı aynen böyle bir önemli detayın ıskalanması sonucunda "İsa beşikte iken konuştu" yanlışına düşürür bizi. Kıssada ki sahnede Meryem kavminin karşısına gelir ve çocuğu işaret eder. Bu sahne kapanır. İkinci sahne otuz yıl sonra açılır ve İsa konuşmaya başlar. Ancak ayetler peş peşe geldiğinde konuşmanın bebekken ve beşikte yapıldığı yanlışına düşülür. Zaten bir kelimenin hangi anlama geldiği bağlam göz ardı edildiğinde ıskalanmışsa eyvah ki ne eyvah!

Bu noktadan hareketle Kur'an'ı Kerimi okurken ayetlerin bağlamı, öncesi ve sonrası ile niçin ya da ne zaman indiği gibi bilgiler konunun anlaşılmasına yardımcı olacaktır. Ayetleri tek tek bağlamından koparıp başlı başına seçerek okumanın, paylaşmanın Kur'an'ın indiriliş gayesine hiç bir faydası olmaz ve amaçladığı bilinci de sağlamaz. Aksine zarar verir. Çünkü parçalar daima parça halinde kalır ve ümmet parçalardan dolayı bütünü göremediğinden parçaları bütün zannederek fırkalaşır, mezhepleşir ümmet olarak parçalanır. Kur'an bütünüyle insana bilinç kazandırmak ister. Sözlü kültür yoluyla Muhammed a.s'a vahyedilmesinin nedeni budur. Yoksa Kur'an, tek parça ve bir seferde, toptan iki kapak arasında da gönderilebilirdi.

61

Anlamsız Bağlam, Bağlamsız Anlam!

Mekke de kendi sosyal sorunları için de çeşitli durum ve olaylar bağlamında vahyedilen Kur'an'ın, ilk muhatapları ile daha sonra ki biz muhatapları açısından kazandığı anlam farklıdır. Sözlü olarak aktardığı anlam ile şimdi elimizde yazılı metin haline geldikten sonraki anlamı ve anlaşılması tamamen aynı değildir. Bunun en önemli nedeni; Sözlü kültürün yazılı kültüre ve bir dilden başka bir dile geçtikten sonraki teknik sorunlardır. Sözlü olarak Muhammed a.s'a destek olan Vahiy, aradan uzun bir süre geçince iki kapak arasına alındı ve en az yüz elli yıl sonra başka dillere de çevrilerek tefsir edildi.

Kur'an'ın sözlü metin formu, doğrudan Muhammed a.s'ın kendisi ile muhataplarına yönelik olduğu halde, yazılı metin formu, Kur'an'ı okuyup anlamak isteyen sonraki herkese yöneliktir. Sözlü dil alışkanlıkları ve düşünüş biçimiyle oluşturulmuş bir metin aynıysa yazıya çevrilse muhtemel okurlar açısından anlamda kapalı ge-

len, açıklanması gereken yerlerin olması doğaldır. Muhataplar bakımından, Kur'an'ın sözlü metin formundaki anlamıyla, yazıya geçirilmesinden (mushaf) sonraki anlamı farklılaşmıştır. Bu durum önemli bir sorunu beraberinde getirmektedir. Asıl muhatapların sosyolojik gerçeklikleri dikkate alınmaz ise sözlü kültürün ilk anlamı, yazılı anlamı anlamsızlaştırabilir. Mesele Mekke'de "kavga" iken, günümüz güncelinde ise; Bilimsel keşifler, sırlar ve gizemlerin çözüm aracı, tılsımlı faydaları ile şifa dağıtıcısı, edebiyatın sonsuz malzemesi olabilmektedir. Bu Yahudiler için Kur'anın; "ağızlarını eğip büküyorlardı" dediği şeydir. Yani, anlamı bağlamından koparmak! Ayeti rastgele seçmek ve amacı dışında kullanmak.

Kur'an, Muhammed a.s'ın Mekkesi'ne "adam olun" demek için gelmiştir. Bu gün bizim onu "bilim adamı olun" şeklinde anlamamız için gelmemiştir. O günkü anlam ne ise bugünkü anlam da aynı olmalıdır. O gün kavga ne ise bu gün de o olmalıdır. Kur'anın bu amaç dışında kullanılması Kur'anın indiriliş gayesine aykırıdır ve tıpkı Yahudilerin yaptığı gibi;"Ağız eğip bükme"den bir farkı yoktur.

62

Büyük Taşlar

Bilindik bir hikayeyi aktarayım nerede okumuştum hatırlamıyorum. Profesör öğrencilerine zamanın ideal ve doğru kullanımı yahut önceliklerimizi doğru belirlemek üzerine bir örnek sunuyordu. Böyle bir şeydi işte. Büyük bir cam fanusla biraz kum biraz taş ve bir sürahi suyla meramını anlatmıştı.

Kadrrrrr abiiiiiiiiii, abi nerde kaldı bizim çaylarr.

ee abi tamam da bak muhabete giremedik, hadi abiii. Geçen getirdiğimiz sobayı kurdun mu abi? çocuklar üşümesin sonra.

Ne diyordum haa cam fanus, çakıl, taş, kum. Önce büyük büyük taşları cam fanusun içine koymuş

- Doldu mu? diye sormuştu öğrencilere. Onlar da;

- Doldu hocam

cevabını verince taşların arasında küçük çakıl taşlarını serpiştirmişti ta ki cam fanus doluncaya kadar ve tekrar sormuştu;

- Doldu mu? ve aynı cevabı almıştı;
- Evet doldu hocam

Bu kez büyük taşların arasına dolan küçük çakıl taşlarının arasına dolacak şekilde kumla doldurmuştu cam fanusu ve soruyu tekrarlayınca bilindik cevabı almıştı.

- Evet bu kez kesin doldu hocam.

Mahmut abiiiiii abi çay öldük burdaaaaa madara olduk bak arkadaşlara. Abi naptın şu elektrik faturasını geçen arkadaşlarla göndermiştik yatırdın mı? tamam abi sıkışırsan yine haber gönder. Ne diyordum haa hoca fanusa sürekli bir şeyler ilave ediyor ama fanus bir türlü dolmuyodu. En son içine tamamı doluncaya kadar su ilave edince kendisi;

- İşte şimdi doldu diyerek şunları söylemişti. Bakın çocuklar; Hayat da adeta bu cam fanus gibidir. Eğer önce büyük taşları sonra kum ve suyu ilave etmez önce suyla doldurursanız büyük taşlara yer kalmaz demişti. Aklımda kalmış nedense İslam denince daima aklıma bu “büyük taşlar” meselesi gelir.

Sağol Mehmet abi benim ki tek şeker. Yanlış bu çaylar gelene kadar biz muhabbeti bitirdik. Şu geçen erzak yardımı yaptığımız ailenin oğlu işe girdimi, arkadaşlar iş ayarlamıştı. Tamam abi sorun olursa haber ver. Ne diyorduk? büyük taşlar, hah. Hayat, İslam’dan başka taşlarla doldurulamayacak kadar narin ve küçüktür. Büyük taşları yerli yerine koymak yerine hayatlarımızı, felsefe laklakları ve tasavvuf aylaklıkları ile doldurursak bir gün cam fanusumuz dolacak ve İslam’a hiç yer kalmayacaktır. Şimdi dönüp hayatımıza bakalım ve İslam’ın büyük taşla-

rına öncelik verelim ondan sonra kendimize de sürekli şu soruyu soralım; Acaba Doldu mu?

Not: Çaycı abinin adının sürekli değiştiğine takıldıysan yazıyı bir daha baştan oku zira anafikire odaklanamadın!

63

“Ben” kimim? “Sen”
kimsin? “Kim” kim?
noluyoruz ya!

Gözlerinizi sımsıkı kapadığınızda düşüncelerinizin içinde karanlıkta beliren bir kişi ile sohbet edersiniz. Genelde yalnız kalınca insanın kendini dinlediği, kendisi olan “ben”dir bu. İnsan beyni karşısında konumlandığı bu ikinci kişiliğe sanki farklı bir kişiymiş gibi davranır. Çünkü beynimiz aynı anda hem bu ikinci kişiliği hemde kendimizi algılamakta zorlanır. Önce birisini konuşturur sonra diğerini. Böylece birisi konuşan diğeri dinleyen olabilen bir durum ortaya çıkar. Aksi durumda beynimiz aynı anda iki kişiliğin taleplerine karşılık veremez. Bu aslında insanın beyninde ürettiği sanal bir “ben”dir.

Şimdi biraz geçmişe gidelim, Hint kıtasına. Tarih milattan önceler, üçbinler falan. Harappa yerleşkesi dışarıdan gelen Ari istilaları ile sentezlenir ve yeni bir uygarlık doğar, Hint Uygarlığı. Uygarlığın ilk dönemleri incelendiğinde Vedalar’ın içinde Tevhid’i hakikat izlerine rastlanmasına rağmen sonraki dönemlerde yazılan Upanishad’lar

günümüzde yaygın tanımı ile Felsefenin de yayılmaya başladığı ilk yazılı kaynaklar olması bakımından dikkat çeker. İşte bizim üzerinde durmamız gereken yer burası. Felsefenin ilk yazılı kaynağı olan Upanişadlar. Dikkatli bir inceleme de genel içerik olarak iki kişinin konuşmalarını andıran bir havaya sahiptir içeriği. Sanki Brahman ve Atman adında iki arkadaş sohbet ediyordur. Hayatdan, insanlardan, tanrıdan, yaradılıştan v.b. Bilge bir havası, üst perde bir hitabı vardır. Tanrısal bir eda kazandırmak için böyle bir hitap tercih edilmiş olabilir. Ancak sonradan anlarsınız ki aslında tüm Upanişadlar da konuşan bu iki kişi aslında aynı kişidir. Bütün hint felsefesi de bu iki kişinin hangisinin “Tanrı” hangisinin “İnsan” olduğunu sürekli tartışa durmuştur. Bu tartışma asla da bitmeyecektir. Tartışma biterse dükkan kapanır !

Dur şimdi kesme hemen, ne ilgisi var diyeceksin bunların gözlerimizi kapadığımızda konuştuğumuz “ben”-le. Söyleyeyim;

Hint felsefesi ve tasavvufu yuvarlana yuvarlana Batıya oradan İslam’ın zuhurundan sonra da Tefsir ve Kelam yoluyla İslam’a girdi.

Şimdi gelelim demek istediğimize;

Felsefenin de Tasavvufun da “Bir Ben var bir de Ben’den içeri” tezindeki “ben”, Hint felsefesinde ki sürekli birbiriyle yer değiştiren Brahman ve Atman’ından başka bir şey değildir. Felsefe ve Tasavvuf’un birbirine harmanlandığı düşünce fabrikaları, beynimizin bize oynadığı bu ikinci kişilik oyunundaki “ben”i daima içsel “tanrının sesi” zannedip sürekli hem kendini hemde tüm insanlığı yanıltıp dipsiz kuyulara attı. Şimdi canım kardeşim, Allahını seversen aklını başına topla ve bir an olsun içinden gelen sese kulak ver. İçinden gelen ses Tanrı’nın sesi değil, olsa olsa Ya vicdanının sesidir ya nefs’inin sesidir. İkisi de Sen-

sin. Başka bir Sen de yok. Akıllı ol, Aklını başına al. Öyle yok “Tanrı içimde”, “Ben Tanrının sesiyim” gibi safsatalara girme. Aklını başına alıp adam olursan içsel sesin vicdanın olur aksi olursa nefsin olur. Ve İnsan, bütün kötülüklerine mutlaka bu sahte ikinci kişiliğini alet eder ki bu ikinci kişiliği tüm kötülükleri ona “hoş” gösterir.

“Musa: Ya senin zorun nedir, ey Sâmirî, dedi.”

20/Taha - 95

“O da: Ben, onların görmediklerini gördüm. Zira, o elçinin izinden bir avuç (toprak) alıp onu (erimiş mücevheratın içine) attım. Bunu böyle nefsim bana hoş gösterdi, dedi.”

20/Taha - 96

64

İçten yanmalı Ümmet!

İslam, evrensel çapta siyasi, idari, hukuki, sosyal ve kültürel bir yaşam çerçevesinde medeniyet nizamını hedefler. Çünkü İnsan ve İnsana dair sorun nerede ise İslam oradadır. Bu sorunların Vahiy kökenli çözümleri mutlak surette zaruridir. Bunun farkında olarak her fert bu medeniyetin inşasından ve sürdürülebilir olmasından sorumludur.

Bu medeniyetin bindörtüyz yıllık etüde dayanan sistemleştirilmiş ve kemikleştirilmiş yalnızca bir inanç sistemi haline dönüşmüş mezarlığından dünyaya Adalet ve Barış getirmesi şimdilik zor görünüyor. Tüm kurumları batı tarafından işgal edilmiş tüm değerleri ideolojilere bölünmüş parçalanmış ve elden gitmiş durumda. Her bir ideoloji bu gün yeryüzünde İslam'ın temel ahlak öğretileri üzerinde yükselir ancak beşeri oldukları için yamulmaya hatta yıkılmaya mahkum hale gelir. İslamın tüm kavramları salt kavram olarak yalnızca analiz edilir hale gelmiş

ve günlük yaşamın hiç bir sorununa çözüm üretemeyerek kıyısından bile geçememektedir.

Bireysel formel ibadetlerin ön plana çıkmasının toplumsal ve sosyolojik sebepleri üzerinde durmadan söylenmesi gereken şey şudur; “İslam, Caminin içinden çok dışıyla ilgilenir” Çünkü sorun daima dışarıdadır. Bir ümmet organizasyonu olmamız, topyekün birlikte ve tek vücud hareket edebilmemiz için Kur’an’ı Kerim’i; basit, anlaşılır ve her ferdin sorumluluk bilincini harekete geçirici nitelikte okumaya ve okutmaya bağlıdır. Bu bağlamda her fert hem amir hem memur olmalıdır. Yalnızca amir ya da memur olunan bir organizasyonun başarıya ulaşması düşünülemez. İslam’ı mabedin içinden ibaret hale getirenlerin mutlak surette bu işten çıkarları vardır. Maddi ya da manevi. İslam’ı mabed dışına ve yaşanabilir kılmaya önce Kur’an’ı anlamakla başlamalı, anladığını zannederek değil! Kur’an’ın tamamını okuyan birisinin “Allah yeryüzünde ne yapmak istiyor?” sorusunu makul ve içi dolu bir şekilde yine Kur’ana uygun cevaplar vermesi gerekiyor. Açlar, açtıkaliler, yerlerinden yurtlarında sürülenler, ezilenler ve zulmedenler. Kısacası yeryüzünde sürgit büyük kavga...

65

Geçmişe doğru ilerleyelim, gelecekte yer kalmadı!

İnsanlık yerinde sayıyor;
Psikolojik olarak basit düşünenenden daha karmaşık düşünmeye başladı ancak toplumsal sorumlulukları itibari ile daha duyarlı ve sorumluluk sahibi olmaya doğru bir seyir izlemiyor. İnsanlık yerinde sayıyor. Dahı iyi çalışıyor, daha iyi tasarlayarak öldürüyor ve bunu akıl almaz karmaşıklıkta silahlar kullanarak yapıyor. Öldürmek artık matematiksel bir sayısalıktan ibaret. Haber organlarında çokluğu ya da sansasyonel oluşu insan üzerinde daha kalıcı bir etki yaratıyor. Basit ölümler ve az sayıda ölümler dikkat çekmiyor. Afrika da açlıktan ölen binlerce kişi ile Avrupa da ölen ya da öldürülen bir tek kişi aynı değil. Aynı oranda rağbet görmüyor.

İnsanlık yerinde sayıyor;
Dini gelişmişlikte de öyle. Dünün totem, animist, pagan kültürleri yahut politeist ve daha monoteist bir anlayışa evrilmiyor aksine daha da birbirine karıştırarak insan ken-

disini tanrılaştırıyor. Kendisini O'nun yerine koyuyor ve yine kardeşi olan bir diğer insanı kendisine kul/köle ediyor. Sosyal adaleti sağlamak yerine tüm Dini argümanları ticari bir araç haline getiriyor ve satıyor. Geçimlik sağlıyor. Dün bir taş taptırıyordu. Şimdi ise yanmaz kefen satıyor. Kabenin yönünü bulan icadlar, dua eden tespihler, bismillah diyen bardaklar, kafaya daha iyi oturan takkeler üretiyor. Zemzem suyunun insan sağlığına zararından çok manevi sarhoşluğu gözlerimizi kör ediyor.

İnsanlık yerinde sayıyor;
Daha dün; Yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayın diyen Allah'a "Biz yalnızca İslah ediyoruz" diyorlardı. Bu gün Ortadoğu işte bu "ıslahçılar!" elinde ıslah edilmeye çalışılıyor. İnsanlık yerinde sayıyor, olmadı başa sarıyor, birbirine katıp tekrar başa sarıyor. İlerlemiyoruz, gelişmiyoruz, uygarlaşıp uygarlaşıp bir türlü medenileşemiyoruz Bu nedenle Tarih bizden "uygarlıklar" olarak söz eder "Medeniyetler" diye söz etmez. Hiç başaramdık hep kıyısından döndük. Kıyısından döndüğümüz her Medeniyet bize bir peygamber adıyla kaldı. Hud Kavmi, Semud Kavmi, Lut Kavmi, Medyen...

Duvarlara resim çizen insanlığın tabletlere tivit atan torunlarıyız biz. İlerlemiyoruz aksine versiyon atlatıyoruz. Her yeni versiyonda Daima; "Bu sefer ki daha iyi", "Bu sefer ki öncekinden çok daha iyi", "Bu sefer ki en son modeli" diyerek her ürünü tüketen tükeçileriz sadece. Tüket, tüket, tüket. Ye babam yee. En son çıkanını tüket ve en iyisini ye...

66

İqra: Oku'madan önce Hatırla/Hatırlat

İnsanlığın en kalıcı hatasının unutmak olduğu Kur'an'ı Kerim'de, geçmişe ait kıssalardan örnekler verilerek hatırlatılır. Unutma ya da unutturma eylemi, insanlık kadar eski bir tutumdur. Öyle ki unutmaya yatkın olan insan aynı zamanda unutturmaya da yatkın başka bir tutumun güdümü haline gelmiştir. Öylesine tekrar eden bir süreç ki, İnsan kendi varlığını ve varlık nedenini unutanların dünya hayatını oyun ve eğlenceye çevirerek, kendi uydurdukları dini insanlara pazarladığı bir kısır döngüden ibarettir. Unutma ve unutturma eylemi kimi zaman aklını kullanmamak ve gereğince düşünmemek olarak insanın bir eksiği ve kusuru olarak Kur'an'ı Kerim de çokça eleştirilir. Ayrıca "Atalar Dini" olarak kavramlaştırılan bir inanç biçimi olarakta. Geçmişten gelenin kutsandığı ve mutlak kabul edildiği bu inanç biçiminde, gerçeklerin dile getirilmesi karşısında Kur'an, çok ciddi bir direnç bulmuştur. Kimisi bu gerçekleri unutmuş, kimisi bu gerçekleri unutturarak kendi inançlarından rant sağlayarak aslında ken-

di sonlarını hazırlamışlar, sonuçta her iki zümrede unutulmaya mahkum hale gelmişlerdir. Kur'an bu bağlamda iki kişi ile mücadele eder;
Bir, aklını kullanmayanlar.
İki, aklını kullanmayanları kullananlar.

İslam öncesi Arap toplumunun çoğunluğunu işte bu atalar dinine mensub müşrikler oluşturmaktadır. Toplumun bir bölümü aklını kullanmıyor diğer bir bölümü ise bu aklını kullanmak istemeyenler üzerinden geçiniyordu. Bizzat Kur'an'ın tanımlamasıyla kendilerine “müşrik” denilen bu insanların, Allah'ın varlığından haberdar oldukları birçok ayette açıkça ifade edilmektedir. Onlar, Allah'ı “Kabe'nin Rabbi” olarak kabul ediyor, yeminlerinin en samimi olanlarını Allah'a yapıyorlardı. Hatta putperestlerin ibadet ettikleri nesneleri “şefaatçiler” olarak görmeleri, onların daha yüksek bir yaratıcıyı tanıdıkları anlamına gelebileceği gibi bu tanımlama ile “Din Günü”nü yani ahireti kabul ettikleri anlamına da gelebilmektedir. Ancak müşriklerin ahiret inançları kişisel ve toplumsal hayatlarında hiçbir etkisi olmayan kaybolmuş bir inanca dönüşmüştü. Kuran müşriklerin ahirete inanmadıklarını vurgularken bu etkisizliği sergilemek istemektedir. İslam öncesi Arap toplumunda bazı put isimlerinin Allah'ın isim ya da sıfatları ile olan benzerliği de dikkat çekmektedir. Bu benzerlik çok eskilerden tevarüs eden Tevhid anlayışının birer kalıntısı olabileceği gibi, Allah adına bu sıfatları kendilerine hasretmiş yarı tanrılaştırılmış insanların var olabileceğinin en bariz örneğidir.

İslam öncesi ve İslam'ın geldiği ilk dönem müşrikleri putları “Allah'a yakınlaştırmacı birer unsur”, “Allah katında birer şefaatçi” olarak değerlendiriyorlardı.. Bahsi geçen tüm putlar insanların tanrılaştırılmasıdır. Bu günün alimi dünün saygın üstadı yarının kutsal ve şefaatcisi olabil-

mektedir. Yeterki üzerinden zaman geçmeye görsün. Müşrikler için putlar Allah ile kendileri arasında birer aracı konumundadır. Bizzat Allah yerine koydukları şeyler değildir. Bu araçların insan olması bize Alak Suresindeki; “İnsanı kan pıhtısından yarattı” hatırlatması olarak döner. cektir.

Bilindiği üzere Kur'an Cahiliye Dönemi gelenek ve kurumlarının tamamını değiştirmeye yönelmemiş, Tevhid ilkesine ters düşmeyen ve sosyal yaşam için yeterlilik özelliğini yitirmeyen kurumları bazı düzenlemelerle sabit bırakmış, bu özellikleri taşımayanları ise ya tamamen kaldırmış veya zamanla kalkmasını sağlayacak bazı düzenlemelerde bulunmuştur. Örneğin “Haram Aylar” böyle bir gelenektir ve Kur'an bu güzel adeti sürdürdü. Çünkü bu aylarda onlar asla savaşmıyorlardı ve bu geleneklerinden gelen bir tutumdur.

İnsanlığın Sünnetullah'a aykırı bir eyleme dönüşen merkeziyetçi, bencil ve faydacı tutumu nedeniyle yeryüzü daima kan gölüne dönmüş, savaşlar zulümler, haksızlıklar bitmek bilmemiştir. Bu sonuç elbetteki İnsanın haddini bilmeksizin kendisini yeryüzünün ilahı konumuna çıkarması nedeniyle. Bu tanrılaşma ve tanrılaştırma eylemi, uzun bir süreç sonucunda kurulan düzenler şeklinde varlığını sürdürür olmuştur. Bu durumu besleyen en büyük etken insanın Allah'ın rehberliğini unutmasıdır. Vahiy işte bu fitratın aksi istikametinde hareket eden insana, yeryüzünde bulunuş gayesini daima hatırlatmış, ancak insan yine unutmuştur.

İnsanlık yine can çekişmek üzereyken Muhammed a.s ile Allah yine insanlara vahyetti ve dedi ki Peygamber diliyle;
Hatırlat ! Unuttu yine Rahman ve Rahim olanı Unuttu yine

insanı bir yumurta hücrelerinden yaratana!
Hatırlat ! Unuttu yine Rabbinin Sonsuz Kerem Sahibi ol-
duğunu

67

Yok Dini

Eğer İslam’a bir beşer tarafından isim verilme hakkı tanınmış olsa, başta en uygun isim sanırım ‘Yok Dini’ olurdu ve insanlık kemale erince de ‘Var Dini’ olarak değiştirilirdi. İnsanlığa gönderilmiş gerek Kur’an’ı Kerim gerekse diğer kutsal kabul edilen kitaplar, sade ve öz ilahi emirler içermiş ancak insanlık asla bununla yetinmemiştir. Kendi ürettiği masal, menkıbe, mitleri gerek kitap ile gerekse hiç kitabı söz konusu etmeden Dinleştirmiştir. Beşeri müdahaleler bizzat kitabın kendisine değil kitabın konusu olan itikadın “Yok Dini”ni kalıcı ve kemikleşmiş atalar dinine dönüştürmüştür. Sorgulanmayan bilgi, eski olanın kıymetli ve muteber oluşu zannı, başlı başına Kur’an’ın eleştiri konusudur. İslam da “O yok”, “Bu yok” demekten asla Kur’an’a sıra gelememektedir.

Kur’an’ın aydınlık ışığı kısa sürede birçok yardımcı kaynaklar vasıtası ile karartılmıştır. Bu yardımcı kaynaklar zamanla fırkalaşmanın da başlıca nedeni olmuş

ve ümmetin iki yakası asla biraraya gelememiştir. Hadis meselesi başlı başına bir tartışma konusudur ancak şu örnek belki de ümmet ve insanlık serüvenindeki hata tek-rarı için muhteşemdir. “Yahudiler yetmiş bir fırkaya ayrıldı. Bunlardan biri cennette yetmiş cehennemdedir. Hristiyanlar ise yetmiş iki fırkaya ayrıldı. Onların yetmiş bir fırkası cehennemde biri cennettedir. Muhammed’in nefsi kudret elinde olan Allah’a and olsun ki, benim ümmetim de muhakkak yetmiş üç fırkaya ayrılacaktır. Bunlardan bir tanesi cennette yetmiş iki tanesi cehennemdedir.”

Fırkalaşmayı kökten reddeden bir temele dayalı Kur’an ortada dururken, bu fırkalardan yalnızca bir tane-sine vurgu yapmak ve ucu açık bırakmak ümmetin düştü-ğü durumun başlıca sebebidir. Sevgili Peygamberin böyle bir söz söylemesinin imkansızlığı bir yana, bu söz aslında biri hariç gerisi mantığı ile fırkalaşmayı daha da körükle-miştir. Herkes kendisini kurtulmuş fırkaya atfederek söze başlar, cenneti kazanmanın rahatlığı ile sözü bitirir. Asıl acı olan bu sözün Kur’an’a uygunluğu değil, tartışmaların Hadisi inkarı etrafında dönmesidir. Hadisi inkar peygamberi, peygamberi inkar Allah’ı inkara dönüştürülüp, Kur-an konuşmacısı nerede ise her zaman tekfir edilmiştir.

Allah’ın vahyi yeterli görülmemiş, Yahudilerin; “Rab Musa’ya yazılı Torah ile birlikte bir de sözlü Torah” verdi-ği iddiası gibi bizdeki Hadislerin de “Sözlü Kur’an” haline getirilerek dindenmişçesine neden olmuştur. “Ne zararı varki” düşünce ve mantığıda zamanla, ortaya tanınmaz ve uygulanması imkansız bir din motifini çıkardı. Temel kav-ramlara sadık kalmak, aynı zamanda yüzlerce yıllık bilgi ve birikimi de kurcalamayı gerektirmiş ve bu nedenle Müslümanlar Kur’an merkezli evrensel bir dil, yaşanabi-lir söylem/eylem birlikteliği geliştirememişlerdir. İslam’ın sosyolojik hayata baştan aşağı müdahalesine, bu fırkacı

ve atalar dininin kemikleşmiş yapısı engel olmuştur. Dünyaya da akan kan ve gözyaşının bitmek bilmeyişinin nedeni Kur'an'ın sosyolojik okuma ve anlama eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Çünkü amacı dışında ve detaylarda boğulan bir okuma bizi fırkalara, mezheplere, ekollere bölmüş, güçsüz kalan ümmet savunmasız kalmıştır. Yüzlerce yıllık kaynak analizi ve etüd çalışması Müslümanları mevcut bilgileri yerinde saydırmaktan da öteye götürmeyecektir. Ortaya çıkan büyük külliyat ile rant devşirenler, "Allah'ın ne yapmak istediği"ni değil "en mükemmel din" vurgusu üzerinde durarak adeta mürid toplayıcılığı yapmaktadır. Zamanla taraftarlık da, fırkalaşmanın hızını ve dozunu arttırarak bir Din fanatizmine dönüştürdü. Yeryüzündeki zulüm ve bozgunculuğun kitabını işte bu zihniyet yazar ve okutur. Zulüm, bu uyuşturucu ve mistikleştirici fanatizm nedeniyle alabildiğine yayılabilecek miskin ve parçalanmış bir yapı bulur. En çok peygamber ve kitabın gönderildiği Ortadoğu'nun bu paramparça oluşu ve dünyanın hiçbir yerindeki mazlumlara el uzatamayışının en büyük nedeni; "Yok Dini"ni yaşayan, düşünmeyen, akletmeyen, aktarım ve geçmişin paha biçilemez oluşu ile beslenen çarpık anlayıştır. Ümmetin çaresi ise; Müslümanları tüm dünyada Emperyalist ve Zalimlerin karşısına çıkaracak olan "Yok Dini"nden "Yettiği kadarı var Dini'ne geçmektir.

Var Dini, kısa ve öze dayalı, özü anlama ve kavramayı ilke edindiren bir anlayışa sahiptir. Var Dini Kur'an'ın insana kazandırmaya çalıştığı bilincin peşindedir kuru takliden değil. Taklit yerine daha iyisini ve güzelini yapabilmeyi, aykırı olana karşı dik durabilmeyi, zulmü ve bozgunculuğu redetmeyi barındırır. "La/Hayır" ile başlaması aslında bu dinin var olduğunun bir göstergesidir. Yok Dini'ni yaşayanların, zamanla İslam'ı yok etmekten başka birşey elde etmediklerini bütün bir insanlık tarihi göstermiştir.

E

Musa, Ekmek ve Özgürlük

68

Tek başına, İbrahim.

İbrahim önce babasına, sonra toplumuna ve daha sonra da kendini toplumun çobanı sanan Nemrud'a: "He-piniz ne aptalca davranan mal adamlarsınız ya!" ve putları işaret ederek; "şunlara mı tapıyorsunuz ?" dedi.

Dedi mi?

Dedi,

Dedi, dedi.

Yok yok öyle demedi. Bak şimdi! Onların fanatik damarlarına damarlarına basmadı. Geleneklerinin üzeri-ne çömkürmedi, höykürmedi, sabah akşam madaralık pe-şinde koşmadı. Kime ne diyeceğini ne tonda konuşacağını iyi bildi. Babasına diyeceğini kavmine, kavmine diyeceğini Nemrud'a demedi. Herkese düşünme payı verecek bir öl-çüde soru ile hak ettiği kadar süre ve vicdanlarını harekete geçirmeye zorladı, bu yönde örnekler sundu.

Babasına "Sana yararı da zararı da dokunmayan

bu şeylerden nasıl bir yardım bekliyorsun ki!” dedi. Düşündürmek istedi. Belki kendine gelir, kafayı toplar diye. Ve her seferinde cümlesine: “Ey Babacığım” diye başladı. Yani; “benim derdim seni madara etmek değil seni içine düştüğün bataklıktan kurtarmak” duygusunu vermek istedi.

Toplumuna ise “Size yararı da zararı da dokunmayan şeylerden nasıl yardım bekliyorsunuz, bu putları niçin araçlar edinip, niçin adeta tapıyorsunuz? dedi. Düşündürmek istedi. Baktı olmadı, baltayla mabede dalıp bütün putları kırıp “bunu putlarımıza kim yaptı?” sorusunu sordurup baltayı en büyüklerinin boynuna astığını işaret ederek “ o yaptı” dedi niçin? “Sen de bilirsin ki Ey İbrahim bunlar konuşmaz” itirafını yaptırmak için. Vicdanların derinlerden gelen bir itirafı dile döktürmek için. Bir süre adam oldular ama peşlerini bırakmayan ruhbanlar ve Nemrud baskı eski oyun ve eğlencelerine geri döndürdüler onları.

Sıra geldi Nemrud’a. Bir yanlış düzeltelim önce. Tıpkı Firavun gibi Nemrud da asla “Ben Allah’ım” demedi. Bizim geleneksel algımızda maalesef bu böyle yanlış bilinir. Hiç bir toplum “Mutlak Aşkın” olan ve her toplumun farklı farklı isimlerle isimlendirdiği “Allah” yerine hiç kimseyi koymamıştır, araya birini koymuştur. Bütün sorun ve bütün karışıklık da buradan çıkıyor. Nemrud öylesine yığıp biriktiriyor, öylesine halkın üstünde jakoben, lümpen, Nişantaşı edası Bağdat Caddesi kendini beğenmişliği ile kendini üstün görüyordu ki “fabrikamı kapatsam hepimiz açlıktan ölürsünüz” demeye getiriyordu. Hayat onun ve onun gibi arilerin, seçkinlerin ve kast sınıfında en üstte olanların hayatıydı, gerisi parya gerisi “işçisin sen işçi kal” türküsü.

Ne yaptı İbrahim ?

“Bende yediriyor içiriyorum, dükkanı kapatsam, fabrikanın kapısına kilit vursam açlıktan ölürsünüz” dediğinde Nemrud’a:

“Benim ve şu halkında doyurana, güneşi doğudan doğruyor batıdan batırıyor, sıkıysa sende tam tersini yap!” dedi. Bu şu demekti; Ekinleri yeşerten de, meyveleri bitiren de, yağmurları yağdıran da, buğdayı ekmeğe dönüştüren de suyu veren de O’dur. Yani bizi doyuranda yalnızca O’dur. Bizi iki ayağımızın üstünde doğrultan, iki el, bir çift göz ve bir dil veren de O’dur. Yani “Patron da O’dur.” Senin asgari ücretine kalmadık!

İşte İbrahim, işte adamım, canım ciğerim İbrahim. İşte kavgasına ortak olduğumda kendimi dağlar kadar güçlü hissettiğim kardeşim İbrahim. İki gözüm Muhammedin atası, davasının dert ortağı. Babasına, toplumuna ve otoritenin ciğerine meydan okuyan adam. Ahmakça ve kör döğüşüyle değil. Düşündürerek, aklını başına toplasın diye dank ettirek. Fanatik bir takım taraftarı gibi sahte tanrılarına, aptalca geleneklerine söverek değil. Anne ve babasının karşına dikilip: “Ölünün arkasından Kur’an okunmaz, Şefaath vardır yoktur, Kur’an uzaydan söz ediyor etmiyor, dört eşlilik, kölelik, cariyelik, kadına kaç pay verelim mirastan” geyiği değil. “Akıl nedir, Vicdan nedir, Ahlak nedir ?” sorularının beyhude arayışları ile felsefe ve tasavvufunda bitip tükenmez kuyularında oyalandırmadan. O dernek senin bu dernek benim boş işleri ile ise hiç arası yoktu. İbrahim bir dert adamıydı, zira hiç bir yerde barınamamıştı. O diyar senin bu diyar benim yerinden yurdundan ancak bir davanın adamı kovulurdu. Yoksa Trt Diyanet de Musiki eşliğinde ve rask-ı cümbüş eşliğinde anlatılan Din’den kim rahatsız olsun ki ! Kendi etrafında

dönen Mevlevilerin “Gel gel olsan da gel” diyen bir kapının önünden niye kovulsun ki. Hayat kendi etrafında mayalanmış aklıyla dönene güzel İbrahim'im. Senin derdin de bu olaydı ya!

Bir de unutmadan eklemek gerekir ki “İbrahim tek başına bir ümmetti” derken o ağaç kovuğuna sığınmış, mağaraya çekilmiş ve bir lokma, bir hırka peygamberi değildi. Kavga adamıydı o kavga. O bu yüzden yalnızdı. Tıpkı İslam'ın tüm çağlarda yalnız oluşu ve yalnız insanların kavgasında sürdüğü gibi. Kavgaya kafadan dalınca yalnızlaştırır toplum, dışlar, afarozu yer zındığın da teki olursun. Babana, atana ve içinde bulunduğun otoriteye laf anlatamayınca onlar haklı sen haksız olursun. Kavgada tek kalırsın. Sonraki nesillerde gelir senin bu yalnız kavganı tv'lerde, sohbetlerde, salon toplantılarında, haftalık tefsir, kelam, fıkıh, meal derslerinde ballandıra ballandıra anlatırlar. Açlar, açıktakiler, mazlumlar ve zalime başkaldırırlar, hep masa başında işlenir. Bu hafta ki dersimiz; ”O iş bizde tamam yaaa, bizdee...” Ne zaman ulan ne zaman!

Ne zaman bitecek bu asırlardır sürdürdüğünüz ge-yik muhabbeti ile süslenmiş tartışmalarınız, aforizmalarınız, paradigmalarınız ha ne zaman!
Ne zaman el atacaksın bu işlere söylesen ya ne zaman!

Hangi gün sabah “Bismillah” deyip varoşlara dala-caksın ki açın halinden anlayıp, çıplağın sırtını sıvazlaya-caksın. Zalime ne zaman haykırmak için sokağa çıkacak-sın !...

Uyu İbrahim'im uyu, gözün arkada kalmasın. Davana sahip çıkıyoruz biz merak etme sen !

69

Arkadaş Peygamber

“Ahlak nedir?”, “Vicdan nedir?” gibi soruların kabul edilmiş kesin bir tanımı henüz yoktur insanoğlu tarihinde. Her toplum ya da insan kendince bir tanım ve cevap vermiştir bu sorulara, vermeye devam edecektir. Ancak bu sorunun “ne” liği bir türlü bitmek bilmediği için bizi “Nasıl Ahlaklı ve Vicdanlı işler yaparız?” noktasında olabildiğince engellemektedir. Meşgale çünkü “ne” konferansları ya da derslerine indirgenmiş durumda. İşimiz gücümüz “Ne” olduğunu anlatmak, anlamaya çalışmak, başkalarına tarif etmekle geçiyor. Hepimiz tadını bilmediğimiz bir meyvenin tarifini yapıp duruyoruz. Hepimiz ya suda balık, ya hepimiz uykuda rüyadayız.

Bir insana “daha ahlaklı ve vicdanlı olmayı” ya da onların ne olduğunu öğretemezsin, yalnızca örnek olup gösterebilirsin! Artık sonrası onun kendi vicdanına ve ahlakına kalmıştır. Bu kavramların hiç bir zaman “Ne” olduğunu bilemeyeceğiz. Yalnızca hissedeceğiz. Hissetmek için

de Ahlaklı olmak ve Vicdanı harekete geçiren işler yapmak gerekir. Bu noktadan hareketle şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki hiç bir peygamber ne bir Filozoftur ne de bir Sofidir. Hepsi de demir tavında dövölür misali kavganın ortasına dalmış ve açın, çıplağın derdiyle ilgilenmişlerdir. Bir lokma bir hırka diyerek dağa bayıra ağaç kovuğuna sığınmamış, zalimin hep karşısına dikilmişlerdir.

Pekii, Allah onların hayat hikayelerinden bize niçin kesitler sunuyor? Bir peygamberin biyografisini tedrisat edelim diye mi? Yoksa taklit edelim diye mi ? Yahut bu kıssadan hisseler yalnızca iki gözüm Muhammed için miydi?

Cesur ve korkusuzca kim “ben de bir peygamber gibi davranabilirim” diyebilir! Onlar gibi bir kavgaya dala bilir. Varını yoğunu bu davaya harcayabilir ?

Başına “Hz.” sonuna “a.s.”

“s.a.v.” koymadan anamadığımız,

“arkadaşım”, “iki gözüm”, “oy benim dert ortağım” dediğimizde fırça yediğimiz bu adamlar kimdi? Bunlar Süperman, Batman, Örümcek Adam filan mıydı ki onları biz bu gün niye taklit edemiyoruz? Davalarına dert ortağı olamıyoruz?

Ahlakını öve öve bitiremeyip davasını hürmetinden geride tuttuğum bu büyük adamların büyük kavgası niçin hayatımızın merkezine oturmuyor? Onlardan söz etmek yerine niçin artık kendi hikayemizin kahramanı olamıyoruz!

70

Rüyalar ve Adamlar

Allah'ın hitabı, olayları aktarış biçimi Kur'anda muhteşemdir. Bak bir örnek vereyim;

Yusuf'u bilirsiniz. Hani öyküsü koskoca bir sure de anlatılan. Kuyulara atılan, zindanlara atılan ama gidip Mısır'ın maliye bakanı olan. Mısır kaynaklarında tek bir Kral vardır o da "Kafir Kral" olarak anlatılan IV. Amenofis. İktidara gelince adını "Aton'a tapan" anlamında "Akenaton" ya da "Akhenaton" olarak değiştirmişti. Mısır inanç sisteminde Aton, yaratıcıların en üstünde Mutlak Aşkın'dı ve biricik olan yaratıcı demekti. İşte biz de ona Allah diyoruz. Yaklaşık sekiz bin yıllık Mısır tarihinde kendisinden "Çıldırılmış olmalı! Tarihimizde böyle kara leke görülmedi. Amon'u bırakıp, tanrılarımızı bırakıp tek bir tanrıya; Aton'a taptı..." diye bahsedilen biridir. Bu nedenle kadim Mısır geleneği onu kafir! ilan etmiştir. Kur'an ise Mısır İktidarını "Firavun" ünvanı ile anarken O'ndan Melik diye söz eder. Aslında "bizim adamımızdı" demeye getirir. İşte yine

Mısır kaynaklarında bu adamın bir de yardımcısı vardır. Mısır Hazinelelerinin vekili ve dışarıdan gelen, yerli olmayan birisi, kayıtsızda geçen adıyla: Tutu. Bu da bizim adamımız. Bildiğin, iki gözüm Yusuf işte...

Gel zaman git zaman, Melik (Akenaton); “Ben rüyamda yediz cılız ineğin yedi semiz ineği yediğini...” görüyorum diyerek aslında Amon Rahiplerinin yerleşik düzenini ortadan kaldırmak için bir yol ve yordam arıyordu. Üstelik Amon Rahipleri de bu rüya karşısında “Alla Allahhhhh! bu nasıl bir rüya ya, biz bunu yorumlayamayız” diye çakallık peşinde koşmaya, meseleyi anlamazdan gelmeye devam ediyorlardı. Sonlarının geldiğini anlamışlardı aslında. Melik de bildiğimiz anlamda bir rüya görmüyor bir hayal kuruyordu;

“Yok mu bana! şu Amon Rahiplerinin oturduğu düzeni alaşağı edecek bir yoldaş arkadaş!” “Yok mu bana! şu Faiz Lobilerinin kökünü kurutacak bir yoldaş arkadaş!”

“Yok mu bana! Dünya beşten büyüktür diyecek, zalime karşı duracak bir yoldaş arkadaş !

Yok mu ! Yok mu yaaa sahiden. Yoktu. Yalnızdı. Ya da etrafındakiler onun gücüne güç katmak yerine rant dersinden avuç avuç yudumlama derdindeydiler. Geçmiş zaman bilinmez, günahlarını almayım, neyse.

Kim bilir ne çok yaka silkmişti. Geceler boyu uykuları kaçmış, kim bilir mücadele sonucunda kaç suikast girişiminden kurtulmuştu. Üstelik bu çakal Amon Rahiplerinin darbe üstüne darbe girişimleri, sanal kriz senaryoları, döviz spekülörlükleri, faiz lobisi, kaçak sigara lobisi, altılı ganyan, loto toto, altılı ganyan ile elde ettikleri gelirleri vardı. Ülkenin memur, bürokrat, asker, dinli dinsiz takımından kim varsa kısacası kurtuluş umudunu ya da kısa vadede köşeyi dönme umudunu bu çakallara bağlamış

zavallılardan topladıkları himmetlerle ülkenin huzur ve istikrar arayışı önünde büyük engeldiler. Mısır madencikleri yani çil çil altıncıkları bu adamların elindeydi. Bildiğin Merkez Bankasında başına çökmüşlerdi. İktidara gelen her Kral mecburen bunları memnun etmek için ya toprak bağışlıyor ya onlara altın madenlerinden hisse, tokiden birer kat veriyordu. Mısır Milli Parkında çadır kurdurup daha sonra çadırı yaktıran, zabıtalari da besleyen bunlardı. “Ağaç kesiyorlar” yaygarasını “Adam kesiyorlar” kadar önemsemeyen ne kadar zengin züppesi, lümpen, hedonik takımı taraftarlarını kandırdıkları yalanları ile sokakları ateşe verdirmişti. Ülkenin tüm siyasi cinayetlerinin arkasına yine bunlar saklanmışlardı. Kendi tiyatrolarını yakıp “Sakallı bir adamdı üstelik tekbir getiriyordu” tiyatrosunu bunlar oynuyorlardı. Kendi gazetelerini bombalatan sonrada avazı çıktığı kadar mızıkçı çocuklar gibi “Cumhuriyet elden gidiyor!” sanal mağduriyetini de bunlar organize ediyordu. Kendi adamlarını mitinglerde, köşe başlarında ya da evlerinin önünde bombalatıp “O yaptı !” deyu, işine gelmeyen kim varsa onu işaret ediyordu. Mısır yerlileri ile Mısır yabancılarını birbirine düşman edip kılıç, çakı, tara satıp köşede parsayı toplayanlarda bunlardı. Düşmanlarla işbiliği mi dersin, ülkenin yerli ilk kılıç projesini satanlarla Mısır Gubitak Mühendislerini öldürenler mi dersin. Hep bunların kirli işleri. Say say bitmez...

Ama bak bir rüya nasıl da değiştirdi her şeyi. İnsan ancak hayalleri varsa yaşar ve İnsan ancak doğru bir hayalin peşinden koşarsa Allah'ın yardımını alır. Emekliliği hayal edip varı yoğunu satıp “ulan bu düzen anca bizi düzer, kaçıp bir köşeye de huzuruma bakayım” rüyalarını desteklemez Allah. Aç, açıkta dururken, mazlumun feryadı ayykuka çıkmışken, yolda kalmış gibe vurmuşlardan varoşlar, batakhaneler, umumhaneler, bilimüm haneler inlerken, dertli bir yürek nasıl olurda uyuyabilirdi! Kral da

olsa, zindanda köle de olsa Allah daima adalet arayanın, mazluma el uzatıp zalime ayak direyenin yanında yer alıyordu. Allah zayıfı kolluyor, gözetiyor ve yalnız bırakmıyordu. Hayalleri olanların yolunu aydınlatıyor, onları birleştiriyor ve mazluma böylece yardım ediyordu. Rüya görenin zindanda köle oluşuna, Mısır'a sultan oluşuna bakmıyordu. Davanın erlerinin statüleri ancak ve ancak Allah katında belirleniyordu. Yeryüzünün sahte ve sanal statüleri bu davanın yürütülmesinde hiç bir engel teşkil etmiyordu. Bunun yanında tespih çekerek, zikir çekerek, emekli masasını alıp bir köşeye çekilmiş ve Allah'dan yardım dileyenlere Allah yardım etmiyordu! Allah sadece onların rızkını veriyor, yediriyor ve içiriyordu. O kadar. O da rahman olduğu, rahmetin kaynağı olduğu için, rahim olduğu içindi. Yusuf'un derdi ile Melik'in derdi ile bunların ki bir mi şimdi! Dağdaki çobanın derdi ve alın teri ile Boğazda rakı balıkla gününü gün edenlerin derdi bir mi şimdi!

Lafı uzatmayalım, bir rüya gören daha vardı zindanda. Melik'in rüyalarına benzeyen. O da babasına “Babacığım şu çözüm sürecini başlatsam, darmadağın olmuş kürdü, türkü, çerkezi, boşnağı, abhazı, gürcüsü, romanı ile hep bir araya toplasam, hak adalet için savaşısam olmaz mı ?” dediğinde yaşlı ve bilge babası peygamber Yakub ona: “ Ah benim iki gözüm aslanım, hiç senin bu dağılan kabilelerin reisleri sana bunu yaptırırlar mı” Birisi “Barış” deyip Kenanlıları, diğeri “Cumhuriyet” deyu Fenikelileri, birisi “Hürriyet, Milliyet, Hak Hukuk deyu kendisini ayakta tutma peşinde. A benim iki gözüm yavrucağım, bu yaşta neler düşünürsün gel seni bi öpeyim aslanım benim” der ve öper koklardı. İki gözüydü ya Yakub'un belli ki o yüzden kör olduydu Yusufu kuyulara attıklarında. Belli ki zindanlara düşecek hayalleri olanların geride bıraktıkları kör oluyordu. Dert her yerde kendini bir yolunu bulup dışa vuruyordu. Yakub'un da rüyaları birdi. Dedesi İbrahim

gibi... “ah keşke yine tek millet, tek bayrak, tek vatan, tek devlet olabilsek, mazluma kucak, zalime korku salsak” rüyaları görüyordu. Konu uzamış ya farkında değilim neyse kısa keseyim,

Bize uykuları kaçan ve rüyaları olan adamlar gerek! Gerek ki Allah, adelet ve özgürlük yolunda rüyaları kesişenleri, ipine sımsıkı tutunup yalnızca boyası ile boyananları yolları üzre birleştirsın.

71

Allah Seni Arıyor, Ya Sen ?

Geceydi, ağır ağır gideriz diye düştük yola. Bir arkadaşımız askerliğini Erzincan'da yapıyordu, onu ziyarete gidecektik. Tevhid'i düşüncelerin yeni bulunmuşluğu ile heyecanın, motivasyonun, delikanlılığın zirvede olduğu günler. Hani koltuk altında kitaplarla kar kış, çekyatsız evlerde, yerde kilim üstünde haremlik selamlık ders yaptığımız günlerden kalma bir arkadaşıtı. Uğurlarken çok sarılmış ağlaşmış, çok ağlamıştım. Beni de askere o uğurlamıştı. Ama o dönem tefsir dersleri algısıyla oluşmuş bakış açıyla "Kafir bir devlete kulluğa nasıl gideriz!" çıkmazlarımızın beyin kemiklerimizi erittiği günler. Çok zor gelmişti bize askere gitmek. Yoksa vatan, millet hizmetinden kaçma ya da gençlik günleri zayi oluyor kaygısı değildi mesele. Ama ne günler! Benim askerlik yaptığım gere gelememişti, gelemezdi de. İmkansızdı. Ne diyorduk, ziyaret, hatır gönül yok yok yolculuk hahh. Tamam, tamam.

Planımız, yok yok planımız yoktu. Plansız yola düş-

tük, topu topu üç dört gün içinde gidip geri dönecektik. İçimizde en zeki! olanımız;

- Yaa, dedi, Biz neden Karadeniz üzerinden gitmiyoruz. Bir daha nerdeee oraları görücez ki taa Trabzon'a kadar gidelim ordan aşaya hoop al sana işte Erzincan abi, dedi. Sonra da Sivas üzerinden direkt geri döneriz.

- Ee mantıklı! dedik. O gün niye öyle dedik ve ben o arkadaşın ümüğünü niye oracıkta sıkmadım hatırlamıyorum, eski zaman neyse. Sabah nerdeydi hatırlamıyorum çorba ve fırından yeni çıkmış bir ekmek ziyafeti çektik. Dediler ki "bu bölgede bu çorba ve bu ekmek için taa İstanbullardan geliyor". Valla ne yalan söyliyim yıllar oldu hala o çorba ve ekmek aklımdan çıkmaz. Belki sabah namazını kılıp biraz üşümüşlük, biraz hafif ve esintili soğuşun verdiği Anadolu huzuru ya da dinginlik miydi bilmem. Şehirden, betondan kaçmanın hazzı belki de. Ama bildiğim bişey vardı ki, doğal olan her şey de huzur var. Konu neydi yaa! Haa ziyaret, yolculuk, hatır, gönül meselesi. Düştük tekrar yola. Tabelada nerden gördüm aklıma nerden düştü bilmiyorum kalmış işte Merzifon ilişti, baktım seksen kilometre.

- Yav, dedim. Şu Merzifon Evlerini bi görseydik ha, taa buralara kadar gelmişiz, seksen artı seksen ama değer, hı?

- He valla dediler bizim delikanlı eşsekler. Uymaz olsalardı bana. Hadi ben eşsek, bunlar da eşsek, bak mevzuyu kes şimdi!

Merzifona girdik abicim, daha girer girmez bir gariplik olduğunu anladık ama meseleyi bi türlü çözemiyoruz. Sağa çektik arabayı, arkada oturuyorum.

- Abicim bakar mısın, dedim,

- Buyur delikanlı dedi orta yaşlı bir abi.

- Burada meşhur evler varmış abi ama biz bir şey göremedik ya, dedim. Meseleyi anlayacağını düşünerek.Şöyle bi etrafına baktı, baktı, baktı. İki katlı, normal, betonarme evleri şöyle bir süzdü, süzdü..

- Valla hemşerim, dedi. Bizim bunlarda bunlardan başka evlerimiz yok, dedi. Bizim ilerizekalı arkadaş hemen atladı,
- Abicim bu evlerin nesi meşhur yaa allaşkına dedi, bastı gaza. Kendi kendine söylendi, daha adam kendi memleketini tanımıyor yuh! diye de uzatmasın mı, neyse. İlerde hem benzin alalım hemde gençlere soralım bilirler diye ilerledik. Yanaştık bi benzinciye pompada duran kardeş
- Skati bizi ışınl, dedik, bön bön bakınca eöğğ abicim fulle dedik. Genç espiriden anlamamıştı. Ya da bizim espirimiz o dönemde çok bayatlamıştı, yok yok bayat değil çok tazeydi. Her neysem
- Baksana kardeş, dedim. Ya burada hiç meşhur ev yok mu? geziyoruz sabahtan beri bi numara göremedik yaa, deyince
- Abi bizim buralar, mutaassıp ailelerin yaşadığı yerler, öyle evler burada olmaz, deyiverdi.
- Bizim ilerizekalı arkadaşın kankası olan ultrazekalı diğerrimiz atladı hemen,
- Kardeşim manyak mısın ta İstanbul dan bu işler için buralara gelinir mi ?
- Abicim o sizin manyaklığınız diye yapıştırıverdi deli ve kanlı olan pompacı genç, atarlıydı da biraz. Neysem biz dakika dakika bir bohemyaya batıyoruz ama içinden çıkılası değil. Kendi kendimizde “yuh bu da buranın güzelliklerinden habersiz, ilerde yaşlı bi amcaya soralım onlar bilirler” deyip cami cemaatının çıktığı camiye yanıştık. Namazları kıldık, dışarı çıktık cigaraları yaktık, uff o zamanlar ne içiyorum be. Taa ciğerlerin köküne kadar zıkkımolasıcası. Sanırsın bir nefes çekince dünyalar içime doluyor, nalet şey, aklıma geldi bak. Rüyalarım da giremeyesice. Yaşlı bi amcaya yanaştım;
- Canım amcam nasılsın, iyimisin, halin keyfin nasıl? Dedim. Biraz hoş beş ve sonra direk bodoslama konuya daldım bu kez.
- Hocam ya sizin buranın nesi meşhur?

- Valla genç, dedi, biraz da gülümseyerek “bizim buranın sadece eşşegi meşhurdur” deyince bizi bi aldı kıkırdama, gülme. Aslında her birimiz konuyu hiç üstüne almadan bir diğerrinin eşşekliğine gülüyorduk ya hiç kimse üstüne alınmıyordu ya neyse.

- Amca burada hani şöyle konaklar, iki katlı cumbalı evler, nohut oba bakla sofa evler yok mu ya! diye içlenerek söylendik.

- Evladım, dedi. Siz yanlış gelmişsiniz, Safranbolu Evleri bura çok uzak, dedi.

Vay canınaaaa. Onca yolu yanlış mı geldik yahu, dön geri gerisin geri. Yolda atışmalar, yok senden ötürüydü de benden ötürüydü de, mesele uzadı gitti. Günlerce eşşekliğimiz baki kaldı. Tabi hiç birimizi üstüne alınmadan! Bende miydi eşeklik ya niye bende olsun ki ortak eşekliğimizdi, bence.

Sanırım hikayemizdeki varılan sonucun, başta umulan amaçla ilgisiz oluşu gerçeği, Ümmetin genel maslahatını da çağırıştırıyor. Ne aradığını bilmeyen, sürekli arayış içinde didik didik ettiği Vahyin, hayatın ihtiyaçları doğrultusunda rehberliği işine yaradığı ya da yaramadığını bir türlü kabullenemeyişimiz. Vahyin gönderiliş amacının umutulup yalnızca Allah'ın insanlarla iletişim kurma ihtiyacı ya da kendini tanııtma zarureti çerçevesinde algılan bir zaviye ile içerisinde şifreler, sırlar, gizemler arayanların vardığı nokta da kanımca bizim içine düştüğümüz gibi Sefranbolu değil Merzifon bohemyası. Sahi neydi Muhammed'i, Musa'yı ve Yusuf'u varoşlara çeken dert? Saraydaki rahatı açın, çıplağın derdine değıştiren şey? Acaba Muhammed a.s ve Arkadaşları, Mekke'de herşey olunda giderken Allah'ın “Gelin size gezegenlerden, atomlardan, sonsuz uzaydan, kozmik boşluktan, kıldan yünden, bir damla sudan nasıl bir varlık olarak sizi yarattım, hadi beni takdir edin, bi alkışlayın da göreyim” tatmini

için mi vahyetmişti? Hiç sanmıyorum! Hiç sannnnnnmıyorummm. Allah yaralı bir yüreğin, ta ciğerlerin derinlerine inmiş yangınını söndürmek, ona yol göstermek ve onun eliyle de mazlumlara arka çıkmak istiyordu. Zalimlerin karşısına işte bu ve bir avuç bu kişilerin kardeşlik örgütüyle dikiliyordu. Tüm kainatın sahibi iki ayağı üzerinde yürüyen, çelimsiz, güçsüz bir adamın diliyle konuşuyordu ve diyordu ki “Bana değil, kendinize ayıp ediyor ve birbirinize yazık ediyorsunuz!” Utanılacak bir durum ki hatta yerin dibine girilesi bir durum. Öyle değil mi ?

Vahyin bir sebep değil aslında bir sürecin olgunlaşma sonucu olduğunu anladığımız zaman Allah'ın insana nasıl yardım ettiğini de anlamış olacağız. Hayatımıza Sünnetullah'ı ile giren, bizimle sırt sırta kavga eden, bizi destekleyen, omuz veren, gevşeklik gösterdiğimizize ikaz eden, zafere inandıran bir Allah. Biz attıkça O atıyor, Biz dönersek O da dönüyor. İlkeli, tutarlı ve son derece insan iradesine saygılı. Onun yeryüzünde var oluş nedenini asla yalanlamayan ve asla kendisiyle çelişmeyen. O bizimle her an her saniye iletişim halinde. Nasıl mı ?

Yan yatarken değil, kahve yudumlayıp, sigara çekerken nefeslendiğimizde okuduğumuz masa başı Müslümanlığı ile değil.

Açların sofrasına oturduğumuzda O da oturuyor çünkü rızkı yalnızca O veriyor. Garibanın sobasına, kömür derdine düştüğünde sen ön ayak olunca O ısıtıyor. Çıplağı giydirdiğinde güven ve huzur veriyor.

Zalime karşı çıktığında sırtını sıvazlıyor.

“Korma diyor, Korkma, Hadi Aslanım yürü, arkada Ben varım” diyor.

Elini kulağına götürüp “Yalnızca sensin Ekber” dediğinde tüm kainatı arkana atıyor. Gözünü kartal gibi keskin, bileğini bir arslan pençesi gibi güçlü kılıyor.

Rüku ettiğinde kabul, secde ettiğinde huzur veriyor. Yalnızca kendisine Kul edip insanı insana kulluktan kurtarıyor. Dahası bitmez, anlat anlat bitmez benim Rabbim.

Vahiy ile ilişkimiz “yaralı yürek-şifalı merhem” olmadıkça “el-Kitap” bizi bölüyor, ayrıştırıyor, mezhepleştirip fırkalaştırıyor. Zira mesajın kendisi değil “el-Kitap”ın kendisi söz konusu oluyor. Ne aradığımızı bilmeden, nereye varacağımızı bilmeden daldıkça daldığımız, kazdıkça kazdığımız Vahiy tecrübesi bizi, salt sonuç odaklı kavgalara hapsediyor. Oysa Vahiy bir sebep-sonuç ilişkisidir. Tekrar etmek gerekirse; Vahiy, bir sebep-sonuç ilişkisidir. Önce kavga edeceksin, vahiy gelip ya “doğru” yaptın diyecek ya da “yanlış” yaptın diyecek. Vahiy asla ne tek başına “sebep” ne tek başına asla “sonuç” değildir. Tutarlı bir sebep sonuç sürecidir. Erdemli bir duruş, Sırat-ı Mustakim üzre sarsılmaz bir yürüyüş. Elçiler’in başarısı işte burada gizli. Dertli bir yürek ve akabinde yaraya merhem olan Vahiy. Bu nedenle Allah, ne aradığını bilen, nereye gittiğini gören, ne için kavga ettiğini hisseden, yumruğunu masaya vuracak adam arıyor. Farkında mısınız? Allah, Seni arıyor.

Pekii ya Sen!

Sen Ne arıyorsun?

72

Kahramanlar niçin kostüm giyerler?

Hepinizin bir süper kahramanı var değil mi?

Çocukluğumuzda çizgi filmlerde izlediğimiz daha sonra da filmlerini izlediğimiz olağanüstü güçleri olan kahramanlar hayallerimizi süslerdi öyle değil mi? Benim kahramanım Süperman di. Uçabilmek hiç tadamadığımız bir duygu olduğundan mıdır nedir, onunla sanki uçuyor gibiydik. Onlar gibi uçabilmeyi bile hayal etmek inanılmazdı. Bir çok kez imkansızlıklar nedeniyle denemelerimiz de olmadı değil hani inşaatlardan atlayarak, azbuz kolumuzu bacağımızı kırmadık değil mi? İnşaatlardan sağ el yumruk sol el yanda uçar vaziyette kuma çakılırken. Uçabilmek güzel bir şey olmalıydı, Hele de Tarzan vardı. Ormanda gorillerin bakıp büyüttüğü. O neydi be abi sarmaşıklardan sarmaşıklara atlaması, “Aaaaa aaaa” diye bağırması, hayvanlarla sohbet etmesi filan. O çizgi filim biter üstten atleti çıkarır sokaklarda “Aaaaa aaaa” diye bağırırır bağırır turlardık. Yanlız söylemeden geçemicem bütün faayı

Kara Şimşek bozdu. Kendimizi araba yerine koyup “ dın dını dını dını dınıuuu, dın dını dını dını dınıuuu, kkuuuuhuiiii, ffuuuuhuiiii” diye dolaşmaya başlayınca kahvenin önünden geçerken okeye dönen abileri bi gülme tutardı. Çocukluk güzeldi be, çok güzeldi çooook.

İyi de süper kahramanlar niçin senin benim gibi v yaka kazak, altta gömlek, ya da üstte ceket, altta kumaş pantolon giymez de özel kostümler kullanırlar? Zaten uça- bildiği halde Süperman niçin pelerin takar? yarasa adam, örümcek adam, uçan adam. Niçin algılarımızın dışında de- ğilde doğa ve doğa güçlerinden devşirilme kahramanlarla idare etmek zorundayız ! Bu soruların cevabını anlamak için “kahraman fenomeni” nin iyi anlaşılması gerekmektedir. Bu fenomen aynı zamanda giyim ve kuşamanın dindar görünmekte ne kadar etkili olduğuylada yakından ilgilidir. Kemerleri bağlayın uçuşa geçiyoruz, şşt sağdaki, sen sen bakma öyle aval aval, şortunu düzelt, heyyy sende o donu- nu çek hem uçuyon hem donu düşük töbe töbe yaa, abi- cim abicimmmmm yaaa o pelerin öyle mi bağlanır, öldüre- cekmisiniz, güldürtecekmisiniz milleti bana yaaa. Ulan ne zor şeymiş sahte kahramanlarla film çevirmek be...

Toplumun dinamiklerinden en asli ve köklü dinamik olan kültlerde kahramanlar doğaya terk edilen, doğanın güçleri ile başedebilmiş ve kendi toplumuna geri gelerek doğanın yani tanrısal güçlerin onayını almıştır. Bu gidiş genelde bir inziva, toplumsal farklılık nedeniyle dışlanmaya ya da farklı bir sebeple olabilmektedir. Ancak dönüşler daima muhteşemdir. Ve unutulmamalıdır ki tüm bu kahramanlar mutlaka ama mutlaka genel olarak toplumun standardı üzerinde görünümüne sahip olarak geri gelirler. Bu nedenledir ki Din'in hiçbir yazılı kuralında olmayan ve Muhammed a.s ile dava arkadaşlarının niçin siz de benim gibi giyinmiyorsunuz demediği bir mücadele folklorik

kalıplara sıkışmıştır. Özel bir kıyafet özel bir inancı temsil ediyor olsaydı Ebu Cehil'in sakalıyla cübbesini, sarığını ne yapacağız? Upuzun sakal bırakıp, cübbe sarık takan birisi aslında unutmayın ki bilinçaltımızdan kaynaklanan bu fenomen nedeniyle bir kahraman ve dolayısı ile daha “dindar” görünür. Çarşı pazarda bu elbise ile dolaşmak bütün insanlığa seslenmekten daha kolaydır. Niçin giyim kuşam veya saç stili Muhammed a.s'ın bir sünneti gereği sürdürüldüğü, davasından daha çok rağbet görür? Niçin aynı dönemde tüm insanların böyle giyindiğini unutulur ve Muhammed a.s'ın düşmanları olan Ebu Cehil, Velid bin Muğire ya da Ebu Süfyan'ın da aynı giyindiği, aynı saç sakal bıraktığı görmezden gelinir?

Kostüm, sıradan insanlar ile Tanrı arasında girmenin bir yoludur. Böylece Din artık önce göze hitab eden bir fenomen haline gelir. Giy kostümünü çık sahneye. Kostümlü olman söyleyeceğin şeyin ya da yapacağın eylemin yarısından fazlasını başarmak için yeterlidir. Artık gerisi senin maharetine kalmıştır. Hiç kimse “Yahu sende bizim gibi giyinsen de aynı şeyleri söylesen olmaz mı?” demez. Allah da zaten Dini Muhammed a.s'a; açların, açtıktakilerin ve mazluma arka çıkmanın kavgası için değil bir dönemin modasını hatırlayalım, bölgenin giyim stilinin veya kostümlerini aklımızdan çıkarmayalım diye gönderdi öyle değil mi ! Sakal bırakmanın, cübbe giymenin, namaza durunca seccade bulunmadığı zaman kafadaki sarığın seccade yerine geçeceği cin fikrini unutmayalım diye din gönderdi öyle değil mi!

Vay Vayyy vayyyyyy, Ah İnsan Ah, Ah kurnazlıkta sınır tanımayan İnsan Ahh !

Fenomenler üreten, ürettiği fenomenler aracılığı ile kendi düzeni içinde kendi türünü sömüren, katleden ve

kandıran varlık. Ne şaklabanlıklar yapmadı ki başka!

Ateşte yürüyen sahte kahramanlar,
Denizleri yaran uyduruk kahramanlar,
Göge çıkan ateş çalanlar,
Yerin altını üstüne getirenler,
Şifa dağıtanlar, hastalıkları iyi edenler veeee her türlü hile
ve sihirlerle Halkı
Biz; “Tanrının Oğluyuz/Yeryüzünde Gölgesiyiz/Kahra-
manlarıyız!” diyerek aldatanlar.

Öylemi!

Pekii,

Alın Size Tufandan sağ kurtulan; Nuh,
Alın Size ateşten sağ çıkan; İbrahim,
Denizleri yaran; Musa,
Kuyudan, balığın karnından sağ çıkan; Yusuf, Yunus
Kahramansa kahraman, Madem siz bu dilden anlıyorsu-
nuz alın şimdi bu kahramanlara kulak verin;
Konuş Ey Nuh, Hud, Salih,
Konuş Ey İbrahim, Yakub, Yusuf, Musa sende bir şeyler
söylesene.
İsa'yı dinleyin, Muhammed'i dinleyin. Dinleyin Ey İnsanlık !

Yetmedi mi var oldu olalıberi birbirinizin kanını döktüğünüz !

Yetmedi mi yerlerinden yurtlarından birbirinizi sürerek ettiğiniz zulümler

Yetmedi mi haklarınızı çalarak birbirinize ettikleriniz ha,

Yetmedi mi !

73

Kur'anı Oku'ma Sorunu !

- Ne okuyorsun abi ?
- Kur'an Meali
- Kimin ?
- Bakmadım öyle okuyordum
- Hım, sesli oku da dinleyelim abi
- Ahzab Suresi ellialtı da kalmıştım okuyayım; “- Şüphesiz Allah ve melekleri Peygamber’e salât ediyorlar. Ey iman edenler! Siz de ona salavat getirin.”
- Abi durr, durrr. Meali yavaşça bırak elinden.
- Noldu ya!
- Abi çay söyle sohbet edelim
- Nazımmm delikanlıya çayyy
- Allah razı olsun abi birden gençleştım valla
- Gençsin genç, daha yaşın kaç ki sen bana bak asıl
- yok abi sen daha genç görünüyorsun
- Yok yok geçti bizden
- Ne var abi gençsin işte yapma Allaşkına
- Öyle deme kurt kocayınca...

- Abi tamam yaşlısın ben genç, ne dicemi unuttum
- Ha anlat yeğenim dinliyorum
- Abi hani gençtim ne ara yiğen olduk... Şaka şaka yine başlamayalım.
- Şimdi abi şu elimizde tuttuğumuz kitapta Bakara Suresi ikinci ayete göre Kur'an, bir hidayet rehberidir, yani bizi gerçek kurtuluşa götüren, yolumuzu aydınlatan bir kitap ancak bir sorunumuz var, hatta bir kaç sorunumuz
- Ne gibi ?
- Bak abi Bakara Suresi ikinci ayetin muhatabı Muham-med a.s. ve arkadaşlarıdır biz değiliz.
- Ne yani bu kitap bize seslenmiyor mu ? o nasıl söz. Allah onlara yardım etti de bize etmeyecek mi!
- Abi sakın ol, konuya biraz hızlı girdim tamam. Söylemek istediğim Allah'ın yardımı o zamanda kaldı, iş bitti, paydos değil. Meramımı şöyle özetleyeyim kesme
- Tamam, sakinim peki dinliyorum
- Canım abim bak şimdi baştan başlayalım;

Muhammed a.s bir derdin peşinde koşarken vahiy geldi ve ona doğru yolu gösterdi. O zaten doğru yoldaydı ama elinde onu yolda tutacak ve sapmasına engel olacak Vahiy yoktu. Bakara Suresi ikinci ayetteki “kitap” şu an elinde iki kapak arasında tuttuğun kitap değil abi, “Va-hiy”. Vahiy, sözlü kültürün yaygın olduğu toplumlara hitap etmiştir. Bunun bir kaç nedeni var ama en önemlisini söyleyeyim diğer konuya geçeyim, o da şu; Sözlü kültür dinamik, canlı ve duygulara hitap eder. Yani sözlü kültürde ağızdan çıkan bir hitap, yazılı kültürde kaleminden çıkan bir hitap vardır. Sözlü kültür kulağa ve göze, yazılı kül-tür yalnızca göze hitap eder. Sözlü kültürde mimik, ses, tonlama ve vurgu bir kelimenin olumlu anlamını olumsuz yapabilir iken sözlü kültürde bu ancak yazıya dökülerek ve ilave açıklamalar yapılarak anlatılabilir. Sözlü kültürde zaman kısıtlaması vardır ve olayların ortasında canlı bir

süreç içinde gelişen sonuçlar vardır. Çok uzun süren bir olay ya da olgu tek bir kelime ile tonlanarak, vurgulanarak sembolleştirilebilir. Sözlü kültür en az kelime ile en çok meramını anlatma sanatı iken, yazılı kültür en çok kelime ile meramını anlatma sanatıdır. Kısacası Muhammed a.s'a vahiy geldiği zaman o bunları bir kağıda yazıp matbulaştırıp elden ele dağıtmıyordu. O günlük rutin bir kavganın içindeyken bunu insanların karşısına geçerek söz, hal ve hareketleri, mimikleri, tonlaması ile vahyi ete kemiğe bürüyordu.

- Vahiy neden yazılı gelmemiş sorusunu sormuyorum o zaman, bunun için öyle mi ?
- Evet abi aynen öyle.
- Peki devam et,
- Bu metnin ortamı ile ilgili bir sorundu. Yani biz elimizde iki kapak arasında derlenmiş, mimik, tonlama, vurgu ya da olayın içindeki heyecan, korku, ümit ya da müjde, sevinç gibi duygulardan yoksun olarak okuyoruz Kur'anı. Bu da ister istemez kitabı donuklaştırıyor. Muhammed a.s'a eğer tek bir seferde böyle bizim elimizdeki gibi bir kitap gelse aynı sorunu o da yaşayacaktı. Allah insanların kendi argümanları içinde onların kriterleri doğrultusunda onlara yardım eder. Ancak biz bu durumu maalesef günümüze çığ gibi büyüyen sorunlarla birlikte taşıdık, Mesela; Tarihçiler bilirler, Kur'anın inzal olduğu Mekke'nin günlük konuşma dili Nebatçaydı. Yazıya geçirilmesi, harekelendirilmesi, derlenmesi ve iki kapak arasına toplanmasından sonra İranlılar Nebatçanın gramerini yazdılar. Yani ilk Arapça gramerini Mekke'nin kendi kültürel geçmişi üretti ama İranlılar kurumsallaştırdı. Bu şu demek aslında, Arapça'nın gramerini İran kültürü oluşturdu. Burada kasıtlı ya da kasıtsız birçok sorun üretilmeye başlandı. Birinci sorun bu.

İkinci çok büyük sorun ise hem bu Nebatça'nın hem de Arapça'nın Farsçaya çevrilerek dünyaya yayılması oldu. İran kültürü bu esnada her türlü tevil, tedvin, tefsir yoluyla Kur'an çevirilerine de işledi. Orjinal metin de hiç bir farklılaşma olmadığı halde bu sürüp gitti. Yahudilerin başına gelen de bundan farklı değildir. Elde orijinal metin sapasağlam korunurken çevrilen dil ile anlam bir süre sonra "Ağız eğip bükme yoluyula" istenen yöne yorulur, çekilir, derç edilir.

Üçüncü büyük sorun, İslam'ın yayılması esnasında karşılaştığı diğer dinlerle olan etkileşimi. Dinler birbirlerini ne kadar reddetse de birbirine yakın coğrafyalarda bu durum "sentezleşme" yoluyla mutlaka gerçekleşir. Yeryüzündeki bütün dinler birbirine yakın coğrafyalarda farklılaşır ve her iki dinin ortak ya da benzer yanları birbiri ile sentezlenir. İşte bu nedenle Bizans ve İran kültürü ile çarpışan İslam bir savunma refleksi göstererek eski düşünce biçimi olan felsefe ve tasavvufu kendi bünyesine sızdırdı. Savunayım derken "Kelam ekolleri" İslam'ı, sokaktaki kavgadan masa başındaki eski Antik Yunan Tiyatrolarına döndürüldü.

- Yok canım daha neler, ne tiyatrosu ya şimdi onca alim tiyatromu oynadı sende amma attın haa.

- Yok abi onu kastetmedim, Antik Yunan da felsefi düşünceler ve Mitolojik ve soyut fenomenler sahnede bir kişiliğe, bir karaktere büründürülür canlandırılır ve halka öyle anlatılırdı. Tiyatro oradan gelir. Soyut bir objeyi somutlaştırıp konuşurma sanatı. Sinema bu sanatın günümüzdeki en gelişmiş şeklidir. Bu sanat dalında hayvanlar, bitkiler, dağlar, taşlar konuşabilir, denizler uçabilir, bulutlar dans edebilirler. Kahramanlar ise olağanüstü güçlerle donatılabilirler. Devler, cüceler, periler, cinler neler neler. İnsanın yaradılış ile ilgili ortaya koyduğu, ürettiği tüm düşünce fenomenlerini böylece canlandırabilirler. Bu gün de bu

durum her tiyatrodada ya da sinema filminde mümkündür. Zaten sözlü kültür de böyle bir şeydir. Kur'anda ki kıssalarda da anlatılmak istenen mesajlar hep bu formda verilir. Kıssalarda her şey mümkündür, deniz asa ile yarılır, ateşin üzerinde yürünür, balığın karnına girilip, bebekken sepetle sudan sağ salım kıyıya varılabilir. Çünkü insanın algı dünyasında bir olayı bir durumu canlandırmanın en kolay yolu budur. Sözün kıssası Vahiy asla yazılı kültür ürünü olmadı ve olmayacaktı.

Dördüncü büyük sorunumuz ise Kur'an çevirilerinin ayet-ayet, ayet-sure, ayet-sure-Kur'an bütünlüğü bağlamında birbirlerinden kopuk çevirilmesi. Ayetlerin bir bağlamı var ve bu bağlamda bir kelimenin hangi anlama geldiği değer kazanır. Örneğin;

Ali'ye yüz verdim.
Ali'ye yüz verdim.

Her iki cümledeki “yüz vermek” eğer başında ya da sonunda ek bir cümle yok ise birbirinin aynıdır. Bu cümleyi başka bir dile çevirmek çok riskli bir iştir. Birinci cümlede Ali'yi “şımartmak” kastedilir iken ikinci cümlede Ali'nin hakettiği “parasını aldığı” ancak öncesinde ya da sonrasında ki cümle ile anlaşılabilir. İşte buna “bağlam” denir. Yahudiler ayetleri böyle bağlamından kopardıkları için Kur'an onlar için “ağızlarını eğip büküyorlardı” der. Çünkü bu yapılan işin başka izahı yok. İşte biz meal çevirilerde bu işi çok hafife aldık. Buna hiç özen göstermedik. “Bende dinden anlarım” demek için Kur'anın mesajı katledildi. Örneğin ben geldiğim zaman senin okuduğun Ahzap suresindeki o ayette Allah, Muhammed a.s'a sahabenin tam bir destek vermesini istiyor. Bu gün bizden, o gün kü Muhammed a.s'a salat ve selam göndermemizi değil !
- İyi de ne zararı var bunun, Peygamberi sevmek, ona se-

lam göndermek suç mu ?

- Abi O'nu benden daha çok kim sever bilmiyorum ama bi kere gönderdiğin selamı o alamaz, "Muhammed ölür ya da öldürülürse, topuklarınız üzre geri mi döneceksiniz !" aye-ti gereği onun davasının sürdürücüleri olmamız gerekiyo. Onun davasını sürdüren sen ol, Ben bu ayeti "Çay oca-ğında çay içtiğin Sorumluluk bilinciyle hareket eden abiye salat et/ destek ol, onun davasına omuz ver" diye anlarım.

Beşinci başka sorunumuz sonradan ayetlere giydi-rilen anlam sorunu

- Nasıl yani Allah namaz kılın diyor da biz yoga mı anladık ?

- Haa yok abi öyle değil, izah edeyim; Allah'ın Kur'anı Ke-rim de bir gündemi vardır. O mazlumlardan yana arka çı-kan, haksızın karşısına dikilen, yetimi giydirip kollayan, kadınların çalınmış haklarının savunucu olan Muham-med a.s'a destek sundu. Ancak Vahiy bize iki kapak ara-sında ulaşınca aslında Allah'ın muradının dışında başka bir kitap daha ürettik. Bu ikinci kitap, bu gündemin dışın-da astromiden, uzaydan, insanın anatomisinden, biyoloji-den, jeolojiden, kimya ve fizikten bahsediyor oldu.

- Eee ne sakıncası var, Kur'an da herşey var, "Biz her şeyi yazdık", "Bu kitapta hiçbir şeyi eksik bırakmadık" demiyor mu? "Denizler mürekkep olsa..."

- Abi durr tamam anladım konuyu bitireyim acelem var

- Ne acelesi

- Abi bi arkadaşla üç beş ailenin aylık erzak ihtiyacını üst-lendik, arabada duruyor, benim şapşal arkadaşım unut-maz, otobüsü kaçırmaz, başına da yolda bi iş gelmez de sağ salim gelirse onları yerine teslim edicez. İki saattir burda onu bekliyorum, gerçi kitap okuyorum ya neyse.

- Ee iyi ya ne güzel öğrenmiş oluyorsun fena mı ?

- yok abi hava kararacak mahalleye gidicez milletin kapısı-nın önü, poşetleri kapıya bırakıyoz bizi tanımasınlar diye sonra polis molis gelir başımız belaya girer, iki kuruşluk

hayrın iki senelik yatması olmasın.

- Himm iyi ne kadarlık yapıyorsunuz bu yardımı? Ben de yapım bari
- Abi içinden geliyosa yap, “Bari” Tanrısı için yapma! bir ailenin mutfak masrafı ihtiyacını az çok yenge bilir sor ona göre yap bişiler, illa böyle olması gerekmez bi öğrenci okut, bir ihtiyaç sahibinin acil sorununu çöz.
- Evet evet bak hanım hep söylüyordu. Eee sonra,
- Sonrası şu abi;

Geleneksel İslami algımızda “Kur'an'da hangi tür bilgilerin olduğu” konusu zihinleri daima meşgul etmiştir. Bu amaçla verilen cevaplar içerisinde en ilginç ve bir o kadar da kapsamlı olanı, onun “Din ve Dünya hakkında her şeyi veya her tür bilgiyi içerdigidir.” Başka bir iddiaya göre ise o, sadece dini konuları içerir. Kesin olan şudur ki o, insanın bu dünya ve ahirete dair dini anlamda ihtiyaç duyacağı asıl bilgileri vermiştir. Onun bu anlamdaki ilmi kuşatıcılığı müslümanlar nezdinde tartışmasızdır.

Ancaaaak...

Tarihsel olarak baktığımızda, Kur'an'ın ilk hitap çevresinde toplumun ulaştığı bilgi ve ilmi zihniyetin oldukça iptidai ve dağınık olduğunu görürüz. Kur'an'ın açtığı çıkar bu bakımdan ileri bir düzey sayılabilir. Bunu gören insanların onu, bütün bilgileri içinde barındırıyor ve bilginin ana kaynağı olarak görmeleri doğal kabul edilebilir. Bunun mahiyeti ve sınırı bakış açılarına göre değişmektedir. Bu konuda fikir beyan edenler, hangi açıdan bakarlarsa baksınlar onun kuşatıcı muhtevasını çoğunlukla ‘Her’ ya da ‘Bütün’ kelimesi ile tanımlayarak genelleştirme yoluna gitmişlerdir.

Kur'an da “Her bilginin var olduğu inancı” zamanla

güncel olan hayatın içinde Her şeyi onda aramaya ve onda ispata dönüşmüştür. Bu alanda yapılan en çarpık örnekler geçmişte işaret yollu güncele gönderme yaptığı varsayılan ayet tevilleridir. Burada dikkat edilmesi gereken Kur'an da her şeyin olduğu değil kelimelerin bütün şeyleri kapsayacak şekilde tevil edilmesidir. Nuh'un Kıssasında "tennur" kelimesi (Kazan kaynayınca bir deyimdir.) örneğin devasa bir geminin Buhar Tiribününe gizli bir işaret olabilmekte. Tarık' a Andolsun ayetinden "yıldızların yerlerine" yorumu ile "Karadeliklere" tevili yapılabilmektedir. Hıristiyanlar bunu incil için yaptılar. Hörmenetik yani Hermeçilik buradan gelir.

- Peki Kur'an da her şeyin olmayışı bir eksiklik midir?
- Yok abi elbette değildir. Kur'an bir insanın yani Muhammed a.s şahsında çok değerli bir kavgaanın, destekçisidir. Güncel hayatta her türlü saçmalığa bir dayanak ve ispat indexi değildir. Akıllarda tutulması gereken bir diğer önemli husus da şudur; Kur'anı Kerim Muhammed a.s ve dava arkadaşlarının Mekke ve Mekke sosyolojisi içersinde ki durumlarını desteklemiştir. Adam canının derdine düşmüşken sen adama karadeliklerden bahsedemezsin. Mekke de deve ile verilen örnekleri illa da "araba", "uçak", "uzay mekiği" ile güncellemek gerekmez. Deve ye de binen İnsan arabaya da binen İnsan. Yani mesele İnsan ve İnsan davranışları ile ilgili. Kısacası Kur'an, değişkenleri değil "değişmeyen", "tekrarlanan" şeyleri konu edinen bir kitaptır. Bu akıldan asla çıkarılmamalıdır.
- Abi çok afedersin ama bizim şu karşıdan sallana sallana gelen arkadaş var ya hah o arkadaş beni iki saattir bekleten arkadaş, müsadenle ben kaçayım geç kaldık.
- Müsade senin delikanlı, ama görüşelim, yarım kaldı.
- Abi hep buralardayız, inşallah. Konu uzun ve bir seferde girilip çıkılacak gibi değil, Biraz emek gerekiyor. Rabbim bize Kur'an bilinci ile yaşamayı nasib etsin.

74

D d kl  Tencere ve Ben

“Allah, neden hepimizle tek tek konuşup iyi ve kötünün yol ayrımını açıkça göstermiyor?” sorusunu soran akıl, Tanrıyı bir “anne” ya da “baba” gibi düşündüğü için bu soruyu sorar. Birçok soru bu minvalde “İnsanca”dır. İnsan, Yaratıcıyı kendisi gibi düşünmek ve algılamak ister. Çünkü eldeki donanımın kapasitesi maksimum insanca-dır da ondan. Tanrı insan aklına indirgendiğinde soruların dibi de bulunmaz uçsuz bucaksızlığı da adam da akıl bı-rakmaz.

Kur’an’ı Kerim’de insandan tüm istenenler bir ebe-veyn emri gibi değil, insan aklına indirgenmiş muhteşem bir üst aklın tavsiyesidir. “İster seç ister seçme”. “İster iyi-nin tarafında ol ister kötünün”. İnsan ne yapıp edip diğer teki olan İnsanın iyilik ve kötülük seçimindeki iradesini ortaya çıkaracak bu dünya hayatını, amacının dışına çıka-racak anlamda kullanmak istiyor. Ya kendi keyfine uygun bir Anlam geliştirip kendisi TANRI olmak istiyor ya da t -

r n  k lele tirip “nasıl olsa bir H   olacağım  yleyse key-fime bakayım” istiyor. Kendisini Tanrıda yok etmek onda bir bütünün parçası saymak gibi kofti düşünce yapıları ise Kur’anın muhatabı zaten değildir.

Kur’anın muhatabı  u kişilerdir;

Sorumluluk bilinciyle hareket ederek her zaman sorumluluk alarak iradesini ortaya koyan, bu uğurda için-deki cevheri d  a vuran “Birey”ler.

   nk  Allah, seni “adam yerine koymak” istiyor. Bir maymundan, bir salatadan ve maydanozdan farkın olsun istiyor. Elementer, anatomik, biyolojik farklılık yanılgısı insanın kendisini dünyanın ve kainatın merkezinde var olduğu kötü düşüncesinden kaynaklanıyor. Biz sanıyoruz ki herşey bizim için var ve yaratıldı. Bunca dönüp duran deveren sırf Allah “   t İnsan, bak ben burdayım” diye yaratıldı. Yok  yle bi ey. Elementer olarak bizi bir salatan farklı kılan karbon ya da atom bile iklerimiz değil, irademizidir. Ona kalırsa geçenlerde bir düdüklü tencere bana “dünya benim içimde kaynıyor” demişti de çok d   ncemi şey etmişti. Neyse için başka başka bir espirisi yok. Daha iyi anlamak için fındık beynimizin yağını s zmeyelim.

Özce; Büyütme olayı ve sakın büyüklenme. Sana sunulan iradeyi iyi ve akıllı yönde kullan... Adam yerine konmak! Bu insana  eref ve izzet olarak verilmiş sonsuz bir nimet değil de nedir ki ! D   nsene abi kainatın ve tüm bilmediğimiz herşeyi yaratana,sahibi Allah, sana is-minle hitab ediyor.

Off, M thi  değil mi!...

75

Papularını ıkar,
Ey! Ümmeti
Muhammed

Musa'yı bilirsiniz. Hani aslan yiğidim Muhammedim doğmadan önce Mısır'da Firavuna kafa göz dalan var ya hah işte o. Namı yedi düvele yayılan, hani İsrailoğullarının kıymet bilmediğı, bizim de mücadelesinden pek bir şey anlamadığımız iki gözüm Musa'yı

Mısır da bir milliyetçilik krizi baş göstermiş, Firavun mülteci akınlarını bir türlü durduramamıştı. Bu kriz, iç siyasi dengeleri değıştirmesinden korkarak çaresizce izlediğı bir insanlık dramıydı. Kuzeyden gelen Ari istilaları tüm Ege Denizinde şehir devletlerini yeniden şekillendiriyor, mülteciler botlarla karşı kıyılara sığınmaya çalışıyordu. Çoğu Aylan Bebek gibi yalnızca hikayesi yazılıp kendisi ümmete bir boğaz yumruğı kalarak göçüp gidiyordu. Mısıra ulaşan ve zengin toprakların tarımsal verimliliğinden kendisine ekmek, çoluk çocuğuna iyi bir okul derdine düşmüş bir halk, Firavunun tahtını içten içe zorluyordu. Musa tam da bu dönemde varoşlara dalmış Hak ve Adalet için çözüm

arayışlarına girmişti. Çözümü kendi ezilmiş halkının da içinde olduğu tırmanan bir milliyetçilikte buldu ama bu sebeple katil oldu. Malkım kardeş gibi o da hidayetin derin sancılarını çekiyor olmasa kimbilir eli kanlı bir katil olarak yargılanıp Mısır zindanlarında çürüyecek ya da öldürölüp hikayesi bile yazılmayacaktı. MalkolmX kardeş de beyaz adamın zulmünden dolayı neredeyse Allah'ın Dinini, Zencilerin salt özgürlük arayışı sanacaktı. Geçte olsa öğrendi "Allah Zenci değildi" ve Beyazlar da onun kötü çocukları değildi. İnsan insandı, rengin bir önemi yoktu. Çok şükür tarih bize içi akça pakça, derisi kapkara iki gözüm Malcolm X'i miras bıraktı. Neyse dağıtmayalım konuyu...

Gel gelelim Musa Mısır'da barınamayacağını anlaşılarak Medyen'e sığındı. Şuayb'ın vatanı olan ve ölümünün üzerinden neredeyse yüz elli yıl geçmiş olmasına rağmen hatıraları hala o topraklarda yaşamaya devam ediyordu. Allah onu seçkin ve önder bir lider olsun diye seçmeden önce de varoşlarda aç ve açıtakiler için sürdürdüğü mücadelesini görmüş, O'nu bir katil olmasına rağmen elçi olarak seçmişti. İnsandı ve hata da yapabilirdi. Keşke herkesin hataları Hak ve Hakikat arayışındayken ortaya çıksaydı. Musa Medyene sığındı, kafasını derledi topladı. Kalem kaşlı sürme gözlü güzeller güzeli bir yiğit genç kızla da evlenip hayatını sürdürdü. Çoluk çocuk, pazar bakkal market, çocukların okul taksidi, kalem defter parası derdiyle tarlayı sürüyor, hasadı köy pazarında satıp geçinip gidiyordu.

Taa kii... Mısır Firavununun öldüğü haberini alıncaya kadar...

Ey Musa! rahat mı battı sana da sıcacık yatağını bırakıp katil olduğun bir ülkeye geri dönüyorsun derim demesine de yüreğindeki yangını da bilir ve anlarım. Derdi varoş-

lardı. Aç ve açıktakiler, kimsesiz sahipsiz garibanlar. Kim bilir kaç kadının onuru için kafası gözü yarılmış, kaç ezilmişin sırtındaki yüküne ortak olmuştu. Yola çıktı...

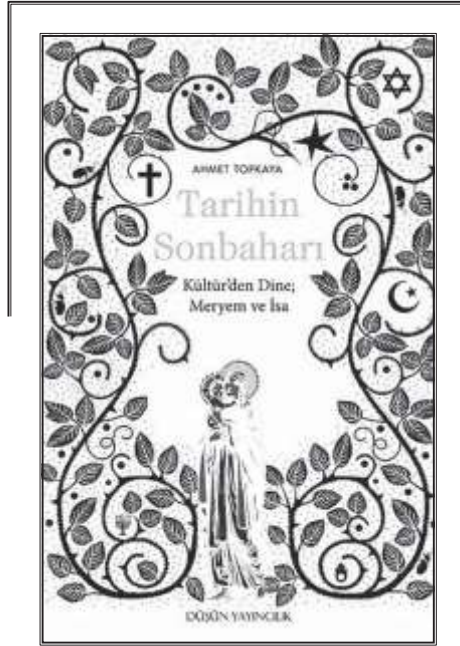
Yoldayken O, uzaklarda bir ateş görmüş ve ailesine: “Siz burada bekleyin; ben bir ateş gördüm” demişti, “belki size oradan bir tutam kor getiririm; yahut orada ateşin yanında bir yol gösterici bulurum” diyerek oraya yönelmişti. Ve o ateşin yanına vardığında bir ses işitti. Bu güne kadar onu varoşlara sürükleyen haklının yanında zalimin karşısında olmasını sağlayan ancak hiç duymadığı bir ses. Ona; “Benim, Ben!” “Senin ve herşeyin Rabbi” dedi. Ve seslendi ona;

O ayağına dolanan tasavvuf ve felsefe pupularını çıkar. Daha önce de iki kez yol gösterilmişlerin topraklarında. Allah'ın yolunda bu kirli ayakkabılarla yürüye-mezsın çünkü bu ayakkabılar seni hiç bir yere götürmez. Kendi kafana göre yollarla denedin olmadı değil mi ! mil-liyetçilik papuları ile bu yolda bir yere varamadın. Şimdi Firavuna git!

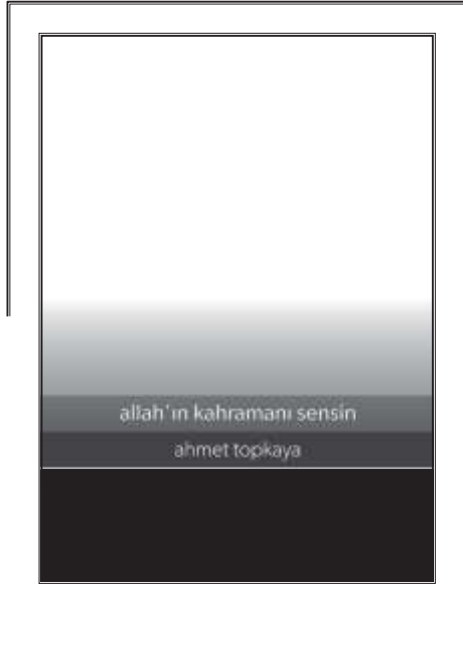
ve ona kafa tut!

Varoşlardan, mültecilerden ve ezilmiş halkından bir ASA yap kendine. Ve hiçbir kirli tezgaha bulaşmamış ter-temiz bembeyaz elinle git.

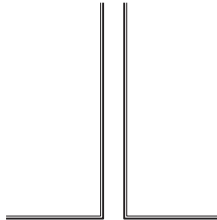
Ne duruyorsun haydiii... Bak hala bakıyor !

öneri;
yazarın
diğer eseri

öneri
yazarın diğer k

musa, ekmek ve özgürlük

ahmet topkaya

Gözlerini kapadığında Sen yoksun ve hiçbir şey de yok öyle değil mi?
Açtığına da herşey senin için var.
Etrafına bir göz at renk renk, desen desen, nakış nakış herşey var ve
muhteşem değil mi Allah'ın eşsiz sanatı?
Bu hayat Senin için var.

Kur'an-ı Kerim'de Allah, elçilerin örnek hayat hikayelerini masal olsun
diye değil her birimiz Kahramanı olalım diye anlatır.
Bundan dolayıdır ki her birimiz kendi hikayemizi yazmadan asla
O'nun kahramanı olamayız.
Allah'ın Kahramanı olmak dururken şeytanın soytarısı olmaktan daha
kötü ne olabilir ki!
O halde Haydi!
Artık daha duyarlı ol ve harekete geç;
Açı doyur, çıplağı giydir ve yumruğunu sıkarak mazluma arka çık.
Unutma ki...
Allah'ın aradığı Kahraman, Sensin!